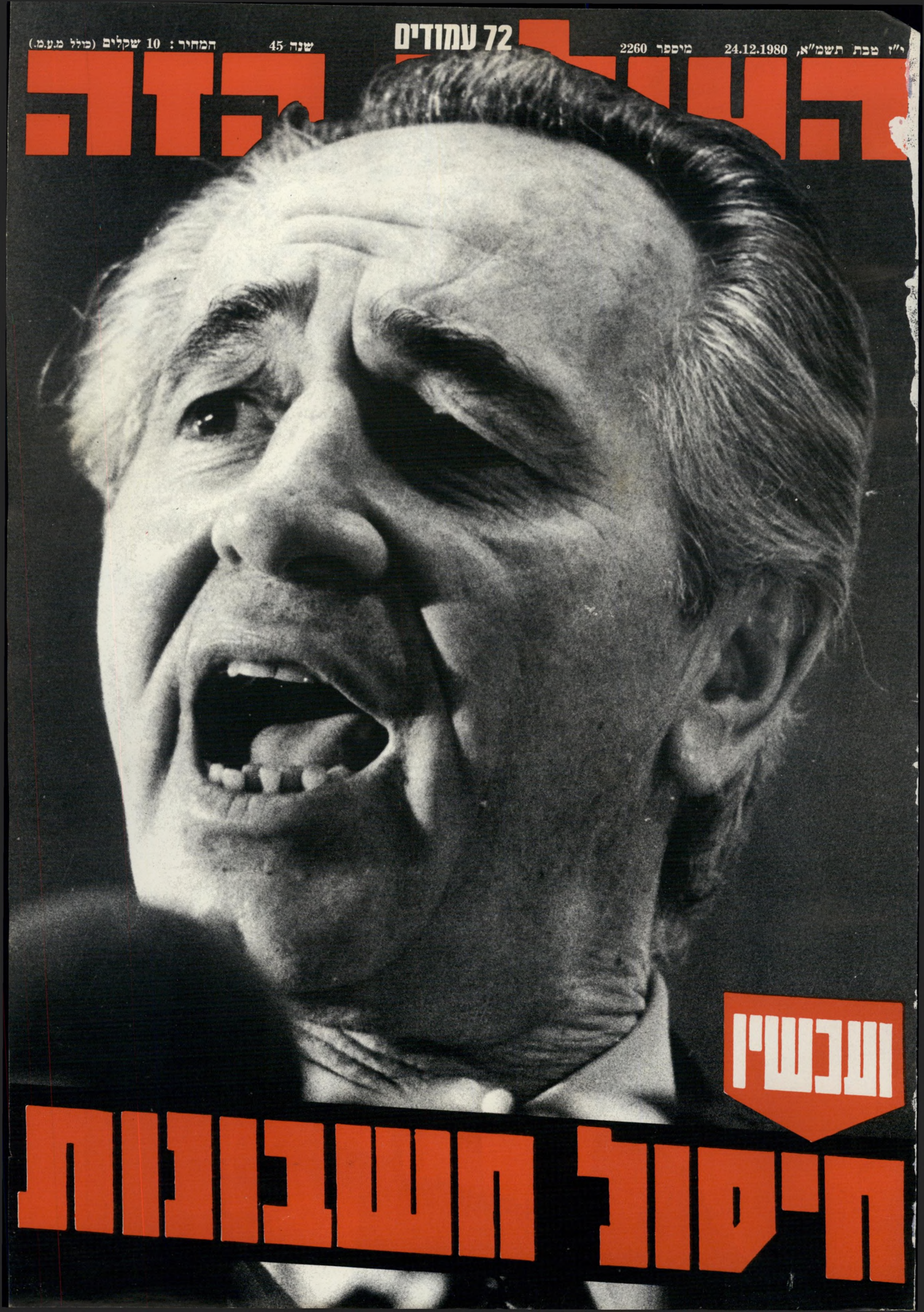
72 עמודים

ו"ז טבת תשמ"א, 24.12.1980 מיספר 2260 שנה 45 המחיר: 10 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

ועכשיו

חיסול המשבנות

רוקד לי בפה
דיסקו ופל מצופה
של עלית.

רוקד לי בפה לאכול דבר מה טוב
לרקוד ולרקוד וגם לאהוב
דיסקו-הופל שמעבר למצופה בשוקולד...
רוקד לי בפה לאכול עוד אחד!

להשיג אצל המוכרים בשמחה

טוב לי עם עלית

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: לילית בוארון • צלמי מערכת: ציון צפריר ועזת סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קרא יקר.

רק לעיתים רחוקות אני מקבל מיכתב כה מרגש כמו מיכתבו של הקורא עמי בארי מעין־החורש. הוא לא כתב אותו בקיבוצו, השייך לתנועת השומר־הצעיר, אלא בעת שרות במילואים בשטחים המוחזקים.

המיכתב נכתב כתגובה על כתבה שהופיעה בהעולם הזה (2256), שהתייחסה לתקריות־האש ברמאללה ובבית־לחם. אותה כתבה ניתחה את חומר־הראיות, ובעיקר את הסרט שצולם על־ידי צוות ישראלי של סוכנות־טלוויזיה זרה, והגיעה לכלל מסקנה כי שני חיילים, שהיו ממוקמים על הגג בקומה הרביעית, פתחו באש על התלמידות והתלמידים שהפגינו למטה ברחוב, במרחק של כמאה מטרים.

הקורא בארי אינו מערער, כך נדמה לי, על פרט זה או אחר בכתבה. הוא מגיב על הכיוון הכללי שלה, ונותן פורקן למצוקת נפשו.

הנה המיכתב במלואו:

נפל לידי גיליון העולם הזה, ובו כתבות על הפרעות והפרות הסדר בערי הגדה ורצועה, התנהגות בלתי־הולמת ופתיחה באש של חיילי צה"ל על נערים וילדים.

האמת היא, שאילמלא שרתי בדיוק עתה בעיר כזאת — חברון — במילואים, ודאי שלא הייתי מתייחס לכתוב. כבר קראתי בימי חלדי לא מעט מאמרים של יפי־נפש, שבאים ממרום מושבם להצדיק חלכאים ונדכאים, כשהם מטיחים, אגב נסיונם הכן, בוץ ורפש לכל עבר, מבלי לבדוק במי הם פוגעים.

אינני יודע מתי שירתת לאחרונה במילואים, אך אני משוכנע שתמצא עניין בעליליותיהם של אותם „מפזרי הפגנות" ו„שולפים בפוטנציה" בעת שירותם המאולץ. ובכן, אנו מוצבים פה, בחברון, במירה על מערת־המכפלה — תפקיד שלא בחרנו בו מרצוננו, תפקיד שמעולם לא הוכשרנו לו ולא חונכנו לקראתו.

לא אילמת לקללה עסיסית ומהתמודדות רוחנית להתכתשות פיסית. ואנחנו בתווך, שונאים את אלה ומתעבים את אלה ומנסים לעשות דבר שכישלונו מובטח מראש — להשכין שלום בין המחפשים מילחמה.

האמן לי שכל זה הוא עדיין כאין וכאפס לעומת אותו מבט קר וקשה של ילדה קטנה, בגיל בתי. היא מעדה ונגשתי לסייע לה לקום, אך במבטה הקר ראיתי שאינה רוצה בעזרתו של מי שנראה בעיניה כחייל כובש ושולט.

ומי אנו? כובשים — חיילים מהירי־חימה וזריזים בשליפות — צלפים מהוללים מגגות הבתים — האם ידעתם שאת גיל הארבעים השארנו כבר כולנו מאחורינו? המושבניק מיבניאל, בעל המכולת מבת־ים, הקיבוצניק מכפר־רופין ועובד התעשיה־האווירית מיבנה. כולנו כבר סוחבים כרס, מטופלים בילדים גדולים ודואגים לאשה, פרנסה וצרות קטנות, ככל יהודי אחר — צמוד, לא־צמוד.

האם ידעתם שמזה עשרים שנה אנו משרתים במילואים?! עשרים שנה מבזבזים את שנדרש מאיתנו, ללא טרוניות, ומתפללים רק תפילה קטנה אחת: שנחזור הביתה בשלום.

בכל הכוח, בכדי לחצות מהר ככל האפשר את אותם מקומות שבהם כבר זרקו רימונים, ירו, ידו וירקו ומה לא.

ועדיין לא הזכרנו את הדו־קרב שבין „מאמינים" יהודים ומוסלמיים, כולם צעירים מהירי־חימה. יהודים ומוסלמים המדדים במעלה המדרגות בשעות בלתי־אפשריות, נפגשים אלה עם אלה בפרץ אמונות, העובר תוך שניות מעטות מתפוצץ.

סלח לי על חוצפתי, אבל כשאני כותב שורות אלה, בין שמירה לשמירה, אני מעז לומר שניסית אולי לירות אל עבר מטרה מסויימת, אבל בסך־הכל שלפת ויריית מן המותן, פיקששת כהוגן ופגעת ב...בנו, הנפגעים בין כה וכה.

לפתע אני מעז לחשוב, שמא גם אתה אינך טוב יותר מן הפרטיזנים הפאנאטיים של קריית־ארבע והדסה ומן הקרציות של כהנא וגוש־אמונים. גם אתה מסתתר מאחורי גבנו ומנצל אותנו למען המטרות הפוליטיות שלך, מבלי לקחת בחשבון את מה שאנו חייבים לבצע בפקודה, ואת ההערכה שבה אתם מזכים אותנו, כתגמול על כך.

ואני, שמאחורי גבי מסתתרים אתה ושכמותך, איני מרגיש כל גאווה על כך, אלא הרבה גועל־נפש. ויותר מכך — אכזבה גדולה (וכאשר האכזבה באה ממך, היא גדולה עוד יותר).

מובן שאיני כועס עליו, ואין לו צורך לבקש ממני מחילה. אני מבין היטב את מצב־רוחו של חייל קרבי, המרגיש ני־כור גובר והולך בינו ובין העולם הרחוק שבעורף.

אני גם מבין היטב את מרירותו על כי אדם „הישן במיטה חמה" מותח ביקורת על חיילים המשרתים בתנאים כה קשים — טבעיים ואנושיים — שאינם שולטים בגורלם, אלא הממלאים פקודות.

במרכז השורה הראשונה

אזם הדבר אינו פוטר אותנו מן הוויכוח. ויש ויכוח.

ברור לי כי עמי בארי ורבים מאוד מחבריו אינם אשמים במצב ההופך אותם לחיילי־כיבוש בחבל־ארץ אשר תושביו שונאים אותם, עד כי לדלה קטנה רואה בהם מיפלצת.

אין הם אשמים — אלא כפי שאשמים כולנו, כבוחרים וכאזרחים, על כי בחרנו מאז 1967 ועד היום בממשלות שלא הביאו את האסון המדיני והמוסרי הכרוך במצב זה. הממשלה, הכנסת והמימסד המדיני הם המעצבים את המדיניות, ואותם יש להאשים בקיומו של המצב המתואר בצורה בוטה ואמיתית על־ידי הקורא בארי.

ממשלות המערך והליכוד — החל בלוי אשכול וכלה במנחם בגין — יצרו וקיימו מציאות אשר הפכה את עמי בארי, איש־קיבוץ שחונך לעבודה וליצירה, לשיווין ולצדק חברתי, לחייל של מישטר־כיבוש, הרודה בעם אחר, והנראה לעולם כולו כאח־תאום של החיילים קולוניאליים של מישטרי־דיכוי למיניהם.

על כן — הוויכוח העיקרי הוא פוליטי, והוא מכוון לעבר הכוחות הפוליטיים — בקואליציה ובאופוזיציה — התומכים במצב הקיים. אנו עומדים במאבק זה, ונדמה לי שגם הקורא עמי בארי אינו יכול להאשים אותנו בהשתמטות ממערכה זו. אנו עומדים במרכז השורה הראשונה.

אך מכאן אינה נובעת המסקנה — המשתמעת מדיבורי הקורא בארי — כאילו אין למתוח ביקורת על החיילים והשוטרים בשטח.

אין הם אשמים במצב. לא הם בחרו בשורות זה. הם ממלאים פקודה. הפקודה באה מפי הממשלה שעם־ישראל בחר בה, ורק עם־ישראל יכול להחליפה. עד כאן הוא צודק.

אך מה שקורה בשטח בפועל תלוי לא במעט בחיילים הממלאים את הפקודות — וביניהן פקודות שהן בלתי־חוקיות בעליל, ואשר לפי החקיקה הישראלית ופסיקת בית־המישפט הצבאי אסור לחייל למלא אותן. („מתנופף עלינו הדגל השחור של אי־החוקיות..." כדברי השופט הצבאי במישפט כפר־קאסם.)

לא ממשלת־ישראל החליטה שהחיילים יירו מעל הגג ברמאללה בתלמידות בנות 15, המפגינות למטה בלי נשק הם. להיפך, פקודות־הקבע של צה"ל, שאושרו על־ידי שר־הביטחון, אוסרות בפירוש יריות כאלה.

מעשים רבים, הנעשים בשטחים הכבושים, נעשים על דעתם של חיילים־יחידים, ביוזמה מקומית של מפקד זוטר או חייל. אני משוכנע כי הקורא בארי אינו עושה מעשים כאלה, ושהוא גם משתדל בכל כוחו למנוע אותם, כאשר הדברים מתרחשים בקירבתו. אך כאשר הוא תובע מאיתנו להימנע מחשיפת העובדות ומביקורת, מפני שאנחנו ישנים במיטות חמות, אין הוא צודק.

בחושפנו את החריגות ובהצביענו על האחראים בשטח אנחנו ממלאים את חובתנו, בדיוק כפי שהקורא בארי משתדל למלא את חובתו שלו — והעובדה שהוא סובל בקור־אימים, בעוד שאצלנו דולק התנור, אינה משנה מאומה.

זכותו — ואף חובתו — של עמי בארי היא לתת פורקן למצוקת נפשו. אך הייתי מבקש ממנו בכל לשון של בקשה להעמיק לחשוב, כדי להגיע למסקנה שאין להשלים עם מציאות נוראה זו, הכפוייה עלינו — ושעליו, יחד עם כל אזרחי־ישראל בעלי הלב וההגיון, להיאבק לשינוי פני הדברים.

תהי לשם כך אנחנו עמלים.

שמי שפיון

נבקש סליחת הילדים"

רצונך ותקוף — תקוף במלוא התחמושת. רכז את המאמץ העיקרי והכה בברזל בעודו מלובן! אך תקוף חזיתית את מי שקובע, את מי שמעצב, את מי ששולח, את מי שמחליט, מאשר ומכתיב. אל תזנב בשוליים, באותם שעושים את האפורה שבמלאכות. תקפו את אלה ש־שולחים אחרים ומתחבאים מאחורי גבם!

ומאיתנו אתה צריך לבקש סליחה קטנה. כי כאשר אתה ישן במיטתך החמה, אנו מדדים בקור העז ומשתדלים לא לעצום עיניים כבדות כעופרת. בקש סליחה מאיתנו, שנקלענו לאבסורד זה, שבו דעתנו אסור לה שתישמע ויכולתנו חייבת להספיק לנו כדי לחזור הביתה בשלום.

כשנשוב הביתה ונחבק את ילדינו הקטנים, נבקש את סליחתכם. כי כלפיהם אנו חוטאים, כולנו, ותיקוותנו הגדולה שהם לא יאלצו לעבור את מה שעברנו אנו. אלא שתיקוותנו לא תתגשם כל זמן שהעניינים ימשיכו להתנהל כפי שהם מתנהלים עתה.

ארכו הדברים, ולא התכוונתי. האמן לי, מעולם לא כתבתי מיכתב לעיתון או למערכת כלשהי, ואיני רוצה פירסום או כותרת. אבל הדברים כואבים, וכשכואב — צועקים. ואם השתמשתי בך, מחל לי, שהרי אין דנים אדם בצערו או בעצקתו.

ולסיום אומר רק זאת: כל יום שחולף וכל מחזור שעובר פה שונא יותר ויותר את משיחי־השקר־והשינאה — שלהם ושלנו. כל מחזור כזה בשל לחינוך להבנה ולאמונה. אבל כדי לתנך צריך להיות מהנך ולא שולף־מן־המותן או צלף, המתין להזדמנות כדי לעשות כותרות.

קח זאת כמשימה, והלוואי שתצליח.

עד כאן מיבתבו של הקורא עמי בארי.

חיילי צה"ל בירושלים
„ומאיתנו אתה צריך לבקש סליחה קטנה..."

מנוצחים בטרם קרב"

שומרים ביום יבילה. וכך יום אחרי יום, לילה אחרי לילה. יום רודף לילה ולילה רודף יום, ואנו נעים בנים־לא־נים, בין שמירה לשמירה, במין ואקואום של זמן, שמטשטש את ההבדלים בין יום ולילה.

אל תוך הטישטוש הזה פולש הגנרל קור ומשחק בנו כראות עיניו. לובשים גרב על גרב, עוטפים את הרגל בשקית־ניילון ואת כל הכבודה הזו מנסים לדחוס אל תוך נעל צבאית כבדה. אחרי כמה דקות מאבדות כל השכבות האלה את חשיבותן, משום שהקור חודר ומתפשט מעלה־מעלה. אנו הופכים מנוצחים בטרם קרב.

אחר־כך באים הפטרולים בין הכוכים, אבטחה לכמה משפחות של פאנאטים דתיים, העושים כל שביכולתם בכדי להכביד עליך את התפקיד. סיורים בעיר עויינת, כשאתה לוחץ על דוושת הבנזין

מכתבים

נחלתם של יחידי סגולה

א־פרופו פרשת אבו־חצי־רא — נוהל תמוה המק־נה זכויות־יתר ליחסנים.

„דרכי הטיפול בתיק שר־הדתות מעוררות פליאה, אם לא חשש, כי החשוד הנכבד זוכה לזכויות־יתר, שאינן מוענקות במיקרים דומים ל־סתם אזרח מן השורה העומד לחקי־רה...“ קטע זה לקוח ממאמר־המע־רכת של עלי המישמר (17 בנובמבר). קטעים דומים, שהופיעו בעיתונים אחרים, מבטאים את מורת־הרוח הציבורית מהאפלייה הבוטה ב־דרכי הטיפול בחשדות בעבירה של השר אהרון אבו־חצירא. במיוחד המדובר במסירת חומר החקירה לעיון פרקליטיו ובהתייעצויות ה־יועץ המישפטי לממשלה עימם, עוד בטרם הגשת כתב־האישום.

בדרך כלל, לגבי כלל החשודים, נוהגים על פי „חוק סדר הדין הפלילי תשכ“ה — 1965“, האומר, בסעיף 67 כך: „הוגש כתב־אישום בפשע או בעוון, רשאי הנאשם וסניגורו וכן אדם שהוסמך לכך על־ידי הנאשם, לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה שבידי התובע ו־להעתיקו...“

כדי לאלץ את שר־המישפטים להתייחס לעניין זה מעל במת ה־כנסת — אם כדי להצדיק בפומבי את דרך הטיפול של היועץ המיש־פטי ואם כדי שיסביר לאילו יחס־נים שמורה זכות־השימוש בנוהל תמוה זה — אני מציע להתייחס לנושא בשאילתה מעל במת הכנ־סת, או אפילו במיסגרת הצעת־חוק פרטית. הצעת־חוק כזו חייבת להתייחס לעיון בחומר החקירה בטרם הוגש כתב־אישום, כדי ל־הבדילו מן האמור בסעיף 67, ש־צוטט לעיל — לעשות את הנוהל שייקבע אוניברסלי ולא נחלתם של יחידי־סגולה.

אריעזר בוכני, גיבעתיים

● בעיקבות המיכתב הוגשה בכנסת שאילתה לשר־המישפטים משה ניסים.

● ● ●

צחוק צחוק - אבל...

קטע במדור „אנשים“ (העולם הזה 2257) מייחס לי אמירה שלא נאמרה על־ידי והגורמת לי עוול גדול בסיגנונה ותוכנה המעליב. מתוכן הקטע ברור שהכותב הדביק לי אמירה השייכת למישהו אחר, שכן הוא טוען כי המדובר ב„דובר שר התמ“ת“, בעוד שאני משמש בתפקיד דובר מישרד־האנרגיה.

דומני שמוטב כי לא אחזור על דיברי־בלע, ואסתפק רק בתיקון טכני, כדי לא לגרום לחזרה על פירסום הדברים.

יצחק שומרון, דובר מישרד האנרגיה והתשתית, ירושלים

● העולם הזה מקבל ברצון את התיקון ביחס להערה ההומוריסטית שנאמרה במסיבה, ושייחסה לקורא שומק שומרון.

● ● ●

הצעת יעול

הקורא הלינגר שלח את ההצעה המתפרסמת כאן אל שר־הביטחון מנחם בגין.

חושבני שאפשר לייעל את צה“ל. שהרי אם המדינה יכולה להשתמש בגנרלים שיצאו מכלל שימוש כ־פוליטיקאים דגולים וכפרשנים ל־מיניהם, אפשר בוודאי למצוא שי־מוש חוזר גם לטנקים, מכוניות וציוד אחר, שעשו את שלהם. אם יימצא לאלה שימוש יעיל, יחסוך הדבר הרבה שקלים לקופת המדי־נה.

ח. רקח הלינגר, תל־אביב

● ● ●

טעות לעולם צודקת

על לנון, לנין וכל השאר („העולם הזה“ 2259).

מי יגול עפר מעל עיניך, ולדימיר איליץ' היקר. ראה עם מי בילבלו אותך: ביומון הארץ, מה־15 ב־דצמבר, חשב מישהו מהסדרים או המגיהים כי לנין ולנון חד המה. או שמא זוהי טעותו של הכתב או העורך?!

מבלי לפגוע בכבודו של לנון הגדול, מן הראוי לציין שלנין ה־בולשביק ולנון החיפושית אינם ולא היו אותו אדם עצמו. אני יודע שיש רבים המגדירים עצמם כ־מארכסיסטים־לנוניסטים (חסידי גרושו של מארכס וג'ון לנון), אך יש רבים אחרים המגדירים עצמם קצת אחרת — מארכסיסטים־לני־ניסטים, ויש לשים־לב להבדל.

י. מ., מארכסיסט מתל־אביב

● כותרת הידיעה בהארץ, שבה הוחלף לנון בלנין — **ראה גלופה.**

● ● ●

עולם קטן, עולם גדול

הוא בולגרי והיא סוב־ייטית...

אני לא שמעתי על דו“ח יאנסן, בקשר למכירת תרופות אסורות לארצות העולם השלישי, אך לעו־מת זה הכין אירגון־הבריאות ה־עולמי של האו“ם דו“ח דומה, ו־אפילו יותר יסודי! רוב העיתונות המערבית, כולל הרלד טריביון ו־ריידרס־דיג'סט, כתב על כך. תחנות הטלוויזיה של המערב מוכיחות מדי יום ביומו שהן אינן מפחדות מגרש־אים לא נעימים, כולל פגיעות ב־זכויות האדם במערב. שחורים, אינדיאנים, מכסיקאים ופורטו־ריקנים בארצות־הברית, באסקים ב־ספרד וצרפת, קאתולים בצפון־איר־לנד וחברי קואופראטיבים חקלאיים שעומדים לגשלם בפורטוגל. ה־רשעים של התיקשורת הבינלאומית

(המשך בעמוד 6)

רבע מיליון צעירים בערב התייחדות עם לנין בניו־יורק

מאת שלמה שמיר, סופר „הארץ“ בניו־יורק

ניו־יורק, 14 (מיוחד ל„הארץ“). קהל הנאמד ברבע מיליון בני־אדם, רובם המכריע צעירות וצעירים, התקהל היום בסנטראל פארק במרכז מנהטן למפגן התייחדות עם מי שהיה זמר החי־פושיות ג'ון לנון, שנרצח בשבוע שעבר סמוך למקום המפגן.

מבואות הפארק הענקי והחיבות הסמוכים היו מלאים רבבות בני־אדם ומאות שוטרים שומרים על הסדר. אפילו הרצחנו של הנשיא קנדי לא היה מלווה בהיסטריה ובגילויי אבל כפי שנראו היום בסנטראל פארק. היה זה חזיון סוריאליסטי, כאשר בשעה 2 בדיוק ירדה דממת מוות על הקהל העצום ובמשך 10 דקות הרכינו אלפים ראשם ופרצו בבכי. רבים באו עם גיטרות ומת־כונים להישאר בפארק לליל שימורים.

למה רמי אוכל לאורלי מהיד?

כי היד שלה רכה ונעימה למגע.
היא משתמשת ב„ידי“.

ידי - קרם הידים
העדין של תיא.

תיא

מודיע על פתיחת ההרשמה
ל„ערוץ גמא“

„רגב“ בע“מ
ניוז

טלויזיות כבלים (בשעגל סגור)
הגיעה לעוש-דן!

„ערוץ גמא“ מציע לך מבחר בידור טלויזיוני בצבע, בביתך!.
• סרטי עלילה זרים בתרגום עברי • סרטי עלילה ישראליים • הפקות עצמיות •
• ספורט: כדורסל אמריקאי, כדורגל אירופאי, טניס, שחיה, מרוצים ועוד... •
• מצעדי פזמונים מחו“ל • תוכניות לילדים •

תוכניות הטלויזיה יפורסמו מראש בעיתון „רגב“

לרשותנו עומדים:
● צוות מהנדסים (מהבכירים בענף התקשורת). ● צוות עיתונאים (מחשובי העיתונים היומיים). ● משרד פרסום (הפועל 5 שנים - בהצלחה).

מבצע החודש!
12 $ לכל דייר - לחודש (10 $ לכל דייר באם התשלום דרך ועד הבית).
+ דמי התקנה חד פעמיים (המשתנים בהתאם למספר הדיירים והבניינים המתחברים למערך אחד).

הזמן עוד היום! את נציג המכירות שלנו - ולא תתאכזב.

„רגב“ בע“מ ניוז
סירקין 7 גבעתיים
טל. 731841, 731582

CF-71 2 way, 4 speaker system, 15 W stereo

איתך לכל מקום...

CF-85 3 way, 6 speaker system, 10W stereo

CF-65 2 way, 4 speaker system, 7W stereo

CF-55 1 way, full range, 7W stereo

CF-45 1 way, full range, 7W stereo

CF-33 2 way, speaker system 4W mono

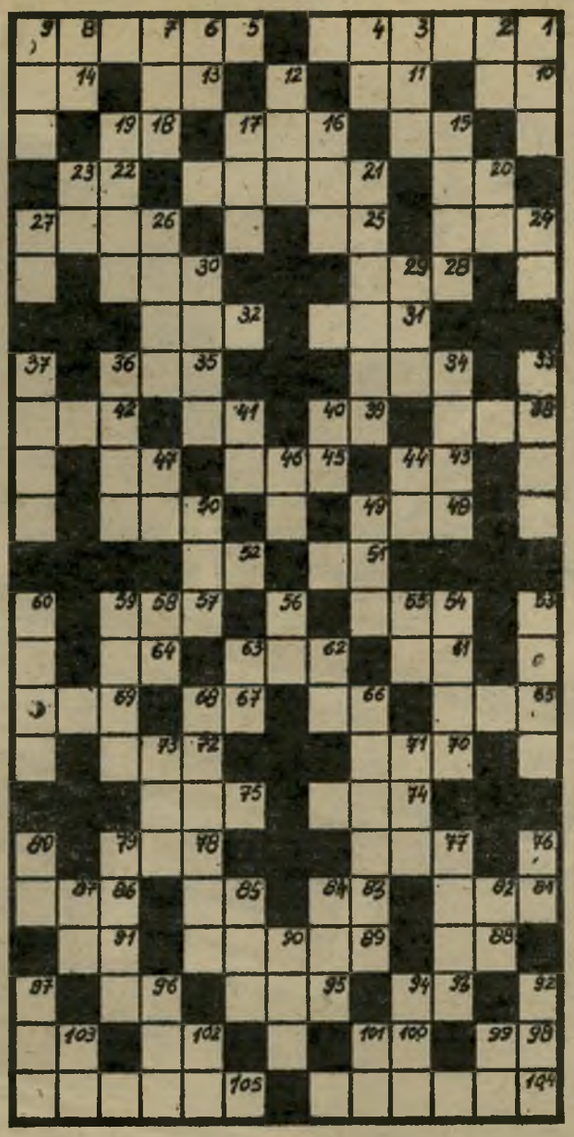
CF-31 2 way, speaker system 3W mono

CF-23 2 way, speaker system 4W mono

SONY® הניידים של

תשבץ העולם הזה 2260

מאוזן:

1) עם מהגזע הלבן בצפון אפריקה; 5) מקום צחוק ויבוב; 10) פרח, בצבץ; 11) נצח; 13) נחשול; 14) ריחף בין שמים וארץ; 15) מישענת; 16) ארב, התגנב; 18) קידומת לשמות בסקוטלנד; 20) מילת ברירה; 21) מיתקן לקביעת כיוון הרוח; 22) התבונן היטב; 24) יצא (ארמית); 25) שחקנית בריטית שהיתה רעייתו של סיר לורנס אוליבייה (ש"מ); 26) בסלנג — פחד מאוד; 28) שחקנית קולנוע — נשׂ־תבחה בממדיה (ש"מ); 30) עולם; 31) סופר ופילוסוף אנגלי — „מלחמת העולמות"; 32) בהשאלה — מקום הולדת; 34) נמל עתיק בארץ; 35) מקום בארץ — תקווה לזהב השחור; 38) עיר הקרנבלים; 39) סימן; 41) צר, שונא; 42) שיח בר קטן מאזורי ההר בארץ; 43) אלהים; 45) החודש בו אנו עומדים; 47) כלי זין קדמון; 48) מטבע קוריאני; 50) חדל מהיות; 51) צאצאה; 52) תרועה; 54) כסיל; 57) אחיינו של אברהם אבינו; 61) קיר; 62) זבוב אפריקאי מוצץ דם; 64) מכתר איים; 65) הוא נכנס לטריה וגייס חמישי בו; 66) כלי הנגינה של מרים הנביאה; 67) חסר־רכוש; 69) ראש מילה שמשמעו — ארבע; 70) קודר, עצוב; 72) פגם; 74) שקד; 75) דברי־אמת; 77) סימבול, מופת; 78) בננה; 81) בהשאלה — שואף ונכסף לדבר מה; 83) אות הנצחון; 85) מתנה; 86) מנגינה; 88) תשׂ־לום חובה; 89) רעבתן; 91) ניצוץ; 93) כוח עליון; 95) לולאה לרכיסת כפתור; 96) צריך להיות (ר"ת); 98) משׂ־בצת, בית־קיבול קטן; 100) אילן; 102) רב, נכדו של רש"י; 103) תוכנית קבועה בטלוויזיה למניעת תאונות בדרכים; 104) חול־ים עשיר בקונכיות ומשׂ־מש לבניין; 105) צפור־שיר.

מאונך:

1) חלק הצמח החבוי באדמה; 2) שליח; 3) ספר של הסופר הגורווגי קנוט המסון; 4) לזכרון; 6) גנוסיה; 7) פסל, דמות; 8) יחידת ההספק החשמלי; 9) תרגילי סדר לי־חיילים חמושים (ר"ת); 12) גבר שנועד לזנות בפולחן הבעל בימי קדם; 15) שמה הפרטי של יוצרת אופנה ידועה בצרפת; 16) כנוי פיוטי לעלם יפה־תואר; 17) איש תם יושב אוהלים מקראי; 19) נקודת הפגישה של קווים ישרים היוצרים זווית; 20) חרון; 21) אזיקים; 23) גבבה; 24) אדם; 26) הטיל לתוך; 27) ידית; 29) ירק־בר המוזכר במשנה; 30) גרם למדון, סיכסוך; 33) שיח־בר קוצני; 34) משׂחק ילדים קופצני; 36) כלי־נגינה קדמון — כעין מצילתיים; 37) מכשיר חשמלי המשמיע קול למתן סימן; 40) כתב כריתות; 41) מועד; 44) מילת קריאה; 46) בן; 47) שן חותכת; 49) בעלה הכרמלי של אביגיל; 50) שדה המושקה ע"י הגשׂ־מים; 53) מלחין צרפתי (ש"מ); 54) בסיסה של כיפת התמר; 55) אגרטל; 56) קל־דעת; 58) מילת־צער; 59) תוף אפריקאי; 60) מישפחת פרפרים בעלי־גוף; 62) שט; 63) אדמה רמה; 66) עוסק בתורת האלוהות; 68) תבואת קיץ שמפיקים ממנה שמן; 71) כלל האנשים; 73) ביטול החלטה בתוקף סמכות; 76) תכלית; 77) קיבוץ בגליל המערבי; 79) שריג; 80) מוסד חינוכי לילדים קטנים; 82) מפקד מחלקה (ר"ת); 84) מפחד; 85) צבע אדום לנוי והתייפות; 87) תקנה; 90) קיבוץ במרכזו של עמק־יזרעׂ־אל; 92) רסיס; 94) שפת עם זר; 96) תאנה בשלה לגמרי; 97) יו"ר הפרלמנט האירופי (ש"מ); 99) אדמה מכותרת ימים; 101) שיירה; 102) סימן מוסיקלי; 103) ראשׂ־מילה שׂ־מובנה שניים.

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

מדווחים היטב, ולפי הרבה ריאק־ציונרים אמיתיים, הם מכבסים את כביסת־המערב המלוכלכת בפומבי. ומצד שני: בדיוק אותם אנשים־רעים של התיקשורת הבינלאומית גרמו, שנפגעי רעידות האדמה ב־אלג׳יריה קיבלו עזרה מאסיבית ומיידית.

בדבר אחד אני מסכים עם חיים ברעם: שחבל שאי אפשר (עדיין) להאשים את הפי־אי־אי באירגון שיטפונות, בצורות ורעידות־אדמה.

שמתי־לב, שלמדור עולם קטן יש רצפט בדוק! לעולם לא לדווח על פרוייקט חיובי, בארץ בעלה שילטון שלילי! תהרוג את הבחיר, והוא לא יספר, שבאינדונסיה, למ־של, ישנם קואופראטיבים שמשל־בים חקלאות ותעשיה זעירה. לא יאומן, אך יש להם בתי־יציקה קטנים ופרימיטביים, בהם יוצקים חלקי־חילוף למנועי דיזל, מכונות־תפירה ומשאבות־מים, וכמובן — כלים לעיבוד חקלאי. אנשים אלה החלו מאפס, והיום, אחרי שנתיים, חברי הקואופראטיבים ומישפחו־תיהם מולבשים ומוזנים היטב. אך כל זה הוא מוקצה מחמת מיאוס, לא הברכה המארכסיסטית של ברעם ושות׳. דווקא ה„פרוג־רסיבים" בארצות העולם השלישי מנסים לסתום את הפה של אמצעי־התיקשורת של המערב, והם מנצ־לים לשם כך את אונסק"ו.

ולסיום מיכתבי, צימוק קטן. יש לי שני ידידים אישיים ויקרים, זוג כתבי טלוויזיה. הבחור הוא בולגרי, והבחורה סובייטית אמי־תית. הם מועסקים בארץ סוציא־ליסטית שלישית. הם היו בכל ה־עולם, במזרח ובמערב, ופעם ב־שנה־שנתיים הם עוברים פה, ואז קולחים הסיפורים כימעט עד אור הבוקר. הכביסה המלוכלכת של וייאט־נאם, צפון־קוריאה ואנגולה גבוהה בהרבה מזו של המערב!

א. קופל, אנטוורפן, בלגיה

● ● ●

אמיל, הבלשים והאשה היפה

אמיל תומא, גיבור הכת־בה „אמיל והבלשים", האיש שאירגן את כנס נצרת, הוא בעלה של אשה יהודיה — ויפה („העולם הזה" 2258).

מדריכה תומא
נישואי־תערובת —

הזוג היפה הזה — הוא ערבי בשם אמיל והיא יהודיה בשם חיה — מהווה דוגמה מעודדת לכך, שאפשר לקיים יחסים אחרים בין יהודים וערבים, מילבד יחסי־איבה־שינאה. כל הכבוד לשני אנשים אמיצים אלה, השומרים על אהב־תם חרף האווירה העכורה האופפת אותם. כדאי, בהזדמנות זו, להרהר ברתיעה החולנית שיש לרבים ב־ארץ מפני נישואי־תערובת. למה שלא תקדישו לנושא זה כתבת־

חיית תומא
— ואווירה עכורה

מחקר מיוחדת? הדבר עשוי לתרום לקירוב הלבבות יותר מהרבה מא־מרים פוליטיים ונוסחות אידיאו־לוגיות שהתבלו כבר מרוב שימוש.

א. כליפה, חיפה

● אגב, השם כליפה הוא שׂם־מישפחה נפוץ הן בקרב יהודים והן בקרב ערבים.

היפה אצל בני הזוג תומא, שאיש מביניהם אינו מתבטל בפני זולתו,

(המשך בעמוד 8)

בינתיים קח TIME

הסיגריה שכולם אוהבים

T.39

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

מתכחש לעמו, מתעלם מתרבותו או בז לכור מחצבתו. הוא אינו מתכחש לערביותו והיא אינה מתכחשת ליהדותה...

מירה דיוויס, ירושלים

● חיה תומא בצעירותה — כחיילת בצה"ל וכמדריכה בתנועת־הנוער של מפ"ם, השומר־הצעיר — ראה תמונות.

● ● ●

מי הדליף

ל„לאקספרס"?

שימעון פרס יודע או שאינו יודע את זהותו של המדליף? ראה דף תשקיף („העולם הזה" 2257).

כתבתם כי „יושב־ראש מיפלגת־העבודה, ח"כ שימעון פרס, טען באזני מקורביו, שמי שמסר את הידיעה ל„אכספרס, הודה לפניו שהוא עשה זאת. פרס סיפר שהוא נזף קשות באותו מדליף."

כיוון שהפרשה יצרה אווירת חשדות עכורה, ועד הכינוי „חיסמונת ווטרגייט" הגיעה, אני פונה אל יו"ר מיפלגת־העבודה, שיפרסם את שם המדליף ואת תוכן הנזיפה.

משה ויים, חיפה

● ● ●

כל משתתף - כוכב

בעיקבות הכתבה „הקרב על המחזמר", שבה הוזכרה דורין פרנקפורט כ־אחת מקבוצת הנתבעים הישראליים („העולם הזה" 2257).

לדאבוני לא היה לי הכבוד להתבע על־ידי הכוריאוגרף מייקל בנט על תיכנון בגדים ל„שורת מקהלה"

דורין פרנקפורט
חיידק במה

בישראל. אין בכלל מושג כזה אצלנו, בחיידק במה — כל משתתף כוכב ואת הבגדים תיכננתי, כמובן, בהתאם.

דורין פרנקפורט, תל־אביב

● ● ●

הנזק שהפך

ברכה ל־ישראל

בעיקבות פרט מטויים בכתבה „נאמן — כוכב על־יון" („העולם הזה" 2255), הקשור בפעילותו של אלחנן ישי.

ושוב נזכר שמו של אלחנן ישי בסיפור שבו הופיעה פיסקה תמוהה: „הם ביטלו את העיסקה כולה וגרמו נזק עצום למדינת־ישראל."

היות והעיסקה שבה מדובר היא עם מדינה דרום־אמריקאית, ששמה אסור לפירסום, אין אדם הבקיא בנעשה בדרום־אמריקה זקוק לדימיון פורה כדי לנחש, שהמדובר הוא באחת הדיקטטורות, שרכשו נשק לדיכוי אזרחיהן. גוואטמלה, ניקראגואה של סומוסה או שמא קולומביה?!

מכאן שהנזק שנגרם מביטול העיסקה הוא אולי נזק כספי רב, אך שלא בכוונה הביא הדבר רווח למדינת־ישראל, הידועה בדרך כלל כספקת נשק לכל דיכפין.

רות שירטון, גלאסגו, סקוטלנד

● ● ●

הנחה זאנחה

מי שהיה שר־הביטחון ושר־החוץ של ישראל חושד, כי יהודים מישראל פגעו בבסאם שכעה וכאריס חאלף.

בראיון למבט בטלוויזיה (מה־6 בדצמבר) הצהיר ח"כ משה דיין, כי הוא מניח שיהודים ביצעו את הפיגוע בשני ראשי הערים בגדה, שרגליהם ניקטעו כשהתפוצצו מיטענים־נפץ במכוניותיהם.

מה היתה מטרתו של דיין, כשנתן פומבי להנחתו (שלא התבססה אפילו על צל צילה של עובדה) קבל עולם ומלואו? האם רצה להגביר את האחוה בין היהודים והערבים? אולי חשב להפחיד את האנטישמים בצרפת? או שמא החליט להודיע לעולם שקיימים אצלנו טרוריסטים, כמו אותם פלסטינים השואפים להשמידנו?

תהיה מטרתו של דיין אשר תהיה, אין ספק שלמרות הכינוי „זונה פוליטית" שניתן לו על־ידי חברי מפלגתו לשעבר, עדיין מתקבלות הנחותיו כעובדות מוגמרות בקרב אנשים רבים בארץ ובעולם. הנחתו זו של דיין, שכידוע נושא גם בתואר מיניסטריאלית להיותנו מופתעים במילחמת יום־הכיפורים (אני מניח שאחריותו חורגת מתחום המיניסטריאלי), תכפיש את תדמיתה של ישראל בעולם ותהווה נשק תעמולתי נגדה. כמו כן „תרם" דיין לאנארכיזם במדינתנו, שנמצא בקו־עליה גם בלעדיו. שכן אם הוא מרשה לעצמו להניח הנחה כזו, מדוע שלא יבוא ח"כ אחר ויניח, שראש־הממשלה בכבודו ובעצמו נתן את ההוראה לפיצוצם של ראשי־הערים?

עם כל השלילי שבהתבטאותו חסרת־הרסן, סיפק לנו דיין הזדמנות פז להראות, שאין אנו מפלים ערבים לרעה.

ראשי הערים גורשו עקב הסתה. דיין מכובד אצל הערבים, לפחות כאוייב. לכן יקבלו כמה מהם את הנחתו ברצינות, והם עלולים לנקום ביהודים על הפגיעה בראשי הערים. דיין נתן פומבי להנחתו, למרות שהוא מכיר טיב את מינהגי הערבים, כולל מינהג נקמת־דם. לפיכך אפשר לראות בדבריו הסתה מכוונת לאלימות של ערבים נגד יהודים. עקב כל האמור לעיל, אני מציע לכנסת שלא להפלות בין ערבים ליהודים, להסיר את חסינותו של ח"כ דיין ולגרשו ללבנון.

סמי וקס, נתניה

● ● ●

רשם רב

הקורא בר־גיל מונה את שבחי העיתון.

כקורא ותיק של „העולם הזה" (32 שנה) הריני לציין את התקדמותו של השבועון מכל הבחינות. יותר עמודים; מדורים מגוונים; רשימות מסקנות במישור החברתי, הפוליטי והאמנותי; גם הצד הגראפי מעורר רושם רב והמודעות המודפסות בשלל־צבעים מרהיב; יותר ויותר אנשים קוראים את השבועון בארץ ומעבר לים.

אכן חלה התקדמות רבתי. כה לחי!

בן־ציון בר־גיל, גבעתיים

יבוא ושיווק: אלפא טריידינג, טל. 03-233910

מועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

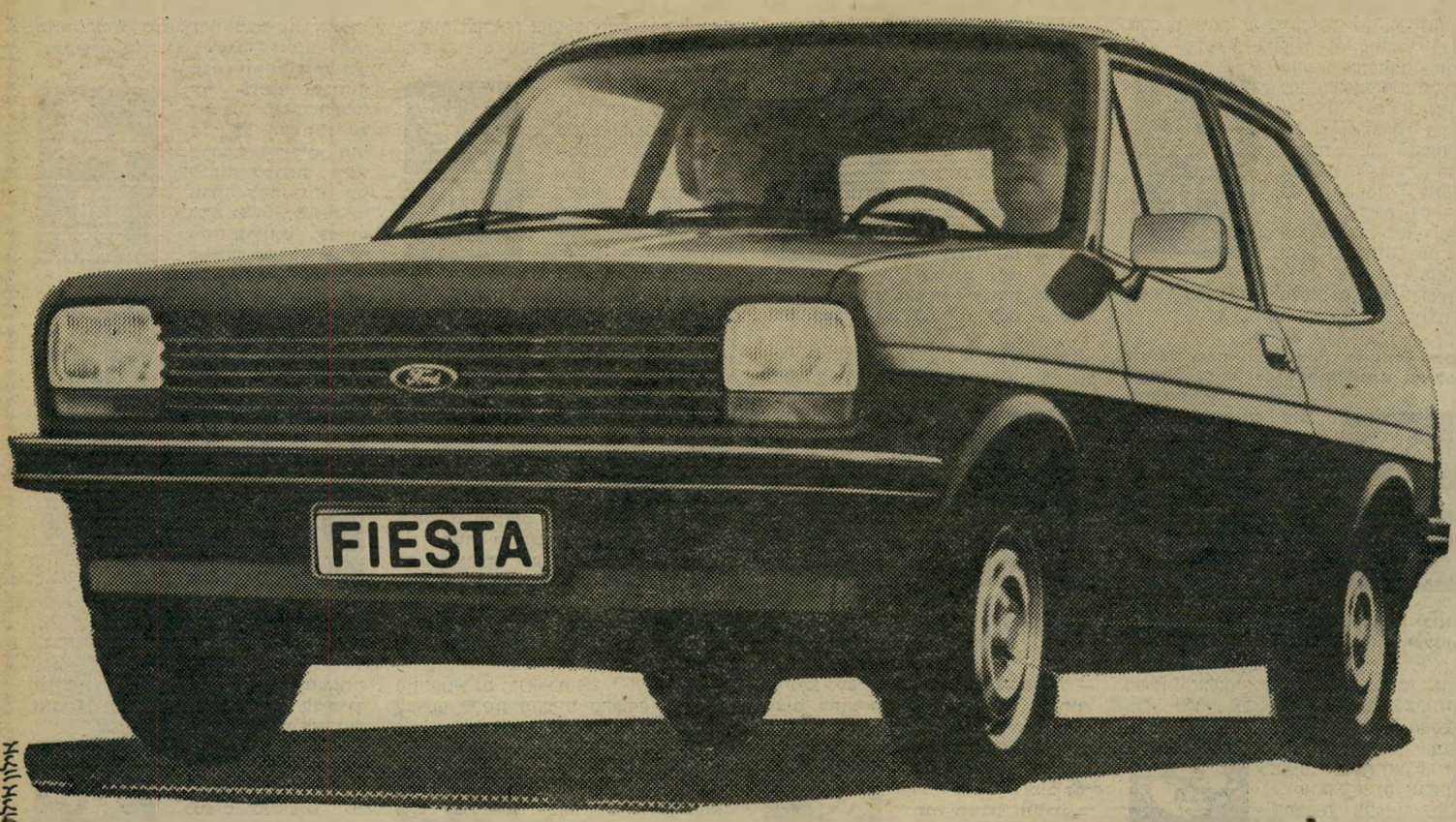
ערב עם:
חואן דה־דיוס
בשירה ונגינה על גיטרה פלמנקה
יום שלישי, 30.12.80
בשעה 9.00
רח' הס 5 ת"א, טלפון 297263
המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת
פידסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 772118

תן טרמפ לחייל

דגמי
פורד פיאסטה
1981
לרכישה
באספקה מידית.

יותר אמינות, יותר בטיחות, יותר חסכון.

פורד. לטווח ארוך.

מרים בנימיני

מזל החודש:

גדי

מזל גדי משתייך לקבוצת מזלות האדמה, ונשלט על־ידי הכוכב שבתאי (סטורן).

במזל זה ניתן למצוא שני סוגי גדיים: לראשון מטרה ידועה, שאליה הוא שואף להגיע — הוא מצטיין בתכונות של סבלנות, יציבות, תיעול ודבקות במטרה לנוכח כל הקשיים האפשריים.

השני — נוטה להיות סגור ועצור, חסר־ביטחון, כשאופפת אותו אווירה של קיפאון, חשדנות ופחד מהחיים. הוא מגן על עצמו על־ידי היצמדות למיסגרת קבועה ובטוחה. לעיתים־רחוקות ישנה את מקום עבודתו, מחשש שמא יאבד את ביטחונו הכלכלי.

הכוכב השולט במזל גדי — שבתאי, המסמל באסטרולוגיה גבולות, תחומים ומיסגרות. את מיגבלות הזמן, את נסיונות החיים, ואת החוויות החינוכיות שעל האדם לעבור על־מנת להתחשל.

עם התפתחות הטלסקופ גילו, ששבתאי מוקף שלוש טבעות וחן מהותו כעין סמל להגבלות המיוחסות לכוכב זה.

שבתאי מסמל מוסריות גדולה וחוקי מוסר נוקשים. לכן אחת התכונות הבולטות ביותר במזל גדי היא האחריות. גם כאדם הוא מלא דימיון ורגש, עוסק באמנות, מודע למציאות ויודע שהוא חייב להתמודד עימה כפי שהיא. ואכן לבן גדי הרגשה שהוא חייב בעול אחריות, והמשימות שהוא נוטל על עצמו מהוות ציר מרכזי בחייו.

ילידי גדי נותנים לפעמים הרגשה כאילו נולדו מבוגרים. כבר בילדותם הם רציניים וסגורים יותר מאחרים, מכינים שיעורים בזמן, מפתחים תחושת סדר וניקיון, וההישגיות הנהוגה בבית־הספר טיבעית להם. הם שואפים להישגים, ומודדים את עצמם בהתאם להישגים.

הם קשורים למישפחה ונשארים קשורים במשך כל חייהם. כאשר נחוץ לטפל בקרובי־מישפחה חולים או זקנים — הגדיים הם אלה שלא ייתעלמו מהחובה, ויתמסרו לעניין בדבקות ונאמנות.

בילדותם סטורן מכביד עליהם לעיתים, והם סובלים ממחלות ומפגיעות יותר מילדים אחרים. לעיתים־קרובות הילדות עוברת עליהם בקשיים רבים, ועם השנים גם גורלם משתפר. נראה כאילו הגיל מיטיב עם בני גדי.

סטורן מסמל זיקנה — וככל שבני גדי מתקדמים בגיל, סטורן מחזק אותם יותר ויותר. כך שבסופו של דבר נוצר פרדוכס — בתור ילדים וצעירים הם נראים מבוגרים יותר, ובתור מבוגרים ומזדקנים הם נראים צעירים והזקנים יותר. בגיל זיקנה, שבתאי — הכוכב השולט בהם, מראה להם את חסדיו, ומפצה אותם על הסבל שידעו בגיל צעיר.

בני מזל גדי — ידועים כמעשיים, ארציים, רציניים ומרובעים. אך כאשר מכירים את הגדי מקרוב, מתברר שהוא לגמרי לא מרובע, והצורך החזק להיעמד למיסגרת קבועה עוזר לו לשמור על האינדיווידואליות החזקה הקיימת באופיו. הוא מקים סביבו חומות־בטחון, ומעטים הם אלה הזוכים להתקרב אליו, ולהכיר את עולמו הפנימי העשיר.

הגדי חש עצמו בודד ומובדל מאחרים, הוא מתייחס לחברה באדיבות ובסימפטיה, אך בתוכו הוא חש לעיתים־קרובות דיכדוך ועצבות.

למרות רצינותו הרבה ורגש האחריות המפותח, רבים הגדיים המחפשים להם חיים בוהמיים, ומנסים להתנער מהרגשת הכובד המלווה אותם בדרך־כלל. יתכן שזו הסיבה שניתן למצוא אותם במקומות בידור ובילוי, או במקומות שבהם לא מצפים שדווקא הם יימצאו — בהרפתקות מוזרות ובלתי־שיגרתיות, או בחברה שלמעשה מנוגדת לאופיים.

הם מיודדים עם אנשים רבים, ומכיוון שהם בדרך־כלל מגיעים לעמדות מכובדות, בגלל הישגיהם המיקצועיים, רבים מבקשים את חברתם. אך אם לשפוט את המצב האמיתי, בני גדי מתיידדים בקושי רב, כשמדובר בידידות קרובה. הם רגישים מאוד וחוששים להיפגע, הם ביקורתיים ובוחנים היטב את המיועד להיות ידיד קרוב, ובאשר נותנים אמון ומרשים לעצמם ליצור יחסים קרובים וגלויים, הם פותחים מעט מעולמם הסגור, מתמסרים ואינם נתפסים לחיסובים קטנוניים.

בשעת צרה הם הראשונים שמגישים עזרה. דרישתם העיקרית מידידיהם ש־יהיו כנים וגלויים, מכיוון שהם עצמם אומרים את אשר עם לבם. כאשר נחוץ לבקר או להעיר לחבר על דרך לא נכונה, או התנהגות מרגיזה, הם מעירים ולא מסתירים את דעתם האמיתית. לכן לא יוכלו לסלוח לאדם קרוב שלא ינהג איתם באותה צורה.

אולי כדאי להוסיף, שכאשר הם מתאכזבים מידיד, קשה להם מאוד לסלוח לו, וגם אם ימשיכו איתו בקשר, הוא יהיה יותר שיטחי, מנומס ומסויג.

כפי שנאמר קודם, הקאריירה חשובה לבני גדי, והשאפתנות הקיימת באישותם מכוונת אותם להגיע להישגים

אנוור אל־סאדאת
יציבות ודבקות במטרה

משמעותיים בכל תחום שבו הם בוחרים. בני גדי ניתן למצוא בתחומים רבים — אמנים, יוצרים, פוליטיקאים, אנשי עסקים, מדענים או בעלי מלאכה.

דבר אחד בטוח, בכל שטח שבו יבחרו, יהיו הם העובדים המסורים והחרוצים ביותר.

הם אינם חוששים מעבודה שחורה, או

(המשך בעמוד 48)

ההתקדמות בקאריירה מעסיקה אתכם. משקיעים מרץ רב ויוזמה על־מנת להתקדם. ההתקדמות תעשה בעיקר בכוחות עצמכם, לא כדאי לסמוך על הבטחות של קרובים וידידים. התבוננו להבות לקראת שינוי גורמת להתנהגות עירנית ומעט רעשנית. בשטח הרומנטי צפויות פגישות עם בני־זוג מארץ אחרת. תוך זמן קצר ידובר על נסיעה לצורך השתלמות מיקצועית, או אפילו נישואים.

* * *

בחודש האחרון חשתם לאות, כובד ועייפות. מהשבוע תרגישו קלים יותר, חלק מהציפיות תתגשמנה, ואתם תהיו יותר מרוצים. רעיונות חדשים בשטח העבודה, ואף הזדמנויות ללמוד ולפתח את הנושאים המעניינים אתכם, יהיו לעזר בתקופה מאוחרת יותר. חיי החברה מתעוררים, ואלה מביניכם שסבלו מחוסר־חברה, או שהיו מוקפים באנשים שלא ענו לדרישות, יוכלו להנות מהיכרויות חדשות.

* * *

מריבות פיתאומיות עם בני־מישפחה ואפילו אנשים זרים גורמות לדיכדוך וכעס. כימעט לא מצליחים לעקוב אחרי הסיבות להתפרצויות הפיתאומיות. ענייני כספים מוסיפים גם הם למתח ולחוסר־ההבנה עם בני־הזוג, אך לפחות בשטח זה תוכלו להירגע, סכומי כסף בלתי־צפויים עתידים להגיע, ולהוציא אתכם ממצב של פחד ודאגה. ייתכן ביקור ידידים או קרובים מחוץ־לארץ.

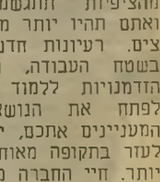

במקום העבודה אתם עתידים לפגוש באנשים נעימים ומעניינים. כדאי להקשיב ואולי גם לקבל חלק מהרעיונות שהם ישמיעו. היחסים עם העובדים האחרים גם הם נעימים בתקופה זו. אתם מגלים עניין רב בכל שיטחי האמנות, ורצוי לפתח אחד מהשטחים שבהם אתם מוכשרים. הורים או קרובים מבוגרים עלולים ליטול חלקם מזמנכם, וייתכן שתיאלצו להושיט להם עזרה בעניינים כספיים.

* * *

אריות עובדים קשה ובדייקנות בתקופה זו, אך הגישה הכללית מעט פסימית. נסו לפתח דברים חדשים בעבודה, ולא לשקוע בשיגרה האפורה. רגשות־אשמה מכבידים עליכם, ואתם מוכנים להקריב הרבה למען האנשים היקרים לכם. יש לחשוב בכובד־ראש על שינויים בעבודה ואף הנוף־האנושי שסביבתכם. יתכנו נסיעות פיתאומיות בענייני עבודה, או עזרה לידים השרויים בצרה והזקוקים לכם.

* * *

סוף־סוף גם בני בתולה יוכלו להרשות לעצמם להנות מהחיים בתקופה זו. מסיבות, קונצרטים ואירועים ספורטיביים ייגרמו לשינוי זמני באישיותכם. תוכלו להשתחרר מעט מהביקורת, המאלצת אתכם להישאר תמיד בצד. תקופה שבה אפשר לפתח תחביבים, שלהם אינכם מוצאים זמן פנוי בדרך־כלל. כתיבה ומלאכות־יד עדינות ומקוריות יאפיינו אתכם יותר מכל. גם הצד הרומנטי יהיה מודגש בשבוע זה.

בתקופה זו הריכוז יהיה מופנה לענייני הבית, הדירה והרכוש. עליכם להשגיח על הכסף, ולנסות להחזיר את מרבית החובות הגורמים לכם מועקה. מאוחר יותר אתם עלולים לחוש קשיים בענייני כספים. דווקא כעת, כאשר דרוש חיסכון, עשויים להגיע אורחים שיוסיפו עבודה והוצאות, אך חברתם תוסיף תנאה ועניין. נסיעות בענייני עבודה רצויות לכם בשבוע זה, וצפויות לכם פגישות.

* * *

חשים צורך לשנות את מקום־המגורים או להתרחק לתקופת־מה מהסביבה הרגילה. מצב־הרוח אופטימי, ניחנתם בנוח ושליו. ידידים עשויים להגיע לפתע מחוץ־לארץ, ולהביא מתנה משעשעת. לסטודנטים סיכוי טוב מאוד להצליח בבחינות. לכולם מומלץ להתחיל לקנות מוד שפה חדשה, כושר הריכוז מתחדד וקל יותר ללמוד בתקופה זו.

פגישה מיקרית עתידה להוביל ליחסים מרשימים ומיוחדים. המצב הכספי משתפר.

* * *

עניינים כספיים יעסיקו אתכם במיוחד — רוצים להוציא כסף יותר ממה שנחוץ. אפילו החסכנים מבין הקשתים ירגישו צורך לבזבז כסף ולקנות דברי־מותרות. טוב לפתוח חשבון חיסכון בימים אלה, ואולי גם לנסות את מזלכם בהגרלות. הופעתכם קורנת, ואתם שופעים קסם ושימחת־חיים. אלה שחשו אכזבות בשנה האחרונה, יוכלו לפצות את עצמם על זמנים קשים שעברו עליהם עד כה.

הגדיים יותר עירניים, קלי־תנועה ונוטים יותר לרגשנות בתקופה זו. מתעורר בכם החשק לעיסוקים חדשים, הרפתקות מיוחדות וטיולים. גם בענייני המיקצוע חשים צורך לשנות את העמדה והעיסוק. אפשרויות טובות נפתחות בפניכם עכשיו. עליכם רק לנצל את ולהציע את עצמכם. הסיכויים טובים לאלה שיפגינו ביטחון־עצמי. בעניינים רומנטים עליכם להראות יותר העזה ויוזמה יחד עם סבלנות.

* * *

תקופה שבה חשים צורך במנוחה. יתכן שמישהו חולה במישפחה, ואתם תיאלצו להתמסר יותר לענייניכם מישפחתיים. טוב לתכנן את העתיד, ולשמור על התוכניות בסודיות. אורחים מקריים וידידים, שעושים בביתכם כבתוך שלהם, עלולים לגרום לחוסר־שקט ולרוגז רב. עדיף לומר להם בגילוי־לב, שגם לכם נחוץ מדי פעם זמן לעצמכם. פגישות מיקריות יביאו הפתעות מעודדות, אולם אלה יעלמו.

* * *

פעילות חברתית, מסיבות, היכרויות חדשות, שיחות על כוס קפה, ערבי גבינות ויין — כל אלה מחכים השבוע לילידי מזל הגים. לעומת־זאת עניני עבודה אינם זורמים כמצופה. צריכים להיזהר שמא במיחוד מפני גילוי סודות מיקצועיים. בכלל רצוי לשקול היטב כל מלה ומלה היוצאת מפיכם. בתקופה זו תימצאו מעט מאוד בבית, תרגישו צורך להתחיל בקורסים חדשים, אך לא יהיה קל להתמיד בהם.

בכל 7 שניות נמכרת טלוויזיה צבעונית של "סניו".
מדוע זה נוגע לך?

ממחקר שנערך לאחרונה, עולה עובדה מדהימה: בשניות המעטות שעברו מאז שהתחלת לקרוא מודעה זו, קנה מישהו במקום כלשהו בעולם, טלוויזיה "סניו". תאר לעצמך כמה אנשים מרוצים קונים טלוויזיה "סניו" בכל יום וכמה נמכרות מדי שנה. איך זה יתכן?

3 שנות אחריות.

מילת המפתח היא אמינות. כל טלוויזיה של "סניו" עוברת סידרת בדיקות קפדניות לפני שיווקה. ניסויים אלה שהם מן החמורים ביותר בעולם, מבטיחים את המבנה הכל־אלקטרוני של טלוויזיה "סניו" מפני קילקולים. הם מאפשרים לנו לתת לך 3 שנות אחריות על כל החלקים, כולל מנורת הממ.

עברו 7 שניות נוספות. עוד מישהו קנה טלוויזיה "סניו". כאשר תבחר גם אתה ב"סניו" תעניק לעצמך חוויה אור־קולית המשלבת אמינות צבע וצליל ללא תחרות.

מערכת Automatic Brightness & Contrast מבטיחה לך כיוונון אוטומטי של הניגוד והבהירות ותמונה חדה עם צבע מקורי. יחידת "זיכרון" מאפשרת לך לבחור מבין 8 ערוצים בנגיעה קלה. אתה יכול לשלוט ב־17 פעולות מבלי לקום ממקומך, עם "שלט־רחק" משוכלל הפועל באמצעות גלי אינפרא־אדום. זה רק חלק קטן מהיתרונות שטלוויזיה "סניו" מעמידה לרשותך.

עברו עוד 7 שניות.

האם לא הגיע הזמן שגם לך תהיה טלוויזיה צבעונית מתוצרת "סניו"?

אמינות זה SANYO

CTP 6217
צבעונית "20
שלט—רחק

SANYO

היבואנים: ס.ט.ס. אלקטרוניקה בינלאומית בע"מ ת.ד. 2579, ירושלים טל. 245283 (02)
תל־אביב: רח' החשמונאים 91, טל. 210068—(03) 269858 • חיפה: שד' ההסתדרות, מפרץ ח. טל. 725681—(04) 740495 • ירושלים רח' לונץ 10, טל. 224829 (02).

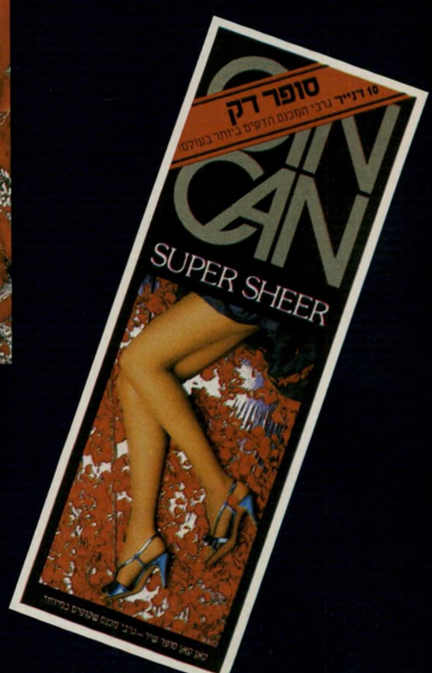

סופר שיר:
גרבי המכנס הדקים ביותר בעולם.

כשאת יוצאת לאירוע מיוחד.
כשאת יוצאת עם שמלה מיוחדת,
עם מישהו מיוחד — לבשי את גרבי
המכנס סופר שיר.
גרבי המכנס הדקים ביותר
והשקופים ביותר בעולם (10 דנייר).
הם מלטפים כמו מגע המשי על
הרגל, ואת מרגישה כאילו רגליך
יפות יותר. ארוכות יותר.
סופר שיר. גרבי המכנס של גבור.

קאן קאן סופר שיר

עכשיו לשרותך בחנויות.

CANCAN

קאן קאן סופר שיר. יופי של רגלים.

חשבון עובר ושב

מאת שבמה פרנקל

האוצר בפעולה

היש־יבה בחפ"ק של האוצר היתה סו־ערת ביותר אחרי עליית המדד האחרונה, שהיתה גבוהה יותר מהאלפים. האווירה היתה אווירת־חירום אמיתית, שדווקא בה מתגלה הלוחם הישראלי במיטבו, כאשר הוא ניצב עם גבו אל הקיר ו־גראל אין־ברירה מנהיגו לקרב־גבורה. עשר הסיגרים התערבל בעשן הסיגריות, ושר־האוצר, מצביא קרבות האינפלציה עקובי־הדמים רכן על שולחן החול. ב־עיניים תשושות סקר את שדה המערכה.

„תביאי לכולם סיבוב גלידה מהמקרר, על חשבון הבנים שלי, יסלח לי האלו־הים," סינן שר־האוצר בשפתיים קפוצות לעבר המזכירה.

„המצב קטסטרופלי," אמר קצין־המיבצעים הראשי, הפרופסור יעקב נאמן, „אנחנו מוכרחים להודות שבציר המאמץ העיקרי אנחנו לא מצליחים לבלום את הסתערות המדד." הוא הצביע במטה עץ דקיק על שולחן החול. שם ניתן היה להבחין בבירור בהתקדמות המדד, שסומן בהמון אחוזים קטנים, אדומים, נעוצים בחול. הטור האדום חדר עמוק לתוך השטח שהוחזק על־ידי כוחותינו הכחו־לים. טורי שיריון מותשים של איגרות־חוב מחופרות עמוק באדמה, הצמודות לציר המדד; גייסות חיל־הרגלים — כוח מונטיפיורי, כוח וייצמן, כוח הרצל, כוח בן־גוריון וכוח ז'בוטינסקי; מעט מאחור נמצאה הארטילריה הכחולה של רזרבות מטבע־חוץ, מוכה וחבולה, ומעל שדה המערכה ריחף חיל־האוויר, שב־מרכזו בלונים מעופפים של הודעות אופ־טימיות לעיתונות. המצב נראה אחרי יאוש. האחוזים הזדוניים של המדד כבר התקרבו לחפ"ק עצמו.

„אני בעד איגוף גדול נוסף מימין," אמר הפרופסור עזרא סדן מהמודיעין, שעוד לא ניסינו." „השתגעת?" נבעת שר־האוצר, „ממה אני אחייה! הרי אתה יודע שוויתרתי על המיפעלים לטובת בני."

השתררה שתיקה. המילים האופטימיות שהושמעו בחדר המיבצעים לא הועילו. בסתר־ליבם ידעו המפקדים ששום דבר לא יעזור. רק צעד מפתיע ממש, מרחיק־לכת, משהו מהסוג של אנטבה או האי־רוויזיון. שר־האוצר נגס בשקיקה מן ה־גלידה, כשעיניו נעוצות בתיעוב באחוזים האדומים הקטנים, שנואי נפשו. לפתע אורו עיניו.

„למה," אמר בהיסוס שהלך ונמוג, „שלא נחזור על תרגיל השקל?"

„תרגיל השקל!" קראו נאמן וסדן.

„בדיוק כך, תרגיל השקל," אמר הורביץ, „תזכרו מה עשינו אז. לקחנו את הלירות הקטנות והעלובות, ועשינו מהן שקלים גדולים ויפים. כל עשר לירות — שקל אחד. במקום שביצה תעלה שמונה לירות, היא עולה פחות משקל. תופסים לאן אני חותר?"

„לא תופסים," אמרו נאמן וסדן.

„שימו לב," שר־האוצר הזדקף, וסומק־נעורים עלה בלחייו, „מי האוייב שלנו? המדד, נכון? המדד הזה שעולה כל חודש. אבל בואו נבדוק מה זה המדד הזה, בסך־הכל? המדד זה אחוזים, נכון?"

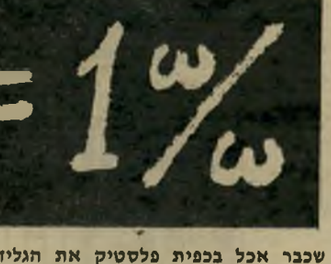
נאמן וסדן הינהנו בראשם.

„נו, אתם עוד לא תופסים: כמו ש־עשינו מכל עשר לירות שקל אחד, ככה נעשה עכשיו מכל עשרה אחוזים עכוז אחד! עכוז נקרא לזה! אני בטוח ש־ראש־הממשלה יוכל למצוא לזה מקור עברי בתנ"ך שלנו. בטח כתוב שם עכוז באיזה מקום, אולי בשיר השירים!"

שכבר אכל בכפית פלסטיק את הגלידה שהביאה המזכירה, והשמיע קולות מצי־צה מעניגים. „אם זה לא יעזור — לפחות נשאיר אחרינו אדמה חרוכה כמו שעשו הרוסים לנפוליון."

„איסטרטגיה מבריקה," אמר שר־האוצר ביאוש, „כל הכבוד, פרופסור, אני בעד."

„אפשר לנסות החרמת כל השכר," אמר הקמב"ץ, נאמן, „זה הדבר היחיד

ההומור מציל אותנו

אני חושב שהיחידים בארץ שמצליחים לתפוס באמת מה שקורה כאן, זה מפ"ם. הארץ כולה נרעשת ונרגשת מזה שה־מדד עלה בכימעט 10%. ספסרי־בורסה מתרוצצים כמו עכברים מחוץ למלכודת, משל כימעט בוכה ברדיו, הורביץ לא מוכן להגיב, בגין במרה שחורה, ה־עובדים לא יודעים איך בדיוק יגמרו את החודש, במישפחות ברוכות־הילידים מקבל כל ילד מבורך שלושה פירורי־לחם לארוחת־ערב — ואת מפ"ם זה מצחיק.

שימו־לב: לקראת עליית המדד ה־אחרונה עשתה מפ"ם „טוטו־מדד" נושא פרסים. הציבור היה יכול לטלפן ב־15 בחודש, בין השעות 16.00—9.00, ולמסור ניחוש. ועם פירסום המדד, כך נאמר, „הפריחו נציגי מפ"ם בלונים" מול מיש־רד־האוצר. ממש צחוק הם עושים מכל העסק, בדיוק כמו שצריך. אפילו שר־האוצר, כך שמענו, יצא לרגע ממצב רוחו המדוכדך, ולחץ יד עם מפריחי הבלונים.

זהו! ככה צריך להתייחס לכל מה שקורה בארץ הזאת! די עם רוח ה־נכאים! די עם הריטונים והקיטורים שמורידים את המוראל הלאומי! קצת הומור, חברים, קצת הומור!

זה משמח מאוד שדווקא מפ"ם גילתה את זה. אני זוכר שסיפרו לי שפעם המפ"ם־ האלה היו עושים הפגנות של פועלים ודברים כאלה, אפילו כשמפא"י היתה בשילטון. עכשיו הליכוד בשילטון, המצב הרבה יותר חמור — ומפ"ם מפ־ריחה בלונים! יופי!

יש לי עוד כמה רעיונות למפ"ם. למשל, כשמבקר בארץ שר־האוצר של דרום־אפריקה, יכולים עשרה מפ"מניקים לצ־בוע את פניהם בשחור ולצאת בריקוד־קרב עם חצאיות קש מול מישרד ראש־הממשלה. זה יהיה מצחיק מאוד, ויש סיכוי טוב ששר־האוצר ילחץ למפ"מני־קים את הידיים. או, כשיורים לתלמידים בגדה המערבית ברגליים יכולה מפ"ם לערוך מיבצע היתולי לאיסוף פרוטזות מנדבנים שונים בארץ ובעולם, וכן הלאה.

הפגנה של מפ"ם נגד האפרטהייד

הדור הצעיר במפ"ם ערך היום „טוטו־מדד", בו יינתן פרס למי שיצליח לנחש בדיוק בכמה הסתכמה עליית המדד בחודש נובמבר. הציבור המבקש לקחת חלק ב„טוטו־מדד" יכול לעשות זאת בטלפון 03־267601, בין השעות 9 ל־4 אחה"צ.

עם פירסום המדד, בשעה 5 אחר הצהרים, יפריחו נציגי מפ"ם בלונים — מול משרד האוצר, בקרית הממשלה בירושלים. לבלונים שישוחררו יהיה קשור סולם שיעלה השמימה, כדי לסמל את „עליית האינפלציה לשמים".

כימעט

משונה מאוד איך שכימעט כל הפר־שנים כימעט שעברו לסדר־היום על הק־מת מפלגה חדשה בישראל בשבוע שעבר. את המפלגה הזאת הקימו חברי־הכנסת לשעבר ידידיה בארי, חבר־הכנסת לשעבר מרדכי בן־פורת, כימעט ראש־העיר נתק'ה ניר, שהוא גם כימעט־אלוף לשעבר, וגם כימעט חבר־הכנסת לשעבר אסף יגורי. אני כבר לא זוכר איך בדיוק קוראים למפלגה החדשה הזאת, אבל אני כימעט בטוח שהמילה „מרכז" מופיעה במרכז שם המפלגה הזאת.

גם אני, כימעט שעברתי לסדר־היום על כינון המפלגה, אבל מה שמשך את ליבי היתה הגדרת המטרה של המפלגה, כפי שאמר כימעט חבר־הכנסת לשעבר אסף יגורי: „למנוע את חזרת המערך לשילטון".

בזה דווקא מאוד התעניינתי. איך חושבים כל הכימעטים והלשעברים למ־נוע את חזרת המערך לשילטון? ובכן, יש פיתרון. כל פעילי המפלגה יגוייסו, וממש מול השילטון יעשו באדמה בור ענק. את הבור יכסו עם שטיח. מייד אחרי הבחירות, כשהמערך יריצה לעלות לשילטון, הוא יעלה על השטיח, ובום־טראח יפול לתוך הבור הענק, וככה תי־מנע חזרת המערך לשילטון. ממש תוכנית שטנית, אני אומר לכם. דווקא מאלה צריך להיזהר.

„נפלא! נפלא! אתה גאון! במקום עליית מדד של עשרה אחוזים בחודש תהיה עליית מדד של עכוז אחד!" צרח הפרופסור נאמן.

„במקום אינפלציה שנתית של מאה ושמונים אחוזים תהיה לנו אינפלציה של שמונה־עשר עכוזים, כמו בעולם ה־חופשי!" צווח הפרופסור סדן.

„סוכם," אמר שר־האוצר, „נאמן — אתה אחראי לתאם עם בגין מקור מ־תנ"ך. סדן — אתה אחראי להכניס את השינוי לתקציב החדש. ניגש לפעולה, חברים, סדין אדום!"

„לא סדין אדום," קרא נאמן, „עכוז אדום נקרא למיבצע הזה, מיבצע עכוז אדום."

הפיתרון לבעיית האלכוהול

שוב הם עשו את זה. יצרני האלכוהול העלו את המחירים בכמה עשרות אחו־זים. הפעם לא היו להם סיפורים על עליית מחירי הענבים או קישקושים כא־לה. הם פשוט עשו את זה לקראת חגיגות הסילבסטר המתקרבות, שבהן רגיל עם ישראל האוהב מסורת לשתות הרבה אלכוהול.

מה אעשה להם ועוד לא עשיתי? עוד פעם אלמד אתכם איך עושים ליקר אגוזים או ויסקי קנדי? מיספר העלאות המחירים בשנה יותר גדול ממיספר ה־משקאות האלכוהוליים שאפשר להכין בזול.

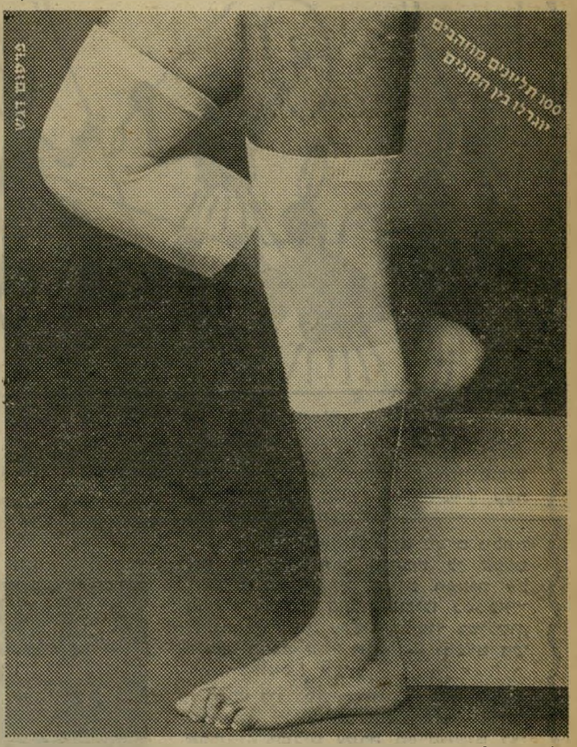
אילו זה היה חוקי, הייתי ממליץ לכם על חשיש, למשל. חבר שלי, מומחה ב־עניינים האלה, הסביר לי שלמרות ה־עלייה במחירי החומר הזה, הוא עדיין יותר זול מקוניאק. שאחטה אחת של חשיש לבנוני טוב, הוא טוען, היא שוות־ערך סוטולי לשלוש כוסיות ברנדי ישר־אלי, וזה גם לא משמין. אבל חשיש לא חוקי היום, אז נוריד את זה מהפרק.

אבל מה, יש לי רעיון. בגלל מחירי הנפט, כך אני קורא, מייצרים בברזיל אלכוהול בשביל להניע מכוניות, ועושים את זה גם במקומות אחרים בעולם. ה־בעייה עם העסק הזה בינתיים, היא, ש־האלכוהול יותר יקר מהבנזין. אבל אם האלכוהול יותר יקר מהבנזין, מה זה אומר? זה אומר שהבנזין יותר זול מ־אלכוהול!

כן, רבותי, זה אולי נשמע בלתי־מתקבל על־הדעת ממבט ראשון, שעם כל הצרות שעושה לנו אופ"ק, יצרני האלכוהול ב־ארץ עושים לנו יותר צרות, אבל ככה זה. בנזין יותר זול מאלכוהול. זו עובדה. אז מה המסקנה? המסקנה שצריך לעבור לשתיית בנזין. אמנם צריך לשפר קצת את טעמו ולהוסיף לו כמה חומרים משכרים, אבל בעיקרון, זה הפיתרון ל־בעיית האלכוהול.

ומי שבאמת רוצה לחסוך, יכול לעבור לשתיית סולר.

חם בעולם התחתון

להקלת כאבים ושמירת חום הפרקים
מגיני ברכיים מצמר אנגורה

מבחר מוצרים מצמר אנגורה בבתי המרקחת, במשביר לצרכן
בסופרפארם ובסלונים מובחרים

Medima ANGORA THERAPIE

אנגורה
הלהיט החם של החורף

אינך יכול להפסיק לעשן?

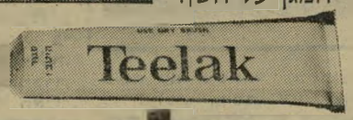
לפחות הסר את כתמי הניקוטין

טילאק זאת לא עוד משחת שיניים: זאת משחת שיניים השומרת על בריאות השן.

מדענים בעולם קבעו שאין כמו **טילאק** להגנה מפני עששת, להסרת כתמי ניקוטין, קפה ואחרים.

וחשוב ביותר: משחת שיניים **טילאק**, שלא כמשחות אחרות, אינה פוגעת בציפוי האמאיל המגן על השן.

טילאק

לבריאות השיניים של כל בני המשפחה

מה יש לך נגד קשקשים?

פיריד שמפו

פיריידקס שמפו — יעיל נגד קשקשים וגרויי עור הנובעים מכך.
פיריידקס שמפו הוא פיתוח מיוחד של מעבדות דר' פישר המתמחות **בייצור** תכשירים קוסמטים בידע רפואי.
פיריידקס שמפו ריחני ונעים לשימוש.
פיריידקס שמפו מחטא את עור הראש ומנקה את השיער משומן, לכלוך ומקשקשים.
פיריידקס שמפו — דרשו אותו בבתי המרקחת ובפרפומריות המובחרות ותופתעו גם אתם מיעילותו.

PYRIDEX Antidandruff Shampoo
מוצר של ד"ד פישר

מבצע בחצי מחיר מתוצרת חוץ

חדרי שינה מרופדים-דגם גרמני

מיטה מתרוממת עם ארגז לכלי מיטה

לראשונה בארץ: חדרי שינה מרופדים ע"פ ידע ועיצוב גרמני **בחצי המחיר**

*חסכון של עשרות אלפי לירות במיסי ייבוא ועליות בשערי המטבע

הורה חדרי שינה

יצרן ויבואן מס' 1 של חדרי שינה בישראל.
בקרו באולם התצוגה והתרשמו מהמבחר המגוון!

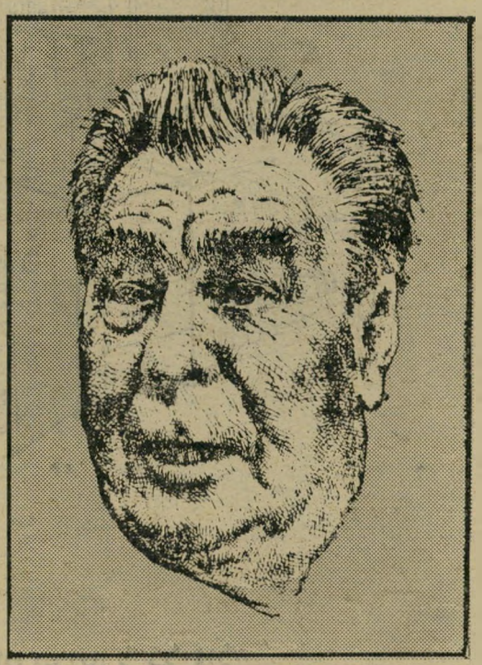
המרכז: **גבעתיים**, רח' עלית הנוער 27, פינת כצנלסון 1, טל. 319828
כניסה לגבעתיים מצומת רכבת צפון (המשך רח' ארלוזורוב, ת"א).
פתוח כל יום: 9-13, 16-19, יום ג' אחה"צ סגור. במוצאי שבת: 19-22.
אוטובוסים: 53, 63, ער סוף נחלת יצחק.
מכירה לסוחרים: עמק יזרעאל 54, ת"א, טל. 03-837824

ברית־המועצות: לפלוש או לא לפלוש

קצת קשה לתאר את שליטיה השמרניים והזקנים של ברית־המועצות בפוזה ההאמלטית המובהקת, אבל ה־עובדות מדברות בעד עצמן. הפועלים הפולנים מציבים אתגר ברור להגמוניה הסובייטית במיזרח־אירופה, ותובעים שינויים יסודיים במהות ובסיגנון המישטר הקומוניסטי בארצם. ברית־המועצות מהססת שבועות ארוכים. אפש־רות הפלישה עדיין שריריה וקיימת, אבל עצם ההתלבטות הארוכה מעורר סקרנות רבה.

ברור שאין לסובייטים שום בעיה אידיאולוגית. ב־ארסנל הסיסמאות שלהם יש די „הצדקות" לפלישה כזו. במיקרה הצורך אפשר, אולי, לארגן גם בקשה רישמית מפולין לסיוע. אין ספק שליאוניד ברז'נייב וחבריו עשו את חשבון־הנפש הגלובאלי שלהם. התמונה שנתקבלה היה בה כדי לרפות ידיים ולשכך כל התפרצות תוקפנית שבטרם־עת.

צרות, צרות בכל מקום. הניתוח שהתפרסם השבוע בסאנדיי טיימס אישר, אולי ביתר הדגשה, את כל ההנחות שפותחו בעבר בעולם קטן. במצב הבינלאומי הנוכחי תועיל הפלישה לפולין אך ורק למערב, תנחיל לארצות־הברית ולבעלות־בריתה את כל היתרונות ה־אפשריים. כשם שהפלישה לאפגניסתאן הסבה נזק בל

ז'אניק ברז'נייב
התלבטות האמלטית

ישוער לסובייטים בעולם הערבי בפרט והמוסלמי בכלל, כך תביא התערבות צבאית בפולין למפלה מדינית גדולה עוד יותר:

● פולין נמצאת, מאז 1945, באיזור ההשפעה ה־סובייטי. אין כל סיכוי ליזמה פולנית ליציאה חד־צדדית מברית־וארשה. פלישה סובייטית לפולין תעניק למערב יתרונות תעמולתיים אדירים, אך לא תשנה באורח מהותי את המאזן האיסטרטגי הכלל־עולמי לרעת נאט"ו.

● ברית־המועצות שואפת בכנות לפירוק נשק, ל־אישרור סאל"ט 2 ולהשגת הסכם סאל"ט 3. היא מעוניינת בהפגיית משאבים לפיתוח תעשייתי וחקלאי.

● ההתנגדות הפולנית תהיה, אולי, רק סימלית אך תלכד את העם כולו. השפעת הכנסיה הקאתולית תגבר מאוד נוכח צבא הכיבוש. כל העולם יפגין אהדה מוצדקת לפולנים. הסובייטים חוששים מניכור, אולי אפילו מגילוי־איבה, מצד המפלגות הקומוניסטיות במערב. זה כולל אף את המפלגה הקומוניסטית הצרפתית, שתמכה בפלישה לאפגניסתאן.

● ברית־המועצות רואה בחרדה רבה את גיבוש הציר ארצות־הברית — יפאן — סין־העממית. הסינים מעוניינים ליצור מיסגרת רישמית, אנטי־סובייטית, שב־מרכזה שלושה שותפים אלה. לעצם הקירבה בין שלוש המדינות יש משמעות מדינית, אסטרטגית ואף היסטורית מרחיקת־לכת. עד כה נתעו האמריקאים והיפאנים מגיבושי־יתר של ההסכמה המשולשת. פלישה סובייטית לפולין תיצור אקלים מדיני חדש, שבו תתקבל בברכה כל ברית מדינית ואסטרטגית נגד ברית־המועצות.

● פלישה לפולין תמוטט סופית את הדטאנט. חילוקי־הדיעות המשמעותיים הקיימים כיום בין ארצות־הברית לבין גרמניה וצרפת ייעלמו בין־לילה. ברית נאט"ו תהפוך מעובדה איזורית למהות גלובאלית, כלל־עולמית. הסובייטים מבינים שוושינגטון תוכל לגבש את מדינות דרום־אסיה, פקיסתאן, סין, יפאן, חלק ניכר ממדינות המזרח־התיכון ומערב אירופה לגוש מלוכד ומתואם, שיפעל נגדם באמצעים מדיניים, כלכליים ותרבותיים.

● במיקרה של פלישה יתקשו הסובייטים למצוא קוויזלינג פולני, משתף־פעולה מקומי עם כוחות הכיבוש. גומולקה אמנם הזמין את הסובייטים לסייע לו במהומות 1970, אך מאז השתנה המצב. המפלגה הקומוניסטית הפולנית איבדה הרבה ממניותיה בציבור בשל כישלונה הכלכלי. קשה להניח שהיא תספק משתף־פעולה בכיר, כמו יאנוש קאדר בהונגריה (1956) או גוסטאב הוסאק בצ'כוסלובקיה (1968).

● הריסים חוששים מפתיחת חזית שנייה, אחרי הסתבכותם האומללה באפגניסתאן. הפרת האיזון הדימו־גראפי בברית־המועצות, לטובת המוסלמים, מדאיגה מאוד

את הרוסים. הם עשויים להיזדקק, בעתיד, לסולידריות סלאבית.

● העושר האדיר הטמון בסיביר מחזק את המגמות השמרניות במימסד הסובייטי. האופטימיזם המוצדק בכל הנוגע לסיביר מחזק את השאיפה לשמור על הסטטוס־קוו, למנוע זעזועים מיותרים ובעיקר לבלום את האיום הסיני על סיביר.

בניגוד לדעת עיתונאים ישראליים מסויימים, אין הסובייטים משתכרים מהישגם המדיני בהודו. היחסים המסורתיים בין אינדירה גאנדי האנטי־קומוניסטית וה־קרמלין הם בעיקר לטובת הודו, החוששת מפקיסתאן ומסין. גאנדי תבגוד בסובייטים בהזדמנות הראשונה, ובוודאי שלא תתמוך בשום הרפתקה פולנית. יש כוחה של הודו הוא מוגבל. 640 מיליוני ההודים נהנים רק משני־שלישים מההכנסה הלאומית של בריטניה, שבה חיים רק 58 מליון בני־אדם. לאינדירה יש צרות משלה.

כל הנימוקים הטובים וההגיוניים האלה אינם פוסלים מכל וכל את האפשרות שהסובייטים בכל זאת יפלשו. הם יעשו זאת רק אם יגיעו למסקנה, שאירגון סולידאריות מהווה איום ממשי על שילטונה של המפלגה הקומו־ניסטית בפולין.

אופ"ק:
מתינות מודגשת

כצפוי נסתיימה ועידת אופ"ק באי באלי, אינדונסיה, בעליית מחירים מתונה־יחסית. העלאה של 10% בשיעורי האינפלציה הקיימים עתה במערב מוכיחה, שמגמת המתי־נות באופ"ק היא דומיננטית. גם הנפט המשובח של מדינות אופ"ק „הניציות" — אלג'יריה, לוב וניגריה — לא יעלה על התיקרה של 41 דולר לחבית.

הסעודים היו, כדרכם, המתונים ביותר. הם ייקרו את הנפט שלהם רק בשבעה אחוז. ברור שכספקי־הנפט הראשיים של ארצות־הברית ממשיכים שליטי סעודיה לשרת את האינטרס האמריקאי. אין תימה, לכן, שארצות־הברית רואה בסעודיה את הנכס הכלכלי והפוליטי, ולכן גם האיסטרטגי, העיקרי שלה במזרח־התיכון. בהקשר זה יש לראות, כמובן, את פירסומי מכון הובר, המקורב לרגן, בעניין המדינה הפלסטינית. החוג הסובב את רגן מורכב, ברובו הגדול, מאילי־הון, בעלי חברות־נפט וחברות על־לאומיות הקשורות זו בזו בסבך אין־סופי של אינטרסים משותפים. מימשלו של רונאלד רגן יעשה הכל כדי לרצות את הסעודים. הימין הישראלי, שצהל על סילוקם של יפי־הנפש ממרכז העשייה הפוליטית בוושינגטון עוד יתגעגע ליברלים, שראו בישראל אידיאל, לא רק אינטרס צר.

האינטרסים מצביעים בכיוון אחר לגמרי.

המערב המיסכן. אין כל הצדקה, לכן, לקינותיו של כתב הארץ אליהו סלפטר. מדורו, העולם מסביב, שלא הוקדש הפעם לאפולוגטיקה בזכות דרום־אפריקה, מבכה שוב את עליית מחירי הנפט. סלפטר וחבריו לא מערערים אף פעם על העובדה, שהעולם התעשייתי קובע את מחירי כל המוצרים בעולם, או על כך שהעולם השלישי חייב לפרוע את מחיר רמת־החיים הגבוהה במערב. אין כל סיבה שאמריקאי יצרוך כמות אנרגיה השווה לצריכת 1072 תושבים בנפאל, למשל. כל העלאת שכר באנגליה או בצרפת גוררת, אוטומטית, עליה מקבילה במחירי הסחורות המשווקות לארצות המתפת־חות. העדר סולידאריות בין ארצות אופ"ק לארצות אחרות בעולם השלישי ראוי לכל גינוי. אך אין לזה כל קשר למערב המיסכן, שעדיין משלם מחיר זול מדי עבור הדלק.

עם זאת, יתכן שחוסר האונים הצבאי שמגלה עיראק עלול להביא לעליית מחירים תלולה באביב. ההימור האמריקאי על הציר עיראק־סעודיה, שהיה מבריק מבחינה מדינית, לא מניב את הפירות הצפויים בשל המחדלים הצבאיים העיראקיים. ועידת אופ"ק עמדה, במידה רבה, בסימן העדרו של שר־הנפט האיראני, ג'אווד טונדגויאן, שנפל עם סגנו בשבי העיראקים.

הסעודים, שקשרו, לפחות לפי שעה, את גורלם בעיראק, איבדו, כמובן, את מעמדם המסורתי כמתווכים. לכן יש לראות כהישג את עצם קיום הוועידה ואת יכולתן של מדינות אופ"ק לתפקד ולקבל החלטות באווירה קשה ביותר. זהו אות ברור לבגרותם המדינית של מנהיגי אופ"ק, שחרף שפע הנפט המצוי כיום בשווקים מחזיקים בעוצמה מדינית בינלאומית ניכרת.

לא כולם קרנפים

ידיעה שהופיעה השבוע בעיתון הירושלמי כל העיר, סיפרה שהפרופ' דניאל עמית, מרצה בכיר במכון לפיסיקה באוניברסיטה העברית, דחה השבוע הזמנה רישמית להרצות בסמינר מקצועי בפרטוריה, דרום־אפריקה.

בשיחה עם העולם הזה אישר עמית, כי דחה בשאט־נפש את ההזמנה של הממשלה הגזענית. במיכתב חריף, על נייר רישמי של האוניברסיטה העברית בירושלים, הוקיע עמית את ההנהגה ה־דרום־אפריקאית, „ששאבה השראה רבה מידידותה עם הנאצים במילחמת־העולם השניה". עמית הביע פליאה, שהגזענים מעזים להזמין לארצם ישראלי, בן לעם שסבל כה הרבה מגזענות.

על רקע פרשת־אהבים בין אוניברסיטה הנגב

הפרופסור דניאל עמית
משב רוח מרענן

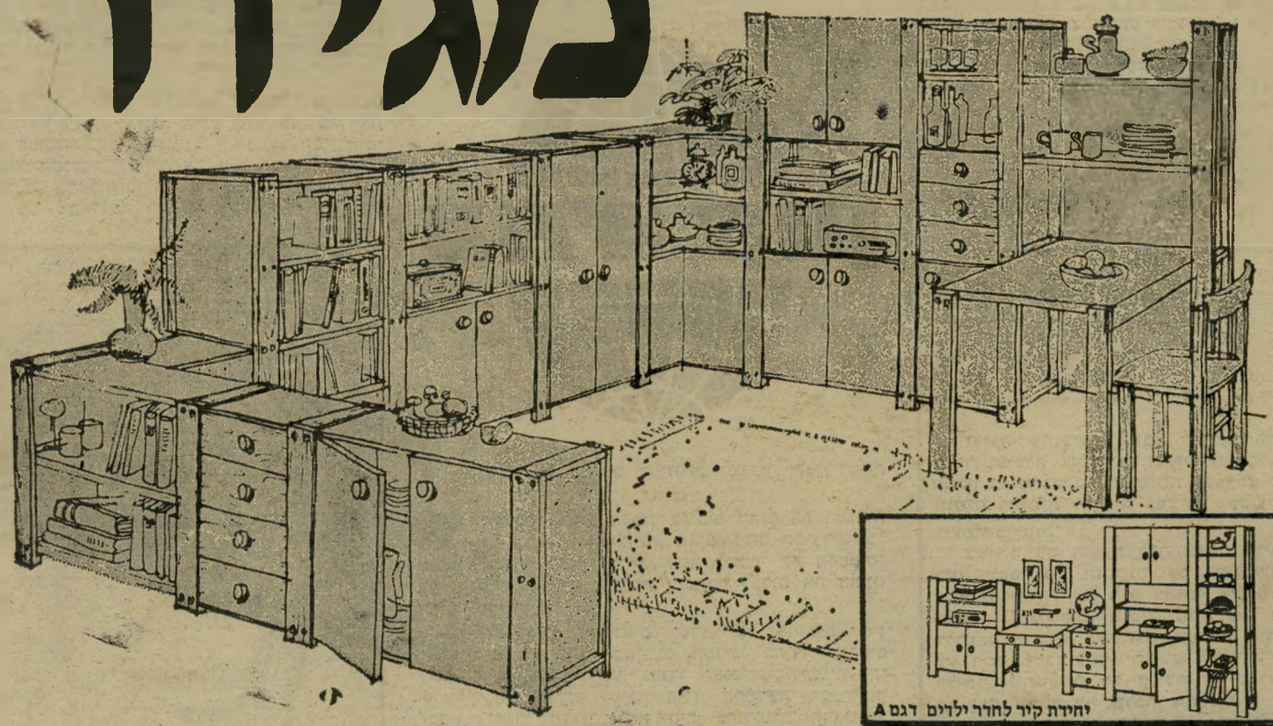
על־שם בן־גוריון והמיבצר האידיאולוגי של הגזענות, אוניברסיטת פרטוריה, יש בצעדו של הפרופ' עמית משב רוח מרענן.

■ ■ ■

הח"כ המפ"מי אימרי רון רוחץ ידיו מפרשת הקסדות לצ'ילה. הוא טוען שהקיבוץ מוכר קסדות רק לצה"ל. זה סותר, אמנם, מידע שנתקבל מתוך הקיבוץ, אבל ניחא. יתכן שח"כ רון „אינו יודע" לאן מגיעות הקסדות בסופו של דבר. אך מה דעתו של ח"כ רון על העובדה, שמכון המחקר החקלאי בקיבוץ השומר־הצעיר מעברות מייצא מידע באורח כימעט בילעדי לדרום־אפריקה? האם ידוע לרון, מפעילי התעשיה בקיבוץ הארצי, על ביקוריהם ה־תכופים של מנהלי המכון, אנשי מפ"ם כשרים למהדרין, במיבצר הגזענות לצרכי ייצוא?

האם יש בדעתו לנקוט פעולה להפסקת החרפה! אל יטען ח"כ אימרי רון שדורשים ממפ"ם יותר מאחרים. הסיסמה „לסוציאליזם ולאחוות עמים" מחייבת!

מהיום הגידו - "מגידו"

יחידת קיר לחדר ילדים דגם A

יחידת קיר לחדר ילדים דגם B

יחידת קיר לחדר ילדים - דגם C

יחידת קיר לחדר ילדים - דגם D

זהו זה!
עכשיו כשתרצו רהיטים לחדר הילדים הכנסו ל"כל-גיל" והגידו "מגידו".

המוכר יציג בפניכם מערכת רהיטים מודולרית שהיא ממש יצירת מופת של נגריית גבעת ברנר, באיכות המעולה בעיצוב המרהיב בגימורים המושלמים ומה בעצם לא.
אז בקיצור, הגידו "מגידו" ותחסכו לכם הרבה זמן של ריצות ביו חנויות בדיקות מוצרים וכו'.

מגידו

מרכז תצוגה ומכירה: תל אביב, דיזנגוף 201

חיפה: כל גיל, הרצל 32

ירושלים: ויסמן, תלפיות, דרך בית לחם 118

אנשים בעולם

ריימונד באר: הנפט אינו סיבה לידידות - אבל

„לידידות בין צרפת לארצות ערב אין ניחוח של נפט", הכריז ראש־ממשלת־צרפת, ריימון באר, כאשר ביקר לאחרונה בטוניס, והתקבל אצל נשיאה, חביב בורגיבה. באר, המגוייס ככל הפוליטיקאים בצרפת לקראת מערכת הבחירות הקרובה לנשיאות, והמזוהה כאיש של הנשיא ז׳יסקאר ד׳אסטן, יודע שהפגנת יחסים טובים עם ארצות אחרות אינה יכולה אלא להועיל לתדמית של המשטר הנוכחי. אז אם אפשר לבקר בטוניס, להצטלם שם עם הנשיא ולדאוג שגם ז׳יסקאר יהיה בתמונה, תרתי משמע (בתמונה בתוך התמונה). אזי יש סיכוי שגם מישרתו שלו תהיה מובטחת בקאדנצה הבאה.

מארגרט תאצ׳ר: החפוח הוא רקוב

ראש־ממשלת־בריטניה, מארגרט תאצ׳ר, מחזיקה בידיה מוצר יקר־מציאות לרוב בני עמה בימים אלה — תפוחי־עץ בחורף. „בתולת הברזל" הבריטית סובלת לאחרונה מסידרה של בעיות כלכליות, שהיא אינה מסוגלת לפתור. ואם זה מזכיר מצב מוכר אצלנו, זה לא מיקרה.

לטי פוגרבין: מה שד״ר ספוק שכח לספר

קשה להאמין, אבל לטי פוגרבין (הנראית בתמונה מימין לבעלה) היא אם לשלושה — שתי תאומות בנות 15 ובן בן 11 (הנראים גם הם בתמונה). היא דקת־גיזרה, נמוכת־קומה ונמרצת מאוד בדעותיה. היא היתה בין מייסדות העיתון הפמיניסטי מס, והיא עוסקת בפסיכולוגיה של הילדים. באמריקה נוהגים לכנותה „דוקטור ספוק החדשה", אלא שהא אינה מלמדת הורים כיצד לרפא מחלות־ילדות שיג־רתיות, אלא עוזרת להם לטפל בתסביכים שנוצרים אצל ילדים עקב הדבקת תווית מינית מוגדרת.

סופי מלכת ספרד: קימונו במידות קטנות

סופי, מלכת ספרד, חזתה בתצוגת־אופנה מיוחדת לכבודה, שנערכה בארמון המלוכה היפני אקאסאקה. מטרת התצוגה היתה ללמד את כבוד־המלכה כיצד לובשים את החלוק הלאומי של ארץ־השמש־העולה — הקימונו. בסוף התצוגה עשתה הכרה עם הדוגמניות, היפנית הקטנה בת ארבע הלהיבה את המלכה.

אנשים בעולם

ג'יין בירקין וסרג' ג'ינסבורג: אנחנו כבר לא אוהבים

ג'ין בירקין וסרג' ג'ינסבורג היו יחד 12 שנים ומעולם לא נישאו זה לזה. הוא ביים סרטים, שבהם היא התערטלה מכל הבחינות. היא נהגה לומר שהוא מצפה ממנה להיות חפץ מיני, ודאג ללמדה כיצד להיות כזאת. כל עוד חיו יחד, היו אחד הזוגות המפורסמים ביותר של הבוהימה הפריסאית, ונאמנותם זה לזו הפתיעה את כולם. הם הביאו לעולם שלוש בנות, אבל „ילדים אינם סיבה להינשא", כפי שנהגו לומר. כנראה שהם גם אינם סיבה שלא להיפרד.

אלן דלון: החתן יפה מדי

„הבעייה הגדולה ביותר של אלן דלון: הוא פשוט יפה מדי," כך אמר פרנסואה טריפו על דלון, כשנשאל מדוע אינו משתמש בו בסרטיו. „איך אפשר להאמין שלגבר כמוהו יש בעיות עם נשים?" לבנות הזוג בסרטיו זה לא מפריע. האחרונה בתור היא דלילה די לאזארו (הנראית איתו בתמונה), שעימה עבד לאחרונה.

מיק ג'אגר: לא להפריע את מנוחת השכנים

חומות הטירה המפורסמת שבתמונה, שבמשך מאתיים השנים האחרונות איכלסו את אחת המישפחות האצילות ביותר בצרפת — מישפחת שוואזל — יצטרכו להתמודד בקרוב עם גלי־הקול האדירים הבוקעים ממערכת הרמקולים של להקת האבנים המתגלגלות. זאת משום שמיק ג'אגר רכש טירה זו לעצמו, תמורת סכום צנוע של חצי מיליון דולר. כדי להרגיע את חששות השכנים, תושבי המקום, מיהר ג'אגר להכריז כי בכוונתו להשתמש בטירה כמעון מישפחתי שקט, שבו יגור עם ארוסתו, ג'רי הול, ובתו, ג'ייד.

דולי פארטון: המזכירה מפותחת מדי

דולי פארטון, הפגז הצהוב של שירי המערב, המפורסמת בתסרוקת רוקת ובחזה שלה, צוהלת על שצילומי סירטה השני, בית־בושת קטן בטכסאס, גידחו לחודש ינואר. בינתיים היא יכולה להתמסר לפירסום סירטה הראשון, בין 9 ל־5, שבו היא מופיעה יחד עם ג'ין פונדה ולילי טומלין.

דניאל דאריה: ליופי אין גיל

יש נשים שהגיל אינו יכול להן. דניאל דאריה היתה כוכבת שנים רבות לפני מילחמת־העולם־השנייה. בגיל 14 (בתמונה למעלה) כבר ניחנה בכל הנתונים הדרושים כדי להיות כוכבות. ובגיל 63 (בתמונה משמאל) הנתונים עדיין קיימים. אמנם היא מופיעה פחות בסרטים, ומתגוררת רחוק מפאריס, אבל מזמן לזמן היא שבה לבמה.

ז'אן פול בלמונדו: עשור ראשון עם אנטונלי

ז'אן פול בלמונדו ולאורה אנטונלי חוגגים בימים אלה עשר שנים של חיים משותפים. שניהם כוכבי־קולנוע מבוקשים מאוד באירופה, ווהרם לא היעם במשך כל התקופה הזאת, אולי להיפך. אף־על־פי־כן, מוזר לציין, שמזה תשע שנים לא הופיעו יחד בסרט. לדברי לאורה, שהיתה פחות מפורסמת מבן־זוגה, היא נמנעה להופיע לצידו, משום שלא רצתה שיגידו כי ניצלה אותו, כדי לקדם את הקאריירה שלה.

עמנואל חאן: קיסרית המישקפיים

עמנואל חאן עיצבה את זוג המישקפיים הראשון שלה ב־1970, וההצלחה באה כבר בחודשים הראשונים שלאחר מכן. היום יש לה אימפריית מישקפיים אופנתיות. היא עצמה קצרת־ראי מאוד, אבל משתמשת בשני זוגות מישקפיים בלבד: אחד לקיץ ואחד לחורף.

בבקשה לשבת...

אצלנו או אצלכם –
והנושא: חדר המגורים בביתכם, הציפיות שלכם ממנו, התקציב העומד לרשותכם לריהוטו וסגנון החיים שלכם.

פינות הישיבה המופיעות כאן הן רק חלק קטן ממבחר עשיר מתוכו תוכלו לבחור את מערכת הישיבה המתאימה לכם, בהרכב הרצוי. לרשותכם מבחר ברי ריפוד אקסקלוסיביים המיובאים ע"י דניש, בדי ריפוד המיוצרים בארץ ומעוצבים בלעדית עבור דניש, או עור אמיתי.

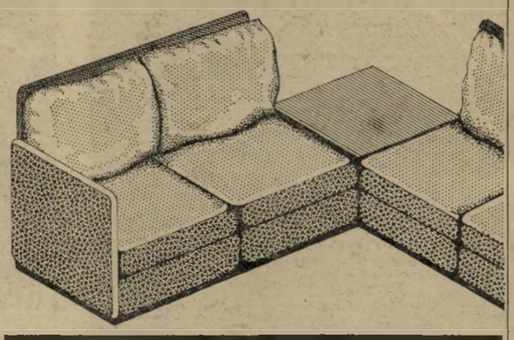
העיצוב הפונקציונאלי, הגימור המושלם והחומרים המעולים יעניקו לכם איכות ישיבה לשנים רבות רבות.

חדש! אפשרות ל-6 תשלומים

המחירים בשקלים וכוללים מע"מ.

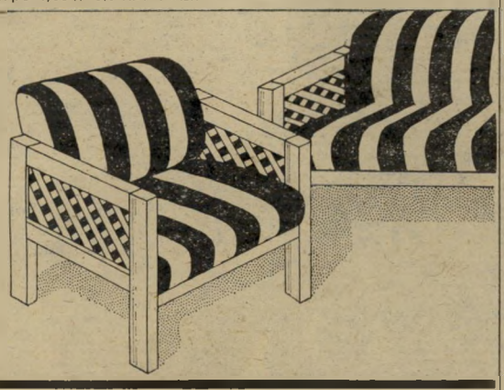
6,990.-

GEORGE מערכת מודולרית עם כריות גב רכוון.
שולחן פינתי ושולחן קפה תואמים.
המחיר –.6990 למערכת הכוללת 5 מושבים עם 2 משענות צד.

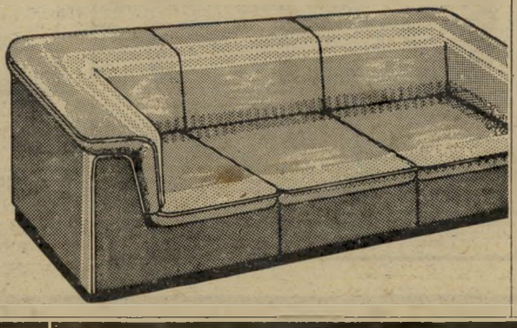
5,845.-

FINLANDIA מערכת ישיבה מעץ אורן מסיבי, טבעי או בגיץ חום, שולחן קפה תואם.
המחיר –.5,845 כולל ספה דו-מושבית וספה תלת-מושבית.
המחיר לבורסא –.1,884 שקל.

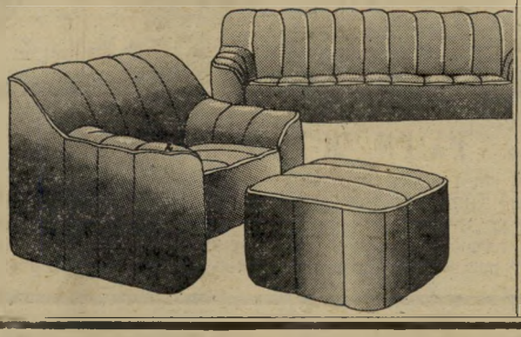
12,100.-

HELSINKI מערכת מעור אמיתי, מודולרית ונוחה במיוחד, ניתנת להתאמה לכל הרכב רצוי.
המחיר –.12,100 כולל 2 בורסאות פינה וכורסא ישרה.
מחיר כורסא ישרה –.3,290 שקל.

9,120.-

JENSEN מעניקה נוחיות אורטופדית, מרופדת כולה בבד חזק ב"מראה זמש" עשיר.
המחיר –.9,120 כולל ספה דו-מושבית וספה תלת-מושבית.
המחיר לבורסא –.2,634 שקל.

דניש

רמת-גן: דרך ז'בוטינסקי 104.
ירושלים: רח' הסורג מול בנק ישראל.
חיפה: אחוזה, רח' חורב 53.
באר-שבע: רח' החלוץ 124.

רשיון נהיגה

3200 שקל

בי"ס לנהיגה

„גבע"

טל. 253230

בריזה

מוסיקפה

הרברט סמואל 80 טל 656992

בלוז, פולק,
רוק, כל יום א' ג'ז

פתוח כל יום כולל יום א' משעה 21.00

קוראי העו"ז בארה"ב

הרוצים להשתתף בפעולה
להצלת מדינת ישראל
מחורבן הליכוד –

יתקשרו אל:

AMERICAN-ISRAEL
MIDDLE-EAST PEACE FOUNDATION
AP. 19 D
360 E. 65th St., N.Y. 10021
Tel: (212) 570-9190

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים ספרות נשים – קוסמטיקה – פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפיליציה)
* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער בשעווה
* הנחת נלות *
• מחירים עממיים • שרות מעולה•

תל-אביב יודפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת-גן הרצל 86 מול בנין אואזים "סלון אוה"

שוב אפשר להשיג!

ספרו החדש של גבי רוזנבאום

מגרות

שבוע של התאבדות

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הפצה ראשית: בית-עלים

תן טרמפ לחייל

אנשים

■ בהרצאה על אופי הפוליטיקה בישראל ציטט השבוע מנכ"ל רשות־השידור לשעבר, **יצחק ליבני**, את הפרשן האנגלי הנודע **אדיסטר קוק**, שאמר על ועידות פוליטיות: „זוהי תחרות שחמת המחזפשת לקירקס."

■ ליבני התייחס גם לטענה, כי אין בעצם הבדלים אידיאולוגיים משמעותיים בין **שימעון פרס ליצחק רבין**, והשעימות ביניהם הוא אישי לחלוטין. בהקשר לכך ציטט את **עדי סטיבנסון**, מי שהיה המועמד של המיפלגה הדמוקרטית לנשיאות ב־1952 וב־1956, שאמר: „כשמישהו אומר לי שלשתי המיפלגות, הדמוקרטית והרפובליקאית, יש פחות או יותר אותו המצע, אני אומר לו שככה זה גם לגבי שני צ'קים באותו סכום, החתומים על־ידי שני אנשים שונים. השאלה הקובעת היא לאיזה מהם יש כיסוי."

■ הכתב המדיני של ג'רוסאלם פוסט, **מארק סגל**, הגיב על נאומו של ח"כ יצחק רבין בוועידת מפילגת־העבודה: „בטח **יוסף אלמוגי** כתב לו את הנאום."

■ אחרי ניצחונו של ח"כ שימעון פרס בוועידת מיפלגת־העבודה ניגשו אליו צירים והחתימו אותו על כרטיסי־הציר שלהם. אחד מהם, שהיתה לו קודם לכן חתימה של **בוטרוס בוטרוס־ע'אלי**, הגיש את כרטיסו לפרס. זה ראה את החתימה הערבית וחתם גם הוא בערבית. ציר אחר החתים אותו על צ'ק של בנק ירושלמי.

■ ביומה השני של ועידת מיפלגת־העבודה שימש ח"כ **אבא אבן** כמחלקה לקישרי־חוץ. הריצו אליו מישלחות של אורחים מחוץ־לארץ, שבאו להשתתף בוועידה. הוא שוחח עם כולם בשש שפות.

משה שניצר

נשיא בורסת היהלומים, נזכר בכל פעם שהוא מדליק סיגריה כי אחיו הרופא מטלפן אליו מדי בוקר ואומר לו: „לעשן זו התאבדות!" אומר משה שניצר: „אני מעשן בין ארבע לחמש חפיסות סיגריות ביום, ואני יודע כי זה מאוד לא בריא. אך מתח העבודה אצלי הוא כל־כך גדול, שאינני מסוגל להפסיק לעשן."

יוסף אלמוגי כתב את הנאום של יצחק רבין

ושימעון פרס חתם אוטוגראף על צ'ק

כעבור שלוש שעות, כאשר מנכ"ל בית־ברל, **ניסים אלמוג**, אמר לו אבן בצרפתית: „בונז'ור, מיסייה אלמוג!" אחר־כך תפס שהוא מדבר עם ישראלי, ואמר לו: „לאחר שלוש שעות כאלה גם אתה נראה לי כמו אורח."

■ המישלחת המצרית לוועידת מיפלגת־העבודה, שכללה בין היתר את הד"ר **מוצטפה חליל**, מי שהיה ראש ממשלת־מצריים, ואת ד"ר בוטרוס בוטרוס־ע'אלי, שר־המדינה לענייני־חוץ, התקבלה בנמל־התעופה בן־גוריון על־ידי אבן ביום הרביעי. ביום החמישי בילתה המישלחת בוועידה והאזינה לתירגום הבו־זמני. את ארוחת־הצהריים סעדה על שולחן מפ"ם, שערכה ארוחה לכל המישלחות הזרות שבאו לוועידה. על אף העובדה ששיחות־האוטונומיה אינן מת־קיימות, במיצוות הנשיא המצרי, נפגשו חליל וע'אלי עם שר־הפנים, **יוסף בורג** ו־**חיים קוברסקי**, מנכ"ל מישרד־הפנים. ע'אלי נפגש גם עם ח"כ **משה דיין**. בערב סעדו בבית אסיה. למחרת, ביום השישי, הם ביקרו באוניברסיטת תל־אביב, שם התקיים דיון על הקונפליקט הערבי־ישראלי, והתארחו במכון שילוח. חליל הלך לבקר בבית־התפוצות. בערב ערך להם שימעון פרס ארוחת־ערב במלון הילטון בתל־אביב.

■ העיתונאית **סמדר פרי** נתנה לחליל חוברת חדשה, שכתב **פינחס יורמן** על סידרי השילטון והבחירות לכנסת מ־1949 עד 1977. חליל, הכותב ספר על ישראל, אמר לסמדר: „הספר כתוב בעברית. מי יתרגם לי אותו?" ענתה לו פרי: „המוחאבראת (שרות המודיעין) שלכם!"

■ כאשר נשאל הפרופסור **שבח ויס**, מרצה באוניברסיטת חיפה, כיצד הוא מעריך את תוצאות ההצבעה במיפלגת־העבודה, השיב: „באמת שאני לא יכול להעריך מה תהיינה התוצאות. יש כאן הרבה שפנים וקרנפים. המור עמד שלי לראשות־הממשלה קבור בגינוסר."

■ מי שחושב שחודש בראיון **לאיתן רנציג**: „אני ושר־האוצר הדרום־אפריקאי לא פחדנים ולא שפנים. אם תראה אותו, תבין איזה גוליית הוא, וגם אני לא מן השפנים הידועים בארץ."

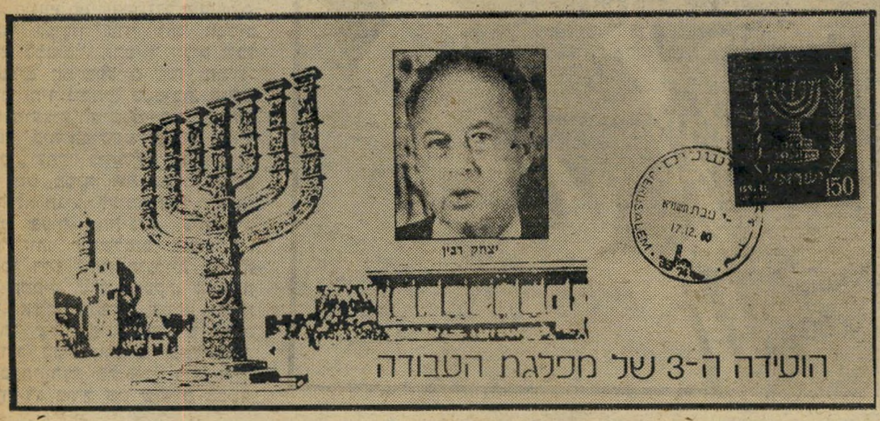
■ ואילו סגן־ראש־הממשלה **שימחה ארליך**, שהיה בעבר שר־האוצר, אומר על עבודתו תנועת־הנוער. המדריכים היו כמו הורים, היתה לי מיסגרת, והיו לי דמויות להזדהות עימן."

■ על מחלתה סיפרה אור פירה: „היא עזרה לי להכיר את עצמי ולדעת מה חשוב לי. כשאדם עומד מול המוות, עולים על פני השטח הדברים החשובים באמת. לי יש שלושה דברים חשובים בחיי: אמונה, מישפחה וחברים. כאשר אושפזתי בבית־החולים רמב"ם לפני שבועות אחדים, ראיתי שם את הכתובת הבאה, ועכשיו קיבלתי אותה במתנה ממנהל בית־החולים. היא אמרה: לא חיית מעולם עד שלא מתת מעט."

דויד בן־גורין

עזר לח"כ שימעון פרס במאבקו ביצחק רבין בוועידת מיפלגת־העבודה האחרונה. „אל"ף" (אזרחים־למען־פרס) הוציאו מעטפה שעליה הודפסה תמונתו של שימעון פרס שצולמה באותה זווית צילום כמו הבול שהודבק על המעטפה, ועליו דיוקנו של בן־גוריון. לעומתם הוציא יזם פרטי מעטפות עם תמונתו של המתמודד השני, יצחק רבין, אך הדביק עליה את הבול הנושא את המנורה, סמל המדינה. כל אחת מהמעטפות עלתה 7.5 שקלים, והמוכרות, שהתחרו ביניהן, הודו שהם מכרו את אותה הכמות של פרס—בן־גורין ורבין—מנורה.

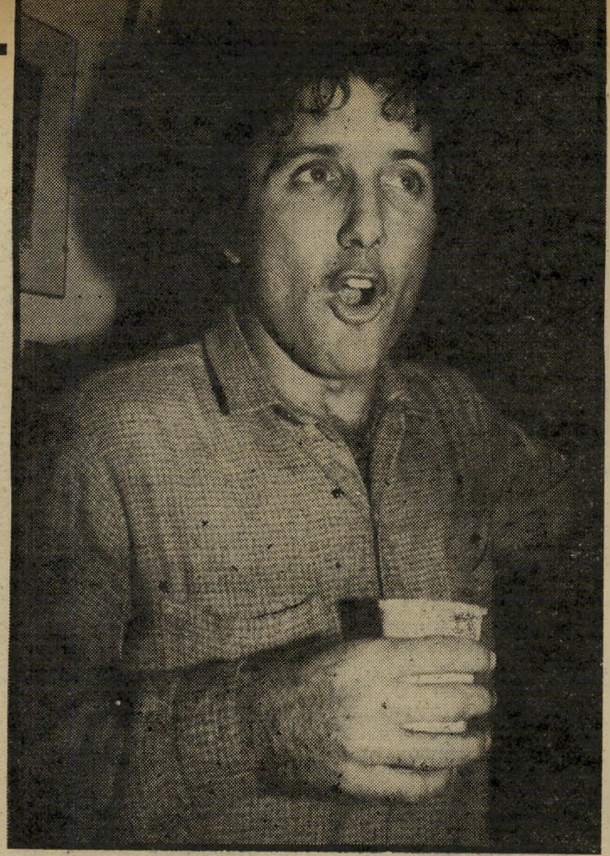
■ בכנס של חברי־פרלמנט צעירים מאירופה שימש ח"כ **ריני מיזיא** כמארח. הוא לקח את החברים לסיורים ברחבי ארץ. נשיא חברי־הפרלמנט היה **לואיג'י ריסי דחר־מונטה דרה**, שהוא חבר הפרלמנט האיטלקי, ואחד מבעלי מיפעל המשקה האלכוהולי מרטיני. בכל ארוחת־צהריים, שהמשתתפים הגיעו אליה, התגרו בו החברים האחרים והזמינו קמפרי, המשקה המתחרה במרטיני באיטליה. אך מילוא היה שולף בכל ארוחה בקבוק מרטיני ממעילו, כדי שלא להביך את הנשיא האיטלקי.

■ הורביץ אמר השבוע בראיון ל**יואב יצחק**: „אני לא מתכוון לעזוב את הכנסת. אני לא מתכוון לעזוב את הפוליטיקה. אני לא מתכוון לעזוב את המפלגה. אני לא מתכוון לעזוב את הממשלה. אני לא מתכוון לעזוב את ראשות־הממשלה. אני לא מתכוון לעזוב את שר־האוצר. אני לא מתכוון לעזוב את הפרופסורה. אני לא מתכוון לעזוב את הבית. אני לא מתכוון לעזוב את הגינה. אני לא מתכוון לעזוב את הכלב. אני לא מתכוון לעזוב את הבריכה. אני לא מתכוון לעזוב את הגן. אני לא מתכוון לעזוב את הרחוב. אני לא מתכוון לעזוב את העיר. אני לא מתכוון לעזוב את המדינה. אני לא מתכוון לעזוב את העולם. אני לא מתכוון לעזוב את היקום. אני לא מתכוון לעזוב את הגלקסיה. אני לא מתכוון לעזוב את הקוסמוס. אני לא מתכוון לעזוב את האינסוף. אני לא מתכוון לעזוב את הנצח. אני לא מתכוון לעזוב את האלוהים. אני לא מתכוון לעזוב את עצמי. אני לא מתכוון לעזוב את עצמי. אני לא מתכוון לעזוב את עצמי

ממסיבה למסיבה

גנרל חורך טבע בוויסקי והשמיכה החשמלית לא עיכבה את החוגגים

הדיינים (למעלה) רחל דיין, אשתו של ח"כ משה דיין, במיסדר אבירי הגריל. (משמאל) אסי דיין, בנו של משה דיין, במסיבה באפקה, ולמטה אהרונה דיין, אשתו בנפרד של אסי, במסיבה אצל עמוס מוקדי. אסי ואהרונה בילו באותו ערב במסיבות נפרדות, ורחל דיין נהנתה מארוחה יום קודם לכן.

כאשר עורך־הדין יחיאל גוטמן היה סטודנט, ידעו חבריו שאסור להזמין אותו למסיבה. ברגע שהיליק קיבל כתובת של מסיבה, הוא מיהר לבשר עליה לכאלף איש.

כך קרה בערב־שבת האחרון, ב־מסיבה שאותה ערך היליק בביתם של חבר מועצת־עיריית־ירושלים, אלוף מישנה (מיל') שמואל פרס־בורגר ואשתו, ברוריה.

למקום נדחסו מאות אנשים, כש־לכל אחד היתה בדיוק מיר־צפת אחת לעמוד עליה. כמובן שעל רי־קודים ומשקאות לא היה מה לדבר.

היליק, שהוא היום עורך־דין ו־היועץ המישפטי של סיעת־המערך בכנסת, חגג את צאת סיפרו הרא־שון, היועץ המישפטי נגד הממשלה.

כדי למשוך עוד יותר אנשים לבוא למסיבה, הבטיח היליק שכל היועצים המישפטיים ושרי־המיש־פטים יהיו נוכחים במסיבה. היחיד מין היועצים המישפטיים שבא, היה שופט בית־המישפט־העליון, מאיר שמגר, שתפס ביחד עם אשתו פינה ולא מש ממנה. אף שר־מישפטים אחד לא הגיע. לעומת־זאת היה ה־מקום צפוף מחתיכות, עיתונאים ונערי־זוהר ירושלמים טיפוסיים...

אסי דיין שתה סנגרייה בווילה של המפיק שלו באפקה. אהרונה דיין, אשתו בנפרד, שתתה וודקה בביתו של מפיק הסרטים עמוס מוקדיי בכיכר־אתרים בתל־אביב, והאם החורגת של אסי, רחל דיין, אכלה דג פורל עם שקדים בבית־מלון בתל־אביב, שם נערך כנס של מיסדר אבירי הגריל...

הזמר דני בן־ישראל שר שירים גסים בליווי גיטרה, כשקהל של שלוש מאות צעירים משתולל מהת־להבות במועדון הבקתה בגני־התערוכה בתל־אביב. המסיבה שלהם היא בכל יום שלישי. כולם מתאספים שם לשיר שירים גסים, ועוברים מייד אחר־כך לשירי מו־לדת...

המשוררת יונה וולך התנועעה לקצב המוסיקה במועדון האסם, כאשר שמעון גלבץ ואילן וירצברג שרו את השיר תנו לנו סקס אחד, מילים שאותן כתבה יונה...

„כולם באו שיכורים"

קפה כסית נסגר בשעה שתיים בצהריים, וכל המישפחה עם קומץ של 50 ידידים נסעו לבית־הקברות בקרית־שאול, כדי לעלות על קיברו של חצקל איש כסית מלאת שנה למותו. בארבע חזרו כולם לקפה, וקיבלו ארוחה על חשבון הבית, שעליה ניצח הבן, משה איש־כסית...

„קשה לי לרקוד עם מגפיים, אך הצטרכתי לנעול אותם. לא יכולתי לבוא לכאן עם נעלי התעמלות," התנצלה קרוליין לגספורד לפני בן זוגה לריקוד במסיבה באפקה...

„בעלי לא יכול היה לבוא היום לכאן, לכן באתי לבדי, לא רציתי לוותר על ארוחה טובה," אמרה רחל דיין, כשנשאלה מדוע לא בא בעלה לארוחה של מיסדר אבירי הגריל.

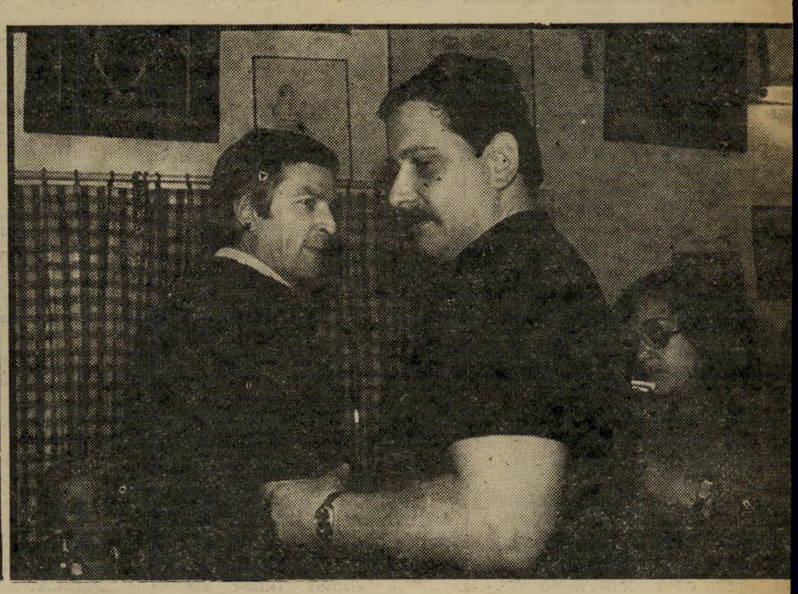
„אני שמח שאת לפחות באת," העיר לה נשיא המיסדר, מוריס בנין...

הזמר איתן מסורי ניגן שירים תימניים, והזמרת כוכבה הררי שרה אותם בקול רם בדיזנגוף־סנטר, בפתיחה הרשמית של מישרדי אמ"י — אירגון אמני ישראל...

„כולם באו לכאן שיכורים, כי קודם הלכו למסיבה של אסי דיין," רטן הבמאי שמעון דותן, שחגג את המסיבה שלו אצל עמוס מוקדי, עם סיום צילומי סירטו על צו־ללגים...

„שבועיים לא ראיתי את בעלי, זה היום הראשון שאני יכולה להס־תכל בו ואפילו לחבק אותו," אמרה עידית בורשטיין, אשתו של הזמר מייק בורשטיין, במסיבה שלאחרי פסטיבל־הזמר־לילדים, שנערכה ב־אחד מבתי־המלון בעיר. „מייק היה לפני חנוכה באמריקה, ובחנוכה הופיע במשך כל הימים והלילות.

מאבל לחגיגה הלך משה איש־כסית (מימין) ביום האזכרה של אביו, יחזקאל („חצקל") איש־כסית, עם הזמר אריק איינ־שטיין, שבא לכסית אחרי שכולם חזרו מבית־הקברות. למחרת השתתף משה במסיבה של אסי דיין. חוא שיחק בסירטו ולמסיבה הכין את משקה הסנגרייה. (בתמונה משמאל) משה משתובב עם השחקנית דבורה בקון. כששניהם טורפים תפוחי־עץ. על אף יום השנה למות אביו, חגג משה, כפי שאביו היה רוצה לראות אותו לו היה חי.

חיבוק לכוכבת

מעניק הבמאי שמעון דותן לכוכבת סירטו לירון נירגד. „אני שמח שההס־רטה הסתיימה, ומאמין שלירון תהיה פעם כוכבת גדולה," הצהיר הבמאי על השחקנית. לירון עצמה היתה עליזה ביותר באותו ערב.

אכספטאזה

זה מה שקרה לשחקן שלמה וישינסקי, ששיריו הגסים של דני בן־ישראל במועדון הביקתה הלחיבו אותו עד כדי־כך, שעלה על אחד השולחנות והחל לרקד, להנאת הקהל שמילא את המקום. „שירים גסים ושירי מולדת זה מה שאני אוהב," אמר.

קונצרט

לשלוש ידיים הפגינו הזמר שימי תבורי והזמר איתן מסורי. הם ניגנו שירים תימניים בעת פתיחת מישרדי אמ"י בדיזנגוף סנטר, להנאת הקהל הרב שצפה בהם. שימי ניגן על האורגן, תוך נגיסה בחתיכת עוגה. שלמה ניצן וכוכבה הררי צפו בהם בעניין.

היועצים לא באו

למסיבה אצל חיליק גוטמן, יון, מאיר שמגר, בא עם אשתו. הזוג עמד בפינה וצפה בחוגגים האחרים. (מימין): הח"כים תמר אשל ושלמה הילל. „חיליק ואני הכי גבוהים במועצת־עיריית־ירושלים, ולכן אנו חברים," הצהירה אשל.

ופשוט לא יצא לנו להתראות," הס־בירה...

„פחדתי שלא נצליח למלא מו־עדון עם האנשים שלנו, לכן הח־לטנו להצטרף למסיבה אחרת," הת־נצל הבדרן דודו דותן, כשבאו אורחיו למועדון הפרוטה והירח, שעל שפת הים בל־אביב, כדי להש־תתף במסיבה שלהם לכבוד צאת הספר לצון נופל על לצון, על־פי תוכנית הרדיו שהיתה להם...

להתחמם במסיבות

הייתי בכל אחת מן המסיבות שהזכרתי במשך השבוע ה־אחרון, ובכל מקום היו מאות אנשים, הצטופפויות, חתיכות, שתייה ואוכל...

„אני שר מתי שבא לי, אין לי יום קבוע," אמר הזמר דני ליטני, מבעלי הביקתה, שעמד מן הצד כאשר הקהל במועדון שלו שר שירים גסים...

„אין לי יום קבוע שאני מופיע בו, אך אם רוצים לשמוע אותי או את אריק סיני צריך לטלפן ולברר," הסביר מתי כספי, מבעלי האסם..

„רק האמנים יודעים לעשות שמח כמו שצריך," אמרה גילה אלמגור, כשבידיה מגש עם קוביות של גבי־נה צהובה, שאותו הגישה לעשרות האמנים שבאו לפתיחת המישרד החדש...

הבדיחות של מושיק טימור ויואל ריפל לא הצחיקו אותי, והמסיבה לא נראתה לי עליזה באופן מיוחד, לכן לא נשארתי עד הסוף ולא שמעתי את הזמר אבי טולדנו שר את כל חיי. מן הפרוטה והירח ברח־תי לאסם וכמוני גם דודו טופז, אך הוא נשאר באסם ואני המשכתי אחר־כך לביקתה...

(המשך בעמוד 24)

...בחי,
...דקל,
...פגשה שם
...וגם כמה תל־
...החורף רק מדרבן
...את להתחמם במסיבות
...אות.
...סנגריה של איש־כסית, ה־
...רק בצל של הפרוטה והירח,
הבירה של האסם והביקתה, הוודקה
אצל עמוס מוקדי פלוס מיץ תפוזים
בפסטיבל־הילדים ובאמ"י רק עזרו
לי ולכל האורחים האחרים לשמוח

...המש
..."האו
...טובה מ
...ת
...במיסדר א
..."הסנגריה
...ה איש־

אביר על הגריל

הוא ראש הסוכנות, אריה („לי־און") דולצ'ין, השייך לאגודה המעריכה מאכלים משובחים. הוא דואג לבוא לכל ארוחה שהם מארגנים. דולצ'ין בא הפעם ללא אשתו, והסביר כי היא עסוקה במקום אחר. הוא ענד את הסרט שאותו עונדים כל החברים באגודה זו.

...כסית זה המשקה המשכר ביותר
...שאני מכירה," הצהירה המפיקה
...ביאה הון במסיבה באפקה...
...זה לא נכון ששמיכה חשמלית
...צליחה להשאיר את האנשים ב־
...יותר, לשיר שירים גסים בקול רם
...יותר, להידלק לליווי התופים של
...מתי כספי, להנות מארוחת־הדגים
...של מיסדר אבירי הגריל ולתמוה
...מי רואה טלוויזיה, מי שמע את

כובעים

הפגינו שתי האורחות במסיבה של אסי דיין. מימין מאפרת הסרט והטלוויזיה זיוית יקיר, שבאה עם כובע גברי. משמאל, אשת יחסי־הציבור של הסרט, אירית שיימן, שבאה עם כובע צמר בסיגנון שנות השלושים. זיוית איפרה יום קודם את רבין ופרס.

אחרי הפסטיבל

חגגו שניים מן המנחים של פסטיבל הזמר לילדים, ירדנה ארזי ושלמה ניצן. ירדנה אף קיבלה את תקליט הפסטיבל כמתנה. לצידה יושב חברה, המתנדס נתן תומר. לחגיגה זו באו כל האמנים עם ילדיהם הפרטיים ונשותיהם.

...הנאומים של יצחה נבון ושימעון
...פרס בוועידת מיפלגת העבודה.
...ולמי איכפת מה אמר מנחם בגין
...במשך כל השבוע.

תחיה אדר ■

סקס אחר

זה שם השיר שכתבה המשוררת יונה וולך, ושרו אותו שמעון גלבץ (משמאלה) ואילן וירצברג.

בין סרטים

נמצא המפיק עמוס מוקדי, שמפיק סרט אחרי סרט. „אני רק גומר סרט וכבר מחכה לי שני," אמר.

עיניים קרועות

לרווחה פקחה השחקנית קרוליין לנגפורד, היא מאזינה למחמאה על תיספורתה החדשה בתמיהה. „חשבתי שזה לא מוצלח," אמרה.

אנשים

איך הגיע לאולם הכנסת

הזבוב שגורש על־ידי

ייגאל ידין, ואיך הגיעו

לשם חברי־הכנסת עצמם?

■ שר־האנרגיה **יצחק מודעי**, שהתפטר מתפקידו כשר־התיקשורת, סיפר שכאשר מתקלקל הטלפון שלו בבית „אני עוקף את המערכת, מוצא את המהנדס האחראי, לוקח אותו במכוניתי למרכזת ודואג שיתקן את התקלה.״

■ כינוי חדש לח״כ **יהודה כץ־מאיר** במיסדרונות הכנסת: אי־בי־אם על שום זיכרונו הפנומנלי וגם משום שאלה הם ראשי־התיבות של שמו.

■ איך מרגיש ח״כ **גיד־עון האוזנר** (ל״ע) בכנסת? יתכן שעל כך מלמדת ההלצה הבאה, שסיפר השבוע. מעשה בסנאטור אמריקאי, שסיכם את שש שנות כהונתו כך:

„בשנתיים הראשונות תמהתי איך אני הקטן הגעתי למוסדרם זה. בארבע השנים האחרות תמהתי איך כל האחרים הגיעו אליו.״

■ בעת הדיון על המצב בשכונת־התיקווה דיברה ח״כ **גאולה כהן** בלהט והטיחה האשמות במיבצע שיקום השכונות, אשר בראשו עומד סגן ראש־הממשלה, **ייגאל ידין**. ידין הגיב בתנועת־יד של ביטול. כהן הפסיקה את שטף דיבורה וגינתה את ידין על תנועת־היד. אמר ידין: „מנין לך מה זה היה? אולי היה פה זבוב וגירשתי אותו?״

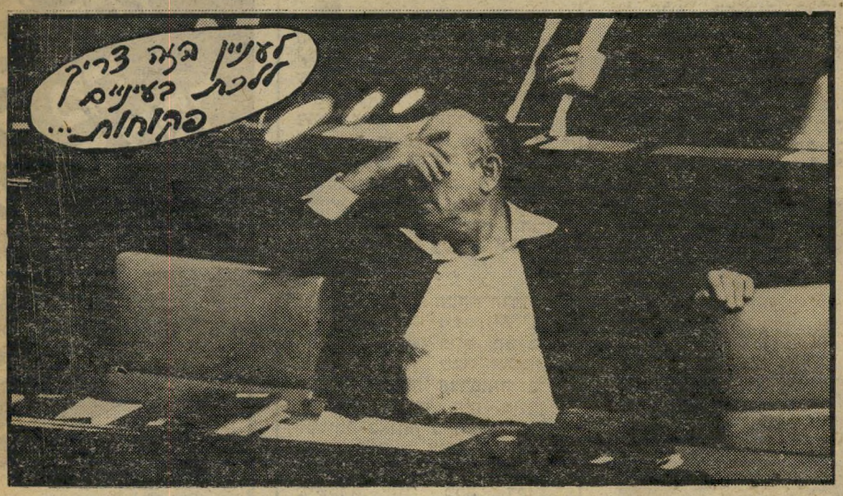
■ בעיקבות הספר שכתב בשעתו **יעקב מרידור**, מי שהיה סגן מפקד האצ״ל, שנקרא ארוכה הדרך לחרות, מתלוצץ **עזר וייצמן** שהוא יקרא לספרו הבא בשם קצרה הדרך מחרות.

■ מפכ״ל המישטרה, רבניציב **הרצל שפיר**, התפרסם, עם כניסתו לתפקיד, בכך שתפס את האלוף (מיל׳) **עוזי נרקיס** בנסיעה במהירות מופרזת בדרך לירושלים. מאז שכח, כנראה, כי מה שאסור לאלוף אסור גם לרב־ניצב. ביום השישי האחרון נראתה מכוניתו של שפיר, פג׳ 56-4, שמיספרה 80־140־11, כשהיא נוסעת במהירות העולה על 130 קילומטרים לשעה בכביש ירושלים־תל־אביב. במכונית נהג שוטר, והמפכ״ל ישב במושב האחורי.

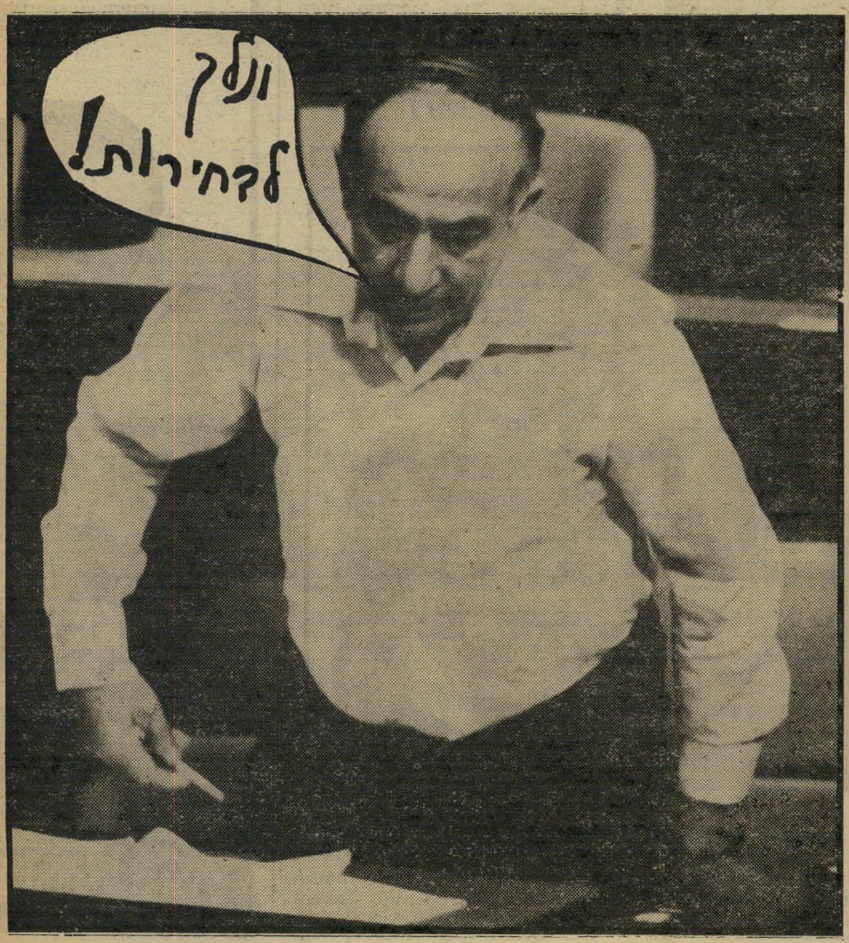

אפריים פורן יועצו הצבאי של ראש־הממשלה, חגג במסיבה, שנערכה ביום השישי האחרון, יחד עם כתב הטלוויזיה ישראל סגל (מימין). סגל, שהיה עדיין תחת רישום המאבק פרס־רבין, ניסה לשוחח עם פורן על ההתמודדות. פורן סירב לדבר: „אני עוד במישרד ראש־הממשלה.״

בלונים

מדוע הפך עמירם ניר „אדוני המלחש"

ומדוע נתן השוטר דו"ח לחיים יבין

■ ביום השישי האחרון הציגה רעיית הנשיא המצרי, ג'יהאן אל־סאדאת את עבודת המ"א שלה באוניברסיטת קאהיר. לפניה ישב צוות־הבוחנים, שעבר על עבודתה על השפעתו של המשורר האנגלי פרסי שלי על הרומנטיקה בשירה המצרית. באולם שאיכלס 400 סטודנטים, ישבה כל מישפחת הנשיא, ובראשה, בעלה, אנוור אל־סאדאת.

■ מפקד המחוז־הדרומי של המישטרה, ניצב אריה איבצן, חיפש ביום השישי האחרון, במשך שעה ארוכה, כתובת בגיבעה הצרפתית ב־ירושלים. איבצן היה מיזמן למסיבה באותה כתובת. כשלא הצליח למצוא אותה, התקשר באלחוט שבמכוניתו למוקד ה־מישטרה. תוך כמה דקות היתה במקום ניידת, שהובילה את מפקד־המחוז לכתובת ש־חיפש.

■ מפקד מחוז תל־אביב של המישטרה, ניצב משה טיומקין, סיפר כי הוא ובנו לומדים יחד באוניברסיטת בר־אילן. „אנחנו נעורים זה בזה בהחלפת מחברות. ובני עוזר לי. למרות שאני לומד קרימינולוגיה והוא לומד כלכלה, יש כמה נושאים ששנינו לומדים ביחד."

■ בוועידת־ירושלים שהתקיימה לפני שבועיים, סיפרה ח"כ אורה נמיר: „אחרי דיון משותף עם הפרופסור מאיר שיטרית יצאתי כשיש לי הרגשת־אשמה על־כך שאני אשכנזיה. מדוע עלי להרגיש כך?" השיב לה הפרופסור: „אינני מבין על מה את מדברת. אני הרי בעלה של אשכנזיה." ענתה לו אורה: „מאז הפסקתי לדאוג." העיר מישהו: „אבל הוא לא הפסיק לדאוג!"

■ מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל סיפר השבוע: „נסיעותי לחוץ־לארץ הן מיפי־על חלוצי ממדרגה ראשונה. אני מתקבל שם בכבוד־מלכים. מזמינים אותי לכל מקום. אבל כאן לא מביאים את זה."

■ בתום ישיבה של סיעת הליכוד בכנסת על הגשת חוק־ביטוח־בריאות כתב ח"כ אליקים („גוסטאב") בריאן את הפתק הבא: „ח"כ מאיר כהן אמר שצריך להביא את החוק By hook or by crook. ביי הוק אני מבין, אבל מדוע קרוק (רמאי) צריך להביא את החוק, ולא אליעזר שוסטק?"

■ כאשר באותה ישיבה אמר כהן כי „איחרנו כבר את הרכבת" בכל הקשור להגשת החוק, העירה לו ח"כ שרה דורון: „אם כן, צריך לקחת מטוס!"

■ בעת ארוחת־הערב של מיסדר אבירי הגריל החליטו ח"כ יחזקאל פדומין וסגן ראש־עיריית תל־אביב, יגאל גריפל, לעזוב את הארוחה באמצע. הם עלו לאחד מחדרי של בית־המלון, שבו התקיימה הארוחה, כדי לצפות בטלוויזיה במישחק־הכדורסל בין מכבי תל־אביב לסינודינה בולוניה. „לקח אותנו לחדר קציץ־הביטחון של המלון, כדי שלא יגידו שאנחנו עולים לחדר למטרות אחרות," סיפר פלומין.

■ בועז אפלבאום עוזרו של ח"כ שימעון פרס, קיבל במסיבה, שנערכה ביום השישי האחרון בירושלים, בתרועות־שימחה את הכתב הצבאי של הטלוויזיה, עמירם ניר, במילים אלה: „ערב טוב אדוני המלחש!" התואר דבק בעמירם בעיקבות הכתבה שלו בטלוויזיה על מיבצע צה"ל מעבר לגבול, שבו לחש ניר את דבריו למיקרופון במהלך הפעולה.

■ על הפופולריות שלו ברחוב סיפר חיים יבין: „כאשר באתי לפני כמה זמן למישרד־הרישוי, כדי לחדש רישיון־נהיגה, היה הפקיד עסוק בלעיסת כריך, אך ברגע שזיהה את פני פשם על פניו חיוך והישגתי את מבוקשי מיד. לעומת זאת עצר אותי שוטר על עבירת־תנועה, וזיהה אותי מיד. אפילו אחרי שהסברתי לו כי אני ממהר לרשות־השידור הוא הגיש את הדו"ח ואמר לי: 'הגשתי היום דו"חות נגד הרבה אנשים חשובים'."

■ בערב־ראיונות סיפר כתב הרדיו מיכאל („מייק") הולר לחיים יבין: „המישטרה יושבת לי על הזנב ורוצה לדפוק אותי מצד אחד, ומצד שני יש סכנות של העולם־התחתון. אך איני רוצה להיות כתב מדיני, אלא רק פלילי, כי יש לי כל יום איזה רצח בריא או אונס יפה. בעוד שכתב מדיני יודע בדיוק מה יגיד לו ייגאל הורביץ, הרי אף נאנסת אחת לא דומה לרעותה."

■ יבין סיפר כי באחד ממיכתבי המעריצות כתבה לו אשה: „אני רואה אותך ערב־ערב. האם אתה גם רואה אותי?"

■ עוד סיפר יבין: „אתם בוודאי שואלים את עצמכם מה אני אומר לכרמית גיא בסוף כל יום של שידור. אני אומר לה: סוף־סוף גמרנו עוד יום שידורים!"

■ כאשר נשאל באותו הערב עורך־הדין חיים משיגב למה אין משפרים את תנאי־המעצר בבתי־הכלא, הוא

יעקב חודורוב

מי שהיה שוער נבחרת הכדורגל של ישראל, העובד כיום כמדריך לתיירים, הזדמן לנמל־התעופה בן־גוריון ביום שבו חזרת נבחרת ישראל ממישחקה הכושל בפורטוגל. „יש לך מזל שגולים לא משאירים סימנים!" אמר חודורוב לשוער הנבחרת, יוסי מיזרחי, שספג שלושה גולים מנבחרת פורטוגל. מיזרחי הכיר את חודורוב רק מסיפורים.

חלי גולדנברג

מי שהיתה אחת הדוגמניות המצליחות בארץ, נמצאת בימים אלה בניו־יורק. היא נסעה לשם כדי ללמוד מישחק אצל המורה הנודע, לי שטרסברג, אך שם החליטה ללמוד אצל סטלה אדלה, מורה לדרמה שאינה פחות ידועה מאשר שטרסברג. חלי קיצצה את שערה הארוך והחלק, וכדי להזכיר לעצמה איך נראתה כשהיה לה שיער ארוך, תלתה על קיר חדרה תמונות ישנות שלה.

כרמליטה, סנגריה, זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה.

היפכו את כרמליטה למשקה אישי העשוי בסגנון שלכם, לאנשים שאתם אוהבים. שתו והגישו כרמליטה סנגריה קר או חם, לבד, בזוגות, במסיבה ובכל מקום.

כרמליטה פונש
חממו את הכרמליטה בסיר עמוק. הוסיפו פלחי פרי הדר טבעי. פירות העונה וקינמון לפי הטעם.

כרמליטה קר
הוסיפו לכרמליטה קוביות קרח. פלחי לימון, או פרי הדר אחר. פלחי תפוחי עץ, וקינמון לפי הטעם.

אנשים

ענה: „כאשר ח״כים ושרים ייצאו משם, ישתפר המצב ב־עתיד.״

■ בערב־ראיונות אחר הסביר איש הטלוויזיה החי־פאי **עמוס כרמלי** מה היא כלכלה אמריקאית: „לוקחים פרה, נותנים לה לאכול הרבה וחולבים אותה הרבה. בכלכלה ישראלית אוכלים את הפרה, ומבקשים מהאמריקאים עוד אחת.״

■ הרב **שמואל אבי־דור הכהן** מספר כיצד הוא מסתדר עם חיי הקיבוץ, שם הוא מתגורר מאז שנשא לאשה את המשוררת **אריאנה הרן**. „בחדר־האוכל יש לי כלים משלי, וזה פותר אצלי את בעיית הכשרות. חוץ מזה אני צימחוני, אך לא צימחוני מ־לידה. אני פשוט ממעט לאכול בשר. אשתי אריאנה לא הפכה דתית, מאז שהתחתנו, אך ב־יום־כיפור היא התחילה לצום, ומאז היא גם שומרת על כש־רות. נסגשנו כאשר אני לימ־דתי שיעורים ביהדות, והיא היתה תלמידה שלי.״

■ עוד סיפר הכהן כי אחד מבניו הוא דתי מאוד, ונוהג לחבוש שטריימל, אך אין זה מפריע ליחסים ביניהם. הם מביעים זה אתזה.

■ הוא מתנגד לתופעה של חוזרים בתשובה, וסבור שהחזרה בתשובה אינה צרי־כה להיות תראפיה ולא עניין של פירסום או רעש, אלא עניין שבין אדם לבין עצמו.

■ על הרב הראשי **שלמה גורן**, שהוא ידידו, אמר ה־כהן: „גורן הוא היום כבר מפורר. יריביו הצליחו להרוס אותו במילחמותיהם בו. הוא לא אותו אדם שהיה לפני 20 שנה. הוא לא אותו גורן שהנהיג אז את ההיתר שלחיי־לים מותר לאכול ביום־כיפור בזמן מילחמה. אם זה היה קורה היום, הוא לא היה מעז לצאת בהיתר כזה.״

■ על עצמו מספר הכהן: „אם אדם גר במקום שבו ה־טלוויזיה פתוחה בליל־שבת ובשבת, הוא לא צריך לעשות את עצמו כלא־רואה. אני צי־פיתי בתוכניותי בלילות־שבת בטלוויזיה. אך בלילות שבת אני צופה בתוכניות הראויות לכך.״

■ הבדרן **יהודה ברקן** הופיע בתוכניתו אדום עתיק וגם מצחיק בבית־התרבות ב־ראשון־לציון. לפתע ניגשו אליו שתי צופות והגישו לו עוגת־שוקולד מצופה בקרם, ובירכו אותו ביום־הולדת שמח. „אבל היום זה לא יום־הולדתי!״ אמר להן ברקן. השתיים סיפרו כי הן חשבו לתומן כי יש לו יום־הולדת, משום שהוגש להן יין בכניסה. ברקן הסביר להן כי אמנם הוא לא חוגג יום־הולדת, אך לעומת זאת זהו יום־נישואיו החמישי ל**ניליי**. הוא מיהר ל־טלפן אל אשתו, שנמצאה ב־ביתם שברמת־השרון, וביקש ממנה לבוא מיד לראשון־ל־ציון. כאשר באה נילי לשם, עם תום ההופעה, חגגו הצור־פות והזוג המאושר, והזמר **דני בן־ישראל**, המופיע ב־יחד עם ברקן, שר להם מחרו־זת של שיריי־אהבה.

חיים יבין היה אחד הכוכבים בוועידת מיפלגת־העבודה, שנערכה השבוע. יבין בא ל„היכל התרבות״ בתל־אביב כדי להכין סרט־טלוויזיה על הוועידה, ותוקף מייד בצירות ובמזכירות, שביקשו את חתימתו. בתמונה נראה חיים יבין כשהוא משתמש בגבה של העיתונאית עליזה וולך, כדי להשעין עליו את הניירות שעליהם חתם.

איר אלוני מנהל מחלקת החדשות ברדיו, ומי שהיה כתב־הטלוויזיה, נראה השבוע במסיבה בירושלים. כשצלם ניגש לאלוני כדי לצלם אותו, תפס יוסי ורדי, מי שהיה מנכ״ל מישרד־הפיתוח, והיום מנהל חברה ישראלית־אמריקאית לשימוש באנרגיה, את פרצופו של אלוני, כיוון אותו למול המצלמה ואמר לו: „אתה צריך לזכור שמצטלמים רק כשהפנים לעדשה!״

■ **אניטה שפירא**, מח־ברת הספר ברל על חייו של **ברל כצנלסון**, אמרה כי רק אחרי שסיפרה יצא לאור למ־דה עובדות חדשות על **יגאל אלון**, ולכן הן אינן מופיעות בין אלון לבין אנשים במיפ־בספר. „כאשר היה ויכוח קדח הפלמ״ח, פ״ה אלון אל **יצחק שדה** שיישוב ויכוח זה. כאשר היה ויכוח בין שדה ל**אליהו גולומב**, העדיף אלון את גולומב. כשהיה ויכוח בין גולומב ל**יצחק טבנקין**, העדיף אלון את טבנקין. כאשר היה ויכוח בין טבנקין לבין **דויד בן־גוריון**, העדיף אלון את בן־גוריון, וכאשר היה ויכוח בין בן־גוריון לבין ברל כצנלסון, העדיף אלון את ברל.״

■ עוד סיפרה שפירא, שכאשר התחילה לכתוב על ברל ידעה על חולשותיו, על עובדת היותו קטנוני ועל אה־בתו לנשים. היא רצתה להציג אותו כאנושי, וחשבה שהספר יקטין מעט את דמותו. אך מה שקרה הוא שברל ניצח. הכאריזמה שלו כבשה אותה כליל, והתהליך שחשבה עליו בתחילה יצא הפוך. תחת להור־ריד את ברל, הוא התגבר עליה ויצא גבוה.

■ הקולנוען הצעיר **אילן שאוי**, שעשה סרט קצר ה־מספר על רצח בשגגה של ערבי בידי חייל צה״ל, מספר כי דיקן הסטודנטים של או־ניברסיטת תל־אביב, **אהרון שלוש**, אמר לו שהוא טועה אם הוא חושב שחיילי תש״ח השתינו שמן זית זך.

■ בעל הגלריה היפואית 13 (חצי), **אברהם אויזי־ברג**, דייל אל־על לשעבר, הופתע השבוע לקבל הזמנה להשתתף כשחקן בסרט. מת־ברר שהבמאית **מירה רק־נטי**, העומדת לביים עתה סרט, זכרה כי בצעירותה הת־אהבה באחד מכוכבי הסרט חולות לוהטים שבו השתתפה **דליה לביא**. במשך שבועות ארוכים ניסתה לאתר את ה־שחקן, עד שהגיעה לאייזנברג. רקנטי מכירה את אייזנברג שנים רבות, אך לא קישרה בין שתי הדמויות.

■ באחד המישפטים ב־בית־הדין הארצי לעבודה מכר אחד מעורכי־הדין לשופט **ד״כ ברניר**, שבכוונתו להביא ל־עדות את המנהל האדמיניס־טרטיבי של קופת חולים ב־ירושלים, **רוני מיזרחי**. הגיב השופט: „מי זה רוני מיז־רחי? ממיזרחי אני פוחד היום מאוד!״

■ בכנס פנסיונרים שנערך בחיפה השתתף מנהל־המכס, **מרדכי ברקת**. לפתע, במה־לך אחת הישיבות, קם ועזב. כאשר נשאל מדוע הוא הו־לך, הסביר: „הבטחתי למז־כירתי שאהיה נוכח בטכס הח־תונה שלה, ואם לא אגיע בזמן היא עלולה חלילה להי־שאר רווקה.״

אריה צימוקי העיתונאי הבכיר של „ידיעות אחרונות״ בירושלים, הגיע למסיבה יחד עם שתי בנותיו, כתבת „דבר״ טובה צימוקי, שאותה מנשק האב, וחגית, שנישאה לא מכבר. אריה צימוקי ובנותיו הכריזו באוזני כל מי שהיה מוכן לשמוע, שאין להם „כיף יותר גדול מאשר לצאת כל המישפחה ביחד למסיבות.״

שיחה בשניים + ויסקי

הוועידה הגדולה הסתיימה. העיתונאים אצו־רצו ל־מערכותיהם. זרקורי הטלוויזיה פורקו. הצירים פנו הביתה, מי בשימחה ומי בייאוש.

בחדר מרוהט יפה ברמת־אביב ישבו שני גברים, ולגמו ויסקי משובח.

„שמע, אני מוכרח להגיד לך, שימעון, שיחקת את זה יפה. כל הכבוד."

„גם אתה לא היית רע, יצחק. הבעת־הגועל על פניך כאשר הושטתי לך את היד — זה היה גאוני. כימעט פרצתי בחוק."

„כשאמרת שאתה לוחץ את היד לכל אלה שהצביעו בשבילי, זה נתקבל יפה." „למדתי, למדתי," הודה השני בצניעות. „הבחור ה־זה שבא מאמריקה כדי ל־למד אותי — זה היה כדאי."

„כן, אתה עכשיו מעומד יותר טוב."

„מועמד! מועמד! לאה כבר אמרה לך תריסר פע־מים איך להגיד את זה. אבל גם אתה דיברת היום הרבה יותר טוב. זה שלא בירכת אותי — זה היה השיא. זה היה משכנע לאללה."

רבין

השניים לגמו בנחת, עייפים ומרוצים.

„שמע, שימעון, אתה באמת חושב שכל התרגיל הזה היה כדאי?"

„איזו שאלה! לולא התרגיל הזה, מי היה שומע עלינו? מי היה משדר את הוועידה בשידור חי ברדיו? מי היה משבית את הטלוויזיה מפני שזה לא שודר שם בשידור חי? בחיי, יצחק, איך אתה יכול לפקפק? בלי ההת־מודדות לא היינו קיימים על המפה. סתם מיפלגה שקיימה סתם ועידה. רק הדראמה של ההתמודדות הפיחה בזה רוח־חיים!"

„אבל אני נראה עכשיו כאילו נוצחתי!"

„זה הכל בשביל המיפלגה, יצחק. כשנחזור לשילטון, לא תתחרט על זה."

„ואם יוודע פעם לצירי הוועידה שזה היה הכל ביום אחד גדול?"

„זה לא יוודע אף פעם, מפני שרק שנינו יודעים על זה."

„או־קיי, תן עוד קצת ויסקי."

„לחייך יצחק."

„לחייך, שימעון."

קום התנערה

יופי של שיר, האינטרנציונל.

לא גדלתי בתנועת־נוער סוציאליסטית, ולא שרתי בנעורי את השיר הזה בחרדת־קודש. בגיל 15 שרתי את חיילים אלמונים, לא את קום התנערה.

אך כשאני שומע את השיר הזה, מתרחש משהו בליבי. האידיאל הטמון בו — ויהי רחוק מן המציאות ככל שיהי — מרגש כיום כמו ביום לידתו של השיר, בימי הקומונה הפאריסאית של 1871. המילים של פוטייה, ובמיוחד המנגינה של דה־גייטר, הופכים אותו, לדעתי, להימנון היפה ביותר בעולם, מילבד המארסייאזה.

בדימיוני אני רואה סרט־קולגוע, ובו 12 קבוצות של נדכאים וחלכאים בתריסר ארצות שונות, השרים את השיר הזה — כאשר המצלמה עוברת בכל שורה לארץ אחרת וללשון אחרת — צרפתים ודרום־אפריקאים (שחורים), פולנים וארגנטינאים, נימבאבווים וקאמבודים, עיראקים וישראלים, וכו' וכו' — בליל של לשונות, ובכל זאת אידיאל אחד.

רעיון האינטרנציונל הוא אוטופי בימינו, ויתכן כי יישאר כך לעולם. אך מותר לחלום עליו, כאשר הלחן המסעיר הזה מציף את הנפש. ומי לא יתפעם לשמע המלים של אברהם שלונסקי, המוסרות בנאמנות כה רבה את מילותיו של המהפכן הצרפתי: „עולם ישן מן היסוד נחריבה, / מגב כפוף נפרוק העול! / את עולמנו אז נקימה / לא כלום אתמול, מחר הכל!"

לכן התרגשתי כאשר שמעתי שוב את הצלילים, בפתיחת הוועידה של מיפלגת־העבודה, בפי מקהלה טובה. אך רגשות לחוד והגיון לחוד.

גם הצלילים היפים לא יכלו לגרש ממוחי כמה מחשבות־זדון. הנה שר יצחק רבין — אותו רבין שהלך להרצות באוזני החניכים של בית־הספר לפיקוד־ומטה של הצבא הפאשיסטי של ארגנטינה, אשר קציניו וחייליו חוטפים אינטלקטואלים בלילה, מעניס אותם עד מוות ומשליכים את הגוויות לצידי הדרכים. הנה שר שימעון פרס, שמכר את התת־מיקלעים לצבא הפורטוגלי, לרצוח בהם את בני אנגולה. ושמכר לאנאסטאזיו סומוסה את התת־מיקלעים שבו רצח את הפועלים בני עמו. ושרים כל האנשים, שקשרו את הקשרים החשאיים והלא־כל־כך־חשאיים עם הממשלה הגיזענית של דרום־אפריקה, בעלת חולשת על חמש מאות מיליון הודים (וביכללם תושבי השטחים המחווים כיום את פאקיסתאן ובאנגלה־דש). הדבר היה אפשרי רק כל עוד לא היו ההודים מודעים לכוחם העצום. לכן לא היתה הבעייה האמיתית, לדעת גאנדי, כיצד לפרוק את עול הבריטים. הבעייה העיקרית היתה כיצד להביא מאות מיליוני הודים לזקוף את קומתם, לשאוף לחרות, להזדהות עם רעיון הגאולה הלאומית. המשימה היתה חינוכית, לא צבאית. שהרי ברגע שחמש מאות מיליון בני־אדם רוצים בחרותם ומוכנים למות למענה — אי הכוח בעולם המסוגל לשעבד אותם לצמיתות?

(זה נכון גם לגבי עם הרבה יותר קטן, כפי שאנחנו לומדים עתה שוב.)

לכן הלך גאנדי בדרכו. כאשר אסרו הבריטים את ייצור המלח, כדי להטיל מכס על המלח המיובא, צעד גאנדי בראש חסידיו אל שפת־הים וייצר מלח במו ידיו. הוא נאסר, כמובן, אך גם המאסר הועיל לעניין. מיליוני הודים ראו שאפשר להתנגד לחוק בלתי־צודק, שאפשר למרוד נגד השילטון הזר, שיש מנהיג הנותן דוגמה אישית.

סיפרתי סיפור זה בשבוע שעבר בשיחה עם אחד מאנשי אל"ה (אזרחים למען השכונה), קבוצת־הצעירים שקמה בשכונת־התיקווה בתל־אביב כדי לגאול אותה מניוונה.

הזהרתי אותו מפני אלימות. האלימות רק תעורר אלימות־נגדית, חריפה הרבה יותר, כפי שנוכחו אנשי אל"ה עצמם כאשר „כלאו" את צ'יצ' בלישכתו. השילטון מסוגל בהחלט לטפל באלימות.

הבעייה האמיתית של „בני עדות־המיזרח" (אני שונא את המונח הזה, אך הוא שהתקבל) היא בעייה נפשית. הם מהווים עתה רוב בציבור היהודי בישראל. אי־אפשר לדכא רוב כזה, ואי־אפשר לקפח אותו, אם הוא מודע למצוקתו ולכוחו הפוטנציאלי. הבעייה אינה איך להכות בנו, ה„אשכנזים", אלא איך להפיח רוח־חיים בציבור של „עדות המיזרח", לזקוף את קומתו, לטעת בו את הגאווה הדרושה כדי שיקום ויעזור לעצמו.

לא הביורוקראטיה ולא המיפלגות יעזרו ל„בני עדות־המיזרח". הביורוקראטיה הופכת אותם ל„בעייה", מקימה „ועדות־היגוי" (עוד מונח מיפלצתי, שצמח במידבר הביורוקראטי) מחברת דו"חות, מזמינה מחקרים מלומדים. מטבע הדברים, לא תצמח מכך שום ברכה לאוכלוסיה המהווה אובייקט למאמצים אלה. היא רק הופכת תלוייה עוד יותר.

המיפלגות, לעומת זאת, רוצות לזכות בקולות. הן עושות זאת בדרך הקלה ביותר — על־ידי שיחוד העסקנים הפיכתם לקוויזלינגים. כל מורד המרים ראש מתוך ציבור זה, נקנה במהרה בכסף, בג'וב, בכבוד, בכסא בכנסת.

שום ציבור אינו יכול לזכות בגאולה, אלא בידי עצמו. זהו רעיון ה„אוטו־אמנסיפאציה", השיחרור העצמי, שהיה מונח ביסוד הציונות. זהו הבסיסי לכל תנועה אמיתית לשיחרור לאומי או חברתי. השיוויון, כמו החופש, אינו ניתן על מגש של כסף.

גם לציבור „בני עדות המיזרח" לא תבוא הגאולה, אלא מתוכו. רק אם תצמח בו מנהיגות חדשה — אינ־טלקטואלית, אירגונית, פוליטית — יש לו עתיד. מנהיגות כזאת צריכה להיות אמיתית,

גאנדי

אותנטית. היא צריכה לי־צור לעצמה את השקפת־עולמה. היא צריכה לחנך ולהלהיב, לא באמצעות הפ־גנות־רחוב אלימות אך עק־רות, נוסח הפנתרים, אלא בדרך של חינוך המוני ו־אירגון המוני, פעולות ל־עזרה־עצמית ויצירת תאים של התחדשות בשכונות. סקנדליזם זול ותרגילים של מוקיונות אינם תחליף לבנייה אורגאנית.

כל נסיון כזה ייתקל ב־איבתם של הביורוקראטים ושל העסקנים, מכיוון שהוא מאיים על קיומם. זה טיב־עי. אם אכן תקום מנהיגות חדשה, ואם תדע להתרחק מן המיפלגות, מן הביורוקראטיה החונקת, מן הפיריסמות הריקה־מתוכן, מן השוחד ומן הפחד — יש עתיד לציבור זה.

אנשי אל"ה מצאו חן בעיני, מפני שהם פוסעים את הפסיעות הראשונות בכיוון זה. אם יתמידו ויצליחו, תבוא עליהם הברכה. אם לא, יבואו נסיונות נוספים, עד שתקום התנועה הגואלת.

גואלת — את מי? את „בני עדות המיזרח", אך לא רק אותם. כי הבעייה אינה רק „ספרדית". היא גם „אשכנזית".

פצצת־זמן אדירה מתקתקת מתחת לרגלינו. היא מסו־כנת מאין כמוה. מעולם לא חששתי שמא הצבאות הערביים ישמידו את ישראל. איני חושש גם מפני הפצצה הגרעי־נית, החודרת למרחב, על כל מוראותיה. כי הפצצה הגרעינית האמיתית, המסוכנת מכל, היא בתוכנו. מכל הסכנות המאיימות על המדינה, זוהי הסכנה האימתנית ביותר. אם לא נפתור אותה בדורנו, היא תרסק לרסיסים את עצמנו ואת מדינתנו.

ג'ון לנון הישראלי

יש כוח לשירים.

שיר טוב יכול לגבור על אוגדות, לכבוש ארצות, לחולל מהפכות, לייסד דת. כשם שדגל אינו פיסת־בד בילבד, כך אין השיר אוסף של צלילים בילבד.

חשבתי על כך כאשר שמעתי את ההמונים בסנטראל־פארק בניו־יורק שרים בחרדת־קודש את שירו של ג'ון לנון, תנו הזדמנות לשלום, באזכרת־העגק.

פעם, לפני הרבה שנים, התווכחתי עם הפרופסור האנס קרייטלר על השירים שחיברו חרזנים־סוחרים ומל־חינים־סוחרים לכבוד אתרים שונים שנכבשו במילחמת ששת־הימים. שירים כמו שארס־אל־שייח', חזרנו אליך או נח"ל־סיני.

„אי־אפשר להחזיר שטחים שכותבים עליהם שירים," טען ידידי הפסיכולוג. „ברגע שמתחילים לשיר על מקום, נוצר מחסום בל־יעבור להחזרתו."

הדברים נחרתו בזיכרוני. מאז אני רואה את השירים האלה, המעשירים את בעליהם, כמוקשים קטלניים.

בינתיים הוכיחה המציאות שקרייטלר הגזים במיקצת. אל שארם־אל־שייח' יחזרו המצרים בשנית. ואילו נח"ל־

סיני היא קבוצה של מיבנים נטושים, המתפרקים במהירות. הנוסע למצריים בדרך־היבשה שולח בה בקושי מבט חטוף ואדיש, בחלפו על פניה. אפשר להחזיר גם אתרים ששרים עליהם. סוחרי־המילים וסוחרי־הלחן מתעשרים גם משירי־שלום. אם טעמו של השוק משתנה.

אך יש חשיבות לשירים הנובעים ממעמקי הלב. גוש־אמונים יונק הרבה מכוחו מן השירים שלו, העתיקים והחדשים. הלהט הקנאי שלו ניזון מן הלחנים. תנועה אשר שירים בפיה יכולה לנצח.

תנועת־השלום הישראלית לא הולידה שירים כאלה. פה ושם כתבו אנשים טובים שירים טובים. אך עד היום לא נולד אף שיר־שלום גדול אחד, שיר המסעיר את הלב, המאפשר לבעליו לעמוד מול שינאה ואלימות, כמו השיר we shall overcome של התנועה לשיוויון־הזכויות בארצות־הברית.

בהפגנת־השלום הגדולות, שבהן התקבצו מאה אלף איש כדי לבטא את מצוקתם הנפשית, לא נשמעו כימעט שירים. מעולם לא התלכדו מאה אלף הלבבות בשירה גדולה, שתהדהד מן הקירות.

אין טעם להתכחש לאמת: העדרם של השירים הוא סימפטום למשהו.

משהו חסר. משהו שיש בו כדי להוליד ג'ון לנון ישראלי.

גאנדי

בשכונת־התיקווה

מוהאנדס גאנדי, ה„מהאטמה", הטיף לאי־אלימות. נישקו היה נשק ההתנגדות הפאסיבית. רבים רואים בו את איש־המוסר בה"א־הידיעה של המאה ה־20, קדוש אמיתי.

זה נכון, בלי ספק. אך גאנדי היה, לדעתי, גם פוליטי־קאי ממולח מאוד, מנהיג לאומי מפוכח.

הוא ראה כי רבבה אחת של פקידים וחיילים בריטיים

הפיאודלים חוזרים

ה תזכיר עיתונאי, שסיקר את ועידת מיפלגת־העבודה למען עיתונו: „אני כבר מתגעגע בחזרה אל שילטון היכוד!"

■ ■ ■

ע יתונאי הטלוויזיה צדקו בהחלט כאשר טענו כי, מבחינה מיקצועית טהורה, היו צריכים לשדר את מהלך הוועידה כולה בשידור חי.

זה היה „אירוע תיקשורתי" כמו־כוא מובן המילים. לשון אחרת: אירוע בידורי להמונים, שהצטיין ככל הממנים הדרושים לגירוי הסקרנות ולבילוי נעים בסאון.

במרכז האירוע עמדה ההתמודדות האישית בין שניים, כמו בתחרות של התגרשות או איגרוף. זה תמיד טוב. זה דרמאתי. יש מומנט אישי חזק, אפשר לעקוב אחרי הבעות־הפנים של המתגוששים. להשתתף בקריאות־הקרב של הקהל הצמא־לדם. להצטרף לחובבים של קבוצה זו או האחרת, להשתתף בשימחת המנצח.

ההפקה לא חסכה באמצעים. הובאו שחקני־אופי מנוסים, בויימו סצנות מתוחכמות של הצצה־כביכול אל מאחרי הקלעים, גוייסו המוני ניצבים.

הכל בוצע כראוי. האירוע שודר בשידור־חי בדידי, ובאיחור־מה גם הוקרן על המירקע. התיקשורתנים בטלוויזיה, ברדיו ובעיתונות היו מרוצים. הקהל קיבל את שלו והיה מבסוט. הכל הסכימו שהיה זה אירוע תיקשורתי מספק ומהנה.

מספק.

■ ■ ■

מ סך? לא, אין להוריד אותו ברגע שההצגה נגמרה. להיפך, זהו הרגע להרים אותו.

יש להתכונן בה היטב, במיפלגה זו שהתגלתה כוועידתה.

היא מתכוננת לקבל לידיה, כימעט בכל רגע, את השילטון במדינה. היא תובעת לעצמה שילטון מוחלט, באמצעות רוב מרנומנטלי בכנסת הבאה. שימעון פרס דיבר על רוב במדינה שיהיה דומה לרוב שלו בוועידה — יותר מ־70%.

למעשה מתנהגת המיפלגה כאילו כבר זכתה בבחירות, ולא נותר אלא לעבור את הליך הבחירות.

איני בטוח שביטחון מוחלט זה הוא במקומו. עוד יכולים לקרות דברים מכאן ועד לבחירות. למשל, מלחמה קטנה בלבנון, שתחזיר את אהבת ההמון לחרות.

פעמים כה רבות הגיע שימעון פרס עד לסף הניצחון, וברגע האחרון הוא נשמט מידיו, עד כי יש צפייה כמוסה להישנותה של תופעה זו גם הפעם.

במיתולוגיה הישראלית ממלא שימעון פרס את תפקידו של טאנטאלוס, ואויבי שלו סיסיפוס.

אך בהעדר נס כזה, תיערכנה בעוד כמה חודשים הבחירות לכנסת התשיעית, ובבחירות אלה ינצח המערך. השילטון החדש אשר יקום אז לא יהיה שילטונו של שימעון פרס, אלא של מיפלגת־העבודה.

איך היא נראית עכשיו?

■ ■ ■

מ יפלגת־העבודה נראית כיום בדיוק כפי שנראתה לפני ארבע שנים, כאשר הביחר הישראלי מאס בה.

לא חל בה שום שינוי שהוא.

מבחינה זו, המאבק בין שימעון פרס ויצחק רבין כלל אינו רלוונטי. המערך סולק מן השילטון אחרי כהונתה בת־שלוש־השנים של ממשלת רבין, שבה כיהן פרס כשר השני בחשיבותו. ברגע האחרון הועמד פרס בראש הרשימה, והוא הוביל אותה למפלה. קשה מאוד לחלק את האחריות בין השניים.

גם עתה, ההבדלים ביניהם הם מיזעריים, והם מצטמצמים כמיליים כמו „אמינות" ו„תדמית".

(מילה דוחה: „אמינות". אדם יכול להיות ישר, הגון, תם. אלה הן תכונות שלו. ואילו להיות „אמין" פירושו — שאחרים מאמינים בו. גם שחקן טוב הוא „אמין", וגם נוכל מדופלם. אכן, כושרו של נוכל־גאון מתמצה בכישרונו להיות „אמין", שהרי אחרת לא יכול היה לרמות את הבריות.)

(מילה דוחה: „תדמית". מי שיש לו דמות, אינו זקוק לתדמית. דמותו של אדם — הרי זה הוא עצמו. תדמיתו — זוהי השתקפותו בעיני אחרים. השתקפות זו אינה קשורה, בהכרח, בשום תכונה שלו עצמו. ואכן, עצם שקידתו של אדם על עיצוב „תדמיתו" מלמדת על חוסר דמות אותנטית.)

(האם היה דויד כן־גוריון

הדוכסים: אוזן מהמושבים וברעם מירושלים

„אמין"? מה היתה „התדמית" של יצחק טבנקין?).

אין אף שמץ של הבדל בין גישתם המדינית והחברתית של פרס ורבין. מי־טב היועצים, אנשי יחסי־הציבור והתמלילנים לא הצליחו להכניס לנאומיהם אף קורטוב של ויכוח אמיתי, שאינו אישי. לא לגבי „האופציה הירדנית", לא לגבי תוכנית־אלון האומללה, לא לגבי הפלסטינים, לא לגבי סיב המהפך הכלכלי הדרוש, לא לגבי חלוקה חדשה של ההכנסה הלאומית.

בכך התמודדות־הסרק הזאת, דמויית תחרות־היופי, היה רק היבט אחד שהיה בו עניין: צורת ההכרעה.

מי הכריע? איך הכריעו?

מה היה טיב הציבור הזה של אזפי הצירים, שהתפקד ליד הקלפי?

■ ■ ■

ה מיפגה השוכחת עתה את ידיה אל השילטון היא אגודה מיקצועית של עסקנים.

העסקנים המיקצועניים הם שהמיכו את פרס. „המנגנון".

יש דימיון מעניין בין בחירת יושב־ראש מיפלגת־העבודה ובין בחירת הקיסר של „האימפריה הרומאית הקדושה" בימי הבינייים.

זה מתבטא אף בשמות.

על „האימפריה הרומאית הקדושה" אמר וולטייר שהיא „לא היתה אימפריה, לא רומאית ולא קדושה".

היא לא היתה אימפריה, מפני שלא היתה אלף אוסף של נסיכויות עצמאיות, ולקיסר לא היה כימעט שום כוח־שילטון. היא לא היתה רומאית, אלא גרמנית, שממשלות־המערך הביאו אותם ארצה ושכחו אותם למחרת־היום; ערבים ישראליים, שדוכאו על־ידי ממשלת־המערך מאז הפקעת־האדמות העצומה בראשית־המדינה ועד לפתיחת־האש ב„יום האדמה"; וערבים מן השטחים הכבושים, שממשלת־המערך שללה מהם את זהותם הלאומית ואת צלמם האנושי, עד כדי הפיכתם ל„בשר־עבודה".

ואשר לעובדים האחרים, השכירים בעלי־הזכויות — מה לא עשה המערך, בימי שילטונו, כדי להגדיל את הפער בינם ובין הפרוטקציונרים למיניהם, ספסרי־הבורסה, הבעלים המאושרים של „המיפעלים הלאומיים", ושאר טפילים למיניהם?

אזה שמנו בימי המערך, שיגיעו בימי היכוד, ומוכנים עתה בהחלט לחזור אל אמא „עבודה".

■ ■ ■

ה אגודה המיקצועית של העסקנים הלכה להמליך את הקיסר החדש, והם עשו זאת כמו האצילים הגרמניים שבחרו ב„קיסר הרומאי הקדוש".

ברייך הגרמני הראשון (אותה „אימפריה רומאית קדושה") התרוצצו מלכים, נסיכים, דוכסים ורוזנים. לכל פיאודל היתה פיסת־שילטון, כיברת־אדמה שבה הוא היה השליט, מיספר חיילים־שכירים אשר סרו למרותו. בוועידה הארצית, שכונסה כדי לבחור בקיסר חדש, נכרתו בריתות בנות־יום וקואליציות של הרגע. סיעות קמו ונעלמו כצמח הקיקיון של יונה. לבסוף הצליח אחד מהם לגבור על יריביו ולשים על ראשו את הכתר המיוחל — מבלי לזכות בשילטון של ממש. כי השילטון נשאר גם לאחר מכן בידי האצילים, אשר הבריתות החולפות ביניהם קבעו את יחסי־הכוחות באימפריה. הקיסר היה דמות ייצוגית בלבד, ללא כוח.

באימפריה של העבודה המצב דומה מאוד. יש כה מזה ההסתדרות ונסיכיה, דוכסי המחוזות, הרוזנים של מועצות־הפועלים ועיריות־הפיתוח, האבירים של העדות והחמולות. לכך פיאודל כיברת־שילטון גדולה או קטנה.

שימעון פרס, שהודיע כי „אינו משחר לכתר" (דימוי מעניין, הלקוח מהווי האימפריה של הימים ההם), הצליח להרכיב את הקואליציה המנצחת. הבארונים של הקיבוץ המאוחד לא הצילו את רבין. הדבר לא יפריע להם לחזור אל זירת ההתגוששות, ולצדף את עוצמת אתוזתיהם לסיעה זו או אחרת, המשתתפת במאבק.

כל אחד מן הפיאודלים האלה, הגדולים והקטנים, השיג את כוחו באמצעות שליטה על ציבור כלשהו. קבלני־הקולות באו במקום שכירי־החרב. הבחירות הפנימיות תפסו את מקומם של ההתנגשויות האלימות המתמידות בין האבירים־השודדים.

השיטות חן שונות. המטרה נשארה אותה המטרה: חטיפת חלק גדול ככל האפשר בשילטון ובהנאותיו.

על רקע זה נוצרות סיעות, המתפלגות ומתאחדות שוב בצורה חדשה. שום דבר אינו מאחד אותן, מלבד התאווה העירומה לשלל. אין כל יומרה של רעיון או השקפה. הדוכס שפייזר, שהוא נץ קיצוני, מוכן להתאחד עם הבארון שריד, היונה הצחורה. זאב מוכן לדור לשעה קלה עם כבש, כדי לשלול יחדיו את השלל מפי השועל. הנסיך של קריית־שבע מוכן לכרות ברית עם הרוזן של קריית־תשע, מול איום הדוכס של קריית־חמש.

פרס נבחר מפני שיש לו תכונה חשובה אחת, החסרה כליל לרבין: הכישרון לשחות באגם זה. הוא רץ אל הסניפים, כרת בריתות עם הבארונים המקומיים.

הוא הנציג האמיתי של הפיאודלים.

■ ■ ■

מ יפגה זו מציגה עתה את מועמדותה לשילטון במדינה.

האם זה יותר טוב מאשר הליכוד? בלי ספק. גם עדה של אבירים־שודדים טובה מחבורה של דרוויזים מרקדים, המביאים את המדינה אל עברי־פי־פחת. על כך אין ויכוח.

אך הכרח חיוני זה אינו צריך להכות איש כסנוורים. הכרח לא יגונה. אך אין הוא הופך את האטד לעיקד־דוברבנים פורח.

יש להרחיק את הליכוד מן השילטון, במהירות האפשרית. בוודאי.

רק המערך יכול לעשות זאת. בוודאי. אך תהיה זאת טעות חמורה לתת למערך זה שילטון מוחלט. קשה לתאר מה יתרחש, במיקרה כזה, במדינה.

תהיה זאת טעות חמורה לא פחות להכריח את המערך להקים קואליציה עם המפד"ל — מיפלגה כשרה כמו אהרון אבו־חצירא, רצינית כמו יוסף בורג, נאמנה כמו דויד גלאס, שפוייה כמו חיים דרוקמן, מתונה כמו זבולון המר וחדורת־אמונה כמו יהודה בן־מאיר. קואליציה כזאת תספק למערך אליבי מושלם להמשך המדיניות של מילחמה וסיפוח, התנחלות ופרובוקציה, כפייה דתית ודיכוי זכויות־האדם.

דרוש כוח מאזן, שיוכל לכפות על המערך מדיניות של שלום וצדק חברתי.

יכול להיות ויכוח על טיבו של הכוח הרצוי. פלוני יכול לתלות את תיקוותיו בעזר וייצמן, ואלמוני בשל"י. אך אין ספק שבנסיבות הקיימות, זהו הפיתרון הטוב ביותר האפשרי.

אם אכן חוזרים הפיאודלים לשילטון, מישהו צריך לשמור עליהם!

המרכיב הסודי שלי למסיבת פינקולדה אמיתית.

אוסקר – " Mr. Holland House " ידוע במסיבות שהוא מארגן לכל המי ומי בניו־יורק.
הוא יודע להרכיב את הכימיה היוצרת מסיבות מדליקות.
במסיבות שלו, מסתובבות פיגורות חשובות, מסתובבים התקליטים הנכונים ומעורבבים המשקאות הכי מסובבים – קוקטיילים של פינקולדה אמיתית.
המתכון של אוסקר לסילווסטר 81': תקליטי ג'ון לנון והביטלס, גיבורי מדורי הרכילות, ו... כמובן, לחימום האוירה, פינקולדה אמיתית!
אוסקר מערבב פינקולדה אמיתית,(בבקבוק הירוק או בפחית), ומחבר את האורחים שלו ל"אינפוזיה" בטעם אננס־קוקוס, עם רום*
ובחצות ה'סילווסטר' יהיה פיצוץ, הכל יסתובב, כולם יהיו שטופי פינקולדה אמיתית עד קצות האצבעות.(בהרבה פחות כסף "מהפינקולדות" המוכנות.) HAPPY NEW YEAR

ועכשיו, קדימה למסיבת פינקולדה אמיתית

עם Holland house®

כל־אריון

*של יקבי אשקלון.

המפיצים: יינות אשקלון, טל. 03-657707

דבר תשקיף

המפכ"ל

יפוטר?

בשיחה שנערכה בתחילת השבוע בין ראש־הממשלה, מנחם בגין, לבין שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, רמז בורג לראש־הממשלה על כוונתו להביא לידי פיטורי מפכ"ל המישטרה, רב־ניצב הרצל שפיר.

בגין ביקש מבורג להמתין זמן מה עד שיירגעו הרוחות, אך נראה כי בורג עשוי לעשות כן לפני ישיבתה של ועדת־הכנסת, שתצביע על הסרת חסינותו של שר־הדתות, אהרון אבו־חצירא. בורג חושש ממצב שבו עלולה הוועדה להחליט על אי־הסרת החסינות, בגלל דרך ניהול החקירה, והוא רוצה להטיל את כל האחריות על שפיר.

אם אכן יודח שפיר, ימונה במקומו אחד מנציבי המישטרה — ככל הנראה מפקד המחוז הדרומי, אריה איבצן.

מכ"ים מערכה

נגד פרס

ראשי הליכוד טוענים שהם שבעי־רצון מתוצאות ההתמודדות במיפלגת־העבודה ומבחירתו של שימעון פרס. לדעת אנשי הליכוד, פרס הוא יריב פגיע יותר מאשר יצחק רבין.

ראשי הליכוד מכינים כבר עתה מערכה פירסומית גדולה, שנועדה לפגוע באמינותו של פרס בעיני הציבור. בין התתר יפרסם הליכוד מודעות בעיתונים שיביאו ציטטות מדברי פרס עצמו, על נושאים שונים, כדי להראות שהוא משנה דעתו חדשות לבקרים.

וייצמן השיג

פחות באמריקה

ח"כ עזר וייצמן לא הצליח להשיג את מזוא הסכום שהוא ניסה לגייס בארצות־הברית למען רשימתו החדשה. מקורביו טוענים שלא זאת היתה מטרת נסיעתו.

וייצמן הקדים את שובו לישראל בגלל ענייניים מישפחתיים.

פרס לא יציג

ממשלה

בניגוד להבטחתו, לא יציג שימעון פרס את הרכב ממשלתו העתידה.

פרס יפרסם תוך חודש רשימה בת כמה עשרות אישים ממיפלגת־העבודה, ויודיע שמתוך רשימה זו יבחרו שרי ממשלתו.

משבר חדש

בל"ברלים

צפוי משבר נוסף במיפלגה הליברלית שבליכוד, עם נסיונם המחודש של השרים שימחה ארליך ויצחק מודעי להביא לאיחוד הליכוד.

אישים המתנגדים לאיחוד הליכוד, ביניהם השר גידעון פת, יושב־ראש ההנהלה הציונית אריה דוצ'ין, ח"כ אברהם שריר וראשי העירים ישראל פלד ושלמה להט, רמזו שאם אכן יכוצע איחוד הליכוד, הם ישקלו הצטרפות לרשימת וייצמן.

בינתיים לא בטוח כלל שווייצמן אכן יקים רשימה.

שמיר שוב

לצרפת

נראה כי שר־החוץ, יצחק שמיר, ייצא בקרוב לביקור נוסף בצרפת.

מפאריס הגיעו לארץ דיווחים חיוביים על ביקורו האחרון של שמיר בבירה הצרפתית.

בורג נלחם

בהמר

מנהיג המפד"ל, הד"ר יוסף בורג, שוחח כמה פעמים בשבוע האחרון עם ראש־הממשלה, מנחם בגין, בדבר האפשרות שבגין עצמו יטול לידיו את מישרד־הדתות.

בורג רוצה למנוע משר־החינוך, זבולון המר, לקבל את המישרד, בעת חופשתו של אהרון אבו־חצירא. בורג הציע לבגין למנות במיקרה זה את ח"כ פינחס שיינמן כסגן שר־הדתות.

בינתיים החליט המר שהוא יישב במישרד־הדתות יום בשבוע. המר מינה את יועצו האישי, בן־ציון דל, כמקשר בינו ובין מישרד־הדתות.

צה"ל נגד

הפלות

שילטונות צה"ל עומדים להתחיל בקרב חיילות הח"ן במערכת־הסברה על אמצעי מניעה.

מצה"ל משתחררות מדי חודש כ־200 חיילות־חובה, שנכנסו להריון ועברו הפלה. עליפי הנוהג בצה"ל משחררים כל חיילת שנכנסה להריון לא ני־שואין, גם אם היא עושה הפלה.

באכ"א הגיעו למסקנה שהורדת 200 חיילות בחודש ממצבת כוח־האדם היא פגיעה קשה מדי בצה"ל. בשיתוף עם מיפקדת־קציגת־ח"ן־ראשית הוהלט על מסע־הסברה בעניין אמצעי־המניעה.

פרס לא יגור

בירושלים

גם אם ייבחר ח"כ שימעון פרס כראש־הממשלה הבא, הוא ימשיך להתגורר ברמת־אביב, ולא יעבור לבית־ראש־הממשלה ברחוב כלפור בירושלים.

פרס הבטיח זאת לרעייתו, סוניה, עוד לפני ההתמודדות במיפלגת־העבודה.

שיכון עובדים

בקשיים

חברת שיכון־עובדים נמצאת בקשיים כספיים חמורים. לחברה קשיי־נזילות של כמה מיליארדי לירות.

הנושא אינו עולה לדיון בחברת־העובדים, משום שלאחרונה חלה התקרבות בין מנכ"ל "שיכון עובדים", רפי אדרי, ובין שימעון פרס.

מוקם

מטה־הסברה

למחרת סיום ועידת מיפלגת־העבודה הוקם כבר גרעין מטה־ההסברה של מטה הבחירות של המערך.

מרכז ודובר הסיעה בכנסת, ישראל פלג, מונה כדובר מטה־החחירות. דובר לישכת מיפלגת־העבודה, גידעון לוי, מונה כראש לישכתו של פרס, ואילו דובר המיפלגה, יוסי ביילין, מונה גם כיועצו האישי של פרס לענייני המיפלגה.

מינויים אלה נעשו בהתאם להמלצות צוות־הייעוץ האמריקאי, שהוזמן על־ידי פרס לארץ ערב הוועידה.

»ארקיע"

חגיש מישפט

חברת „ארקיע" עומדת להגיש מישפט דיבה נגד מנכ"ל מישרד־התחבורה, אריה גרוסברד.

גרוסברד הודיע לפני ימים אחדים שלארקיע הפסדים בגובה של 70 מיליוני לירות. ראשי ארקיע טוענים שאין להם הפסדים, וכי ההודעה של גרוסברד באה לפגוע בהם בגלל יריבות אישית בינו לבין בעלי ארקיע, מהתקופה שבה לא כיהן עדיין גרוסברד כמנכ"ל מישרד־התחבורה.

היועץ המישפטי

הודח

היועץ־המישפטי של מישרד־הבריאות, הד"ר דויד פרנקל, הודח מתפקידו על־ידי היועץ־המישפטי־לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר.

פרנקל היה בתקופת נסיון בת שנה, ועתה הוא קיבל מיכתב שהנסיון לא עלה יפה.

ההדחה באה למרות בקשתו של שר־הבריאות, אליעזר שוסטק, להשאיר את פרנקל בתפקידו.

פרס ידיח

את לפיד

שיחה קשה נערכה בתחילת השבוע בין ח"כ שימעון פרס לבין מנכ"ל רשות־השידור, יוסף („טומי") לפיד. בפיומה הודיע פרס ללפיד שהוא לא יסכים שלפיד ימשיך לכהן בתפקידו אחרי עליית המערך לשילטון.

בחודשים האחרונים חלה התקרבות ממשית בין פרס ללפיד, אך פרס החליט להדיחו אחרי שלפיד אסר על שידורי־טלוויזיה ישירים מוועידת מיפלגת־העבודה.

יבוטלו

טיסות השכר

שר־האוצר, יגאל הורביץ, הבטיח ליושב־ראש מועצת המגהלים של אל־על, אברהם („בומה") שביט, לדאוג לביטול טיסות־השכר של ישראלים לכל היעדים שאליהם מתקיימות היום טיסות שכר.

פרס יישאר

בבית

יושב־ראש מיפלגת־העבודה שימעון פרס, דאג לפירסום ידיעה כאילו הוא ורעייתו יוצאים השבוע לארבעה ימי־נופש בבית־מלון בארץ, כדי לגוח מהמאמץ של ועידת־המיפלגה.

האמת היא ששימעון וסוניה פרס יישארו בביתם, אך ינתקו את מכשיר־הטלפון.

יוגש עירעור

פרקליטות מחוז תל־אביב עומדת להגיש לבית־המישפט־העליון עירעור על קולת העונש שקיבל קברניט „אל־על", עקיבא פרסמן, שהורשע בהברחת זהב.

נגד פרסמן ונגד יתר המורשעים בפרשה יוגש כבר השבוע עירעור. הפרקליטות החליטה שלא לערער על זיכויה של הדיילת מיכל אדר.

העם

הספירה לאחור

בקצה המינהרה שב ממשלת הליכוד נראה האור. מה טיבו?

בקצרה המינהרה נראה האור. הציבור הישראלי, שמאס בממ־שלתו הכושלת של הליכוד, התי־ייחס אליה עד כה כגזרה מן ה־שמיים. השבוע השתנה מצב־הרוח הציבורי מן הקצה אל הקצה.

גרם לכך השידור החי ברדיו מוועידת מיפלגת־העבודה. הדראמה של ההתמודדות אך הוסיפה למסר העיקרי: המערך מוכן לקבל לידיו בחזרה את השילטון.

אנשי מיפלגת־העבודה עצמם התייחסו אל שיבתם אל השילטון כאל דבר מובן מאליו (ראה הנדון ועמודים 33—37). גם הציבור התל השבוע, לראשונה, להאמין בכך ברצינות. היה זה ניצחון מכריע ביחסי־ציבור.

המנצח על יחסי־הציבור, והמנצח בוועידה, היה שימעון פרס. במשך דור שלם הרתיע איש זה את האז־רח הישראלי, הרשים אותו כאדם בלתי־אמין, חלקלק ועקלקל. ה־שבוע הצליח במידה מסויימת לשנות רושם זה. הוא לא כבש את לב הציבור בסערה, אך הוא השיג ממנו את האשראי הדרוש לתקופת־כהונה. פסק־הדין: „הוא לא כל־כך גרוע כפי שחשבתי. צרי־כים לתת לו צ'אנס."

מצב־רוח כזה על־תנאי יכול להשתנות. הלצה אכזרית מספרת על האיש שהלך במינהרה חשוכה, וראה לבסוף את האור. אך היה זה הפנס של רכבת שבאה לק־ראתו.

מיפלגת־העבודה בכלל, ושימעון פרס בפרט, יצטרך לעמול קשות כדי להפריך את החשש שמא גם האור שלהם הוא מיקסם־שווא.

מצפון תיפתח הרשה

האם תתלקח מיחאת ישראל־סוריה? רבים בעזים מצפים לכך

לפתע היתה התלקחות. איש לא הבין בדיוק כיצד קרתה.

חיילים סוריים נהרגו בהפגזה ישראלית. התותחים הסוריים השי־בו, בזהירות, בהפגזת העמדות של סעד הדאד בדרום־לבנון, בטענה שהטאנקים שלו שייכים לצה"ל.

העולם זקף את אוזניו.

הקרב על הליכוד. זה מכבר שוררת בבירות שונות הדיעה כי מנחם בגין לא יסתלק מן השילטון בלא קרב. הקרב יהיה, לפי דיעה זו, בלבנון.

משום־כך נראתה התפתחות ה־שבוע כאות לבאות, עוררה הדים ברחבי העולם.

התנצלות מרגיעה. מה הת־רחש באמת?

הרמטכ"ל, רפאל („רפול") איתן, ערך את אחת מהתקפות־הקומנדו שלו בדרום־לבנון, באיזור הנשלט בידי אש"ף ובעלי־בריתו המקומיים. רפול, שהוא בעצמו מפקד־קומנדו טיפוסי, רואה בהתקפות אלה פעו־לות־מנע, כדי לשבש את מערכי האירגונים של אש"ף ולצמצם את יכולתם לשלוח חוליות־פיגוע ל־ישראל. יעילותה של שיטה זו ל־השגת המטרה המוצהרת לא הוכחה מעולם, ויש הרואים בה בעיקר אמצעי לשמירה על כושרו של צה"ל, כתרגולת־שדה יעילה.

אולם פעולה מילחמתית יכולה תמיד לגלוש למצבי־משבר. אנ־שים נהרגים. גורמים בלתי־צפויים משנים את המציאות. כך אירע גם השבוע.

בגין מיהר לצמצם את הנזק, על־ידי התנצלות פומבית מרגיעה. ה־רמטכ"ל, לעומת זאת, העלה — באחד מנאומיו שהפכו מכת־המדי־נה — טענה מוזרה: „מה הם עושים שם ביכלל?"

נוכחות הצבא הסורי בלבנון זכ־תה בתמיכה בינלאומית רחבה, וב־אישור רישמי של הליגה הערבית. הצבא משמש כצבא־מתווך, כדי למנוע הרס טוטאלי של לבנון ב־מילחמת־אזרחים פרועה. ואילו גו־כחות צה"ל גונתה פעמים רבות על־ידי הקהילה הבינלאומית, ו־ביכללה גם על־ידי ישראל. סעד חדאד, הנחשב בעולם כולו כשכיר־חרב ישראלי, אינו מייצג אלא גו־חכות ישראלית מוסווית.

משבר 1981. אין להניח כי ההתגרות בסורים היתה מכוונת. אך ההידרדרות עלולה לקבל ממדים חדשים אם תקבל הכנסת את חוק־הסיפוח של רמת־הגולן.

התגרות פוליטית ישירה זו תביא, בהכרח, גם להחרפת המצב הצבאי. יש בעולם הסבורים כי זוהי אכן המטרה האמיתית: לחמם את מיל־חמת ישראל־סוריה כדי לנצל את בידודה הנוכחית של סוריה בעולם הערבי ולהנחית מכה מוחצת עליה ו/או על כוחות אש"ף בלבנון. יש בעולם המאמינים כי ממשלת־יש־אל חותרת לכיבוש כל דרום־לבנון, עד לתחום המדינה הנוצרית במח־צית הצפונית של הארץ השסועה, תוך שיתוף־פעולה עם הפאלאנגות הנוצריות.

זה עלול להיות אחד ממוקדי־המשבר של שנת 1981.

הכנסת

השעורייה

התנהגות חברי ועדת־הכנסת לוכשת צורה של שעורייה חוקתית

השעורייה של ועדת־הכנסת נמ־שכה גם השבוע.

הסרת חסינותו של אהרון אבו־חצירא כבר היתה מובטחת, כאשר גילו הח"כים תירוץ חדש כדי לד־חות את ההחלטה.

הפעם: **העלמת מידע** על ה־יחסים בין המישטרה ובין עד־המדינה ישראל גוטליב, שקדמו ל־חקירה הרשמית.

„שמור לי..." מידע זה אינו נוגע במאומה לתפקידה של וע־דת־הכנסת. אין הוא רלוונטי לגבי השאלה אם היועץ המישפטי פועל בתום־לב, בהגישו כתב־אישום נגד השר. המניעים של גוטליב, ולא־חצים שהופעלו עליו על־ידי ה־מישטרה, הם עניינו של בית־המישפט, בבואו להעריך את מיש־קל עדותו של גוטליב.

אולם עסקני־המיפלגות, חברי ועדת־הכנסת, מגינים בעיקר על עצמם. העיקרון המנחה אותם הוא „שמור לי ואשמור לך." אי־רצו־גם הבולט לאפשר את פתיחת ההליכים המישפטיים נגד עמיתם במישרד־הדתות לבש זה מכבר צורה של שערורייה חוקתית, ומהווה פגיעה בשיוויון האזרחים לפני החוק.

לבסוף לא תהיה לוועדה ברירה אלא להסיר את החסינות. אך עד אז היא עלולה להכפיש עוד יותר את תדמית הכנסת ואת יוקרת המימסד המיפלגתי כולו בעיני האז־רחים.

עיתונות

על הכוונת

„אם לא תפסיק להכות את העיתונאי שלי, אני אכה את העיתונאי שלך!"

צלם־העיתונות התהלך לתומו ב־היכל התרבות התל־אביבי, כשהוא מחפש הזדמנויות לתצלומים מעניי־נים. ועידת מיפלגת־העבודה (ראה עמודים 37—33) היתה בעיצומה. הצלם ביקש להנציח מומנטים אנו־שיים, הרחק מבמת־הנשיאות.

הוא ראה את עורך־הדין חיים צדוק, שר־המישפטים בעבר, ואו־לי בעתיד, כשהוא סועד את ליבו. הוא ניגש אליו, וכיוון את המצ־למה. הוא לא היה מוכן להמשך.

צדוק התפוצץ. „תפסיק את זה מייד!" קרא בזעם, כשהוא מנופף בידו כדי למנוע את הצילום (ראה גלופה). „לפי החוק אסור לך לצלם!"

אין במדינה חוק האוסר צי־לום ברשות־הרבים. אך צדוק ידע על מה הוא מדבר. על שולחן הכנסת מונחת הצעת־חוק „להגנת הפרטיות", שצדוק עצמו היה אחד מיוזמיה העיקריים. הצעה זו באה לעשות, בין השאר, דבר שאינו קיים בשום מדינה דמוקרטית: לאסור את צילומם של אנשי־הצי־בור ברשות־הרבים, כשזה „עלול להביך אותם".

אמנם, הצעת־החוק טרם התקבלה. היא נדונה על־ידי ועדת־החוקה־חוק־ומישפט, אחרי שעברה בקרי־אה ראשונה. אך לדידו של צדוק, היא כבר קיימת במלוא תוקפה.

שיגעון פרטי. סצנה קטנה זו היא חלק ממערכה, המתנהלת עתה במדינה. מעולם לא עמדה העיתונות הישראלית לפני מערכת כה מתואמת, מרוכזת ונמרצת של לחצים לסתימת פיה ולעצימת עי־ניה, כמו עתה.

אחד ממוקדי ההתקפה הוא הכנסת. מלבד כמה חריגים, חברי־הכנסת שונאים את העיתונות ה־כתובה והמשודרת. **הדבר** נובע מ־מערכת־יחסים מסובכת. הח"כים מתחנפים אל העיתונאים ומזדקקים לחסדיהם, וצורך זה מעורר אצלם זעם מודע או בלתי־מודע. אין ביניהם איש שלא הותקף אי־פעם על־ידי מאמר או שידור זה או אחר, או שאינו סבור כי קופח אי־פעם. התוצאה: כל יזמה, המכוונת נגד אמצעי־התיקשורת, זוכה בכנסת בקבלת־פנים נלהבת.

כך קרה גם להצעת־החוק של צדוק, שגובשה בימי הכנסת ה־שמינית מטעם ממשלת־המערך. ושהוגשה בכנסת התשיעית על־ידי שר־המישפטים שמואל תמיר.

„זהו שיגעון פרטי של תמיר," חייכו הח"כים, כשעקבו אחרי להיטותו החולנית־כמעט של השר להעביר הצעת־חוק זו. הם חשדו בו שהוא רוצה להגן בעיקר על פרטיותו שלו, בעניינים מסויימים. אך אחרי שתמיר התפוטר, לא שקטה היוזמה. להיפך, בניצוחו של הח"כ המפד"לי דויד גלאס, אחד מגיבורי פרשת אהרון אבו־חצי־רא, עושה הוועדה ימים כלילות כדי להעביר את הצעת־החוק ב־בהילות, כאילו היו חיי המדינה תלויים מגנד.

הכבוד האבוד. בשבוע שעבר עשה גלאס מעשה חסר־תקדים: הוא הקרין במישכן הכנסת סרט, כחלק מדיוני הוועדה. היצירה: סרט גרמני דווקא בשם הכבוד האבוד של קתרינה בלום, שהוס־רט על־פי סיפורו של היינריך בל. זהו ספר־הסתה שלוח־רסן. הוא נועד להילחם בעיתון אחד: בילד־צייטונג הגרמני, עיתון־שערוריות חסר־מעצורים שאין לו את ורע בעולם ובישראל, המשרת את ה־ימין הקיצוני בגרמניה. הסופר ה־שמאלני רצה לחסל עיתון זה, השייך לאכסל שפרינגר הנודע, בן־חסותה של ממשלת־ישראל.

אך במילחמתו בימין הקיצוני, אימץ לעצמו בל את שיטותיו. הספר והסרט הם יצירות־תעמו־לה מובהקות, שלא היו מביישות את יוזף גבלס.

הקרנת סרט זה — מבלי להק־רין כמישקל נגדי את אחד **מעש־**רות הסרטים המתארים את פעולת העיתונות בצורה אובייקטיבית, כמו כל אנשי הנשיא, המטפל בפרשת ווטרגייט — מעידה על רוח הוועדה.

לגנוז, לגנות. באותה שעה עצמה ערכה ועדה אחרת של הכנסת התקפה פרועה משלה. יו"ר ועדת־הכנסת, משה מירון, שהוא בדרך־כלל אדם מתון ושקט, הע־מיד את עצמו לרשות התקפת־איומים חסרת־תקדים.

בעיקבות ידיעה שפורסמה ב־הארץ על חומר חדש שנמצא נגד אהרון אבו־חצירא, השתוללה וע־דת־הכנסת. היא תבעה מהארץ לגלות את מקור־המידע — תבי־עה שהיא בגדר שערוריה כשלעצ־מה. כשסירב העיתון, איימה הוועדה בחקיקת חוק שיאסור פירסום חומר על חקירות המישטרה, או חוק שיחייב עיתונים לגנוז ידי־עות אם לא מוזכר מקור המידע.

הצעת־חוק לאיסור שמות של חשודים כבר מונחת על שולחן ועדתו של גלאס, וזוכה אף היא בטיפול נמרץ.

כל היוזמות האלה מוכיחות ב־עליל כי כוונת חברי־הכנסת היא להגן על עצמם בלבד, וכי הם מצפצפים על האינטרס של האזרח.

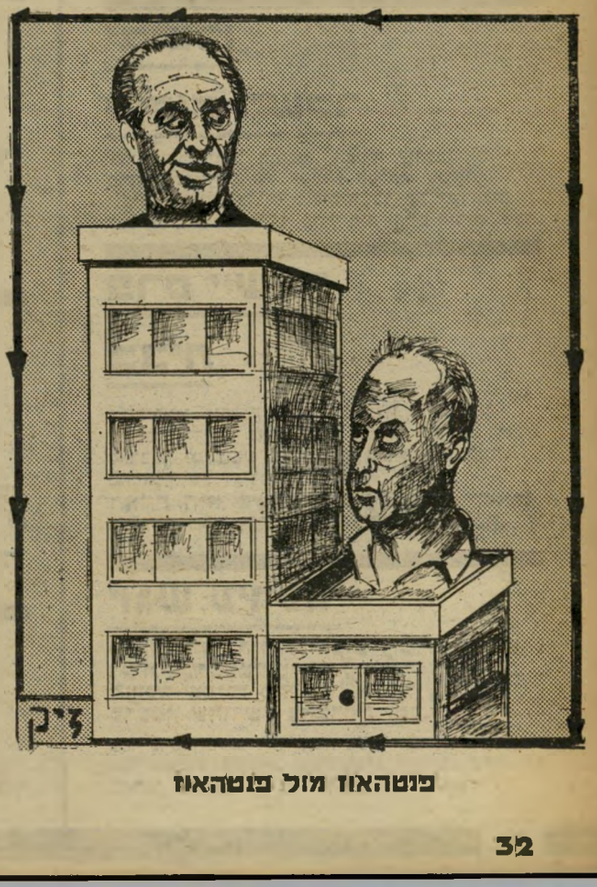
היהודי שלי. כאילו לא די בכך, פתח גם פיקוד המישטרה ב־התקפת־מצח על העיתונות (ראה עמודים 41—40).

יש בכך פאראדוכס מסויים. וע־דת־הכנסת השתוללה בגלל פירסום ידיעה, שבאה ממקור אנונימי ב־מטה המישטרה. צמרת המישטרה השתוללה בגלל ביקורת העיתו־נות עליה.

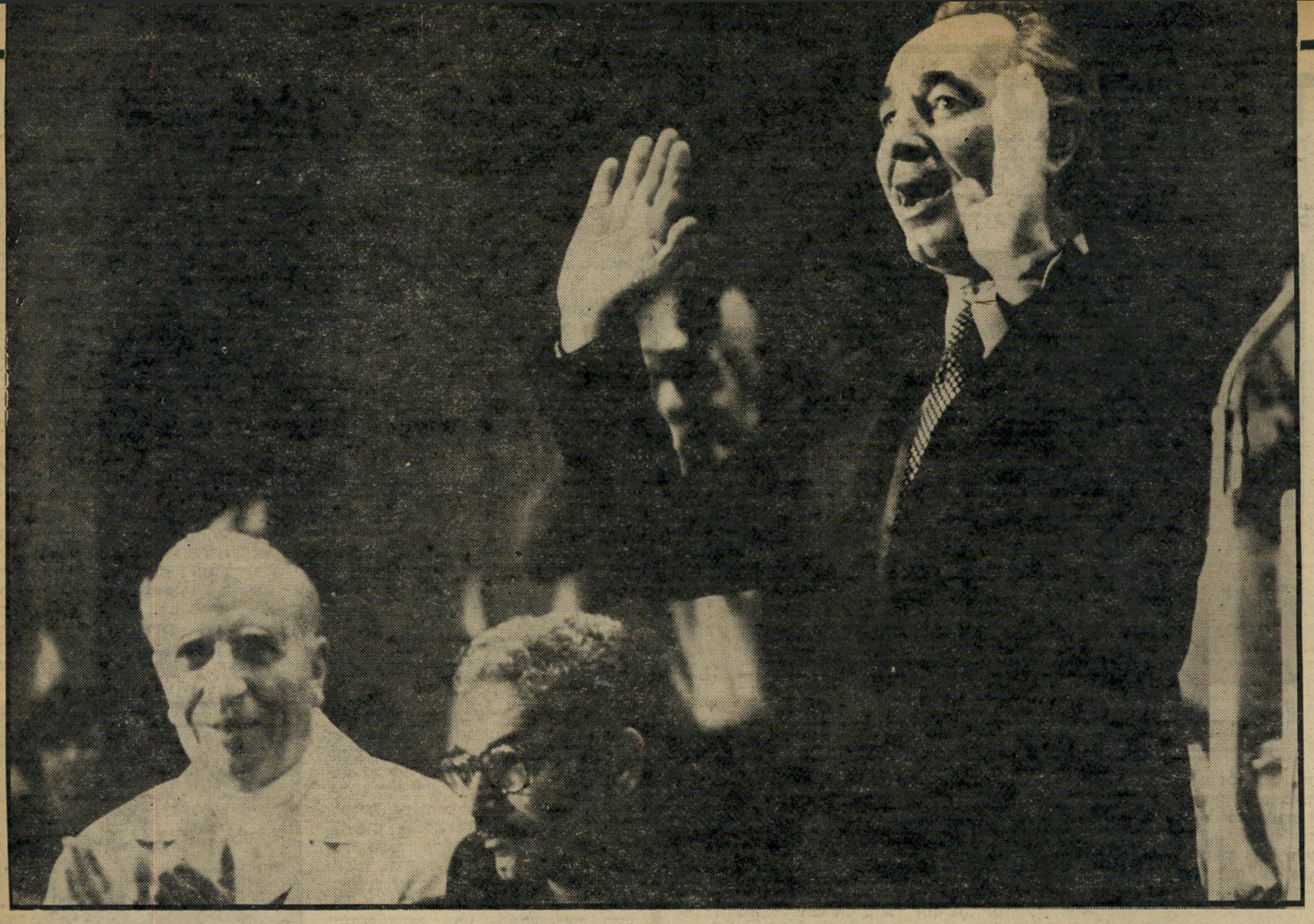
הדבר הזכיר את הבדיחה הנו־שנה על אודות הפריץ הפולני האומר לרעהו: „אם לא תפסיק להכות את היהודי שלי, אני אכה את היהודי שלך!"

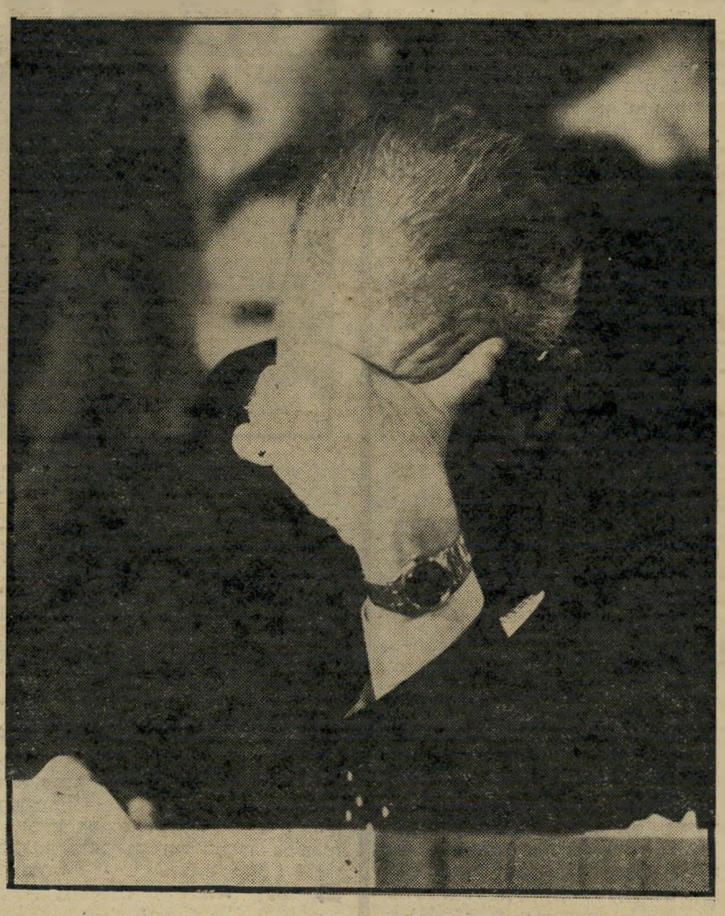
ציר צדוק מתנגד לציצום
„לפי החוק אסור לצלם!"

פוטהאוז מול פוטהאוז

המנגנון ניצח

אי־אפשר היה שלא להיזכר בתקופה שלפני ההפסקה הגדולה, ההפסקה שבה היה הליכוד לשילטון. סדרני פלוגות הפועל שוב שלטו ביד רמה, כשהם דורחפים בגסות ולעיתים אף מקללים, אך לעולם אינם אומרים „בבקשה.” החגיגיות, העיניים הבורקות וההרגשה „אנחנו שוב כאן,” לא יכלו למחות את הטעם המר: הסיגנון המפורסם חזר — כאילו ולא אירע דבר.

היתה זו הוועידה של שימעון פרס. הוא ניצח עליה ממרום מושבו על הבמה, ניצח עליה מעל דוכן־הנואמים וניצח עליה מאחרי הקלעים. היה לפרס על מה להישען. הוא למד היטב ממוריו במפא”י ההיסטורית, שוועידות, ישיבות והחלטות הן רק קצה הקרחון. צריך להכין אותן בעבודה מתוכננת היטב. הטקס הוא רק חלון־הראווה. הוא רק הפרי של עבודת מנגנון משומן.

פרס ערך הצגה מתוכננת היטב וזכה

פרס לא עבר רק קורס בהופעה לפני קהל, לפני מצלמות הטלוויזיה ולפני המיקרופונים של הרדיו. הוא לא רק למד להניף את ידיו בצורה מתואמת, להתרגש כשצריך, לצעוק במקום הנכון ולהמתין למחיאות־כפיים מוזמנות. הוא גם למד להפעיל את המנגנון עוד קודם להתרגשויות המתוכננות, לצעקות, להנפות הידיים ולמחיאות־הכפיים.

את הוועידה ותוצאותיה הכינו לפרס עשרות פעילים שקיוו לנתח מעוגת הניצחון, צוות אנשי יחסי־ציבור מהארץ ומחוץ־לארץ, שלל עוזרים צעירים, הממתינים למוצא פה וממהרים לבצע, ובעיקר שני אנשי מנגנון משופשפים, אהרון („ארל”ה”) הראל וישראל קיסר.

בבנייני האומה בירושלים, המקום שבו נערכה הפתיחה החגיגית של הוועידה, הוכן הכל בדיוק של שניות. כל מי שיכול היה לגרום להתרגשות, למחיאות־כפיים, הועלה על הבמה כשהוא מלווה בקולו הדרמאתי של הקריין עמיקם גורביץ. שרים לשעבר ושרים בהווה, רבנים ראשיים, מזכיר ההסתדרות ונשיא־המדינה.

רבין עשה את כל השגיאות ונחל מפלה

יצחק רבין התבקש לעלות לבמה יחד עם הפרופסור אפריים קציר, כשגורביץ קורא: „הנשיא הרביעי של מדינת ישראל, אפריים קציר, יחד עם ראש־הממשלה החמישי, יצחק רבין.” הרמז היה ברור: שני „לשעברים”. היה להצגה כפולה זו יתרון נוסף. איש לא יכול היה לקבוע איך התחלקו מחיאות־הכפיים בין קציר לרבין.

אחר־כך הגיע תור המישלחות מחוץ־לארץ. פרס הוכיח כי הוא מנהיג המקבל אורחים זרים כמו ראש־מדינה. כשהגיע פרנסואה מיטראן, זינק פרס ממקומו, קפץ

(המשך מעמוד 33)

על הארוחה, נישקו והרחיק כל אחד אחר ממיטראן.

הכל חושב בדייקנות רבה. אשתו של פרס, סוניה, ערכה את הופעת הכבורה הציבורית שלה דווקא בערב חגיגי זה. לאה רבין נעדרה. את מקומה בשורה הראשונה של נשות היושבים על הבמה תפסה שולמית אלוני.

היום שאחרי החגיגה, היום של הבחירות, נערך כבר בתל־אביב. שם לא היה צורך בחגיגיות שמעניקה ירושלים. חשוב בה יותר היתה הקירבה למרכז־המיפלגה, שבו ישב מטהו של פרס, ברחוב הירקון בתל־אביב. הוועידה כולה עברה להיכל התרבות.

■ ■ ■

שבוע ערך פרס הצגה מתוכננת היטב. סוניה לא הגיעה. במקומה באה לאה רבין, שהצליחה גם הפעם להכשיל את בעלה בחיקוי הלגלגני של דויד הכהן. בעוד שבלילה החגיגי היה פרס הנואם היחיד! מבין שני המועמדים, הוא נתן הפעם גם לרבין לנאום ולהציג עצמו.

פרס המתין עד שיושב־ראש הישיבה — גם הוא מ„קומנדו הלשעברים" של המיפלגה — שר־העבודה לשעבר, משה ברעם, יקרא לרבין לבמה. ברגע שרבין עמד לפתוח את פיו, יצא פרס מאחרי

הראל מאחרי בן־אהרון
נבואה מדוייקת

לקראת היה, שאחרי נאום ההכתרה, היתה מתוכננת גם היא היטב. לפרס נודע שרבין החליט שלא ללחוץ את ידו. לאמיתו של דבר יכול היה פרס, וכל מי שמכיר את רבין, לנחש שרבין ימשיך בשרשרת השגיאות שלו. אולם פרס החליט להמר. הוא ניגש לרבין, בליווי מחיאות־כפיים נלהבות מהקהל והושיט לו יד. לרבין לא היתה ברירה. הוא נאלץ לבלוע את הגלולה המרה. הוא החזיר לחיצת יד, רפה אמנם, אך לחיצת יד. בתמונה שהופיעה למחרת היום בעיתונים אפשר היה להבחין בבירור כיצד פרס מתבונן ישירו אל עדשות המצלמה ולא לעבר יריבו הלחץ את ידו. בצילומי הטלוויזיה נראה רבין, בשמעו את דברי פרס על כוונתו ללחוץ את ידו, כחיה נרדפת שנדחקה לקרן־זווית, ואינה רואה מוצא.

בסיום הוועידה „איים" פרס על מציעיו: „ועכשיו לעבודה הגדולה." הכל הבינו שהוא מתכוון לעבודה לקראת הבחירות בהסתדרות ולכנסת. רק מעטים ידעו, שייתכן ופרס מתכוון לעבודה מסוג אחר, עבודת חיסול החשבונות עם אותם

נבחר פרס, נשיא נבון ומזכ"ל ברי־כ
מי מוכר למי ומהיכן?

הקלעים, כאילו במיקרה בתיזמון זה, כדי לתפוס את מקומו. רבין היה נאלץ להמתין דקות ארוכות עד שתישכבכנה מחיאות־הכפיים לבעל־הבית האמיתי.

זה היה נוק־אאוט מוחלט. רבין המתרגש נשא נאום תפל. נאומו של פרס, הנאום השני שלו בהפרש־שעות קטן, היה יעיל ביותר.

היה מי שדאג שחדרו של פרס בהיכל התרבות יהיה החדר על שם „המנצח ארתורו טוסקניני." אותו אדם דאג לתת לרבין חדר ללא שם. כשהתפזרו הצירים באכסדרות היכל התרבות, והתייצבו בתורים ארוכים מול קופסות הקרטון ששימשו כקלפיות, הראה פרס את הגאוניות האמיתית שלו.

רבין התרוצץ בין הצירים, הפליט חיוכים עצבניים לכל עבר, ולחץ לחיצות ידיים חטופות לצירים מנומסים. הוא חשב שכך הוא עורך לעצמו תעמולה של הרגע האחרון. פרס נתן ליריבו חצי שעה של הסתבכות אומללה, ואז יצא בלוויית פמלייה של שלל עוזרים, הרבה מצלמות טלויזיה ושני שוטרים, שהוזמנו מבעוד מועד, שפינו את הדרך בקהל הצפוף — ממש מנהיג לאומי. ההצגה עשתה את שלה. מחיאות־הכפיים הכימעט היסטריות נדדו מהאולם אל אזור ההצבעה.

לכל היה ברור ימים רבים קודם לכן, שהניצחון מונח בכיסו של פרס. השאלה היחידה היתה מה יהיה ההפרש בין שני המועמדים. 40 אחוז לרבין יכלו להכריח את פרס להתחשב ברבין ובאנשיו במשך ארבע השנים הקרובות ואולי לסבול את רבין כשר־הביטחון בממשלתו. 35 אחוזים לרבין היו מיקרה גבולי שבו היה על פרס להתמודד, עם סיכויי הצלחה, בלחצים של אנשי רבין. 30 אחוזים לרבין היו מפלה מוחצת לראש־הממשלה־לשעבר. ארל"ה הראל הבטיח לפרס שרבין יזכה רק ב־28 אחוזים. ארל"ה צדק. המנגנון ניצח וניחש נכונה.

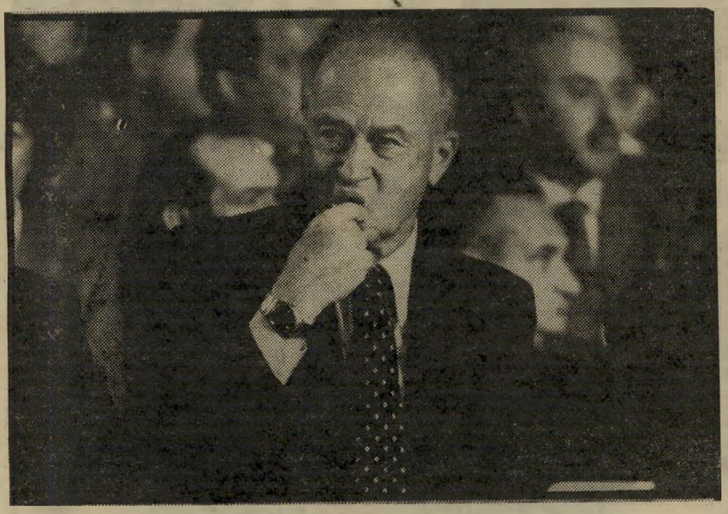
■ ■ ■

לחיצת היד, שאחרי נאום ההכתרה, היתה מתוכננת גם היא היטב. לפרס נודע שרבין החליט שלא ללחוץ את ידו. לאמיתו של דבר יכול היה פרס, וכל מי שמכיר את רבין, לנחש שרבין ימשיך בשרשרת השגיאות שלו. אולם פרס החליט להמר. הוא ניגש לרבין, בליווי מחיאות־כפיים נלהבות מהקהל והושיט לו יד. לרבין לא היתה ברירה. הוא נאלץ לבלוע את הגלולה המרה. הוא החזיר לחיצת יד, רפה אמנם, אך לחיצת יד. בתמונה שהופיעה למחרת היום בעיתונים אפשר היה להבחין ובבירור כיצד פרס מתבונן ישירו אל עדשות המצלמה ולא לעבר יריבו הלחץ את ידו. בצילומי הטלויזיה נראה רבין, בשמעו את דברי פרס על כוונתו ללחוץ את ידו, כחיה נרדפת שנדחקה לקרן־זווית, ואינה רואה מוצא.

בסיום הוועידה „איים" פרס על מציעיו: „ועכשיו לעבודה הגדולה." הכל הבינו שהוא מתכוון לעבודה לקראת הבחירות בהסתדרות ולכנסת. רק מעטים ידעו, שייתכן ופרס מתכוון לעבודה מסוג אחר, עבודת חיסול החשבונות עם אותם

הצופן הסודי: כך

כותבי וקוראי ספרי המדע־הבידיוני משתעשעים לא אחת באפשרות להמציא מכשיר משוכלל בעזרתו אפשר יהיה לדעת מה חושב האדם באמת, וזא להסתפק בדברים אותם הוא משמיע.
מכשיר כזה היה חסר בוועידת מיפלגת־העבודה. שני המתמודדים, יושב־ראש המיפלגה ח"כ שימעון פרס וראש־הממשלה לשעבר, ח"כ

יצחק רבין, דקות מיספר לפני ההצבעה:

„היה זה ביום השישי ה־14 במאי 1948 אחר־הצהריים. לוחמי חטיבת פלמ"ח־הראל חזרו מעשרת ימי קרב קשים על פריצת המצור על ירושלים. כולם היו עייפים עד מוות... לפתע החל מכשיר־הרדיו לשדר את טקס הכרזת־המדינה מן המוסיאון בתל־אביב. אחד הלוחמים, מכורבל בפיג'מתו, פקח עין והתחנן: 'חברה, סיגרו את זה. אני מת לישון. את ההכרזות נשמע מחר.' הייתי מפקדם של אנשים אלה. שמעתי וכאב לי...

■ ■ ■

ב־1967 נכפתה עלינו מילחמת־ששת־הימים. במילחמה זו נחל צה"ל את אחד הניצחונות המפוארים בהיסטוריה הארוכה של העם היהודי...

■ ■ ■

היתה לי הזכות, כנציגה של מיפלגת־העבודה, לעמוד בראש־הממשלה שהוטל עליה, בתוקף נסיבות אלה, לפעול לחילוץ העם והמדינה ממצוקה זו שבעיקבות מילחמת־יום־הכיפורים. חברי בממשלה ואני פעלנו בנסיבות קשות ביותר. על אף זאת קידמנו את תהליך השלום, בהמשך לפעולתה של הממשלה בראשותה של גולדה מאיר ז"ל, בנינו מערכת יחסים הדוקה עם ממשלת ארצות־הברית...

■ ■ ■

ייחוד דרכה של תנועת־העבודה היה בשילוב שבין החזון והמעש. לא תחרות מילולית עם התנועה הרוויזיוניסטית איפיינה את דרכנו. יש לתרגם מילים יפות ליעדים ברורים.

■ ■ ■

בניית תעלת־הימים שתקשר את ים־התיכון עם ים־המלח — רעיון הקשור בשמו של חברנו יגאל אלון ז"ל...

■ ■ ■

בתקופת הממשלה הקודמת חתמנו הסכם בראשי־תיבות עם ממשלת ארצות־הברית לבניית כור־כוח גרעיני לייצור חשמל.

■ ■ ■

נאמץ לנו בפה מלא את תוכנית־אלון, שהיה הראשון בינינו, שכבר ב־1967 גיבש את עיקרי התפיסה המדינית שחיום היא נחלתה של מיפלגת־העבודה כולה.

אני הייתי לוחם ומפקד כבר בתש"ח. איפה היה שימעון פרס בזמן זה? מתי שימעון פרס לבש מדים? אני יודע שהמדינה לא הוגשה לנו על מגש של כסף. שימעון פרס יודע רק לצטט את מגש הכסף של נתן אלתרמן.

ואני הייתי הרמטכ"ל במילחמה מפוארת זו.

אני כבר התנסיתי בשיקום המדינה והצלחתי בכך. אני, ולא פרס, צריך לעמוד בראש הממשלה שתצטרך לשקם את ההרס שגרם הליכוד. אם שימעון פרס יכול להיתלות בבן־גוריון, אז אני ממשיך את דרכה של גולדה מאיר שהיתה כל־כך נערצת עליכם. צירי הוועידה. פרס בנה את היחסים עם צרפת, אך אני בניתי את היחסים עם ארצות־הברית.

שימעון פרס הוא דברן. עכשיו, אחרי שהוא עבר קורסים אצל מומחים, הוא יודע לנאום היטב ולהשתמש במילים יפות. אני יודע שתורת־הנאום היא הנקודה החלשה שלי. אבל אנחנו צריכים מעשים, ולא מילים יפות.

שאני יורשו.

שימעון פרס מנסה להפקיע לעצמו את כל מה שקשור במדע ובטכנולוגיה. אבל גם זה במילים. בעת שהייתי ראש ממשלה, פעלתי גם במיגזרים אלה.

אני יורשו של יגאל אלון, ולכן אני מייצג את תפיסתו המדינית, שהתקבלה על־ידי המיפלגה כולה.

הם דיברו, וזה מה שרצו להגיד באמת

יצחק רבין, נאמו ביומיים הראשונים של הוועידה. פרס נאם שלושה נאומים ורבין רק שניים.
המתמודדים התאימו עצמם לאווירה החגיגית של המעמד ולא „התנפלו" זה על זה, אך אנשי מיפלגה ותיקים יכלו לשמוע, מבין השורות, את ההתקפות האישיות שלהם.

„העולם הזה" מגיש, כשרות לקוראים, את המכונה המשכללת מספרי המדע־הבידיוני. לשמאלם של פסוקים מקוריים מהנאומים, מביא „העולם הזה" את הפסוק שהיה צריך להאמר, אם היו המתמודדים מסירים את הכספות, מטיחים זה בזה את כל אשר על ליבם ולא מסתפקים רק ברמזים — הדברים שהם התכוונו באמת לאמר.

שימעון פרס בנאומו בישיבת הפתיחה:

וכששואלים אותנו את שתי שאלות הי־יסוד: האם השנייתם מאז הייתם בשיל־טון, ובמה אתם שונים מן השילטון הקיים? הבה נשיב על השאלה הראשונה, כי למדנו ליקחנו בדרך הקשה...

■ ■ ■

לאחר הבחירות התהלכו במחננו הייאוש והאכזבה... לא נכנענו. התחלנו לבנות את התנועה מחדש. בעמל נמלים, גרגיר לגרגיר. פנינו למקומות העבודה, לעובדי ישראל, לנציגיהם. פנינו לערי הפיתוח, לשכונות. פנינו למרצים, לסופרים, למשוררים ולאמ־נים. פנינו לסבים ולנכדים כאחד...

■ ■ ■

שמעון פרס, דקות אחדות לפני שהמצביעים הלכו לקלפיות:

חברות וחברים, בעצם יכולתי להגיד מיש־פט אחד הבוקר: היינו כולנו אמש בבנייני האומה בירושלים. מיפלגת העבודה שוקמה או לא?

■ ■ ■

אני רואה הרבה חברים וחברות שזכיתי להכירם מקרוב בחודשים האחרונים, אחרי שבמשך שלוש וחצי השנים האחרונות עברנו יחד מסניף לסניף, מבית לבית, מסמינר לסמינר, כדי שלא לתת לסוכת מיפלגת־העבודה שנראתה כנופלת — ליפול...
נדדתי יחד איתכם שלוש וחצי שנים, ימים וערבים, על פני כל הארץ...

■ ■ ■

באתי לבקש אמון מחודש בכוחנו המ־שותף...

■ ■ ■

אני בין אלה שלא נפלו ברוחם ועמד בהם הכוח לאושש את רוחם של אחרים.

■ ■ ■

חברים, אין ביוגרפיה ללא שגיאות וללא טעויות. אני אומר זאת על עצמי.

■ ■ ■

עמדתי מול התפרצויות מבפנים, אבל האמנתי ואני מאמין כי עדיף האיפוק, עדיפה ההבלגה. אני מאמין בכלל שאין להלבין פני רע ברבים. אני מודה שהיו דרושים לי כוחות־נפש מרובים כדי שלא להיכנע לפרובוקציה, כדי שלא להיגרר לפנל־מוס קורץ. ידעתי שעמידה בלחץ היא תנאי למילוי המשימה, שאינה אישית אלא צי־בורית.

■ ■ ■

השתנינו. נופיע לפני הבוחר ללא יצחק רבין, אלא עם שימעון פרס.

■ ■ ■

איפה היית אתה יצחק רבין, אחרי המפלה הגדולה? אתה נעלמת, למרות שהמפלה היתה במידה רבה באשמתך. אני עבדתי כדי לשקם את התנועה, ואתה לא תרמת מאומה לשיקומה של המיפלגה.

■ ■ ■

אני שיקמתי את המיפלגה, לא יצחק רבין.

■ ■ ■

איפה היה יצחק רבין כל הזמן הזה?

■ ■ ■

אני כבר נבחרתי פעם. כבר הבעתם בי אמון. עכשיו יצחק רבין רוצה לקעקע אמון זה.

■ ■ ■

רבין התמוטט ערב מילחמת־ששת־הימים. הוא לא יכול היה לאושש את עצמו, ובוודאי שלא את ה־אחרים.

■ ■ ■

אך לא על יצחק רבין.

■ ■ ■

רבין העליב אותי, אך אני חב־לגתי. לי היו את כוחות־הנפש שלא להיכנע לפרובוקציה. אני עמדתי ב־לחץ, אבל ליצחק רבין אין כוחות־נפש כאלה. אין הוא מסוגל לעמוד בלחצים, גם כשהמשימה העומדת בפניו אינה אישית אלא ציבורית.

■ ■ ■

חברות וחברים, חלפו ארבעים שנה ויותר מאז זימן אותי ברל (כצנלסון), עליו השלום, אחרי שקרא רשימה שלי בעיתון במעלה של הנוער העובד — אין לי שום יחוס אחר...

■ ■ ■

אני יודע שאני לא נקי משגיאות, אבל אני נקי מכל רבב אישי.

■ ■ ■

מקיבוצי, אלומות, גוייסתי למטה הה־גנה, ואחר־כך לצה"ל, ואחר־כך לביטחון. 21 שנה שירתי את ביטחון המדינה...

■ ■ ■

...עם מוטה גור, עם מפקדים ואלופים אחרים, עם עובדי מישרד־הביטחון ועובדי צה"ל, קם לנו כוח חדש, שאת שיא יכולתו המיבצעית ראינו במיבצע אנטבה...

■ ■ ■

לממשלה שתקום אסור להיות תלויה בסיעתיות, שבמקום לבנות אמון — היא מפרה אותו על־ידי התקפות אישיות, שאחר־כך הירידים שלנו מצטטים אותם.

■ ■ ■

אני פונה לכל הצירים. לא חשוב מאיזה מחנה כביכול. מחנות יחלפו. אני פונה ומבקש שתעניקו רוב מאסיבי לחבר שאתם רוצים שיעמוד בראש הצוות, כדי שהצוות יוכל לפעול.

■ ■ ■

שימעון פרס בנאום הניצחון שלו:

אני מבקש את כל צירי הוועידה וכל חבריה לשכוח דבר אחד, לשכוח את המיס־פר של 70 אחוז ו־28 אחוז. אנחנו 100 אחוזים.

לי לא היתה אמא מפורסמת כמו ליצחק רבין, שהכל זכרו לו חסד־נעורים וקידמו אותו בגללה (אמו של יצחק רבין, רוזה כהן, היתה חברת פועלי־ציון־שמאל, חברה בק־בוצה הבכירה של תנועת העבודה וגיזברית סולל־בונה. פעמים רבות יש מוותיקי התנועה המכנים גם היום את רבין: 'בנה של רוזה כהן'.)

■ ■ ■

שלא כמו יצחק רבין, שנאלץ ל־התפטר מהממשלה ומראשות ת־רשימה לכנסת התשיעית ביגלל חש־בון־הדולרים שלו ושל אשתו, אני נקי מכל רבב אישי.

■ ■ ■

אל תשמעו להשמצות של יצחק רבין, שאמר כי לא שיתתי אף פעם בצה"ל, ושעובדה זו פוסלת אותי מלעמוד בראש הממשלה. רבין אמנם היה רמטכ"ל, אבל לי יש זכויות רבות במערכת הביטחונית, וגם שי־רתי בצה"ל.

■ ■ ■

יצחק רבין, שהיה ראש־הממשלה בזמן מיבצע אנטבה, ניסה לגזול ממני, שר־הביטחון דאז, את התהילה של המיבצע.

■ ■ ■

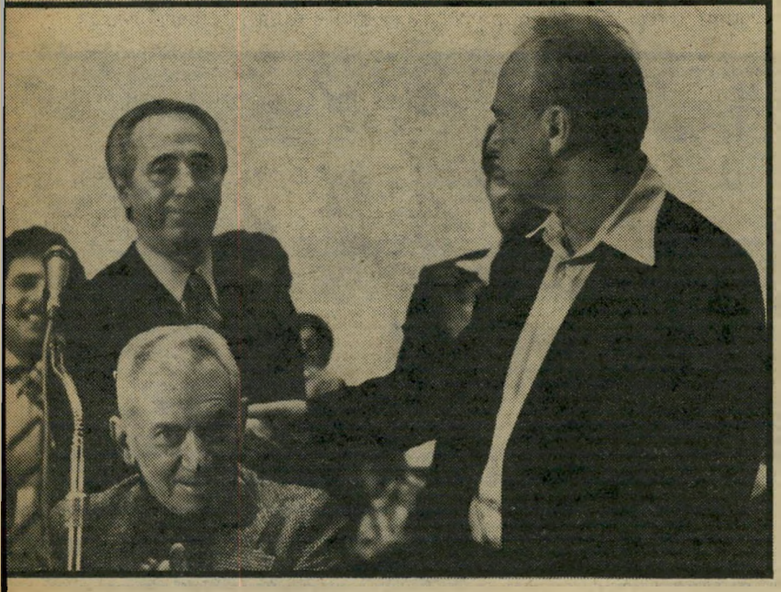
אתם זוכרים כמה פעמים עמד ראש־הממשלה מנחם בגין וציטט מ־סיפרו של יצחק רבין את הקטעים שבהם השמיץ אותי. רבין נתן נשק בידי אוייבי המיפלגה.

■ ■ ■

אתם יודעים שאני אבחר. השאלה היא באיזה רוב. אני קורא לכם לתת לי רוב מאסיבי.

■ ■ ■

אל תשכחו שזכיתי ב־70%, ושהוא קיבל בסך הכל 28% עלובים.

לחיצת־היד הכפוייה: הפנים למצלמה

צלם בהיכל

רבין ניבה לניר, הדוברת של יצחק רבין, נראתה אומללה כשהת־ברר למעלה מכל ספק שפרס זכה.

תיקון טכני נשיא המדינה, יצחק בפני מיטראן, אך פרס סירב. רק אחר־כך נ

מי גדל עם הבנק מנכ"ל **בנק הפועלים** יעקוב לוינסון, המועמד של שימעון פרס, באחת מהופעותיו הצי־בוריות הנדירות. יעקוב לוינסון עמד שעה ארוכה בתור בקלפי כדי שיוכל להצביע עבור שימעון פרס.

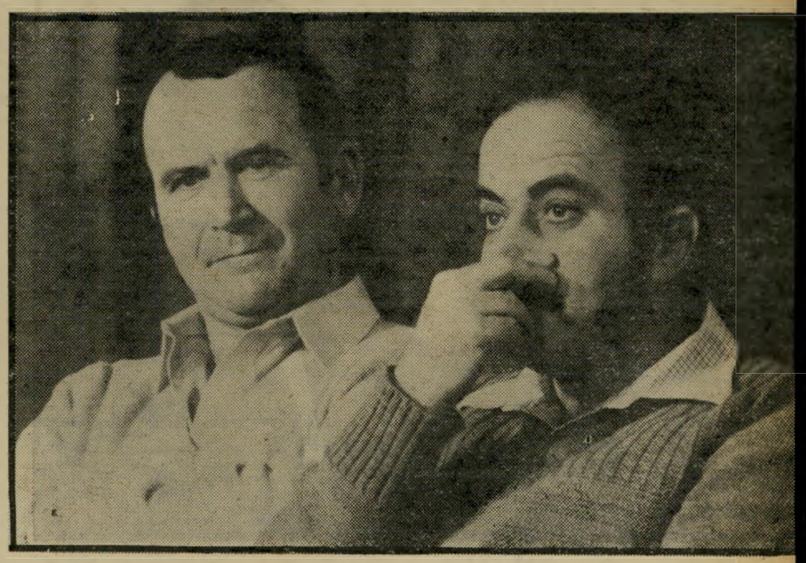
הזקנים דויד הכהן, שכמו תמיד הי קלור של הוועידה, יחד עם עורך־הדין יעקוב שימשון שפירא. שניהם

האווירה היתה כשל קרנבל. מלבד בעת נאומיהם של שימעון פרס ויצחק רבין, כשהתרכזו הכל בתוך האולם עצמו, היתה האכסדרה של היכל התרבות מרכז העניינים. שם התערבבו חתיכות עם יו־עצים, צירים עם אנשי מנגנון.

מדי פעם הגיחו, כאילו מעולם אחר, ותיקים ששלטו ביד רמה רק לפני עשר או עשרים שנה וזכו ללחישות: „לא ידעתי שהוא עוד חי!" היטיב להגדיר את שלוש תימי הוועידה ציר צעיר: „זו היתה מסיבה בת שלושה ימים."

פרס בטי מילנר, מזכירתו לשעבר של שימעון פרס במיפלגה, שקיבלה כרטיס ציר, חוגגת את הניצחון.

משהו מריח? שני מזכירי התנועות הקיבוציות, שמואל צור (תופס את אפו), מזכיר הקיבוץ־המאוחד ומוסה חריף, מז־כיר איחוד הקבוצות והקיבוצים, ישבו זה ליד זה, למרות שתמיכתם במועמדים היתה שונה.

תרדמה על הבמה

אל ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, הידוע בשנתו המפורסמת בארועים ציבוריים, הצטרף גם אחד מאורחי הוועידה, יושב־ראש הנהלת הסוכנות היהודית אריה דולצ'ין. השניים התעוררו רק עם קץ הנאומים ותחילת המופע האמנותי.

ן, עוזר לאורח הצרפתי, פרנסוא מיטראן, לתקן
יטראן על הבמה, ביקש נבון מפרס להציג אותו
ה בין הנשיא למנהיג הצרפתי שיחה ערה.

אשכול

אשת ראש־הממשלה לשעבר, מרים אשכול, הגיחה מאלמוניות שכפתה על עצמה מאז פטירתו של בעלה, ובאה להצביע.

הצעירים

ח"כ עדי אמוראי, איש אחדות־העבודה לשעבר, חיבק באחת ההפסקות את מזכירתו וידידתה, צירת הוועידה. אמוראי הוא אחד המועמדים לממשלת שימעון פרס.

ן אחד ממסמרי הפול־
שהיה שר־מישפטים,
ון צירי הוועידה.

תיקון קוסמטי

ח"כ אסתר הרליץ, צירה בוועידה, מלוחמות מיכסת הנשים במוסדות מיפלגת־העבודה, לא היתה פעילה ביותר, ומצאה לה זמן רב לשיחות בטלות ולתיקון השפתון שלה.

מלך נצור

שרגא ודבורה נצר. הוא המלך הבלתי־מוכתר של מנגנון מפא"י בשנות החמישים, והיא חברת־כנסת לשעבר. מאחריהם בנם, משה

בתמונה מימין: המתח ניכר היטב על פניה של סוניה פרס. **צילם: ציון צפריר**

הבנות

דליה בן־ארצי, בתו של יצחק רבין. **מימין: שנ־**
קה אלון, אשת בנו של יגאל אלון המנוח

הממשלה הבאה?

את המישפט הבא מייחסים לעורכת „דבר" חנה זמר, הנמנית על מחנה רבין: „ההבטחה היחידה שאני מוכנה לקבל משימעון פרס היא ההבטחה שאני אהיה ראש־הממשלה. את כל יתר התיקים הוא הבטיח כבר — כל תיק לעשרות עסקנים."

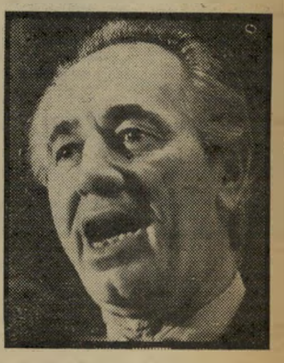
המתח לקראת הרכבת הממשלה הבאה, אם היא אכן תורכב על־ידי שימעון פרס, גבר אחרי שהתברר שיעור ניצחונו של פרס בוועידת מיפלגת־העבודה. הכל יוד־ עים על הבטחות שפיזר פרס, על רמזים מעודדים שנתן לעסקנים ולצירים בייקרם חפץ, ועל קבוצות־הלחץ שהתגבשו לקראת הרכבת „הצוות המוביל".

על פרס יהיה להתחשב בשלושת המחוזות הגדולים של המיפלגה, בעדות השו־ נות, במושבים, בקיבוץ־המאוחד, באיחוד־הקבוצות־והקיבוצים, בקבוצת הנשים, בחוגי „יחדיו", „בית־ברל" ו„לשילוב", ואפילו ברסיסי קבוצת־רבין (ראה הנדון).

מלאכת־המרכבה תהיה קשה, ועל כל מינוי יהיו רבים שייפגעו על כך שהם לא מונו.

„העולם הזה" מביא תמונה, הנכונה לעכשיו, של הרכב הממשלה הבאה. מאחר ואי־אפשר לצפות את תוצאות הבחירות, וממילא אין לדעת מי יהיו שותפי המערך לקואליציה, נערך פסיפס זה, שהורכב בעיקבות שיחות עם המקורבים לפרס ועם נציגי הגופים השונים במיפלגה, כאילו כל התיקים הם בידי המערך.

ראש ממשלה

שמעון פרס

אלא אם כן יקרה משהו בחזקת „כח עליון," מסכימים הכל ששימ־ עון פרס יהיה ראש־הממשלה.

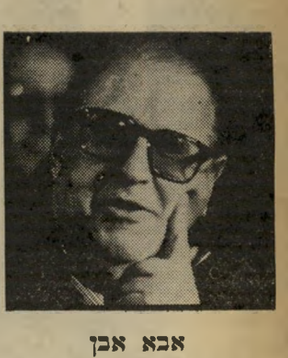
שר הביטחון

חיים בר־לב

אין כימעט ספק ששר־הביטחון הבא יהיה מזכ"ל המיפלגה, חיים בר־לב. בר־לב שירת את פרס נאמנה בשלוש השנים האחרונות, ואף הואשם ב„בגידה" על־ידי מקורבי יגאל אלון ז"ל. פרס אמר לפני כמה שבועות שבר־לב הוא היחידי מבין המועמדים העולים על דעתו אשר יבצע הוראה לפי־ נוי מתנחלים ללא עוררין, וכי תפקיד זה עשוי להיות תפקיד חשוב של שר־הביטחון הבא. פרס יודע כי בר־לב לא יהווה מתחרה, וכי לא יחתור תחתיו.

שר החוץ

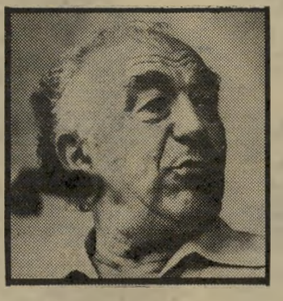
אבא אבן

ההבטחה הראשונה של פרס לגבי תיק בממשלתו היתה לאבא אבן. ההבטחה היתה בנוכחות עדים, ר־ במיסגרת עיסקה: תמיכה של אבן בפרס, תמורת הבטחת תיק שר־ החוץ לאבן. באחת מפגישותיו עם חיים צדוק ניסה צדוק לרמוז שהוא היה רוצה בתפקיד שר־החוץ. פרס הודיע לו חד וחלק שהתפקיד שמור לאבן.

שר האוצר

יעקב וינסון

נפתלי בלומנטל

משה זנבר

אחד מסימני השאלה הגדולים ביותר הוא לגבי תפקיד שר־האוצר. נראה שמנכ"ל בנק־הפועלים, יעקוב לוינסון, יקבל את התפקיד אם אך יחפוץ בו. לוינסולוגים סועניס שברגע האחרון יירתע לוינסון מהעול, ויותר על התפקיד. רמז לכך ניתן בשבוע שעבר. בפגישה בביתו של פרס, שבה השתתפו, מילבד השניים, גם כמה ממקורבי לוינסון — כעמירם סיוון — הציגו המקורבים, בשמו של לוינסון ו־ בנוכחותו, סידרה של דרישות כימ־ עט־אולטימטיביות לפרס. על־פי הדרישות יהיו פרס ולוינסון שווי־ זכויות בכל הנוגע למינויים במי־ שור הכלכלי, הן של שרים והן של פקידים בכירים. פרס דחה את הדרישות.

לאחרונה הועלה שמו של מנכ"ל כור, נפתלי בלומנטל, כמועמד. בלומנטל ידוע כאיש של לוינסון וההערכה היא שהוא יהיה שר־ האוצר רק אם לוינסון יותר מרצו־ נו על התפקיד אך ירצה איש שלו במישרד־האוצר. השוללים טוענים כי בלומנטל הוא סוחר מוכשר, אך שאין לו התכונות הדרושות לשר־האוצר בשעת־חירום.

שם אחר שהוזכר היה של נגיד בנק ישראל לשעבר, משה זנבר. פרס אינו אוהב את זנבר, השנוא גם על לוינסון, ונראה שהעלאת השם באה מחוגי זנבר ומיוזמתו. כאשר הוזכר שמו של זנבר, אמר פרס: „אני מעדיף את ארנון גפני." ואמנם, הנגיד הנוכחי של בנק ישראל נמצא בקשרי־ידידות עם פרס. אך גם הוא נחשב כאיש חלש מדי.

תמיד קיימת גם האפשרות שגד יעקובי יהיה שר־האוצר. פרס חייב זאת ליעקובי, אך שינאתם התהו־ מית של לוינסון ושל ירוחם משל ליעקובי מורידה את סיכוייו ל־ אפס.

שר בלי תיק

ישראל גלילי

מדי קוק

אם ירצה ישראל גלילי בתפקיד שהיה לו בממשלות אשכול וגולדה מאיר, הוא יקבל אותו גם אצל פרס. פרס גם חייב זאת לקיבוץ־ המאוחד.

גם עורך־הדין חיים צדוק הפיץ שמועות כאילו הוא רוצה להיות חבר ממשלה ללא־תיק ולעסוק ב־ נושאים חשובים. כוונתו של צדוק היא, ככל הנראה, להפוך בצורה זו מיספר שניים בממשלת־פרס, אך ספק אם פרס יסכים לכך. יש להניח שפרס יותר לאבן, שיתנגד לרעיון שצדוק יהיה בעמדת זינוק למעמד של מס' 2 במיפלגה.

שר־בלי־תיק אחר יהיה, ככל הנראה, ראש עיריית־ירושלים, טדי קולק, השונא את רבין. פרס הב־ טיח לקולק את המקום הזה ואת ראשות ועדת־השרים לענייני־ ירושלים. לאחרונה התעוררו בעיות חוקתיות בקשר למינוי, וגם ה־ שאלה אם אין ניגודי־אינטרסים בין תפקיד ראש־עיר לבין חברות בממשלה. אם יהיה על קולק לב־ חור בין העיריה לבין הממשלה, הוא יוותר על הממשלה.

שר מישפטים

חיים צדוק

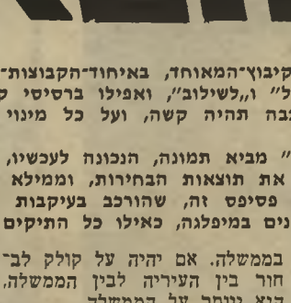

משה שחל

המועמד הטבעי ביותר למישרד זה הוא שר־המישפטים לשעבר, חיים צדוק. צדוק טוען שאינו רוצה בתפקיד, וכי הוא מבכר להיות שר־ ללא־תיק, אך לכל ברור שאם פרס ילחץ עליו, יקבל צדוק את מישרד־ המישפטים. בליבו של פרס יש מישקע נגד צדוק, שהתפטר מהכ־ נסת אחרי המפלה של 1977, וש־ נעלם ממיפלגת־העבודה עד לתקו־ פה האחרונה. פרס גם חושש ב־ מידת־מה מקואליציה של לוינסון וצדוק, העלולה לקום באחד הימים. בנק הפועלים הוא אחד הלקוחות של מישרד עורכי־הדין של צדוק.

אם לא יהיה צדוק שר־המיש־ פטים, מובטח המקום ליושב־ראש סיעת המערך בכנסת, משה שחל, שהוא בעל מישרד־עורכי־דין משג־ שג בחיפה. על־ידי צירופו של שחל, פותר לעצמו פרס שלוש בעיות: תשלום החוב שלו לשחל אשר שרתו בנאמנות, פיתרון בעיית יוצאי־עיראק בממשלה, ופיתרון בעיית הייצוג החיפאי.

שר ההסברה

חיים הרצוג

פרס, מי שכיהן בעצמו כשר־ הסברה, החליט על הקמת מישרד ההסברה מחדש. התפקיד שמור לאלוף (מיל') חיים („ויויאן") הר־ צוג, פרשן הטלוויזיה של מילחמת־ ששת־הימים. בדרך כלל הוכשל רעיון מישרד־ההסברה על־ידי שרי־ החוץ השונים, שהבינו כי הקמת מישרד כזה מהווה נגיסה בסמכו־ יותיהם. הפעם לא יוכל שר־החוץ, אבא אבן, להתנגד למינויו של חיים הרצוג, שהוא גיסו, לתפקיד שר־ ההסברה. הרצוג הרשים את פרס בכך שכל סיקרי דעת־הקהל מעני־ קים לו פופולריות עצומה ומפתיעה.

ח"כ יוסי שריד מקווה שבסופו של דבר לא יוקם מישרד־ההסברה, ושהוא יהיה סגן־שר במישרד ראש־ הממשלה או במישרד־החוץ, ויעסוק בענייני־הסברה.

שר החינוך

דני רוזוליו

יזהר סמילנסקי

תשלום חוב נוסף של פרס לקי־ בוץ־המאוחד ולמחנה רבין יהיה מינויו של חבר קיבוץ כברי, דני רוזוליו, לתפקיד שר־החינוך. אם אכן יהיה התיק בידי מיפלגת העבודה, רבים סיכוייו של רוזוליו לזכות בו.

למרות זאת השתעשע פרס ב־ שבועות האחרונים ברעיון של הבאת „איש־רוח מבחוץ" לתפקיד זה. פרס הזכיר שמותיהם של א.ב. יהושע, עמוס עוז ויזהר („ס. יז־ הר") סמילנסקי. אם אכן יימונה סופר לתפקיד, גדולים סיכוייו של איש רפ"י הוותיק יזהר על פני שני הסופרים האחרים — אך ה־ סיכויים למהלך כזה הם אפסיים.

שר הפנים

מישרד־הפנים יהיה קטן יותר מאשר בממשלת הליכוד, מאחר שמישרד־המישטרה ינותק ממנו ו־ יהיה שוב מישרד עצמאי. יש להניח שמישרד זה ייועד על־ידי פרס לשותפים בקואליציה. חיים צדוק השתעשע ברעיון להיות שר־פנים,

אם יצורף למישרד גם מישרד־הדתות ויוגדלו סמכויותיו, אך נראה שתוכנית זו לא תצא אל הפועל.

שר המישטרה

דויד ליבאי

עורך הדין דויד ליבאי, עורך־דינה של מיפלגת־העבודה ואיש־אמונו של פרס, הבין מפרס שתיק־המישטרה מייועד לו. ליבאי, שלמד קרימינולוגיה, מעוניין ביותר בתיק זה.

קיימת האפשרות שאם משה שחל לא יקבל את תיק־המישפטים, הוא יסתפק בתיק־המישטרה. אפשרות נוספת היא שפרס יחדש את ה־מסורת, שלפיה מקבל „הספרדי ה־תורן" של מיפלגת־העבודה את מישרד־המישטרה ואז יתחרו על התיק כמה מהספרדים המיקצועיים של מיפלגת העבודה: אורי סבג מבאר־שבע, משה קינן מבית־שאן או ח"כ יחזקאל זכאי.

שר החעשייה

גד יעקובי

עדי אמוראי

גד יעקובי, שוויתר כבר על חלום מישרד־האוצר, יהיה אולי שר־התעשיה־המיסחר־והתיירות — זאת בתנאי שיעקוב לוינסון לא יהיה בעל השפעה מכרעת בממשלה. לוינסון נשבע שלא יסכים שיעקובי יהיה בכלל חבר־הממשלה.

אם לא יקבל יעקובי את התיק, הוא יפול כפרי בשל בחיקו של ח"כ עדי אמוראי, אחת הדמויות הבולטות של המערך בכנסת ה־נוכחית.

שר תיקשורת

מישרד התיקשורת הוא אחד המישרדים שאיש אינו רוצה בהם. נראה כי הוא יינתן לשותפים אפ־שריים בקואליציה, או לאחד מנפ־לטי־המערך בהתמודדות על תיקים אחרים.

שר התחבורה

גם תיק־התחבורה אינו מהתיקים האהודים ביותר על הרוצים להש־תתף בממשלה הבאה, אם כי הפו־פולריות שלו גדולה מזו של ה־תקשורת. משה שחל, אם לא יקבל את תיק־המישפטים או את תיק־המישטרה, יסכים להיות שר־התח־בורה. אפשרות אחרת היא שהתיק יינתן ליחזקאל זכאי, אם הוא לא יהיה שר־החקלאות. אם מפ"ם תצ־ליח לקבל ממיפלגת־העבודה שלו־שה תיקים בממשלה, היא תזכה ב־מישרד־התחבורה, ואז היה שר־התחבורה דב פלג.

שר השיכון

מוסה חריף

רפי אדרי

מוסה חריף אינו רק מזכיר איחוד הקבוצות והקיבוצים, אלא גם אד־ריכל במיקצועו. חריף היה רוצה מאוד לקבל את תיק הבינוי והשי־כון, אלא אם כן יוצע לו תיק־החקלאות.

אם לא יהיה חריף שר־השיכון, קיימת האפשרות שמנכ"ל חברת שיכון עובדים, רפי אדרי, יקבל את התיק. אדרי הוא מנהל חברת ה־בנייה הגדולה (ממש כמו אברהם עופר המנוח, לפני שמונה כשר־השיכון). לאדרי יתרון נוסף: הוא בן העדה המרוקאית, ולפרס ברור שהוא חייב לשתף בן עדה זו ב־ממשלתו.

שר האנרגיה

מיכה חריש

פרס הוא חסיד של קיום מישרד האנרגיה. יש לשער שאת תפקיד שר־האנרגיה יקבל ח"כ מיכה חריש, אחד מראשי חוג לשילוב. חריש מתכונן לתפקיד זה בשנתיים ה־אחרונות במרץ רב.

שר הקליטה

תיק הקליטה יימסר, ככל הנראה, למפ"ם. מי שהיה מנכ"ל המישרד בעבר, הילל אשכנזי, יהיה, אולי, שר־הקליטה.

שר הדתות

מנחם הכהן

אחת ההצעות היא לבטל את מישרד־הדתות, ולפזר את מחלקו־תיו השונות בין שלושה מישרדים קיימים. הצעה אחרת היא של צדוק: להצמיד את מישרד־הדתות למישרד־הפנים. אם מישרד־הדתות ימשיך להתקיים, ואם הוא יהיה ברשות המערך, יהיה שר־הדתות הבא הח"כ ורב תנועת המושבים, מנחם הכהן.

שר העבודה

שושנה ארבילי־אלמוזלינו

ירוחם משל

כימעט בטוח שאת תפקיד שר־העבודה־והרווחה תקבל סגנית יו־שב־ראש הכנסת, שושנה ארבלי־אלמוזלינו. לארבלי מובטח תיק ב־ממשלתו של פרס. רק מזכ"ל החס־תדרות, ירוחם משל, יכול למנוע ממנה את התיק, אם ירצה להצ־טרף לממשלה ולוותר על ה־מזכ"לות. שם אחר המוזכר, במידה ולארבלי יינתן תפקיד אחר, ומשל לא ירצה בכיסא בממשלה: מזכירת נעמת, נאווה אדר.

שר החקלאות

אהרון אוזן

מי שהיה שר־החקלאות בממשלת־המערך האחרונה, אהרון אוזן, הוא מועמד בעל סיכויים טובים לתפקיד שר־החקלאות. לאוזן יתרון נוסף: הוא יוצא תוניס. אולם אוזן מעורב עתה בשורה של מישפטים, ויש החוששים שבמישפטים אלה יוכפש שמו בצורה כזו שאי־אפשר יהיה לשתפו בממשלה. יתכן ובמיקרה כזה יפול התיק בידיו של ח"כ יחזקאל זכאי, איש תנועת־המו־שבים. גם מוסה חריף היה רוצה בתיק זה, ועימו איש הפלג הריב לפלג אוזן־זכאי בתנועת־המושבים, אריק נחמקין. יתרונו של נחמקין: הוא ידיד אישי של פרס.

שר הבריאות

חייקה גרוסמן

איהו שפייזר

מישרד הבריאות כימעט ומונח בכיסה של ח"כ מפ"ם, חייקה גרוס־מן. האיש החזק של מחוז תל־אביב, ח"כ אליהו שפייזר, ינסה להילחם על התיק רק אם יבין שאין לו סיכוי להיבחר כמזכ"ל מיפלגת־העבודה.

יו"ר הכנסת

שלמה הילל

תפקיד יושב־ראש הכנסת כמעט ומובטח למי שהיה שר־המישטרה בממשלת יצחק רבין, ח"כ שלמה הילל. תפקיד זה פותר בעיה לפרס, שאינו רוצה בהילל למשלתו. ה־יחידה העלולה לאיים על הילל בתפקיד זה היא שושנה ארבלי־אלמוזלינו שתרצה בתפקיד אם היא לא תקבל את מישרד הרווחה.

חוץ וביטחון

מוטה גור

שימעון פרס טוען שרב־אלוף מרדכי („מוטה") גור אינו בשל עדיין, מהבחינה הפוליטית, לכהן בממשלה. גור, שיוצב במקום בטוח לכנסת, יקבל, ככל הנראה, את תפקיד יושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת. יתכן ופרס יסכים שיצחק רבין יהיה יושב־ראש הוועדה ואז יעמוד גור בראש הלישכה־לביטחון־לאומי, שפרס מתכוון להקימה. רבין יקבל את התפקיד רק אם יבקש אותו בצו־רה מפורשת מפרס.

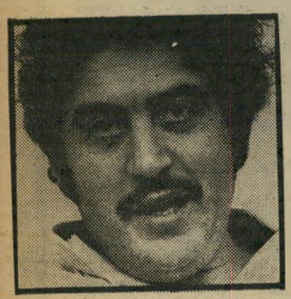
הנהלה ציונית

יצחק רבין

יש הטוענים שפרס יסכים לתת ליריבו, יצחק רבין, את תפקיד יושב־ראש התנועה הציונית והסוכ־נות־היהודית, במקומו של אריה דולצ'ין. נראה שפרס יעשה כן רק אם יצליח אליהו שפייזר, איש מחנה־פרס, אך המקורב ל־רבין, להקים לובי גדול בתוך מחנה־פרס שיקרא ליושב־ראש ה־מיפלגה למנוע אווירת טיהור ב־מיפלגת־העבודה ולהראות גדלות־נפש כלפי רבין.

מזכ"ל מפלגה

עוזי ברעם

ח"כ עוזי ברעם, איש ירושלים, רוצה בכל מאודו בתפקיד מזכ"ל המיפלגה. ברעם יתמודד על התפ־קיד עם האיש החזק של תל־אביב, אליהו שפייזר.

ביטחון לאומי

שימחה דיניץ

פרס משתעשע ברעיון להקים לישכה־לביטחון־לאומי, דוגמת ה־מועצה־לביטחון־לאומי בארצות־הבריו אם מוטה גור יקבל את ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת. יעמוד כנראה בראש לישכה זו שימחה דיניץ. שם אחר המוזכר ללישכה הוא ראש אמ"ן לשעבר שלמה גזית. אם גזית לא יקבל את הלישכה, הוא ימונה כמנכ"ל מישרד ראש־הממשלה.

יוסי ינאי

המפכ"ל הכין האזנת־סתר לאיש הממונה עליו - והכין מיסמך שנועד להפוך את העיתונאים לסוכני המישטרה ולהעניש אם יפתחו את פיהם

תא מעצר לעיתונאים

ה כתבים ענייניי מישטרה רגילים כבר להפתעות. אולם ההפתעה ש־נכונה להם ביום הרביעי האחרון, בבית־העיתונאים על־שם סוקולוב בתל־אביב, היתה אפילו לגביהם השיא.

תא כתבי המישטרה הוזמן למסיבת־עיתונאים עם ראש אגף־המישטרה במיש־רד־הפנים, יעקוב מרקוביץ. העיתונאים אוהבים את מרקוביץ נעים־ההליכות, שמעולם לא שיקר להם, וכשהוא אינו יכול לגלות להם דבר־מה, הוא עושה זאת בחן רב. הוא עמד לספר להם על ועידת האינטרפול שבה השתתף לאחרונה.

לפתע הבחין דובר מישרד־הפנים ויועצו האישי של שר־הפנים, יצחק אגסי, באדם בלתי־מוכר לו, השולף מכשיר הקלטה זעיר ומקליט את מהלך מסיבת־העיתונאים. תוך כדי דבריו של מרקוביץ, ובשקט, כדי לא להפריע לראש־האגף בהרצאתו, ניסה אגסי לברר מיהו „העיתונאי החדש הזה שאני לא מכיר.“ לא אגסי בילבד לא הכיר את נושא מכשיר ההקלטה. גם העיתונאים לא הכירו את הקולגה החדש שלהם.

אחד העיתונאים הפסיק את דבריו של מרקוביץ בנימוס, פנה אל המקליט ושאל אותו לזהותו. „זה בסדר,“ ענה־לא־ענה המקליט. „זה לא בסדר,“ התעקש עיתונאי אחר, „אנחנו רוצים לדעת מי אתה.“ התשובה המשיכה להיות מתחמקת: „זה בסדר, אני נמצא כאן באישור.“

רק אחרי שמרקוביץ עצמו וקצין מישטרה שליווה אותו דרשו במפגיע לדעת את זהות המקליט, הוא הודה: „אני איש מישטרה. נשלחתי להקליט את הדברים שלכם.“

הסערה שפרצה בחדר השכיחה לחלוטין את הדיווח מהאינטרפול. איש־המישטרה לבוש־האזרחית נדרש לצאת מהחדר יחד עם הרשמקול שלו. הוא סירב בתחילה, אך כשקיבל הוראה ממרקוביץ, הסכים.

כשהסתיימה מסיבת־העיתונאים, הופיע לפתע קצין מישטרה בדרגת מפקח. הוא בא לקחת סרט־הקלטה, שאותו השאיר במקום איש המישטרה שסולק. גם הוא נדרש לצאת מהחדר, אך המפקח, שהציג עצמו בשם יהושע, סירב לצאת, ואף קרא לעבר העיתונאים ולעבר מרקוביץ: „אני לא שואל אתכם אם להיות כאן. אני אהיה בכל מקום שאני רוצה.“

דובר ארד
לשלוט על העיתונאים

מי נתן את ההוראה?

ר אש האגף עצם עין. למרות ש־היתה זו התחצפות גסת־רוח מצד פקוד, הוא לא הגיב באותו זמן, כדי לא לבייש את המפקח לפני העיתונאים. מר־קוביץ, סגן־אלוף במישטרה־הצבאית ל־שעבר וחזן בעל קול ערב בימים הנוראים בבית־הכנסת בצהלה, הוא אחד האנשים החזקים היום במישרד־הפנים. הוא זוכה באמון, בלתי־מסוייג מצידו של שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, ונמצא בידידות רבה עם מנכ"ל המישרד, חיים קוברסקי. בורג וקוברסקי אינם מוצאים לעצמם זמן רב לעסוק בענייני מישרד־המישטרה, כך שמרקוביץ הפך, למעשה, שר־המישטרה בפועל.

מייד כשהסתיימה מסיבת־עיתונאים, מי־הר מרקוביץ לדווח על התקרית לשר־הפנים. בורג רתח מכעס. הוא הורה להקים ועדת־חקירה, שתבדוק „מי נתן את ה־הוראה“ במישטרה להקליט את דברי סמנכ"ל המישרד שלו. הסערה שפרצה ב־מישרד־הפנים היתה גדולה יותר מזו שפרצה בקרב העיתונאים עצמם. הם אמנם הביעו רוגז והגישו מחאה, אולם שום צעדים ממשיים לא נעשו על־ידם.

אך בורג לא היה צריך להמתין עד לתחילת השבוע הזה, כדי לדעת מי נתן את ההוראה. מפקד מחוז תל־אביב, ניצב משה טיומקין, ערך בדיקה שיטתית והודיע לבורג: „דובר המישטרה, סגן־ניצב אריה ארד, נתן לנו את ההוראה.“ אולם בטרם הספיק בורג לעכל ידיעה זו, בא מפכ"ל המישטרה עצמו, רב־ניצב הרצל שפיר, והכריז: „אני נתתי את ההוראה, ואני לא רואה בכך שום דבר שהוא לא בסדר.“

כדי להראות לבורג שהוא אינו כפוף לו כלל, עשה שפיר צעד מוזר. בנוסף לוועדת־החקירה שהקים בורג, בראשותו של ניצב (מיל') משה איתן, אחיו של הרמטכ"ל רפאל („רפול") איתן, מינה שפיר עצמו קצין־בודק לחקור בפרשה. איש אינו מבין לשם מה מינה שפיר קצין־בודק, מאחר שעוד קודם לכן הוא הודה שהוא עצמו נתן את ההוראה.

לכל, מילבד לשפיר ולארד, ברורה היתה החמורה שבמעשה. המישטרה ניסתה ל־הקליט בסתר פגישת־עיתונאים, שנערכה על־ידי פקידי ממשלה, וניסתה להשיג חומר שהיה מיועד רק לעיתונאים. מילבד העובדה שמעשה כזה לא־ייעשה בשום מדינה דמוקרטית, ומילבד העובדה שזו פגיעה חמורה ביותר בחופש העיתונות, הורה המפכ"ל לאחד משוטריו לבצע עבירה על החוק הפלילי: חוק האזנות הסתר.

נראה שבשלב מסויים איבדו גם ארד ושפיר את ביטחונם־העצמי בצידקת מע־שיהם, והם החלו לתרץ את המעשה. אך התירוצים היו עלובים, שקופים וסותרים זה את זה.

תחילה טען המפכ"ל שההקלטה נעשתה בתום־לב, כדי שאפשר יהיה להשתמש בחומר המוקלט לבטאון הפנימי של המטה הארצי, מראות. קשה היה למפכ"ל להסביר מדוע אם כן לא נשלחה עורכת מראות, או אחד מעובדי המערכת, אלא שוטר העובד במחלקה לזיהוי הפלילי (מז"פ) של מישטרת מחוז תל־אביב.

אז החליטו המפכ"ל וארד לשנות את הגירסה. „רציתי להוציא הודעה לעיתו־נות על מה שהיה בכנס האינטרפול,“ הסביר ארד. „במקום לראיין את מרקוביץ, ולגזול את זמנו, שלחתי מישהו למסיבת־העיתונאים, כדי שיקליט את מה שמרקוביץ מספר, ומזה אני אוכל להוציא הודעה לעיתונות. עשיתי את זה באישורו ובידי־עתו של המפכ"ל.“

גירסה זו תמוהה עוד יותר מאשר קו־דמתה. קצין־מישטרה שולח אדם עם רשמקול להקליט את הממונה עליו, ללא ידיעת הממונה, כדי לקבל חומר שאותו יכול היה לקבל בשיחת־טלפון אחת. אם היתה גירסה זו נכונה, מדוע לא נשאל מרקוביץ, ולא מטעמי נימוס, אם הוא מסכים להיות מוקלט?

רק אחרי שגירסה זו הופצה, הבין, כפי הנראה, שפיר שהיא עוד פחות מתקבלח על הדעת מאשר קודמתה. הוא חזר לגירי־סה הקודמת בדבר מראות. אך שפיר, כדרכו בכל הנוגע לעיתונות, תקף בחרי־פות את העיתונאים, שעשו מכל הפרשה „עניין כזה מנופח.“

עיתונאי מטעם שהפך דובר

ה פרשה המתבכה עוד יותר כש־התברר הדרך שבה נשלח איש ה־מישטרה לערוך את הקלטת הסתר. אריה ארד הורה לדובר מחוז תל־אביב של המישטרה, שמעיה קידר, ללכת בעצמו למסיבת־העיתונאים ולהקליט אותה. אחר־כך הסביר ארד: „לא מצאתי טעם לשלוח לדבר כזה פעוט מישהו במייוחד מירור־שלים.“ קידר, אף הוא כארד עיתונאי לשעבר, חש שמשהו מסריח בפרשה. הוא ניסה להתחמק מהתפקיד, אך ארד לחץ עליו.

קידר פנה למפקדו, משה טיומקין. ככל הנראה, גם טיומקין חשש להיכנס בין מישרד־המישטרה למטה־הארצי, ולא רצה לשלוח את הדובר האישי שלו לערוך את ההקלטה. טיומקין הורה לקידר לאמר לארד שהוא עסוק. להפתעת קידר התעקש ארד: „זו הוראה של המפכ"ל,“ הוא טען. קידר החליט שלא להסתכן בשערוריה עם העיתו־נאים, שעימם הוא נמצא בקשר יומיומי. הוא הורה למז"פ לשלוח למקום מקליט, וכדי להיות בטוח שההוראה של המפכ"ל אמנם מבוצעת, הוא בא בעצמו למסיבת־העיתונאים וישב בה כצופה מהצד.

פרט מעניין, המעיד על מערכת היחסים המעוותת לגמרי בין מישרד־המישטרה לבין המטה־הארצי ובין המטה־הארצי לבין מחוז תל־אביב של המישטרה: גם כאשר החלה השערוריה, וכשהמקליט התבקש להזדהות, לא פצה קידר את פיו ולא אמר שזה אחד מאנשיו.

עתה, מנסה המטה־הארצי להטיל את האשמה על מחוז תל־אביב. שפיר מלא טענות כרימון כלפי טיומקין, ואף נזף בו בשיחת־טלפון קשה שהיתה ביניהם. ארד כועס על קידר. לידידים אמר קידר: „אולי תפרשה הזו יצאה לבסוף לטובה. אני לא בטוח שאני מוכן להמשיך ולשרת במישטרה כזאת. שמקליטים בה זה את זה בהסתדר, ושמנסים לפגוע בעיתונאים.“

אך קידר, כמו מרבית העיתונאים שהש־תתפו באותה מסיבת־עיתונאים אומללה, לא ידע כלל באותו היום את מה שמכין להם הצוות שפיר־ארד.

ארד, מי שהיה עורך־לילה בדבר, הכיר את הרצל שפיר בתקופת המאבק על הרמטכ"ליות בצה"ל ערב פרישתו של מרדכי („מוטה") גור מהצבא. שפיר היה אחד המועמדים הבכירים לתפקיד הרמט־כ"ל. כמו לכל אלוף, היו לשפיר תומכים ומתנגדים, אך העיתונאים, ביניהם הכתבים הצבאיים, התנגדו למינויו לתפקיד ה־רמטכ"ל.

דובר קידר
לעזוב את המישטרה

היו להם סיבות טובות לכך. שפיר ידוע כמי שלוקה במחלת שינאה לעיתונאים. בוועידת־ג'נבה, שנערכה בשנת 1974, עמד שפיר בראש אחת המישלחות הישראליות. העיתונאים הישראלים זכרו כיצד הם נמלאו בושה כשהאלוף שפיר גירש או־תם מחדר המישלחת בגסות.

כשהתמודד שפיר על תפקיד הרמט־כ"ל, תמך בו רק עיתונאי אחד, אריה

הטענה כתב לענייני משטרה תוענק רק על סמך פניה של מערכת העתון שבו מועסק העתונאי ועל דעת אגודת העתונאים, לעתונאי שעיסוקו העיקרי הוא בתחום זה:

(א) ההאמנה תוענק עפ"י שיקול דעתו של דובר משטרת ישראל;

(ב) במסגרת שיקוליו יביא דובר מ"י בחשבון את מידת התאמתו של הכתב לענייני משטרה מנקודת ראותה של המשטרה ובלבד שלא הורשע בעבר בעבירה שיש עימה קלון ואושר בסיווג בטחוני כמקובל במשטרה לגבי קצינים.

אישר דובר משטרת ישראל מועמדותו של הכתב, יודיע על כך לכתב, למערכת העתון שלו וכן ליו"ר האגא הארצי של הכתבים לענייני משטרה.

קטע של הצעת המפכ"ל
הכל בידי המפכ"ל

ראש אגף המישטרה מרקוביץ ומפכ"ל שפיר
הפקיד הקליט בהסתר את הממונה עליו

ארד מדבר. איש אינו יודע היכן הכירו השניים, אך לכל היה ברור ששפיר חייב חוב לארד.

כשמונה שפיר למפכ"ל, היה המינוי הראשון שלו הפקדת אריה אור על תפקיד של דובר המישטרה. ארד קיבל חופשה ללא־תשלום מעיתונו, גוייס למישטרה וקיבל דרגת סגן־ניצב. שוב עשה זאת שפיר בצורה גסה. הדובר הקודם של המישטרה, ברוך לשם, שמע על הדחתו בשידור ברדיו.

מסיבת־העיתונאים הראשונה שאותה ערך שפיר לכתבים לענייני מישטרה כימעט והסתיימה בשערוריה. שפיר הודיע בתחילת מסיבת־העיתונאים שכל מה שייאמר בה הוא „אוף דה רקורד" — לא לפירסום. העיתונאים התמרמרו והודיעו שהם יעזבו את המסיבה. שפיר נכנע ופתח את אשר נאמר במסיבת־עיתונאים זו לפירסום, אך לא יכול היה להתאפק ובסיומה של מסיבת־העיתונאים נזף במשתתפים בה על כך שהם לא נשמעים למפכ"ל. פרט מעניין: שפיר לא אמר שום דבר חדש במסיבת־העיתונאים הראשונה שלו.

מאז היו יחסי העיתונאים עם שפיר־ארד מתוחים למדי. העיתונאים מגסים עד כמה שיותר להימנע מלהזדקק לשירותיו של ארד. ממעטים לראיין את המפכ"ל או לצאת עימו לסיורים. פגיעת העיתונאים נעשות לדוברים המחוזיים או לדובר שר־הפנים, יצחק אגסי.

כתבים־מטעם ושוחד

שפיר וארד החליטו לקבוע נוהל חוקי לגבי הכתבים לענייני מישטרה. יתכן וארד, שהבחין בניכור בין המפכ"ל שלו לבין אנשי המעצמה השביעית, רצה, בעזרת נוהל חדש זה, לקרב את המפכ"ל לעיתונאים. אולם מטרתו של שפיר עצמו, שניסח יחד עם ארד את הנוהל החדש, היתה ברורה לחלוטין: להפוך את כל כתבי העיתונים לענייני מישטרה למשרתים של המטה־הארצי, למודיעים של המישטרה, ואף לקבוע שורה של עונשים לאותם שייפרו את הנוהל.

לעיתונאים שיסכימו ללכת בתלם הציעו שפיר וארד מערכת של הטבות, שבכל מדינה אחרת היו רואים בה כימעט שוחד גלוי.

כמו שנהוג בצה"ל, החליט שפיר לקבוע מושג של כתבים „מואמנים" לענייני מישטרה. המישטרה תחליט איזה כתב יהיה רשאי לעסוק בסיקור הנושאים הפליליים, כשהיא משאירה את המילה האחרונה בבחירת הכתב לה עצמה, ולא למערכת העיתון.

בפתח מיסמך „נוהל האמנת הכתבים לענייני מישטרה" מסבירים שפיר וארד את כוונתם בכתיבת הנוהל, תוך כדי נזיפה מוסווית ברמת־הדיווח של העיתונאים היום: „לשפר את שיתוף הפעולה עם העיתונות, לפתח יחסי אמון, ולהעלות את רמת הסיקור של העניינים שבטיפולה של מישטרת־ישראל, להעלות את רמת האמינות והמיקצועיות בסיקורם (של העיתונאים) בעניינים שבתחום טיפול המישטרה."

אולם הכוונה האמיתית מופיעה בסעיף השני של פרק הכוונות: „למנוע פירסום סודות מיבצעיים, שחשיפתם ופירסומה בטרם זמן עלולות להסב נזק לשלום הציבור ולביטחונו, ולפגוע באופן רציני בלחימה בפשיעה."

כדי להסוות כוונה זו, מציעים המפכ"ל ודוברו הקמת „ועדת־היגוי, שתשמש גוף ייצוגי של העיתונות עם המישטרה, ושהחלטותיה יחייבו את העיתונות ואת המישטרה." בוועדה יהיו חברים ארבעה: יושב־ראש האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, יושב־ראש ועדת העורכים של העיתונים היומיים, יושב־ראש התא הארצי של הכתבים לענייני מישטרה ודובר המישטרה אריה ארד.

אולם, על־פי הכתוב בנוהל תהיה ועדת־היגוי זו בטולת שיניים לחלוטין. כל אחת מהחלטותיה תצטרך לקבל את אישורו הסופי של המפכ"ל, ושפיר יוכל לבטל כל החלטה של ועדת־ההיגוי.

„האמנת כתב לענייני מישטרה תוענק רק על סמך פניה של מערכת העיתון שבו מועסק העיתונאי ועל דעת אגודת־העיתונאים. האמנה תוענק על־פי שיקול דעתו של דובר מישטרת־ישראל. במיסגרת שיקול־הדעת הזה יהיה רשאי דובר מישטרת־ישראל לפסול כל עיתונאי שהיו לו בעבר עבירות פליליות, וזאת בנוסף לדרישת הסיווג הביטחוני המוזהר.

אולם בכך לא תמה דרך יסוריו של הכתב הרוצה לעסוק במיקצועו. „עם אישור מועמדותו יינתן לו עותק נוהל זה, והוא ייתחייב בכתב לקיימו. אחרי החתימה הוא יקבל תעודה של כתב לענייני מישטרה." במיקרים בהם יחליט הדובר שכתב אינו מוצא־חן בעיניו, והכתב יתעקש, יהיה חייב הדובר למסור את נימוקי דחיית הבקשה לוועדת־ההיגוי. הוועדה יכולה, אמנם, להחליט שהדובר נהג בשרירות־לב ולערער על ההחלטה שלו לפני המפכ"ל, אך „החלטת המפכ"ל תהיה סופית."

על עונשים אלה יכולה כמובן ועדת־ההיגוי לערער בפני המפכ"ל, אבל שוב, החלטתו של המפכ"ל היא סופית.

עיתונאי מסייע למישטרה

ארד מפרט במיסמך את הסוכריות שהוא מוכן לתת לעיתונאים המואמנים שלו. חלקן מעוררות גיחוך. רוב הזכויות, שאותן מוכן דובר־המישטר להעניק לעיתונאים, הן בדיוק הדברים שעבורם הוא מקבל משכורת מקופת המדינה: „דובר מישטרת־ישראל ודוברי המחוזות והמרחבים המוסמכים ישתפו פעולה עם הכתבים שיסרבו לשתף פעולה עם המישטרה יוטלו עונשים. העונשים יוטלו, על־פי הנוהל הכתוב, במיקרים באים: „הפר כתב הוראה מוראות הנוהל; מעל באמון, מעילה שהסבה או עלולה היתה להסב נזק לשלום הציבור ולביטחונו או ללוזמה בפשיעה, הורשע בעבירה שיש עימה קלון או ששונה סיווגו הביטחוני; השתמש לרעה בתעודת הכתב לענייני מישטרה."

במיקרה כזה רשאי דובר המישטרה להטיל עליו את העונשים הבאים: „להביע צער; להזהיר אותו; להשעות את האמנה שלו לשישה חודשים; לבטל את האמנה שלו כליל."

דרישות ביטחוניות

על־פי ההצעה יוכל הדובר להודיע, שכתב שאינו משרת את המפכ"ל אינו מתאים לתפקיד. כן תוכל המישטרה לקוליו יביא דובר מישטרת־ישראל בחשבון את מידת התאמתו של הכתב לענייני מישטרה מנקודת ראותה של המישטרה. ובלבד שלא הורשע בעבר בעבירה שיש עימה קלון ושאושר בסיווג ביטחוני כמקובל במישטרה לגבי קצינים."

חבים המוסמכים ישתפו פעולה עם הכתבים לענייני מישטרה באמצעות תידרוכים, ביקורים ופגישות עם גורמי מישטרה."

הדובר אף מבטיח לתת „במידת הצורך" הסבר אקטואלי על פעילות המישטרה, סיורים והשתלמויות. לפעמים יואיל גם המפכ"ל עצמו לפגוש בעיתונאים. כמו־כן מבטיח הדובר שהחומר המישטרתי שיותר לפירסום יועבר לכל הכתבים בו בזמן ובאותו האופן „במידת האפשר."

לעומת זאת דורשת המישטרה מהכתבים את שלוש הדרישות השערוריתיות ביותר שהועלו אי־פעם כלפי עיתונאים: „כתב

(המשך בעמוד 44)

הרצל שפיר דורש מהעיתונאים לעניני מישטרה להפוך מודיעים שלו, להימנע מפירסום חומר בלתי־רצוי, ומאיים עליהם בעונשים אם לא ימלאו הוראות אלה. תמורת זאת הוא מוכן לתת להם להשתמש ברכב מישטרתי, ארוחות ולינות על־חשבון המישטרה וכניסה חופשית למקומות שונים

המישפחה בשנת 1967 ב־בלגיה. **מימין:** האם, האב יהושוע, האחות אנט ובעלה.

פרס ראשון לשירי ילדים קיבלה מרים בת 4. **בתמונה:** עם האחות אנט.

רזה היתה מרים רק כאשר היתה בת 18 וגם אז לא דקה במיוחד. „אחרי כן התחלתי להשמין."

לא רק מעל מסך הטלוויזיה, אלא גם בחיים

הפרט״ים מכורה מרים פוקס לאפרכסת הטלפון

החברה של שיבוטרו

אדון **שיבוטרו** הוא נודניק בלתי־רגיל. הוא מטלפן אליה כשהיא אופה משהו בתנור, כשהיא מדליקה את דוד־החשמל, כשהיא יושבת ליד התנור, ובזמן האחרון התחילו לטלפן אליה אפילו כשהיא במצב אינטימי בתוך אמבטיה מלאה בו־עות־סבון.

יש לו מזל גדול לאדון שיבוטרו, הוא מטלפן אל מרים פוקס, היודעת להסתדר עם כל אחד, גם עם נודניקים כמותו. כל שיחה עימו היא מסיימת במישפט הידוע: „טוב שיש חשמל — חסוך שלא יחסר."

מי שהביאה את אדון שיבוטרו אל כל סלון בכל בית בישראל, לפני כמה שבו־עות, היתה השחקנית מרים פוקס. היא בת 31, מיתמרת לגובה של 174 סנטימטרים ושוקלת כיום 90 קילוגרמים. יש לה שיער בצבע גזר, עיניים חומות צוחקות ושימחת־חיים, שיכולה לשמח את כל מי שמתבונן בה, ואף לא מכירה.

„היום אני רזה לעומת מה שהייתי בשנת 75', שקלתי אז 140 קילוגרמים, ועבדתי בחברת־ביטוח אצל בחור אחד בשם טדי נדל. הוא כל הזמן נידנד לי שאוריד ממשקלי. יום אחד הוא שלח אותי לפסיכיאטר, וזה אמר לי שנותרו לי שישה חודשים לחיות. אחרי שעברתי בדי־קות־לב, הודיעו לי שאני במצב של אשה בת 80. הייתי אז בת 26. הוא הציג בפני שלוש אפשרויות: ללכת לאגודת שומרי מישקל, לצום במשך חודש ימים, או לעבור ניתוח לקיצור המעיים.

„נסעתי לכפר־סבא לרופא המנתח, והוא טען שאינני מספיק שמנה בשביל ניתוח כזה. איך שלא יהיה עברתי בדיקות במשך שלושה חודשים. אמי עודדה אותי. בתום שלושת החודשים האלה עברתי את הניתוח, ורזיתי מאז 50 קילוגרמים. לא היה מזיק לי לרזות עוד 10 קילוגרמים.

„תמיד הייתי בחורה מלאה, אך בגיל 13 התחלתי ממש להשמין. אחרי הניתוח כאילו נולדתי מחדש, הפכתי לאדם אחר."

שיגעון במה

הוריה, שנולדו בוארשה, עזבו את פולין בשנת 1928. אביה נסע לבל־גיה, ובגיל 22 התחתן ונולד לו בן. במילחמת־העולם־השנייה איבד את אשתו ובנו במחנה־הריכוז באושוויץ, ולאחר מכן ברח לבלגיה. לפני המילחמה ניהל מוע־דוני־לילה, ואחרי המילחמה עבר לעיסקי־טקסטיל.

בבלגיה הכיר את אמה, פראניה. גם היא היתה אז אלמנה עם בת קטנה. ה־

שניים התחתנו בשנת 46' בבלגיה. עם קום המדינה, ב־48, הודיע האב למישפחה הקטנה כי הם עולים לישראל. אמה, שהיתה שחקנית בצעירותה בווארשה, באה ארצה כשהיא בחודש השמיני להריונה. המישפחה ניסתה להיקלט כאן, לא הצליחה, והחליטה לחזור לבלגיה. לאם לא נתנו לעזוב את הארץ בגלל ההריון, וכך נולדה מרים בישראל. כשהיתה מרים בת שישה חודשים חזרה עם אמה לבלגיה.

כבר בגיל ארבע הופיעה לראשונה על במה, וזכתה בפרס ראשון בתחרות לשירי ילדים בצרפתית. כשהיתה בת 15 הגיעה לארץ. היא הלכה לקיבוץ משאבי־שדה בנגב, ושהתה שם שישה חודשים. „זו היתה התקופה הכי גרועה שהיתה לי אי־פעם," היא נזכרת.

מרים עזבה את הארץ, אך שנה לאחר מכן פרצה מילחמת־ששת־הימים, והיא באה שוב לקיבוץ כמתנדבת, הפעם לחקוק שבצפון.

אחרי שלושה שבועות קיבל אביה התקף־לב, והיא חזרה לבריסל. בשנת 68' נפטר אביה, ובשנת 70' היא שיכנעה את אמה לעלות שוב ארצה.

קשתיים מכרו את כל רכושן שם, באו לישראל, שהו פה ארבעה חודשים, לא התאקלמו, מכרו שוב הכל וחזרו לבריסל. בשנת 74' שוב באו שתיהן ארצה. בשנת 76' מכרו הכל ורצו לחזור לבלגיה, אך יומיים לפני הטיסה שינתה האם את דעתה, והן בכל זאת נשארו כאן.

כל בוקר

מתחילה מרים את היום עם אמבטיה מלאה בועות־סבון. אמנם, היא מטלפנת בלי סוף, אך הפעם השתובבה ושוחחה בטלפון של חדר־האמבטיה, שממנו יוצאים מים בדרך־כלל ולא קולות של אנשים. „האמבטיה מרגיעה אותי ומכינה ליום נוסף של התרוצצויות ועיסוקים," אומרת מרים, כשהיא צוהלת משימחה, כהרגלה.

כמו בטלוויזיה

הכניסה מרים את מכשיר הטלפון למקרר, ושוחחה עם חברים שלה. לא רק שהמקרר פתוח — דבר הגורם לביזבוז חשמל, אלא שהיא גם ירדה על תפוחי־עץ באותה התדמנות.

בשנת 77' החליטה שהגיע זמן להקדיש את חייה לקאריירה בימתית. „החלטתי לערוך פסטיבל של סרטים באי־דיש. מצאתי כמה סרטים וחיפשתי עוד כמה. שוחחתי עם מנהל בית־התפוצות, שייקה ויינברג, כי רציתי להקרין את הסרטים האלה שם. אני דיברתי על סירטי איכות באידיש, והוא דיבר איתי על מס־ערך־מוסף. לבסוף פניתי לעירייה, וכך הגעתי לסינמטק, שם היה במשך שבוע ימים פסטיבל סרטים באידיש.

„באותו זמן קיבלתי הזמנה להשתתף בתוכנית הטלוויזיה תן הזדמנות. שרתי שם כמה שירים באידיש. חודש אחרי כן הלכתי למלון לרום בתל־אביב, שם ניגנה תיזמורת. עליתי על הבמה וסתם שרתי כמה שירים להנאתי. שמע אותי המנהל והחתים אותי להופעה. פניתי לשחקנית־זמרת נירה רביגוביץ, ושתינו הרכבנו תוכנית של שירים באידיש והופענו שם במשך שישה חודשים. קיבלתי תפקיד בסרט של זאב רווח, ושיחקתי גם בהצגה באידיש.

„לפני שמונה חודשים טילפן אלי במאי הטלוויזיה יורם לוי והזמין אותי לביתו. הוא סיפר לי שחברת־החשמל רוצה לעשות תשדירי־שרות בטלוויזיה, ושהוא מתכוון לתת לי את התפקיד בסירטונים אלה. זה הוא שהחליט לקרוא לאדון הנסתר מעיני כל, שיבוטרו. עשיתי 12 תשדירים, וקיבלתי עבורם פחות מ־50 אלף לירות. בכל פעם שאני בבית, אני נהנית לראות את הסרטים שלי בטלוויזיה.

„החשמל, תענוג שצריך לנצל"

„ה חלום שלי להשתלב בחיי התיאטרון. נכון שכולם מזהים אותי ברחוב, אך התגובות הן חביבות מאוד, ואפילו שאני נבוכה כאשר אני שומעת אותן, זה משעשע אותי. קוראים לי ברחוב גיברת שיבוטרו, שואלים אותי מה שלום אדון שיבוטרו, מבקשים ממני חתימות, מטלפנים אלי עם רעיונות מצחיקים, ואדם אחד אפילו טילפן אלי ואמר לי שקורא אים לו שיבוטרו ומאז התשדירים יש לו בעיות.

פוקס דוברת שש שפות: צרפתית, הולנדית, גרמנית, אנגלית, אידיש ועברית ומבינה איטלקית. היא מרגישה טוב עם התהילה שהחליטה לרבוץ בחיי־קה. היא אוהבת לחיות וחייה כיום יפים ומלאים.

היא מגדלת כלבה בשם גולדה, היא אינה מעורה יותר מדי בחיי הבוהמה, אך יש לה חברים משלה. גם מחזרים לא חסרים לה ואף אחד לא התווסף כמחזר בגלגל הפירסום בטלוויזיה. על אף שהיא אינה נראית חתיכה טיפוסית, דקה ויפה־פיה, היא מצהירה: „אני מרגישה שאני הכי יפה, הכי אינטליגנטית והכי חכמה. אני לא מקנאה באף אחת. יש לי הרבה כוח והרבה ביטחון. אני גם אגלה סוד קטן, רק שחברת־החשמל לא תקרא את זה. אני לא חסכונית בחיי הפרטיים. אני אוהבת שכל האורות דולקים בבית, הדוד עובד וגם התנור, אני מדליקה את הטלוויזיה ומנמיכה את הקול ושמה תקליט על הפטיפון. אני לא מבינה למה אנשים מתאמצים כל־כך לחסוך. החיים קצרים וצריך להנות מכל מה שהם העניקו לנו, והחשמל זה אחד מן התענוגות שצריך לנצל."

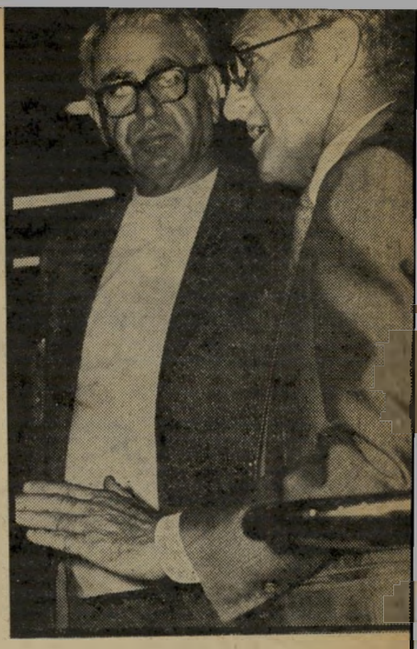
החתול שמיך

תוכנית הטלוויזיה לילדים אירחה את מרים פוקס לפני כמה חודשים, והיא באה לבושה בבגדי ליצן ובכפות ידיים ענקיות, לשימחת הילדים. „אני אוהבת להצחיק את כולם," היא מסבירה.

מנסל חזר מפורטוגל (מימין)

ומאשים את ה"אירופיים".

ואילו ה"אירופיים", מאשימים אותו

תסביך מנסל

„חמש יכינו שעות בנמל־התעופה בצריך," מספר ניסים כהן, שחקן הנבחרת הלאומית. „ידענו שביש־ראל כולם ילעגו לנו על ההפסד בליס־בון, ומרוב יאוש גמע כל אחד מאי־תנו שלושה בקבוקי־יין."

ניסים כהן הוזמן לשחק בנבחרת הלאו־מית לקראת מישחקי הגביע העולמי ב־כדורגל, בהשפעת התואר שדבק בו כ־„שחקן השווה מיליונים". עד לפני שנ־תיים שיחק בקבוצת מכבי הרצליה, הנמ־צאת בטבלת הליגה הארצית. הוא הת־גלה כשחקן מוכשר, ולכן קנתה אותו קבו־צת מכבי פתח־תיקווה לפני שנתיים בסכום האגדתי של מיליון לירות.

בפורטוגל הוא צורף למישחק רק אח־רי שישראל הספיקה לספוג שלושה שע־רים. רק אז הבין המאמן, ג'ק מנסל, שהכוכב יעקב גריאני לא הוכיח את עצמו.

ארבעת ה„אירופיים": פרץ, אבי כהן, יעקב כהן, גריאני
ישראלי בבריטניה, בריטי בישראל

„זה היה מאוחר, אולם אני לא מער־ער על שיקולו המיקצועי של מנסל," מסביר ניסים כהן. אותו לא הבהילו 70 אלף הצופים באיצטדיון לוז שבליסבון. „אני אוהב שיש קהל רב באיצטדיון. זה מעלה את המוטיבציה שלי להגיש הצגה טובה."

אולם ההפסד בסוף ההצגה הדף אותו לייאוש הכללי שאחז בכל השחקנים. ה־מאמן חשב אחרת. „אותי ההפסד לא הפ־תיע. הוא רק העמיד את הנבחרת הישר־ראלית במקומה הנכון!" קבע מנסל.

הנקודה הרגישה

לפני מנסל עמדו בעיות קשות, ש־העיקרית בהן היא שילובם של אר־בעת הכדורגלנים המופיעים כיום כמיק־צוענים באירופה. אבי כהן בליברפול, ויקי פרץ בשטרסבורג, יעקב כהן ומשה גר־יאני בברייטון. עד היום הם הוזמנו או־טומטית לנבחרת, שכן מנסל ידע שאם הם מופיעים בקבוצות אירופיות, הם טובים גם לנבחרת בישראל.

התברר שמנסל טעה, והוא מודה היום בכך. „השחקנים האירופיים" לא תרמו מבחינה מיקצועית לנבחרת הישראלית במישחק בפורטוגל, ועוד יותר מכך הם יצרו אווירה חברתית עכורה, בכך שהת־נהגו כפרימדונות. גם השחקן יעקב כהן, שאותו חיבב מנסל, איכזב אותו בפור־טוגל. „בלירפול, בשטרסבורג ובברייטון הם לא מעוים לפצות פה," אומר ג'ק מנסל, „ואילו פה בארץ הם מכנסים את העיתונאים ומייד נותנים ראיונות."

בין ארבעתם מהווה השחקן אבי כהן את הנקודה הרגישה ביותר בעיני מנסל. אפשר לומר שלמאמן הלאומי יש תסביך ששמו אבי כהן.

אבי נחשב ככדורגלן הטוב ביותר בישר־ראל, והוא הישראלי הראשון שהגיע לשחק בבריטניה בקבוצה הטובה ביותר בעולם. מנסל, לעומתו, הוא בריטי שהגיע לאמן בישראל, שאינה נחשבת כלל בכדורגל העולמי. זה חורה מאוד למנסל, וכמאמן הנבחרת הוא דורש מאבי כהן שלא להת־נשא מעליו. כל מילה ותנועה מהווה רקע למתיחות ביניהם, וזאת יכולה להיות גם הסיבה לכך שאבי הודיע ברגע האח־רון שהוא לא יגיע למישחק בפורטוגל.

אחרי הכישלון במישחק הצהיר ויקי פרץ שמנסל אינו מתאים להיות המאמן הלאומי, והוא עצמו שוקל פרישה מהגב־

כדורגלן ניסים כהן
שלושה בקבוקי־יין

חת. דבריו עוררו סערה בקרב שחקני הנבחרת ואוהדים רבים. אומנם לא היה פלא בכך שאחרי אבי כהן יילך גם גיסו, ויקי פרץ. אולם לדעת חבריהם, על השח־קנים בנבחרת לחשוב על ייצוג המדינה, ולא לערב בכך בעיות אישיות.

„אסור לשחקנים להתערב"

לשכ־ראש איגוד הכדורגל, מיכאל אלמוג: „הנהלת המישלחת, שהיתה במישחק עם הנבחרת בפורטוגל, דיווחה ששיקוליו המיקצועיים של מנסל היו נכו־נים."

גידעון דמתי, קפטן הנבחרת, חושב שאת הנושא המיקצועי צריך להשאיר אך ורק בידי המאמן, ואסור לשחקנים להת־ערב. „ויקי פרץ, שהעז לומר שמנסל אינו מתאים להיות המאמן הלאומי, לא היה צריך להשמיע מילים, אלא להוכיח עצמו על המיגרש בפורטוגל."

אריה חביב, השוער המחליף שנשאר יושב על הספסל: „גם אני הרגשתי מקו־פח, כמו ויקי פרץ, כשהוציאו אותי מההרכב, אבל לא יעלה בדעתי להאשים את המאמן. ההפסד לא היווה הפתעה לנב־חרת הישראלית, וגם אחריו אני ממשיך להעריך את שיקוליו של מנסל."

יוסי מיזרחי, השוער, שספג את שלושת השערים, אינו מאשים את מנסל. „בקבוצה צריך להקשיב אך ורק למאמן אחד, ולא לאחד־עשר שחקנים."

חיים בר, הבלם של הנבחרת: „עד למישחק נגד פורטוגל נחשב ג'ק מנסל כטוב לנבחרת. זה לא מתקבל על הדעת שהמאמן השתנה. רק הכישלון בפורטוגל הוא שגרם לוויקי פרץ להאשים את ה־מאמן, במקום את עצמו."

תא מעצר לעיתונאים

(המשך מעמוד 41)

לענייני מישטרה ישמור על סודיות המידע, שנמסר לו כחסוי ו/או שלא לפירסום, בין אם המידע נמסר בעל־פה או בכתב.

„כתב לענייני מישטרה יסייע למישטרה בשמירת סודות שפירסומם עלול לגרום נזק לשלום הציבור ולביטחונו או ללוחמה בפשיעה.

„הגיעה ידיעה לכתב לענייני מישטרה שלא בצינורות הרשמיים של מישטרת־ישראל, יבדוק הכתב ידיעה זו עם הדובר המוסמך."

אחרי ששפיר וארד הפכו את הכתבים לשוטרים־ללא־שכר ולמועלים בתפקידם העיתונאי, הם מציעים להם סוכריות שספק אם היועץ־המישפטי־לממשלה לא היה קובע שהן בחזקת שוחד. נוסף על כך שכתב הנושא תעודה מייוחדת של כתב לענייני מישטרה יוכל להיכנס לבסיסי המישטרה, לעבור במחסומי־המישטרה — כשבכל מדינה אחרת מספיקה לשם כך תעודת עיתונאי רגילה — מבטיחים לו השניים: שימוש בטלפון מישטרתי, הסעה כימעט חופשית ברכב מישטרתי, אישור כניסה לאולם הנוסעים בנמל־התעופה בלוד, קבלת מזון ומשקה מהספקה המישטרתית, לינה בבית־השוטר ובמיתקנים מישטרתיים (כ־בית־ההבראה של המישטרה בנעורים) ושימוש בסיפריית המישטרה.

ניצחון למפכ"ל

בסוף השבוע שעבר נפגש המפכ"ל עם עורכי העיתונים. כשהוא מלווה על־ידי ארד והיועצת המישפטית של ה־מישטרה, סגן־ניצב חנה הירש, ניסה המפכ"ל לשכנע את עורכי העיתונים ב־נחיצות הנוהל החדש.

היתה זו תקופה לא טובה למיפגש המעשי הראשון בין המפכ"ל לבין עורכי העיתונים. כי היה זה מייד אחרי פרשת הקלטת־הסתר, ועורכי העיתונים לא הס־כימו לקבל את הסבריו של שפיר למה שאירע.

גם עם הצעת הנוהלים לא היו העיתו־נאים שלמים. עורך מעריב לשעבר, שלום רוזנפלד, מחה לפני המפכ"ל על כל הגישה שלו למיקצוע העיתונות. רוזנפלד טען שהמפכ"ל רואה במידע על נושאי מיש־טרה, שאותו משיג העיתונאי, רכושה של המישטרה, בעוד שהנכון הוא שהמידע הוא רכוש העיתונאי וציבור קוראיו.

אולם בסיומה של הפגישה יכלו שפיר וארד לחגוג את ניצחונם. העיתונאים לא דחו על הסף את המיסמך המחפיר, ולא נזפו קשות במפכ"ל. הם הסכימו להקים ועדה משותפת למישטרה ולעיתונאים, ש־תדון בשיפוצו של המיסמך. כפי שקורה פעמים רבות במיקרים מסוג זה, תתקן הוועד כמה מילים, תשנה את סדר הסעיפים והמיסמך יאושר.

מעצר עיתונאים

עיתונאי ורכי העיתונים אינם מבינים כי קרוב השלב שבו יעצרו עיתונאים ש־לא ישרתו את המישטרה וראשיה. אם אכן יחתמו עיתונאים בישראל על מיסמך מביש זה, גם אחרי התיקונים, כבייכול, שייערכו בהם הופכים עצמם מודיעים ו־שליחים של המישטרה, ולא יוכלו למלא באמונה את שליחותם העיתונאית.

אחרי שהעיתונאים יחתמו על המיסמך, יוכל המפכ"ל לעשות בהם ככל העולה על רוחו. דוגמה ראשונה לכך היתה כבר השבוע. כתב הארץ, עקיבא אלדר, הוזמן למישטרה, כדי להיחקר על מקורות המידע שלו לידיעה הנכונה שאותה הוא פירסם בשבוע שעבר בפרשת שר־הדתות אהרון אבו־חצירא. חוקרו של אלדר לא הסתפק בכך שאלדר סירב לענות על שאלותיו, אלא טרח להזכיר לו ש„אין לך חסינות, ואתה עלול לעמוד לדין אם תסרב להשיב על השאלות ולגלות את מקורותיך."

אילו היתה פרשת אלדר מתרחשת אחרי שהוא היה חותם על המיסמך, הוא היה מושעה, על־ידי המישטרה, מעבודתו המיק־צועית־עיתונאית, וההשלב הבא היה העמדתו לדין.

רחל מרחלת על כל העולם

פיצ'ו מלך ירושלים

יש כאלה שלא מאמינים שהוא אכן קיים. אבל **יצחק** („פיצ'ו") **כן־צור** חי ונושם ועושה תעלולים והוא באמת קיים. אסור לשאול את פיצ'ו מה הוא עושה. זה העמיד אותו פעם במבוכה, ועכשיו זה מעמיד את השואל, כי לפיצ'ו יש אמנם תואר של במאי סרטים, שחקן סרטים (הוא אפילו השתתף פעם בסרט), אבל מה שפיצ'ו עושה בדרך־כלל זה לא לעשות כלום.

כלום זה לא מדוייק, כי פיצ'ו אוהב להתחתן. לפני הרבה־הרבה שנים, מיד אחרי שהוא גמר להיות סטודנט, התגעגע

פיצ'ו בן־צור
בת הפרופסור והשחקנית

פיצ'ו לאוניברסיטה. לא קיבלו אותו עוד למוסד הזה. או הוא הלך והתחתן עם **תמי ריוויים**, בתו של אחד הפרופסורים הכי מכובדים בירושלים.

מי לא היה בחתונה שלו, שנערכה בבית־מלון ירושלמי מכובד? נשיא המדינה **זלמן שז"ר**, שרים, חברי־כנסת ומנהלי המון פרופסורים. פיצ'ו היה שיכור כלוט, אבל כל החברים שלו מהאוניברסיטה שמרו עליו שלא יעשה שטויות ולא יבייש את הפרופסור.

החתונה הזו נגמרה בגלל תחנת־דלק. פיצ'ו נכנס פעם, כשאיתו במכונית ירוי־שלמית נודעת אחרת, **תיקי אברמסון**, אל תוך תחנת־דלק. כשאני אומרת אל תוך, אני מתכוונת אל תוך. הוא עלה על המשאבות, גרם נזק רב ושריפה גדולה. תעלול זה היה יותר מדי גם לפרופסור וגם לבתו, ופיצ'ו התגרש.

או עכשיו הוא התחתן עוד פעם, ולא סתם עם איזו בת של פרופסור, אלא עם שחקנית של ממש. לפני כמה ימים, בחוג מישפחה מצומצם וכימעט ללא חברים, נשא את **רחל שור**, שהיתה כבר רעיה בעבר לאחד מפלאי הבוהמה של ירושלים.

וכשיש אשה, יש גם מזל. כמו שהוא גמר להתחתן, הוא קיבל הזמנה להופיע בסרט גרמני גדול. זה מה ש־אמרתי. כשהולך בחיים, הולך עד הסוף. עד תחנת־הדלק הבאה.

הכל באמת עובר. חביבי

היא משגעת, לא רק בטלוויזיה אלא גם בחיים. אני מתכוונת ל**שולמית אהרון**, כוכבת הלהקה הכל עובר חביבי. לא מזמן היא שיגעה את הבמאי **עומרי ניצן**. הכל היו בטוחים שהעניין הזה ייגמר בחתונה, כי הכל ידעו ששלומית מאוד רוצה ילדים, אבל הלב כאב כשה־רומן הזה הסתיים.

לא להרבה זמן. שלומית גילתה שאפשר למצוא קרוב, מה שמחפשים ולא מוצאים רחוק. היא התאהבה בחבר הלהקה שלה, **יובל דור**. ויובל לא משך את העניין הרבה זמן. היא קם ונשא אותה לאשה.

בשביל שניהם זה היה מהפך. יובל הוא אחד מכוהני הסיינטולוגיה בארץ, מאמין בחיפוש העצמי של הבנדאם, ומהר מאוד שלומית התחילה גם היא לחפש את עצמה. חוץ מזה הפכו שניהם לצימחונים, מצאו להם בית במושב ליד נתניה והם מאושרים עד הגג.

בשלושת החודשים האחרונים הם יותר מאושרים. כי שלומית נמצאת עתה בחודש־הרביעי השלישי. נכון שלא רואים את זה על הגוף הדקיק שלה, והיא עוד הולכת עם ג'ינסים צמודים־צמודים לגוף, אבל מי שמבין בסיינטולוגיה יכול להבחין בברק הנוסף הזה בעיניים.

אני מתה לדעת איך יקראו לרך הנולד. בטח **חביבי**.

שולמית אהרון ויובל דור
ג'ינס הדוקים בכל מצב

חיידק במקום בעל

בשבוע שעבר אפשר היה למצוא אותה במועדון־תיאטרון תל־אביבי כשהיא זונה, אך בחיי היום־יום שלה היא מלאך אמיתי. **מיכל נדיבי** היא גרושה טריה, שרק לפני ימים מיספר נפרדה באופן רישמי מבעלה, במאי־הטלוויזיה **נדב לויתן**.

הרומן בין מיכל ונדב התפתח כשמיכל שיחקה בהצגה בוסתן ספרדי, ונדב ביים אותה. נדב חשב שאשה צריכה להיות ליד הסירים במיטבח, והרחיק אותה מחיי הזוהר והבמה.

זה ארך מיספר שנים, נדב ביים ומיכל הפכה עקרת־בית וזנחה כמעט לחלוטין את הזוהר והמישחק. מיכל גם החלה ללמוד תיאטרון באוניברסיטת תל־אביב.

אך שחקנית היא שחקנית. חיידק הבמה החזיר אותה אל הקרשים והרחיק אותה מהתפקיד שהועיד לה בעלה, ומבעלה.

אז לזאבים, שכבר עושים תוכניות על היפה הפנויה, כדאי להתאפק קצת. יש לה חבר צמוד, **יוסי פאר**, שאותו פגשה באוניברסיטה. גם הוא תלמיד תיאטרון.

נדב לא טמן ידו בצלחת. הוא מצא ניחומים בזרועותיה של **דליה מבורך**, ג'ינג'ית גזעית, העובדת כעוזרת־הפקה בטלוויזיה. אך נחמה בזרועות אשה אינה מספיקה לו. את שאר מירצו הוא מוציא בסרט חדש, שאותו הוא מביים בימים אלו ממש.

הפעם נדב חכם יותר, ואת דליה הוא לא משאיר על יד הסירים במיטבח, כי אם צמוד אליו, כעובדת בסירטו החדש.

מיכל נדיבי
תיאטרון במקום סירים

פנינה רוזנבלום – סוד המכאניזם

פנינה רוזנבלום עורכת בסוף החודש מסיבת יום־הולדת לעצמה בנוסח — לא למות לי כאן מיד מצחוק, לעשות את זה אחד כך — חיים שכאלה. עשרים ושש שנים תמימות הקדישה במסירות לעצמה, ואין שום סיבה שבעולם, שביום־הולדתה העשרים ושש היא תחרוג ממינהגה הנושא פרי.

אני אוהבת את הדבר הזה הקרוי פנינה רוזנבלום. היא מצחיקה אותי עד כאב בטן, כשהיא במיטבה, משחררת טיל מוח אחד אחרי השני, אנחנו נקרעים. פשוט מתקפלים לשניים. היא פצצת בידור מהלכת, וחמור מי שמסתכל על העסק הזה בצורה יותר כבדה. היא לא דוגמה לשום כלום, לאף שיכבה, היא פשוט ההמצאה של עצמה.

אנשים שלא מכירים אותה מנתחים אותה לאורך ולרוחב. היא בעצמה אמרה פעם בערב ראיונות, ש„עיתונות זו דרך נפלאה להתפרסם, אבל דרך גרועה מאוד שיכירו אותך.“ יאללה איזה מחיאות־כפיים שהלכו שם באולם. היתה שם שימחה כנה, שפר־רצת רק כשרואים נכה, שקם לפתע מכיסא הגלגלים ומהלך, או אימבציל מוחלט אומר חוכמה צרופה.

אידיוט גמור אינו אומר דברים כאלה. שלא יהיה ספק. היא בן־אדם שיגיע רחוק. „מגיע רחוק“ זה תמיד, לא לשכוח, ביחס למקום שאלוהים הטיל לו את המטבע, ושם נולד. לפי רקע הלידה שלה — וכמה לא סוציאלי מצידי לדבר כך — היו לה את כל הסיכויים להיות איזו גברת פרי־מיטיבית עם תחת גדול ושמונה ילדים. כזאת, שחוץ מהמכולת בצ'כונה, היא לא רואה כלום.

החברה מאוד אוהבת יצורים חיוביים כאלה. שמונה ילדים בצה"ל, בלי לפקפק אף אחד לטובת העבריינים, זה סיפור הצלחה. אם היא היתה נורא משתדלת, ואצבעותיה היו הופכות נקניקיות קטומות חרטום מרוב קריעה, הקרבה ועבודה קשה — היו עושים עליה אפילו כתבה בלאשה. היו מצלמים אותה בתמונה מישפחתית עם פיסטוקים, ושבוע היא היתה מלכה. זה שבכל שאר חמישים ואחד שבועות השנה היא שונאת את חייה, מדחיקה את מר גורלה ב„ברוך־השם־ברוך־השם“ נצחי, זה לא מעניין את החברה.

פנינה רוזנבלום החליטה אחרת. היא רצתה לתפוס את החיים בקרניים, ולחלוב מהם את כל המנעמים, שידה תשיג. מנעמים עולים בדרך־כלל המון כסף. זוגה היא לא חשבה להיות, ומהמקום שממנו היא באה, המון אופציות פתוחות, חוץ מלהתחתן „נכון“, לא היו לה. מה שכן היה לה, זה ציוד התחלתי של כל־מה־שמשתמע מהמושג בית הרוס, רקע נחשל על אמת, עוני פיננסי, לעג החברה הקרובה, שלא הבינה מה עקץ אותה בתחת, וצורה ממוצעת ומטה. אני מוכרחה להודות שהיא שיחקה באופן גאוני בקלפים העלובים שהיא קיבלה ליד.

יש לה בורות אדירים בהשכלה, אבל לא חורים בשכל. החושים שלה תמיד עשו את כל העבודה נכון. מוקדם מאוד היא הבינה, שאסור להתעסק עם הברז, למרות שמשם המים מטפטפים מייד. היא תמיד חתרה לעשות את הביזנס עם השיברים הראשיים. מאיפה שהיא באה, שיבר ראשי אצלה, שתבינו, היה מה שאצלכם זה ברז, אבל בתור פרינצים חיים, זה נשאר.

מיליון פעם, עוד כשהימה דוגמנית צילום מיספר אחד בישראל, היא יכלה להתחתן עם איזו פיגורה מקומית חזקה, שתגאל את הסינדרלה, ותעביר אותה בין הקווים לצד השני של המיתרס באופן פרמננטי, למקום השבעים־קבוע. היא רצתה יותר, ולא הסכימה להתפשר על מילימטר פחות ממה שהיא מסוגלת לנשוך. עשתה הערכת מצב, והמשיכה את הפוקר הלאה, כדי להסתופף בצל השיברים הגדולים באמת, והיא צדקה. חכמים וטיפשים, רעים וטובי־לב יש באותה המידה גם בין שיברים קטנים, וגם בין שיברים גדולים. אותם הסיכויים למצוא אותם. אז למה כבר לא לרכז את כל החיפושים בסקטור החזק? זה כל הסיפור שלה.

אנשים בכל השכבות החברתיות נעים במעגלים סגורים קטנים. מעגל סגור קטן, נמוך, ומעליו מעגל קטן סגור, יותר גבוה, וכך הלאה. החוצפה היא לעבור ממעגל למעגל, אבל אחרי שאתה בפנים, אתה פשוט שם. איש לא שואל אותך מאיפה באת ילד, ולאן אתה הולך. להיפך. רוב הסיכויים הם שתישאל „איפה זה היית כל החיים שלי“. לך תסביר שזה עניין של עיגולים.

כמו ממותה. מעגל חברתי הוא תמיד מעגל, אבל המיקום שלו בהיראַרכיה נותן לך מרחב תימרון על כל המעגלים שלמטה, וקצת על אלה שמעל. זה מסריח לדבר כך, אבל זה מהחיים. פנינה רצתה את האופציות. בכדי לעבור כואת מן דרך, אתה צריך להיות מוקדש למטרה. לכל אדם יש כך וכך עוגת אנרגיה נתונה, איזה נתח וחלק־עוגה שהוא שם על העניין שבו הוא חפץ, שם גם ישנה לו תוצרת. כשאתה שם את כל העוגה, ממש את כל העוגה על עצמך, קשה לך לפקשש.

היא רצתה פירסומת. מייד בהתחלה היא הבינה, שהפירסומת לגבי דידה היא מרבד־הקסמים, מטוס הסופר־סילון שלה להשגת מטרותיה. את הפירסומת היא מתרגמת לכסף. המון כסף. וכסף זה כוח. פונקט.

אי־אפשר להישאר אדיש אליה. היא תשדיר שירות נון סטופ של סקס נשי.

פנינה רוזנבלום
לקום בבוקר בתור עם

היא אטרקטיבית לעין, בצורה הכי בוטה, כמו סוס כירכרות מגהריה. נסה לא להס־תכל. כל יציאה שלה לרחוב, זה מיצעד תיזמורת הצבא האדום. העבודה שלה זה החיים שלה, והחיים שלה, זאת הקאריירה.

שמעתי אנשים מבטלים אותה בהינף־יד. „חוכמה גדולה,“ הם אומרים, „להיות מפור־סם כמוה בלי לעשות שום דבר יצירתי. את זה, גם אני יכול.“ ובכן, זה לא נכון. זה כמו לומר „חוכמה גדולה להיות רוטשילד — אם היה לי מיליארד דולר, גם אני הייתי.“ להיות רוטשילד באמת לא קשה. מיליארד הדולר, זו הבעיה. הפיר־סום שלה לא קשה. להגיע אליו, ולהשתוות לו, בלי בעצם לתרום לעולם שום דבר משמעותי באותו־סדר־גודל־בומבסטי של פירסום, זאת הבעיה. לא אדוני. אתה לא יכול. וגם אני לא יכולה. צריך לעבור מיתרסים מסויימים של לאו, גבולות אח־רונים של עוז, שלעולם אתה ואני לא היינו עוברים בפועל, למרות שבמחשבה זה נראה כל־כך פשוט. ובכן, היא עברה אותם.

במילון שלה לא מופיעה המילה „מוגזם“ ולא „בושה“ ולא „להיעלב“ וגם לא „די“. עור המשי חזק כמו של ממותה. היא חיה את המודל שהיא המציאה בראש, כל החיים. היא הונקולוטריסט ללא פיצול ה־אישיות, שמדבר את תפקיד הבובה שלו בלבד, באופן הרמטי. לא תמצא בקיע אחד פסיכולוגי בעניין, מבחינתה. בשבילה, ה־עסק עגול. שלם. אתה תראה את הבקי־עים עין בעין, כשתראה אותה מתראיינת, מדברת כמו שהיא חושבת, ונשמעת כמו שאתה מבין. וזה גם בדיוק מה שימית אותך מצחוק.

זה סוד המכאניזם שלה. ביחסי האנוש, כשאדם משוכנע בערכו בלהט פנימי ויוקד של אמונה, הוא משדר זאת לזולת בערוץ הכי ישיר ועבה של העל־תיקשורת. זה כובש אותך בסוף, ומשטיח את התודעה האינטליגנטית המתנגדת שלך ארצה, בגלל האמינות של השידור. הביטחון העצמי המוחץ הזה, בסוף עובד עליך.

ביטחון מוחץ. הסיפור בין בני־האדם זה ששת החיים היחידי, שעדיין לא עשוי מפלאסטיק. קשה, קשה לזייף שם לאורך זמן את מה־שאתה־לא. אתה לא יכול לזייף עם ההתנהגות, אבל אתה כן יכול לזייף, אם אתה מחליף את הקסטה של המוח, ומשנה לך את כל הקוד של המחשב. אז אתה הולך לישון בלילה בתור זוכמיר, למשל, קם בבוקר, והנה אתה עם. אבל אתה לא יכול להיות עם רק בהופעות. אתה עם, מרגע־שקמת־בבוקר, עד הרגע שקמת בבוקר שלמחרת. אתה חושב בתור עם, עונה בתור עם, מתלבש בתור עם, מצהיר בתור עם, וחי את ההמצאה שלך כל החיים. זה הזיוף שבעסק, וזאת גם כל גאמינות.

אין דבר כזה לחיות כל שניה מהחיים בתור עם, ושבסוף יגידו לך סליחה, אתה זוכמיר. אחרי מיספר שנות אימונים בתור עם, אפילו אם יהפכו אותך, וינערו אותך עם הראש למטה, לא תצא ממך אפילו טיפה אחת של זוכמיר. הפכת למוצר כילאיים, שהוא דבר חדש ואמיתי. רק בראיונות יראו את הצלקות האדירות של מקומות הניתוח, ואיפה העסק נתפר. אבל צלקות, יודעים אתם, דרכן להחוויר עם הזמן. לא זוכרים לאנשים, לא חסד־נעורים, וגם לא חטאתם.

אל תדונו את פנינה, כשהיא אומרת את מה שהיא אומרת בראיונות. היא מוכ־רחה לדבר כך. מה שהיא אומרת, זה כל מה שלמיטב הווייתו של זוכמיר, עם אמור להגיד.

אמר חכם קדמון: גם במותם של אנשים טיפשים, וגם במותם של אנשים חכמים, עולות מחשבות מטופשות. ההבדל בין חכמים וטיפשים הוא, שחכמים לא נותנים ליסוי למחשבות אלו בקול רם. לפי קרי־טריון זה, בליל־ההברקות־שלה מקשה עליה לקבל את תואר הגאון מוילנה, למרות שחוכמה, אנשים נוטים לשכוח, מתחלקת להמון מקצועות. יש חוכמה של ספרים, ויש חוכמה מיקצועית, ויש חוכמה של קיום, ויש חוכמה של עסקים, ויש חוכמה של פשע. ויש. טוענים שבתוך הראש יש לה תא אפור בודד אחד. אם זה נכון, צריך להודות בעובדות, שהיא עושה איתו קומבי־נציות מסחררות.

מדינה שלמה יושבת ומתפוצצת; מה שמים את פנינה רוזנבלום הזו בכל מקום! מתפוצצת, וקוראת עליה בשקיקה נוהמת, אבל מציצה. הסיפור הזה פשוט. לא חשוב מה תוכן הראיונות איתה בעיתונות, בערבי־הראיונות, או בטלוויזיה. מאחרי כל מוצר מוגמר שכזה, מאחרי כל ראיון, עומד בן־אדם, בשר ודם, שחוקי הקרינה פועלים עליו. יש לו קרדיט אצלך, אחרת, אתה לא מגיע לבדוק מה יש לו למכור לך. וזהו זה. על מרכזי התיקשורת האלה, פנינה מקרינה את השידורים.

זו לא חוכמה לשבת מוגנים בתוך הבית,

להיות אמא של דנה

קקאו מלא רמאות לאימהות של גפרורים

אמא לילד שמן, לכי מפה שניה אחת. זה סתם ירגיז אותך. הפעם זו פגישה לאימהות של רבע־עוף. אם יש לך מזל, ואין לך בעיות עם קקאו הבוקר של מישקל הנוצה שלך, יש לי פטנט של קקאו עוד יותר טוב. הוא הומצא יום אחד מרוב יאוש, ומסתבר שהוא עובד שיגעון.

קשה מאוד להשמין ילדים רזים. כיוון שגוף התינוק צורך כך וכך קלוריות לכל קילוגרם של גופם. ככל שמישקל הילד נמוך יותר, מובן שגם צריכת הקלוריות שלו קטנה יותר, אבל זה לא תמיד כך. יש גם חשבון אחר, שהוא חשבון של ארוחות. יש ילדים שאחרי מיספר שעות, בסביבות שעה מסויימת, רגילים לאכול. לא הייתי ממליצה לתת בבוקר את הסבא־והסבתא־בתוך־קערת־הדייסה, כיוון שאז הם באמת שבעים אחר כך למשך שארית היום, אבל להגזים קצת בתוך המשקה של הבוקר, זו גניבת קלוריות בטוחה, זה המאכסימום בתוך מינימום, שעדיין לא מפריע לכל שאר היום.

וזה מה שעושים. בהצטברות יומיומית זו דיאטת־השמנה. בבוקר לוקחים בקבוקון שמנת־קפה שכזה, שעולה עשרים ושש לירות, ויש בזה 10% שומן, במקום 3%, כמו בחלב רגיל. שמים את זה בבלנדר עם ביצה שלמה לא מבושלת, כפית דבש, וחצי כפית קקאו (אני שמה אבקת חרובים). לערבל, לשפוך לבקבוק היניקה (זה יוצא 300 סי.סי. וטעם הביצה בכלל לא מורגש).

גמרנו עם המילחמות של הביצה, ואיך לא לבזבז עליה ארוחה שלמה, שאחרי לא־פותחים את המקור. את הקקאו העשיר הזה יכול הילד לגמור לאט־לאט עם סי־פורים ברבע שעה. לכבד את הפסקות השיהוקים, ולא לדחוס הלאה, כיוון שאחרת הם פולטים הכל.

ילדים מאוד מתרגלים לטעם מסויים, ואם הם לא רגילים לטעם הדבש מההת־חלה, לא להחליף להם את הסוסים באמצע המירוץ, למרות שאני מאוד מתנגדת ל־סוכר. בעיקרון, אפשר אז להחליף רק את החלב בשמנת הקפה הזו. זה יוצא יקר? חכו תראו אילו מחירים פי־עשר מוכנה כל־אם־של־יצור־שברירי לשלם, בכדי ל־קבל „יותר ילד".

הכורסא או הכיסא, ולחלק ציונים. בבית אתה לא חשוף לביטחון המוחץ שלה. האש שלה נספגת כולה בתוך בן־שיחה־הקרוב. אחר כך, כבר לא חשוב בכלל אם האיש־של־התיקשורת מורח אותה בתור האידיוט האבסולוטי של המדינה. משנה העובדה, שהוא מעביר אותה בכלל, וזו כבר עבודה נקיה של פנינה. את זה, אי־אפשר לקחת לה. זה שלה. בפירוש.

נסה אתה לבטל אותה במגע אישי, ב־מיסגרת שיחה תרבותית, מבלי להזדקק לגידופים. תחילה זה קל שיגעון. אבל נסה להמשיך ולבטל אותה גם אחרי שהיא מתייחסת באמת ובכנות לשתן שאתה שופך עליה כאל גשם. לכל סיפור דרושים שניים. בדינמיקת התיקשורת האנושית, אחד בסוף תמיד נכנע לקונצפציה של ה־שני, וזו אף פעם לא פנינה. את זה, אי־אפשר לקחת לה. זה שלה. בפירוש.

נסה אתה לבטל אותה במגע אישי, ב־מיסגרת שיחה תרבותית, מבלי להזדקק לגידופים. תחילה זה קל שיגעון. אבל נסה להמשיך ולבטל אותה גם אחרי שהיא מתייחסת באמת ובכנות לשתן שאתה שופך עליה כאל גשם. לכל סיפור דרושים שניים. בדינמיקת התיקשורת האנושית, אחד בסוף תמיד נכנע לקונצפציה של ה־שני, וזו אף פעם לא פנינה. לא יודעת רבותי, איך היה הזוכמיר פעם. אבל „הפעם", זה מיספר מלא־כוח. ה חו כ מ ה שלו זה באמת דבר מישני.

היגיינה

מיברשות־השיניים ומה צריך הבן־אדם לדעת עליהן

עכשיו, אחרי שחיברתי כותרת כל־כך בומבסטית, אין לי ברירה, אלא באמת לספר. ובכן. מה צריך הבן־אדם לדעת על מיברשתו הפרטית?

ראשית כל הוא צריך לדעת לזרוק אותה. צריך להתאמן חזק בתרגילים נפשיים מאו־מצים, איך נפרדים ממנה אחרי מכסימום שלושה חודשים. אנא. זה לא הדובי מרוט־האוזן, שזריקתו כרוכה בחבלה נפשית. מיברשת באמת מפקששת את כל העבודה ברגע שהקוסמטיקה שלה כבר מזייפת.

אני תופסת פריחה כשאני רואה בחדרי־אמבטיה מיברשות הבן־יקיר־לי שכאלה, זקנות ואהודות מרוב הרגל. שיערן תלוש, חבוט, מרוט — זיפיהן מעורגלות בחן פרוע רב, כמו מיזרקה, ואיש לא מעלה כלל בראשו לשלשלן לפח. מיברשות, זה חוק ידוע של ההיגיון, זה כמו גרבי גברים. קונים אותן רק פעם בחיים. מחירם יכול להיות כמו שתי מנות פלאפל, אך עד שזה לא מת באופן יסודי, לא קונים חדש.

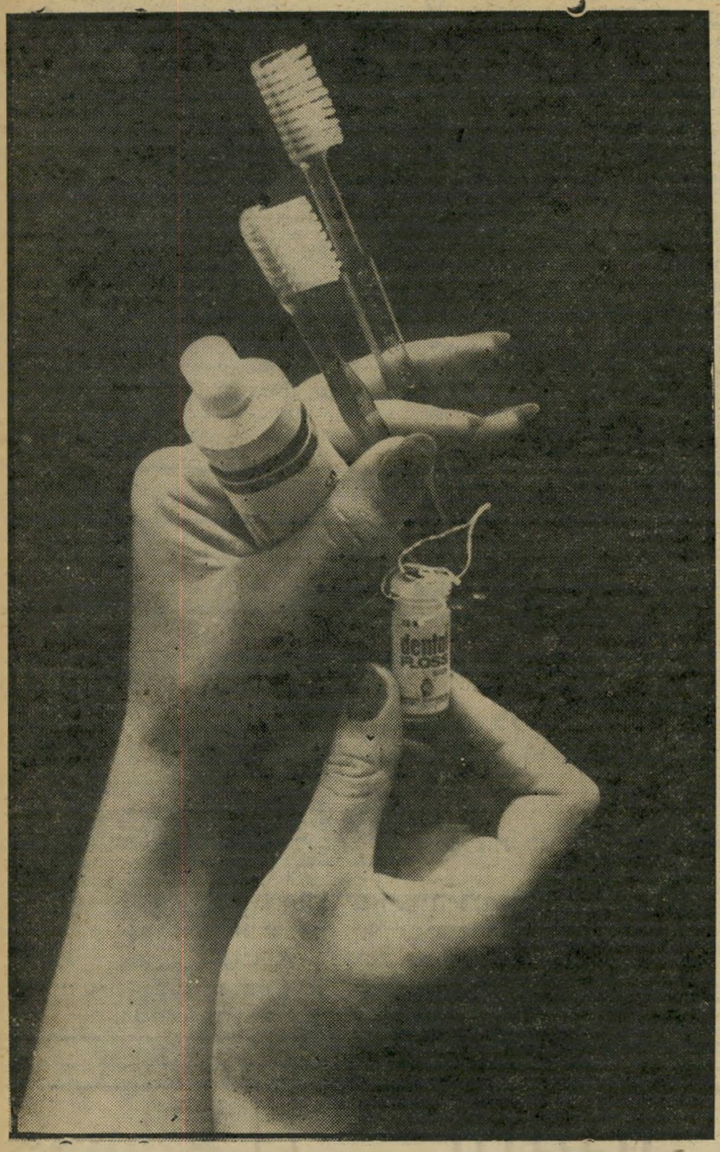
אולי לכן, בונה האצולה האירופית חדרי־אמבטיה עם גומחה בקיר בגודל של אריח. לשם תוקעים את כל אביזרי הניקיון הכה פרטי, ונועלים את זה בדלת דקיקה. אני חושבת שטמון בזה רוב היגיון. חוץ מזה צריך לדעת לסלק גם את מיבחר ה־מיברשות של הידידים. רק לאדם הגר בבית, מותר שיהיה בטבו מיגרש קטן למיברשתו.

עכשיו לעניינים.

שערותיה של מיברשת יעילה חתוכות וקצורות בקו ישר. זיפיה עשויים חומר סינתטי, כיוון שמקובל ששיער טבעי תופס בקלות רבה זיהומים. דרגת הקושי שלה בשום פנים ואופן אינה חזקה, כיוון ש־מיברשת נוקשה מדי עלולה לגרום במיק־רים מסויימים לנסיגת חניכיים, עקב שיפ־שוף נמרץ איתה.

שנית, הניקיון, מיד יובן בהמשך, אינו יעיל בעזרתה. גודלה הוא בינוני עד קטן, כיוון שרק במיברשות קטנות ניתן לנקות כל שן ביעילות, אבל זה לא עקרוני. כאשר אדם לומד לנקות את שיניו, הגודל לא משנה.

על מיברשת השיניים החשמלית, הכה נוחה, מושמעת ביקורת רבה. טוענים ש־שימוש סדיר ויומיומי בה, גורם לקילקול הסתימות, עקב הוויברציות שהיא משלחת.

ואם אנחנו בנושא, אז כמה מילים על ציחצוח השיניים. הבעיה מתחילה בעובדה, שקוראים לעסק ציחצוח. רוב האנשים אכן מצחצחים את זה בכמה תנועות שיגרתיות, בעוד שמוקדי העששת מקבלים ליטוף עדין של מים ומישחה. שיניים לא מצחצחים. שיניים מנקים. ואיפה מנקים? תמיד במקום הלא נכון.

רוב בני האדם מקדישים תשומת־לב רבה לפני השן, שבעצם אפילו אכילת תפוח־עץ מנקה את זה. צריך לעבוד עם המיברשת תמיד במקום החיבור של השן לחניכיים. שם, שם בדיוק סביב כל שן, במקום שהיא תקועה בבשר, צריך לדמיין תעלה מלאה מיקרובים, ולהתרכז עליהם.

אני יודעת שזה בולשיט לנסות לחנך אוכלוסיה שלמה על תנועות ניקוי נכונות, שהן משהו כמו טאטוא אבק במטאטא קטן — בשיניים העליונות מלמעלה כלפי מטה — בלי להחזיר את המיב־רשת דבוק לשן, אלא באוויר, ובשיניים התחתונות מלמטה כלפי מעלה, כנ"ל, כשהסיפור הזה חוזר על עצמו באותו נוסח גם בצד הפנימי של השיניים, עם הקפדה מייוחדת על הטוחנות האחוריות, אשר לשם בדרך הטבע קשה הגישה, ורבה העזובה.

טוב זה לא מעשי. אבל אפשר, בלי שום בעיות, לבצע את תנועות הסיבוב המטו־רפות הרגילות מעט למעלה יותר, כדי שהן תפגענה דרך־אגב, בקרשצ'נדו, במקום החיבור הקטלני. עכשיו ברור למה לא מיברשת קשה. גמישות הזיפים היא תנאי חיוני לכניסתם בתוך התעלה, ואיסוף תר־בית המיקרובים החוצה.

אולי זה המקום לקשקש מילה או שתיים על מה זה ליכלוך וניקיון השן.

אחת הבעיות הפסיכולוגיות, בפירוש פסיכולוגיות, של ניקוי השיניים, היא שאין שום ליכלוך נראה לעין אחרי גמר הציחצוח, למרות שרובו ועיקרו ודאי נותר בפה. אנחנו רגילים מקטנות להבדיל באופן סביר בין נקי ומלוכלך. טיגופת זה תמיד איזה געוונטע תעייה של ליכלוך, שרואים.

ובכן השן, זה לא כך. הליכלוך הכי קטלני, שפעולתו הרסנית, יושב בתוך שיכבה כימעט שקופה. אם מסתכלים היטב־היטב, אולי מבחינים בפס דקיק, בעל גוף לא עבה יותר מאשר גביגה לבנה הכי עדינה מדוללת במים.

בבתי־המירקחת נמכרים כדורים אדומים ללעיסה ויריקה, הצובעים רק את הליכלוך באדום, מקילים על זיהויו, ומאפשרים על דרך הבקרה להתרכז עם הניקיון במקומות התורפה. וכמובן, שום ניקיון אינו שווה פרוטה, ללא החוט הדנטאלי. אחרי הציח־צוח הנמרץ ביותר, פולים בעזרת החוט עוד אוצרות שלמים מבין השיניים. חוט המשי מכוסה השעווה הקטן, המצולם, הוא החוט היעיל ביותר. קומפקטי, ניתן לאריזה אפילו בתוך ארנק כסף של גברים, ובעל איכות מעולה.

עכשיו, כל הבורות בשיניים על את־ריותכם. אני את שלי עשיתי.

בריאות

מה עושים לחניכיים מדממות

קרה לכם כבר פעם, אוי לנרווים, שפית־אום, אחרי ציחצוח נמרץ מדי, או סתם בגלל דלקת, התחיל דימום מעצבן בחניכיים, שלא הסכים להראות שום סימנים של הפסקה מרצונו הטוב?

אם קרה לכם פעם דבר שכזה, אתם כבר מכירים את טעם הכייף הנדיר של הצריבה המקומית המעצבנת, ולא צריך להכביד עליכם רוב תיאורים משכנעים.

הדבר הכי פרודוקטיבי, והכי בקיצור שאני יכולה לתרום לכם לכבוד העניין הזה, הוא הפטנט הבא:

לכו לבית־המירקחת, וקנו בקבוקון קטן של נוזל גינגיוון. כתוב בהוראות־השימוש שלו לטפטף שלושים טיפות ממנו לתוך כוס, ועם התמיסה המתקבלת — לגרגר, ולשטוף את הפה. אז כאשר יש בזה דימום, זה בדיוק מה שלא עושים.

מה שכן, לוקחים את הבקבוקון, מקרבים לו את הפיה עד האיזור המדמם, ולוחצים ישר את התמיסה הבלתי־מדוללת על ה־מקום. מעקמים את הפה כל כמה שדרוש, וגם מטים את הראש על הצד, בכדי לאפשר לנוזל להישאר על הפיגום שלו מיספר שניות, להשלמת העבודה.

בדרך־כלל, אחרי מכה ראשונה לא מדוללת שכזו, העסק מבריא. ממש תוך שעות. פעמים נדירות צריך לחזור על הנגלה הזו עוד הפעם. אז מה. זה מבריא בכל זאת.

אודטה דנין

הגיעו לארץ אופני מרלבורו - אנגליה

10 הילוכים ושכלולים רבים ✦ זולים ב־25% מאופניים דומים ✦ ישראל מצטרפת למרבית מדינות אירופה

בימים אלה, הגיעו לראשונה לארץ, אופני היוקרה מאנגליה — „מרלבורו". אופני „מרלבורו" מיועדים לנוער ולמבוגרים, והם מתאימים במיוחד לטיולים, ונסיעות קצרות וארוכות.

דגם האופניים הראשון שהגיע השבוע עשוי שלדת פלדה אנגלית והוא כולל 10 הילוכים, 10 מחזירי אור, תאורת לילה, פנס קדמי ואחורי, כנפיים קצרים, ג'ק צדדי, סבל כרום אחורי ועוד תוספות ושכלולים רבים. בנוסף לתכונות אלה ישווקו אופני „מרלבורו" במחירים נמוכים במיוחד. נמוכים מאלה המקובלים באנגליה נמוכים ב־25% ממחירי כל סוגי האופניים המקבילים בארץ.

הוזלה ניכרת זו, אפשרית תודות לשיטת הרכישה יוצאת הדופן של היבואן („דהר" — תעשיות אופניים בע"מ) חברה זו הפועלת בארץ, זה 55 שנה אך ורק בעסקי אופניים, רכשה נסיון ומיומנות המאפשרים לה לערוך בדיקה יסודית ומקיפה של מחירי כל חלקי האופניים ולהרכיב מפרט טכני לאופניים מעולים, באיכות ובתקנים של „מרלבורו", אך במחירי מינימום.

לתקנים הגבוהים שמציבה חברת „מרלבורו" לאופניה כבר כ־60 שנה, נוספו דרישות היבואן שנועדו להתאים את רמת ואיכות האופניים לצרכים בארץ. בצרפת, אנגליה, גרמניה, איטליה, הולנד, בלגיה, שבדיה, דנמרק ובעוד מדינות רוכבים מיליוני אנשים ונוער באופני „מרלבורו". בימים אלה מצטרפת לרשימה גם ישראל.

את אופני „מרלבורו" מייבאת ומשווקת בארץ חברת „דהר" המבטיחה גם מלאי חלפים גדול.

לא לנשים בלבד

סטודיו B

פותח קורסי הכנה ללידה

לנשים העתידות ללדת באפריל 1981.

- הרצאות פסיכולוגיות.
- אמצעי המחשה, שקופיות, סרטים.
- התעמלות (חיזוק שרירים, שמירת גמישות הגוף, ישיפור יציבה)
- סיור מודרך בחדרי לידה ועוד...

נוכחות הבעלים רצויה במשך הקורס

הקורסים בהדרכת הפיזיוטרפיסטית נחמה דואק
(לשעבר מדריכה בבי"ח „אסותא").

הקורסים יתקיימו ביום א' החל מ־1.2.80 בשעות 17.00 וב־19.00.
פרטים והרשמה בטלפון 238026, ארלוזורוב 80, ת"א.

דרושים פקיד או פקידה טלפוניסט/ית

להתקשר לחנה

טל. 03-232262

הזמנה שבדאי לנצל

ריהוט עתיק, כלי נחושת, שעונים ופטיפונים עתיקים, ליטוגרפיות, תחריטים, ציורי שמן ואקוורל, דברי אמנות לבית ולגן ועוד ועוד.

פתוח בשבת בלבד במשך כל היום ובאמצע השבוע לפי תיאום טלפוני מראש.

נירעם, אורנים 37, טבעון, טל. 04-931751.

מחנה שלי

לימים טובים יותר!

אפשר עכשיו לשוחח בטלפון מבלי להרים את השפופרת!

בעזרת מכשיר מתוחכם שנחבר לטלפון שעל שולחנך תוכל מעתה לשוחח בטלפון ולהמשיך בעיסוקיך כנדרש. לקבלת פרטים וקביעת פגישה נא להתקשר

לרן, טל. 287486.

מזכירות אוטומטיות ● חייגנים אוטומטיים ● מרכזיות תדיראן ● חוסמי חיוג בינלאומי ו/או בינעירוני ● התאמת טלפונים אמריקאיים לתקן הישראלי ● התקנה ● שרות. ● תיקונים ● אספקה לכל חלקי הארץ.

אפשרות לשכר מכר.

טלראן — ציוד תקשורת מתקדם.

דיזנגוף סנטר, קומת הגשר, טל. 287486

הורוסקופ

(המשך מעמוד 10)

מעבודה שיגרתית. חשוב להם שיוכלו להגיע לעמדה מכובדת. הם אינם אוהבים מרות, למרות שאינם מתמרדים, ומקבלים עליהם את עול המשמעת, כשהמיסגרת מחייבת. הם מחכים לחזדמנות שיוכלו להתקדם, ולנהל בעצמם את המקום שבו הם עובדים.

הם שואפים להנהיג את ההמונים ולזכות בכבוד. אולי זו חסיבה שמוצאים כל־כך הרבה גדיים בפוליטיקה. ריצ'רד ניכסון, בנג'מין פרנקלין, מאו טסה טונג, גמאל עבד־אל־נאצר, אנוור אל־סאדאת, יוסף סטאלין, ואצלנו — גד יעקובי, יצחק מודעי, גאולה כהן, עוזי נרקיס ויוסף לפיד.

הגדי העוסק בפוליטיקה לא יהיה בדרך־כלל מחדש גדול או רפורמטור. הוא יוביל את החמונים בדרך הבטוחה שללו קודמיו. ההצלחה בתחום הפוליטיקה נובעת מן העובדה, שבן גדי יודע להסתיר את השאפתנות שלו, הוא אינו מתנחל בתוקפנות כל עוד מעמדו אינו מאפשר זאת. הוא הולך לאט, אבל בטוח בדרך הנכונה. הוא יודע מהם חישובי הסדאיות שלו, ומחכה לשעת־כושר בסבלנות. בינתיים הוא עוזר לחזקים ממנו. יש לו כוח להתמיד במשימות קשות. הוא טוב מאוד בדאגה לקולקטיב — לכלל יותר מאשר לפרט. בן גדי אוהב לארגן בקנה־מידה גדול, ולא תמיד מסתדר עם בעיות ריגשיות.

תחום נוסף, הבולט מאוד בילידי גדי, הוא התחום האמנותי. למרות התדמית הרצינית, דווקא הם, יותר משאר המזלות, ניחנו בחוש קצב מפותח, ואהבה אמיתית למוסיקה. זמרים רבים בארץ ובעולם משתייכים למזל זה, ואהובים על הקהל. אצלנו: יפה ירקוני, יהורם גאון, אריק איינשטיין, דודו אלחרר, יהודית רביץ, אסתר שמיר, רוחמה רז וגלי עטרי. גם מבין הקריינים יש שני גדיים אהובים על הקהל — דניאל פאר ודליה מזור.

בשטח האהבה קשה להבין את בני המזל. בכל מה שקשור לענייני רגש הם סגורים, זהירים ומאופקים. לא קל להם לבטא את רגשותיהם. גם כאשר הרגש גובר על ההיגיון, השולט בהם בדרך־כלל, קשה להם להתוודות, ולהתנחג בקלילות וספונטניות לבן־הזוג.

על־פי־רוב הם זהירים מאוד בבחירת בני־הזוג, ומסוגלים להחזיק אותם ביחסם המסוייג. הם מצפים שיבינו אותם גם ללא דיבורים מיותרים, וללא הפגנות חיבה, הנראות להם מיותרות לחלוטין. אך בר המזל, שהצליח לחדור דרך קליפות השריון הרבות של הגדי, מגלה שם עולם עשיר של רוך ועדנה, ואהבה כנה ואמיתית.

הם עומדים בהבטחותיהם, משרים הרגשת ביטחון ונותנים הרגשה של קבועות. בניגוד למזלות האוויר, שמבטיחים ומדברים, אך לא מצפים מאף אחד שיתייחס יותר מדי ברצינות למילותיהם. הגדיים כמעט דורשים מבני הזוג שיאמינו בהם.

הם נוטים להינשא בגיל מאוחר יחסית, וכאשר הם מבוססים מבחינה חומרית. חיפושיהם ממושכים, הם מאוד חוששים מבחירה בלתי־מוצלחת, או מכישלון בנישואים. מבת־הזוג הם דורשים מסירות לבית ולילדים. לפעמים רגש החובה כלפי העבודה גורם להם למעט בבילויים, אך למרות־זאת הם מסורים לבית, ומפתחים את רגשותיהם באיטיות ובביטחון.

בריאות — מזל גדי שולט על הברכיים, העצמות, השיניים והעור. על־פי רוב בגיל הילדות הם חלשים יותר, ורגישים למחלות עור ודלקת־פרקים. ילדים במזל זה נפגעים לעיתים־קרובות בברכיים ובאיזור הרגליים. כאשר הם מתבגרים, הם מתחזקים ומתחסנים, כך שבבגרותם הם בריאים וחזקים.

רופאים רבים משתייכים למזל גדי, וביניהם ניתן למצוא רופאי־שיניים רבים. יתכן בגלל שליטתו החזקה של שבתאי על השיניים ועליהם.

בתקופה זו ילידי גדי עוברים תקופה לא קלה — שינוי בהשקפת־עולמם ובמיסגרות־החיים. רבים מהם מפרקים שותפויות, בין אם עסקיות ובין אם מישפחתיות. עוברים דירה, ועושים חשבון־נפש לגבי דברים שהתחילו בהם לפני שבע שנים. הם עומדים לפני פרצת־דרך חדשה, ושינוי בכל החיים. יתכן עיסוק חדש או קשרים חדשים.

במדינה

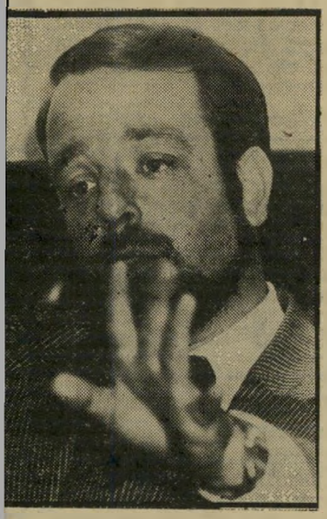
דרכי אדם

מאסר - לאלה

שיש להם

נגד יאיר וינר היו שש פקודות מעצר, שהסתכמו ב־126 ימי מעצר בסך־הכל. וינר לא היה עבריין ולא נאשם בעבירה פלילית. את פקודות־המעצר צבר בגלל חובות שונים.

לפי החוק צריך ראש־ההוצאה־לפועל לערוך חקירת יכולת לחייב. הוא צריך לברר מה הכנסתו של החייב, כמה כסף הוא יכול להחזיר לחודש, ולקבוע את דרך תשלום החוב. אם מסתבר לו כי האיש בעל אמצעים ויכול לשלם את חובותיו, אך אינו מוכן לעשות זאת, והוא מתחמק מכך, יכול הוא להטיל עליו מאסר לתקופה שלא תעלה על 21 יום לכל חודש.

פרקליט שפטז
הצלה לחייבים

כאשר הופיע וינר בפני ראש־ההוצאה־לפועל, נשאל רק שתי שאלות: „היכן אתה עובד?" ו„כמה אתה משתכר לחודש?" וינר ענה כי הוא עובד כזבן בחנות, ומרוויח כ־2400 שקל לחודש. הוא הוסיף כי הוא נשוי ויש לו שני ילדים, ואין ביכולתו לשלם ממשכורתו זו את החוב.

למרות זאת ציווה עליו ראש־ההוצאה־לפועל לשלם מייד מחצית מחובותיו, בערך 12,000 שקל, ולא, ייאסר ל־21 יום.

מאסר שאינו מוצדק. מאחר שלא היה בידו כסף, נכנס וינר למאסר. הוא ישב בכלא וחשב על העוול שנגרם לו, ואז ביקש מעורך־הדין יורם שפטל להגיש ערעור על החלטת הרשם עובדיה חזון.

הערעור התברר בפניו של השופט המחוזי, ישראל גלעדי. וינר יצא לחופשי. השופט החליט בהחלטה עקרונית כי אין מקום לעצור אדם רק על שום שאין לו כסף „הכליאה באה לכפות על אדם לשלם כאשר ראש־ההוצאה־לפועל משוכנע שיש לאיש יכולת ולמרות זאת איננו משלם". כיוון שלא הוכח כי לוינר אמצעים מספיקים לשלם את חובו, שוחרר מבית־הכלא.

החלטה זו תעניין בוודאי עשרות חייבים, היושבים בכלא ואינם יודעים שבעצם נכלאו ללא הצדקה. השופט הדגיש בפסק־דינו כי החייב ישוחרר מייד, ולא התיר לדחות את הדיון למועד אחר, כאשר בא כוחו של הנושה יהיה בארץ. „בנסיבות כאלה, כאשר החייב יושב במאסר שאינו מוצדק לדעתי, היתה חובתו של בא כוח המשיב לדאוג לייצוג מתאים בעת שהותו בחו"ל."

הבעל אנס את אשתו - השופט אנס את השיטה המישפטית

בת־שבע ומשה כהן בחתונתם
האשה זעקה, המילים זעקו

עקוּתיה של בת־שבע כהן פתחו תקופה חדשה במישפטי הישראלי.

כאשר היתה בת־שבע מסוכסכת עם בעלה משה, לא נתנה לו להתקרב אליה.

באחד הימים הופיע הבעל בבית אשתו ותבע את זכותו כבעל. היא סירבה לו, אך הוא גבר על התנגדותה, ובכוח ובאיומים קיים איתה מגע מיני.

זמן מה לאחר מכן הועמד הבעל למישפט באשמת אינוסה של אשתו. הוא הורשע בדין ונדון לשלוש שנות מאסר בפועל. בית־המישפט קבע כי קיימת בישראל עבירה, כאשר בעל אונס את אשתו החוקית.

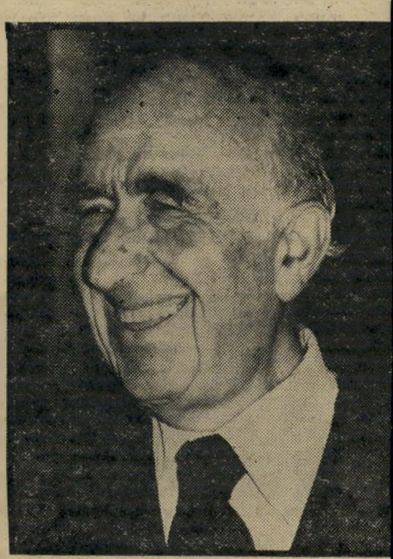
ישראל — חלוצה בעולם

ב כל העולם המערבי יש רק שלוש מדינות בילבד המכירות בעבירה כזו: אורגון, דלאוור ודרום־דקוטה בארצות־הברית. כל יתר המדינות בארצות־הברית, וגם בריטניה ואירופה, אינן רואות כל רע בכך שבעל אונס את אשתו החוקית. מותר לו להשתמש לשם כך אף באיומים ובאלימות. ובית־המישפט אינו מוסמך לדון אותו. רק בשוודיה נחקק לאחרונה חוק ההופך התנהגות כזו לאונס מדרגה שניה, אשר עונשו קל יותר מאונס רגיל.

כיצד קרה שדווקא מדינת־ישראל, שה־חוק השולט בה הוא עדיין במקורו החוק האנגלי משנת 1936, זכתה להיות בין ארוך־טווח, הצליח לשנות את החוק במדי־נת־ישראל.

„שמח אני על ההזדמנות המזדמנת לי להודות קבל עם ועדה באשמת הנוסח הראשון," אמר השופט. „ישבתי בראש ועדת־מומחים שהכינה את הנוסח החדש (של החוק הפלילי), ועל דעת חברי הדגו־לים שבוועדה ההיא, הצענו לכתוב (בסעיף האונס) ‚שאינה אשתו' במקום ‚שלא כדין', שבמקור האנגלי... אמרנו בליבנו — למה נסתיר מעיני המחוקק ומעיני העם את האמת במערומיה, שמאחורי המילים הטכ־ניות הללו, ‚שלא כדין', מסתתרת להלכה ולמעשה זכות הבעל לאנוס את אשתו! נחשוף נא בנוסח החדש את האמת לאמי־תה, שמא יעשה המחוקק מעשה ויתקן את הטעון תיקון, כשיראה במו עיניו את המצב כמות שהוא..."

וכך, במיבצע שלא היה כמותו, הכריח השופט את המנגנון המחוקק במדינה לשנות את החוק המיושן, ללא הזדקקות לכנסת.

השופט חיים כהן
אונס „שאינה אשתו"

השופט אנס!

שתי מילים

לפי הוראת־חוק מיוחדת, מקים שר־המישפטים מפעם לפעם ועדת־מומחים, שתפקידה הוא לתרגם לעברית ולשלב ביחד את כל החוקים הקיימים בשטח מישפטי מסויים. הדבר נחוץ בישׂ־ראל, שחלק מחוקיה עדיין כתובים במקורם באנגלית בידי המחוקק הבריטי בתקופת המנדאט, וחלק בעברית, כאשר נחקקו על־ידי הכנסת. פקודת החוק הפלילי משנת 1936 מקורה בבריטניה. מאז בוטלו רבים מסעיפיה, ושונו אחרים. סעיפים חדשים נחקקו על־ידי הכנסת בעברית, וצורפו לפקודה הישנה. גם חוקים רבים העוסקים בפלילים נחקקו מאז על־ידי הכנסת.

מכיוון שהיה קשה כבר להתמצא בחוקים הפליליים, החליט שר־המישפטים חיים צדוק בשנת 1975 למנות ועדת־מומחים, אשר תתרגם ותשלב ביחד את כל החוקים הפליליים, לקודקס אחד בעברית. סמכותה של ועדה כזו הוא אך ורק לתרגם את היש ולא לשנותו, כי־ שינוי החוק ניות הללו, „שלא כדין" למלים העבריות „ש־אינה אשתו". ודבר זה אמר במפורש שבעל אינו אשם באינוסה של אשתו.

המילים „שלא כדין" במקור אמנם רמזו לכך, שאם הבעל נשא את אשתו כחוק, הרי מותר לו לבעול אותה גם בניגוד לרצונה, והדבר לא יהיה עבירה. אולם מכיוון שהמילים הללו היו צנועות וטכניות, לא עוררו כל התרגשות, ושיקפו בנאמנות את החוק האנגלי, שממנו נבעה הפקודה הישראלית. המלים „שאינה אשתו" זעקו לשמיים. וכך, בדיוק כפי שחזה השופט כהן בעת שתירגם את החוק לעברית, כאשר „עוד לא יבשה הדיו על הנוסח החדש" גילה שר־המישפטים את ה„טעות" בתירגום ופנה לתקנה.

„האשה אינה שבויית־חרב"

מ כיוון שעבודת התירגום והשילוב היא ארוכה ומייגעת, ונופלות במה־לכה טעויות־סופר, הכין המחוקק גם דרך מיוחדת לתיקונן, בלי להפעיל את הכנסת כולה. שר־המישפטים יכול לפנות לוועדת־חוקה־חוק־ומישפט של הכנסת, להביא לפניה את הטעון־תיקון, והיא מתקנת.

גם המילים „שאינה אשתו", אשר, לדעת שר־המישפטים, לא היו אלא טעות־סופר, הובאו לתיקון כזה בפני הוועדה. היא תיקנה אותן, בדבר המובן מאליו.

החוק חזר להיות בדיוק כפי שהיה במקור, כאשר אמר „הבועל אשה שלא כדין, נגד רצונה..." אולם כאשר הגיעה לפני בית־המישפט פרשת כהן ואשתו, ותיקונו הם זכותה הבילעדית של הכנסת.

כאשר ישבה הוועדה לדון בסעיף 152 של פקודת החוק הפלילי, אשר קבע את עבירת האונס, היה הסעיף כתוב באנגלית כך: „כל אדם, הבועל אשה שלא כדין נגד רצונה, בכוח או באיומים... ייאשם בפשע, והוא צפוי ל־14 שנות מאסר." הסעיף המתוקן והמתורגם, שיצא מתחת ידי הוועדה, היה סעיף 345 לחוק העונשין 1977, וסעיף זה אמר: „הבועל אשה, שאינה אשתו, נגד רצונה..." באופן מפתיע תורגמו המילים האנגליות הברורות בדקו השופטים את החוק, ומצאו כי נמחקו ממנו המילים „שאינה אשתו".

הרושם היה שהמחוקק הביע את דעתו במפורש שלא יתכן כלל כי האונס את אשתו ייצא ללא עונש. ולכן פרשו את הסעיף הישן־חדש כאילו הוא תלוי בדין האישי של הנאשם. כלומר אם כהן ואשתו הם יהודים, יש לבדוק בדין היהודי, אם מותר לבעל לבעול את אשתו נגד רצונה.

החוק העברי אינו מתיר זאת, וקובע במפורש „אשה אינה כשבוייתי־חרב, לחי־בעל למי ששנוא עליה." לפיכך המילים

פרקליט גוזן
אונס „שלא כדין"

„שלא כדין", במיקרה זה, התפרשו „שלא כדין הדתי היהודי". משה כהן נמצא אשם באינוסה של אשתו.

אפשר רק להעריץ את האדם אשר הצליח לשנות חוק קדמון ושמרני, ולהפכו אחד החוקים המתקדמים בעולם, בתרגיל מישׂ־פטי שאיש לא חשב עליו קודם.

אילנה אלון ■

קולנוע

סינמטקים

המטרו האחרון מבלגיה

אילו היה במאי ישראלי מעז לעשות סרט כמו אשה בין המיצרים, של הבמאי הבלגי אנדרה דלבו, אין ספק שהיו צולבים אותו על צלב גדול, מעלים אותו באש, ומפזרים את אפרו לכל הרוחות — למען יראו כל עוכרי ישראל וייראו. כי סרט זה, שייצג את בלגיה בפסטיבל הסרטים של קאן ב־1979, והוצג השבוע בסינמטק תל־אביב, דורך על כמה יבלות מקודשות. אחד משלושת הגיבורים הוא פלמי לאומני, המשתכנע כי במילחמת־העולם השנייה מוטב לעשות ברית עם הנאצים כדי להיפטר מן הוואלונים השנואים. ועוד: הוא מראה אוכלוסיה בלגית שאי־הסובלנות שלה גורמת לאנשים להתאבד. מסקנתו הסופית של הסרט: רבים מדי לא ידעו כלל מהי המילחמה, ושפטו אותה רק מנקודת המבט האישית־פרטית.

אולם בה בשעה שמישרד־החוץ הישראלי מקבל עוויתות פלצות בכל פעם שמזכירים לו את מסע האלונקות, ואינו מוכן להציג אותו בשום מקום, רכש מישרד־החוץ הבלגי עותק של אשה בין המיצרים והוא מסיע אותו מארץ לארץ, כדי לייצג בעזרתו את התרבות הבלגית המודרנית. כך הגיע הסרט השבוע לישראל, יחד עם כמה סרטים בלגיים אחרים. למעשה לא נועדו סרטים אלה מראש להצגה בסינמטק תל־אביב; אבל משהגיעו הוסיף הסינמטק הצגה יומית מיוחדת, מחוץ לתוכניתו הרגילה, כדי לאפשר למשוגעים לקולנוע להתוודע אל מקור סרטים נוסף, שפירותיו אינם מגיעים אלינו דרך קבע.

לאומנות ופוליטיקה. על הרמה התרבותית של אישה בין המיצרים אין עוררין. אנדרה דלבו הוא הקולנוען הייצוגי של בלגיה. איש שכל סרטיו עד היום נודעו באיכויות החזותיות הנדירות שלהם ובנסיונות לגלוש מעולם המציאות לעולם הדימיון — ובחזרה.

מהרבה בחינות סרטו האחרון הוא הפשוט ביותר מכל שעשה. סרט קטן, קאמרי כמעט. הוא מספר על ליאווה, אשה צעירה. היא בת 24 כאשר פורצת מילחמת־העולם השנייה. זה עתה נישאה לידיד נעוריה, בן טוב למישפחה טובה, פלמי לאומני, השונא את דוברי הצרפתית במולדתו. היא יודעת שתפקיד האשה הוא להיות בבית, לטפל במיטבח, לאהוב את הבעל ולדאוג לצרכיו. והעיקר, את העמדות הפוליטיות, את ההליכה לקלפי ואת עתיד המישפחה יש להשאיר בידי הגבר.

אלא שהמילחמה פורצת עוד לפני שקמה מישפחה של ממש ועוד לפני שהספיקה להיווצר שיגרה בין השניים. האידיליה הנפלאה של ימי הנישואים הראשונים מופרת. הבעל, אדריאן, מתגייס לצבא, יוצא להילחם בפולש הגרמני ושב בהקדם הביתה, כשגרמניה משלימה את כיבוש הבזק של מערב־אירופה. עם שובו הוא משוכנע שכל הצרפתים ודוברי הצרפתית הם בוגדים חסרי עמוד־שידרה. הוא מחליט שהעתיד שייך לגרמנים; אם העם הפלמי רוצה להיוושע, עליו לקפוץ על עגלת המנצחים.

אהבה לוהטת. יחד עם קבוצת צעירים השותפה לדעותיו, הוא לובש מדים נאציים ועוזב שוב את רעייתו לבדה, בפרבר של העיר אנטוורפן. אלא שהפעם, בעיני השכנים, היא אשתו של משתף־פעולה, יצור מוקצה מחמת מאוס שאין לברכו לשלום ברחוב. היחידי המוכן לחליף עמה דברים, הוא הקצב של הטיות שהבורגנית הקטנה, ליאווה, חשבה קודם לכן שהן מתרחשות רק בספרים.

בזכות המאהב. סוף המילחמה. הבעל עומד לדין על שיתוף פעולה עם האוייב. האשה כימעט נופלת קורבן לשכנים, הרוצים לעשות בה שפטים על שהיתה נשואה לו. רק הופעתו של לוחם־המחתרת, שניצל בזכותה, מונעת אותם מלעשות זאת. הבעל נידון לשנות־כלא, אבל ניצל מעונש חמור יותר בזכות מאהבה של אשתו.

אחרי כמה שנים, חוזר הבעל הביתה, מסתגר וזועף על העונש שקיבל, לדעתו, שלא בצדק. המאהב בא לבקר לעתים מזומנות, ודורש מליאווה שתעזוב את הבעל ואת הבן שנולד בינתיים ותצטרף אליו; מה גם שהוא זקוק יותר מכל למישענת, אחרי שהקאריירה הפוליטית שתיכנן, אחרי תום המילחמה, עלתה על שירטון. שני הגברים השונים בתכלית זה מזה מצפים מן האשה לאותו הדבר. בסופו של דבר נוטלת ליאווה את בנה ועוזבת את הבית שבו חיה ואת שני הגברים שבחייה.

יש בסיפור רבדים שונים. אפשר להתייחס אליו כאל תהליך ההתבגרות הנפשית של אשה, המתרחש בעיצומה של אחת התקופות הקשות ביותר באירופה. כימעט נישואיה של מאריה בראון בגירסה הרבה יותר מאופקת ומופנמת. במישור זה אין למעשה ויכוחים לגבי הסרט, והכל

מארי כריסטין בארו בתפקיד ליאווה ב„אשה בין המיצרים"
תפקיד האשה להיות בבית

ליאווה (מארי כריסטין בארו) ואדריאן (רוטגר הוואר) בטכס חתונתם
עתיד המישפחה בידי הגבר

פרנסוא (רוג'ר ואן הוז) ואדריאן (רוטגר הוואר)
לעזוב המאהב והבעל גם יחד

מודים שדלבו, שהפשיט את סיגנונו מכל גינוני התיחכום שלו, הצליח במשימתו.

אולם אפשר לראות את הסרט גם במישור אחר — המישור שהטריד רבים בבלגיה. כי מדובר כאן בפרסקה של בלגיה בעת המילחמה. בלגיה של אנשים אפורים וקטנים, של שכונה קטנה בעיר גדולה. ובבלגיה זאת יש משתפי־פעולה עם תנא־צים, שאולי אינם מאמינים בדוקטרינה של היטלר, אבל אינם בוחלים באימוצה כל זמן שהדבר יכול לשרת את האינטרסים הלאומניים שלהם. מה שהרגיז במיוחד את הפלמים, במיקרה זה, הוא שמשתף הפעולה הוא פלמי, בו בזמן שלוחם־המחתרת הוא ואלוני. אם כי הדמות הראשית — האשה — צריכה להיות דמות של אשה פלמית, בחר דלבו דווקא בשחקנית מארי־כריסטין בארו הצרפתית (בחירה מוצלחת מאוד, משום שמעטות השחקניות המסוגלות ל־השרות סביבן כל כך הרבה חום וחביבות). התוצאה היתה סידרה של התקפות חריפות ביותר מצד מבקרים פלמיים, שלא שכחו להזכיר לדלבו שהוא עצמו קרוב יותר לתרבות הצרפתית מאשר לפלמית, ואשר הצביעו על סידרה שלמה של פרטים שאינם הולמים בדיוק את ההיסטוריה. פרטים שאולי לא היו מטרידים אותם, אילו שירתו מטרה הנראית בעיניהם.

הכרתי ניסבל. המישור השלישי, ואולי המטריד ביותר, בא לידי ביטוי דווקא ברקע למשולש האהבה המרכזי. רמזים ברורים מדי מפוזרים לכל אורך הסרט על קטנוניות האוכלוסיה ועל הת־עניינות שלה בבעיותיה הקטנות, יותר מאשר בסערה הגדולה המתחוללת סביבה. מן הבחינה הזאת קרוב דלגו לסרט של פרנסואה טריפו, המוצג בימים אלה בישׂ־ראל — המטרו האחרון. טריפו ציטט בעדינות את סארטר ודיבר על „הסתגלות לבלתי נסבל"; אצל דלבו נראה המצב חמור יותר: אין זה עניין של הסתגלות אלא בילבול של המערכת המוסרית, בהתאם לכדאיות החומרית, וכל זאת ב־איצטלה של צדקנות.

עד היום הוצג סרטו של דלבו רק פעם אחת בסינמטק תל־אביב. אם יוקרן בשנית, כדאי לעשות מאמץ ולראות אותו.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — חלום של קוף, תהילה, האחים בלוז, התוודעות, המטרו האחרון, מנהטן, מחבואים.

ירושלים — תהילה, האחים בלוז, הרומן שלי עם אנני, מחבואים.

חיפה — האחים בלוז, חזרת התיזמורת, תהילה, הקאריירה המזהירה שלי.

תל־אביב

★★★★ **חלום של קוף** (פאריס, איטליה) — בשורת גסיסתו של המין ה־גברי, בסרט אלגורי, מרשים ביותר מבחינה חזותית ומעורר מחשבות רבות של הבמאי האיטלקי מארקו פררי. ז'ראר דפארדייה, מארצ'לו מאסטרויאני וג'יימס קוקו מופי־עים בסאטירה מרה זו בתפקידים הראשיים.

★★★ **התזוזעות** (מוסיאון, הונ־גריה) — גבר ואשה, זרים זה לזה, נאלצים להסתתר בצוותא במשך תקופה ארוכה, בדירת זרים, מפני הנאצים בבודאפשט. סרט אינטימי ורגיש, מבויים בכישרון רב על־ידי אישטוון סאבו.

ירושלים

★★★ **מחבואים** (רון, ישראל) — הסרט הישראלי המוצלח ביותר מזה זמן רב, מספר על ילדות בירושלים בתקופה שבין מילחמת־העולם השנייה למילחמת־השיחרור, ועל אי־סובלנות של חברה ב־מצור הרודפת את החריגים שבתוכה. כאי־לו היו אוייבים. במאי: דן וולמן.

★★★★ **הרומן שלי עם אנני** (סי־נמה 1, ארצות־הברית) — הביטוי השלם ביותר לעולמו המתוסכל של אינטלקטואל יהודי בניו־יורק ומערכת היחסים שלו עם ידידתו המתוסבכת והלא־יהודיה. מצחיק ומעורר מחשבה. וודי אלן עוד לא עשה דבר טוב מזה עד כה.

חיפה

★★★★ **חזרת התיזמורת** (מוריה, איטליה) — פדריקו פליני משחזר באורח תיעודי כביכול חזרת תיזמורת באולם עתיק־יומין, והופך את המעמד לסמל ש־משקף את מצבה של איטליה, ואולי את מצבו של חלק גדול מן המערב.

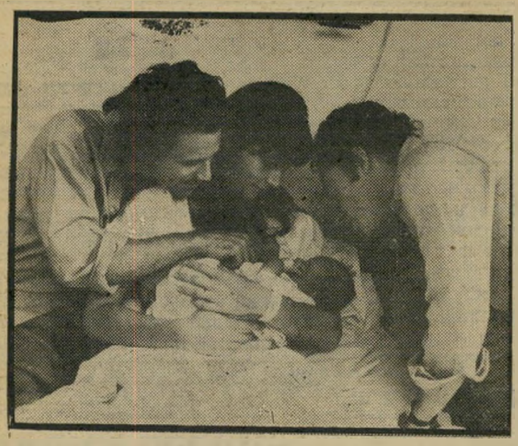

ג'ול וג'ים בואמריקה

ויקי ופיל (פאר, תל־אביב, אר־צות־הברית) — סירטו החדש של פול (אשה לא נשואה) מאזורסקי מתחיל בבית־קולנוע ניו־יורקי המציג את ז'ול וז'ים ומס־תיים, עשר שנים אחר־כך, באותו המקום. בין שני הקצוות הללו עוסק מאזורסקי במיחווה לבמאי הצרפתי פרנסואה טריפו ובמעקב אחרי שני ידידים: ויקי, מורה ממוצא יהודי, ופיל, צלם ממוצא איטלקי. קורותיהם צריכים לשקף את הלך־הרוחות ומצבי־הרוח של אמריקה בעשור האחרון.

כמו בסרט של טריפו, מכירים השניים נערה ומתאהבים בה. הם מחזרים אחריה, כל אחד לפי דרכו. היא עתידה לעבור מהאחד לשני, מבלי שהדבר יפר, ברוב השלבים, את הידידות הקושרת ביניהם. למען האמת, החצי הראשון של ויקי ופיל מושפע מדי מן הסרט הצרפתי המפורסם. הוא נוטל משם לא רק את הנושא, אלא אפילו סצינות ספציפיות, כמו ארוחה בחיק הטבע. אפילו התיאורה שלו מזכירה את ז'ול וז'ים.

המחצית השנייה של הסרט עוסקת יותר באופנות של שנות ה־70 באמריקה ובדרך שבה מתנסית השלישית באופ־נות אלה — החל מן השיבה אל האדמה והמחאה של תחילת העשור ועד לרדיפת הבצע המסחרית שבסופו. מאזורסקי מנסה להתייחס בקלילות לכל השיגיונות האו־חזים בגיבוריו, בין אם המדובר בהתנסות בסמים או בהת־בודדות, כאילו כל אלה אינם אלא שלבים הכרחיים שיש לעבור אותם כדי להתבגר. ומה זאת בגרות, זו כבר שאלה לסרט אחר. מוסר ההשכל הסופי — והוא סופי רק מפני שהוא מתייחס לתופעה החדשה ביותר של שנות ה־70 — הוא שאשה אינה צריכה להיות עוד פונקציה של גבר זה או אחר, וכל מי שראה בה מין חפץ מובן מאליו, כמו הריהוט שבביתו, צריך ללמוד שעובדות החיים השתנו.

שארקי קידר ואונטקין: אהבת אדם

תזכורת לגאון

אליבי (אסתר, תל־אביב, אר־צות־הברית) — אלפרד היצ'קוק לא התייחס ברצינות יתרה לסרט זה, שעשה ב־1954. לדבריו, היה זה עבורו מעין תהליך של „טעינת מצברים", כלומר סרט שאין צורך להשקיע בו הרבה מאמץ ומחשבה. בראיון הארוך שלו עם פרנסואה טריפו, שראה אור בצורת ספר, הוא מציע לעבור עליו לסדר היום, מכיוון שאין בו דבר ראוי לציון מיוחד.

גריים קלי — עם היצ'קוק בפעם הראשונה

אולי בהשוואה לסרטיו האחרים של היצ'קוק, אליבי אינו אירוע. אבל, כידוע לכל, גם היצ'קוק שיגרתי הוא עדיין לקח לכל מי שאוהב קולנוע. אם אמן־המתח לא התאמץ במיוחד בסרט זה, הרי הסיבה פשוטה: הוא נטל מחזה בעל אותו שם, של פרדריק נוט, ועיבד אותו כימעט ללא שינויים לקולנוע. העלילה כולה (פרט לשתיים או שלוש סצינות קצרות) מתנהלת בתוך דירה אחת, וברוב הזמן המצלמה אינה יוצאת אפילו את הטרקלין של אותה דירה. מאחר והסרט צולם במקור בשלושה מימדים (אופ־נה קצרת־חיים, שהלכה לעולמה עוד לפני שנקלטה), הירבה היצ'קוק לשחק, לדבריו, עם זוויות צילום חריפות.

מילבד זאת הסרט הוא שיעור מעניין במה שאפשר לעשות בתוך דירה סגורה, בעזרת מצלמה, מבלי להזדקק לתעלולים מלאכותיים ומבלי שהתוצאה תיראה תיאט־רלית, חרף הכמות הגדולה יחסית של דיאלוגים. זה היה סירטה הראשון של גרייס קלי עם היצ'קוק, בו בדק את התכונות שאותן הוא עתיד לנצל בצורה מרהיבה יותר בשני סרטיו הבאים: החלון האחורי ותפוס את הגנב.

צחוק בהסוואה

משומשת במצב טוב (תל־אביב, תל־אביב, ארצות־הברית) — עוד פרק אחד ברוח הטירוף האוחזת היום בקומדיה האמריקאית. שניים מן הבמאים המפורסמים ביותר של הדור הצעיר שם, סטיבן שפילברג וג'ון מיליוס, הפיקו את הסרט. רוברט זמקיס, בן־טיפו־חיו של שפילברג, הוא הבמאי.

מדוע בחרו שפילברג ומיליוס להיות מעורבים בכל הפרשה הזאת? הם, כנראה, תבחינו שמתחת לחיצונית אווילית במיקצת, להומור השקוף למדי ולחיספוס שבעשייה, הסרט הוא התקפה ארסית על יסודות המוסר האמריקאי, על אורח־החיים האמריקאי ואפילו על החלו־מות האמריקאיים. אמנם הוא אינו מציע דבר כתחליף, אבל כפי שכבר הכריזו ריפורמטורים רבים: כדי לבנות מחדש צריך קודם כל להרוס. וזה כנראה מה שהקומדיות החדשות של אמריקה שמו לעצמן כמטרה.

מעשה בשני אחים תאומים, המחזיקים בשני מיגרשים למכירת מכוניות משומשות. אחד מלוקק, חלקלק, מושחת ונבזה. השני מוזנח, מיושן, חסר־יישע. הראשון קונה פולי־טיקאים, צועק שהוא מייצג את האמריקאיות על טהרתה, ומחפש כל מיני דרכים לנשל את אחיו מרכושו. שני קובר עצמו בין מכוניותיו, שקוע בתרדמת־חורף ארוכה, אינו מבחין שהזמנים השתנו ושהעולם סביבו אינו נוהג עוד כמו בימים הטובים ההם.

ובאמצע, בין השניים, הדור הצעיר, זה שאין לו אש־ליות ויסורי־מצפון. הוא רוצה כסף, מפני שעם כסף אפשר להשיג כבוד, ובעזרת הכבוד אפשר להגיע לעמדה.

כל ההערות הציניות האלה מסתתרות מאחרי סיפור צולע למדי, על שני הצעירים השאפתנים שעובדים עבור האח הטוב, ונלחמים את מילחמתו ואת מילחמת בתו באח הרע, תוך כדי המהתלה, נגרם הרס לרכוש, חטא בל יכופר בחברה קאפיטליסטית. הטלוויזיה, הפירסומת, הפו־ליטיקה מוצגים כבדיחות. מוסר ההשכל הוא לכל.

קורט ראסל: האמריקאיות על טהרתה

שידור

צל"ג

אפס בריבוע

● למפיק **אפריים סטן** ולמגיש **חיים קינן**, על תוכניתם שמונה וחצי, ששודרה ביום החמישי, ושהרעיפה גשם־נדבות של תרבות על צופי־הטלוויזיה, שהיו בהמתנה למישחקה של מכבי תל־אביב באיטליה. מבטו הקפוא של חיים קינן, שליווה כשיא החוויה התרבותית קטעים מתוך הצגות־תיאטרון משעממות, שחלקן שודר שבוע קודם לכן, בתוכנית מוס"ף, לא הביא חיים כלשהם לקטעים אלה. המבקרת **שוש אביגד** נתקלה בביקורתה העניינית בגלי־צוננים מטעם המגיש קינן, שהצליח להמ־ציא נוסחה חדשה ההופכת את הסיפרה שמונה וחצי לאפס בריבוע.

מאחורי הקלעים

הספורט האמריקאי

של גילעדי

הליחשושים שעברו במהלך השבוע ב־מיסדרונות בניין־הטלוויזיה בירושלים, דמו לסיפור אגדה לילדים, מעולם־החלומות של התיקשורת הבינלאומית. הסיפור הוא סי־פור הצלחתו של **אלכס גילעדי**.

גילעדי, שהגיע למיצוי עצמו בטלוויזיה הישראלית, אחרי שהיה האחראי הבילעדי למיבצעי־סיקור רבי־מוניטין בביקור ה־בכורה של הנשיא אנוור אל־סאדאת, האר־לימפיאדה ושאר הפקות־ענק, חש שכיש־רונו אינו ממוצה עוד בבניין־הטלוויזיה.

הוא החליט לצאת לחופשה־ללא־תשלום בת שנה. הוא היה מוכן לבלות את מרביתה באילת, ואפילו, כדבריו, לשמש כ„מוג אצל רפי נלסון". עם אישור יציאתו ל־חופשה פנה אל שתי רשתות־טלוויזיה בינ־לאומיות, והודיע להן, בלשון לאקונית, שהוא מוכן לקבל מהן הצעות־עבודה.

כעבור יומיים התקשרו אל גילעדי ראשי רשת־הטלוויזיה האמריקאית אן־בי־סי, ו־הציעו לו את מישרת „מנהל־הספורט של אן־בי־סי באירופה", מישרה הנחשבת כ־אחת הבכירות בצמרת התיקשורת האלק־טרונית באירופה (שבמהלכה מופקד גיל־עדי על סיקור מישחקי וימבלדון לארצות־הברית, מישחקי־ספורט־החורף, תחרויות ה־אולמות הסגורים באירופה באתלטיקה, ו־שאר אירועי־ספורט).

לצופי הקולנוע הזוכרים את הסרט רשת שידור, המתאר את עוצמות הכוח של אנשי־תיקשורת אמריקאיים, תהיה הזדמנות לעקוב אחר כניסתו של גילעדי, כישראלי הראשון, לעולם־העל של התיקשורת ה־טלוויזיונית, בזכות המיומנויות המיקצו־עיות שלו, שזכו בהכרה בינלאומית יותר מאשר בהכרת הראשים הנוכחיים של ה־טלוויזיה הישראלית.

יורדים על ירון

רוח־רפאים מהלכת במיסדרונות המינ־הלה של רשות־השידור, השוכנת בבניין חוטי־ירושלים — רוחו של השדר והמפיק **ירון לונדון**, הנמצא בחופשה־ללא־תשלום מרשות־השידור.

לונדון הקדיש את השנה האחרונה ל־תוכנית הסאטירה יורדים על השבוע, ביחד עם **מרדכי** („מוטי") **קירשנבוים** (אף הוא עובד הרשות בחופשה־ללא־תשלום). ההצגה עומדת להיסגר בימים אלה, אחרי הצלחה קופתית חסרת־תקדים.

רוח־הרפאים התגלתה כאשר נלחש ב־מיסדרונות חוטי ירושלים כי לונדון נמנה עם ראשיה ומארגניה של מערכת־הבחירות של שימעון פרס. קברניטי רשות־השידור הזדרזו לפנות אל היועץ־המישפטי של הרשות, **נתן כהן**, כדי שיחקור את הנושא ויגיש את מסקנותיו וחוות־דעתו המיש־פטית. היועץ המישפטי של הרשות טרם הביע את דעתו על נושא זה, העשוי להיות לשערוריה התורנית של הרשות.

ירון לונדון הכהיר שהוא אכן מסייע לעבודת מטה־ההסברה של פרס, אלא שהוא עושה זאת, ביניתיים, בהתנדבות, וללא כל נטילת שכר. בתוקף סעיף 40 של חוק רשות־השידור חל על לונדון „דין עובדי הרשות כדין עובדי המדינה לעניין חיקוקים אלה". מותר לעובד־מדינה לפעול במיסגרת שבה הוא בוחן את אופן קבלת החלטותיה של ממשלת־ישראל, במהלך השלבים ה־ראשונים של המשא־ומתן עם ממשלת מצ־ריים על השלום.

ברשימתו מטיח שיפר בפני ראשי ממשלת־הליכוד השמצות שאיש מעובדי רשות־השידור טרם פירסם כדוגמתן ב־רבים.

רשימתו של שיפר עוררה סערה ותר־עומת בחוגים ממשלתיים, שפנו אל הנהלת רשות־השידור וביקשו ההבהרות על כך. בדיקה שנערכה במישרדו של דובר־הרשות, **משה עמירב**, גילתה ששיפר לא קיבל אישור מלישכת הדובר, כנדרש בחוק, לשם פירסום בכלי־תיקשורת אחר.

כאשר פנו אל שיפר במטרה לערוך חקי־רה, טען שיפר כי קיבל הרשאה לפירסום רשימתו מטעם מנהל קול ישראל — רדיו, **גידעון רכ־ארי**. ואכן, לב־ארי נתן ל־שיפר את ההרשאה שמנעה את נזיפתו המישמעתית.

לפיד נגד הכנסת

ניסיונן של הסיעות הגדולות בכנסת לנצל הדלפות מישטרתיות בעניין השר **אהרון אבו־חצירה** לשם הגבלת חופש־העיתו־נות נתקל בהתנגדות מכיוון בלתי־צפוי לחלוטין, מצידו של מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**.

בישיבה השבועית של פורום החדשות דחה לפיד את תביעתה של ועדת־הכנסת להימנע מפירסומים שאין בהם ציון מקור הידיעה. לפיד קבע כי הרדיו והטלוויזיה, שהוא מופקד עליהם, אינם חייבים לציין את מקור הידיעה. הוא הדגיש שעל הרדיו והטלוויזיה לבדוק ולאמת את מקור ה־ידיעה, אך לא לציין בפומבי את מקורה. על הכתב מוטלת החובה למסור לממונה עליו את מקור הידיעה, ואת מקוריותו, כדי למנוע פירסומה של ידיעה בלתי־מבוססת. עמדת לפיד היא, שאין הרדיו והטלוויזיה יכולים לוותר על מקורות־מידע חיוניים בפירסום מקורן.

פסקול

טופולתורס

כינוי פגימי למיבצע הטלתרום, שעומדת להפיק הטלוויזיה הישראלית למען אגודות הילדים הנפגעים למיניהן, הוא טופלתרום. הסיבה: הסכמתו של כוכב הקולנוע וה־תיאטרון, **חיים טופול**, להיות המנחה־האורח בהתנדבות. אגב, תרומה ראשונה בסך 150 אלף ל"י כבר התקבלה במישרדי הטלוויזיה מטעם חברת הביטוח ארגט ●● מנהל מחלקת ההפקות, **יוסי גודארד**, שהודיע על התפטרותו אחרי כישלון וחי־כוכים עם ההנהלה, ימשיך בתפקידו עד למציאת מחליף מתאים. בדיקות שנערכו עם **אביטל מוסינזון**, שכיהן בעבר בתפ־קיד זה, והעובד כיום בקונצרן כלל, לא מצאו הסדר שיהלום את רצון שני ה־צדדים ●● התחליף למישדר מוקד, שנערך ביום הרביעי, שבו הובאו ראיונות עם **יצחק רבין** ו**שימעון פרס**, עורר אצל עורך מבט, **יעקב אחימאיר**, בעיה לגבי סדר־הופעתם של שני המתמודדים. בנו־כחות עדים נטל אחימאיר מטבע של חצי שקל וערך הימור בין השניים. המנצח היה יצחק רבין, והראיון עימו הוקרן ראשון ●● המנהל־היוצא של מחלקת הספורט, **אלכס גילעדי**, העניק תשורה אישית לעובדי־מחלקתו המסורים: אפודי־ספורט שעליהם מוטבע סמל מבט ספורט.

שדר־בחופשה לונדון (עם גבי אדזור ואשתו נירה)
האם מותר לעבוד בשביל פרס?

קול כהנא לגולה

כתבים, שבאו בשבוע שעבר לסקר את מסיבת־העיתונאים שערך „הרב" מאיר כהנא, ששוחרר מבית־הכלא אחרי ריצוי של עונש, נדהמו לגלות, כי את מסיבת־העיתונאים הינחה **אריה יזיוס**, אחד מכתבי המחלקה לאידיש של קול ישראל, וקול ציון לגולה. כמה מהכתבים התבדחו וכינו את מסיבת־העיתונאים כ„קול כהנא לגולה".

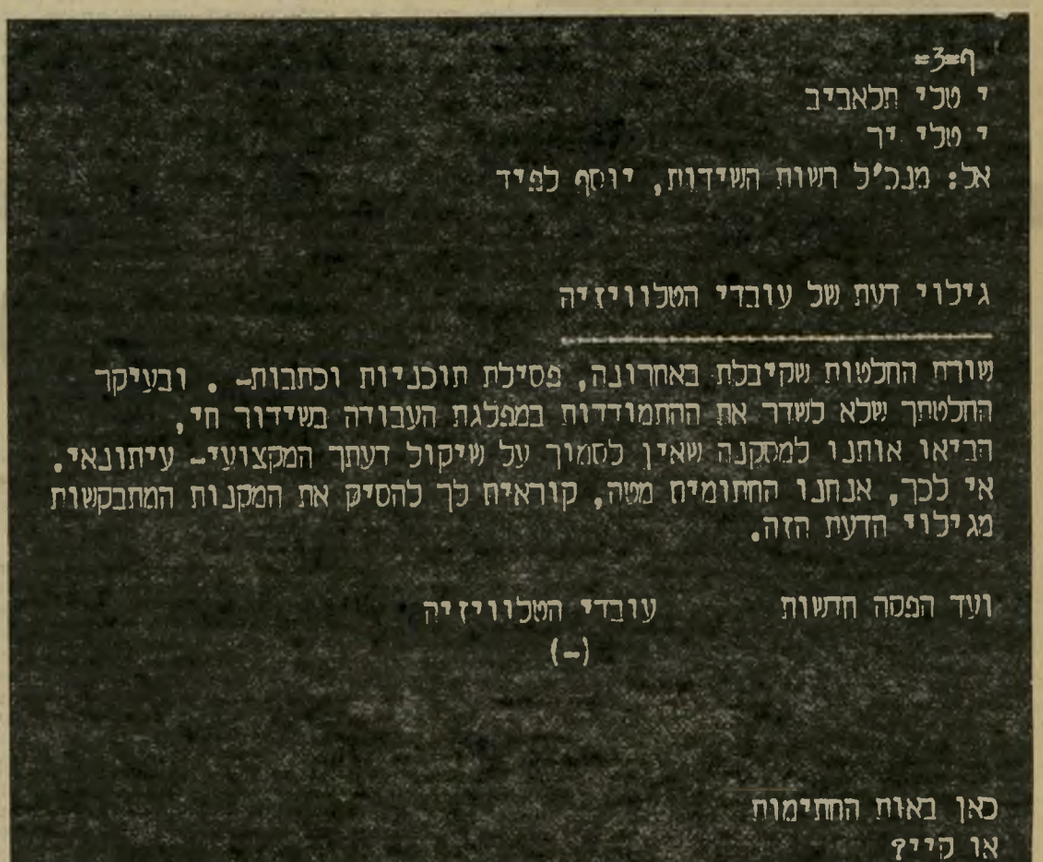
כתבים אחרים פנו אל מינהלת רשות־השידור לברר כיצד קרה שכתב־הרדיו, המקבל שכרו מרשות־השידור, משמש כדובר־רשמי של אירגון פוליטי ימני־קיצוני.

הנחייתו של יוליוס נמצאת בבדיקה בידי היועץ־המישפטי של רשות־השידור.

שיפר לא ננזף

הכתב לענייני־מיפלגות של הרדיו, **שימעון שיפר**, פירסם בכתב־עת רשימה

משבר הוועידה: אזעקה בטלפרינטר

עובדי הטלוויזיה נגד לפיד: נוסח הודעת־הטלפי־רינטר, אשר התקבלה במערכת הטלוויזיה בתל־אביב מוועד עובדי־הטלוויזיה בירושלים, לחתימת עובדי הטלוויזיה בת"א על גיליון־דעת נגד המנכ"ל.

יום רביעי

24. 12

● **ספינת האהבה (8.03) — שידור בצבע)** — ג'ון ויטקומב, ציר־קונגרס ששמו נקשר בשערוריה ציבורית, מחפש מיקלט על סיפון הנסיכה הפאסיפית. הוא מתיידד עם רובין, עיתונאית פיקחית ונאה העובדת בעיתון רודף שערוריות. סטפני היידן, סנר־בית אינטלקטואלית ומצודדת, סבורה שנוסע זקן וספגוני בשם גיבסון מהווה דוגמה רעה ל־ציבור. מורין מקורמיק מופיעה בתפקיד הנערה המשתתפת ב־תחרות־יופי. סיכוייה מצטמ־צמים עקב נוכחותו של החבר עובדות חדשות ונמרצות. בין הנערות נמצאות הצעירות ריי־טה (סוזן סיינט־ג'יימס), קרן (רובין דאגלס) וטרייסי (פני פייסר). ריטה היא שאפתנית החפצה להגיע לפיסגה בכל מחיר. קרן וטרייסי צעירות ממנה ופחות בטוחות במטרו־תיהן ובכישוריהן.

יום חמישי

25. 12

● **המאהב (10.25) —** דרמה של המחזאי הבריטי הנודע הארולד פינטר, שזכתה במקום הראשון בתחרות פרס איטליה. ריצ'ארד (פטריק אלן) ושרה (וויויאן מרצ'נט) מנה־הלים למראית־עין אורח חיים מכובד. הם מתגוררים מחוץ ללונדון, ומדי בוקר גוטל ריי־צ'ארד את התיק שלו, נושק לאשתו על הלחי ויוצא במכו־ניתו למישרדו שבסיטי. אחר הצהריים הוא שב לביתו ואשתו מקבלת את פניו במשקה. הם מבלים ערב שקט שלאחריו פורש ריצ'ארד למיטת־היחיד שלו, בידיעה מלאה ששרה, הלובשת שימלה מגרה וגרבי ניילון שחורות, בילתה את אחר הצהריים בחברת מאהבה. ריצ'ארד מקבל מצב עניינים זה, מכיוון שהוא משוכנע כי למרות בגידתה אשתו עודנה אוהבת אותו. היא אף מודה כי היא חושבת עליו בשעת ה־בילוי עם המאהב. ומילבד זאת: לריצ'ארד יש „מכרה טובה מאוד, שהיא זונה". שני־הם מאושרים, והסדר זה מהווה בסיס מושלם לקשר יציב.

עדן, ויין, ג'יימס ודאגלס: הבנות במישרד
יום רביעי, שעה 10.05

הרכושני שלה, שאותו מגלם בובי שרמן.

● **נקודת חן (8.53) —** במיסגרת הסיורים המודרכים עם אורי דביר — הפעם זכרון־יעקב, מושבה שנוסדה ב־1882, הרחובות, היקב ובית מישפחת אהרונסון, שבניה ייסדו את ניל"י.

● **הבנות במישרד (10.05 — שידור בצבע)** — סיפוריהם של שלוש נערות ואיש־עסקים העובדים באימ־פריה כלכלית. בן נייפק (דייי־וויד ויין), שסגר את הכלבו שלו, כדי לפתוח אחר בעיר יוסטון, מורה לעוזרתו לי רולינס (ברברה עדן) לשכור

● **קונצרט לעוגב ולתיזמורת מאת הנדל (11.15)** — בביצוע תיזמורת סימפונית של רשות־השידור מבאדן־באדן, גרמניה. מנצח וסולן דניאל כרוזמפה.

יום שישי

26. 12

● **לחן בחיי (5.50 — שידור בצבע)** — סרט מצרי בכיכובם של פאריד אל־אטרש, מארווד אמין ו־חוסיין פאהם. מארווד נישאת לפאריד למרות שאינה אוהבת אותו, וזאת כדי להסתיר את הריונה מחוסיין פאהם, שנטש אותה לאנחות ונסע לחפש עתידו בנכר. בשובו מנסה חוסיין להשיב אליו את אהבתו ואת בנו. לאוהבי שירתו של פאריד אל־אטרש ולחובבי נופי הלבנון של טרום מילחמת ה־אזרחים. אלה מוגשים בשפע. הסרט מוקרן במלאת שש שנים לפטירתו של הזמר.

● **שעה טובה עם מני פאר ואורחיו (9.15) —** המנחה יראיין אנשים הדומים לאישים, וביניהם כפילים של הנרי קיסינג'ר ושל רונאלד רגן.

● **מסך יורד (10.15 — שידור בצבע)** — סידרה מישפחתית אמריקאית. הנפתחת בהתאבדותה של ה־גברת היווייד. ההתאבדות דח־פה את בתה להתחיל לכתוב את זכרונות המישפחה. הסיפור מתחיל בראשית שנות האר־בעים, בימי פרוץ המילחמה, ו־נמשך עד שנות השבעים. עו־למה של מישפחת היוויד על רקע עולם הבידור והשעשועים האמריקאי. מפיק הסידרה הוא אחד מבני המישפחה הזו. לי רמיק וג'יימסון רובורדס.

● **המקצוענים (11.00)** — אפיזודה נוספת בסידרת ה־מותחנים הבריטית: האמת וכל האמת.

שבת

27. 12

● **האירועים המרכזיים בשנת 1980 (6.30)** — סרט־תיעודי הסוקר את ה־אירועים המרכזיים של השנה שחלפה בתחום הפוליטי־מדיני והחברתי־כלכלי. מפיק־עורך: ארם ביליאן.

● **איש מישפחה (10.05)** — השחקן אדוארד אסנר (כוכב הסידרה לו גרנט) מופיע בתפקיד גבר בגיל העמידה, המתגורר עם בני מישפחתו במנהטן. הוא נשוי זה 25 שנה למגי (אן ג'קסון), אב לשני ילדים וסב לנכד. חייו של אדי מארן מתערערים כאשר הוא פוגש במרסדס (מרדית בקס־טר בירני) בת ה־24. מתפתחת ידידות תמימה, ומתגלע קרע בין אדי לבין אשתו השמרנית.

יום ראשון

28. 12

● **עוד יהיט (8.03 — שידור בצבע)** — תוכנית־בידור המוקדשת הפעם ללהיטים לועזיים.

● **המיסבאה של ארי צ'י (8.30)** — ביום חג־ההודיה מגיעים לביקור בתו, חתנו ונכדו, הלא הם גלוריה, מייק וג'ואי. המיפגש המיש־פחתי מעורר את הממתו של ארצ'י, את דמעותיה של גלוריה ואת רחמיה של אדית.

● **נשים בכלא (10.00)** — הפרק האחרון בסידרה. קן דלטון מיבצע בהצלחה רבה ניתוח־לב־פתוח לילדה שחורה. הד"ר רייבן נעזב גם על־ידי אשתו, ובאחד מחדרי בית־החולים מתגלית גופתו של אביה של קתי.

● **בנסון: אחים לנשק (11.20)** — בנסון יוצא מעורו מרוב שמיחה, כאשר חברו לנשק מימי מילחמת קו־ריאה מגיע העירה. השניים חוגגים כנהוג בין חברים ל־נשק. מארסי, מזכירתו של המושל, מתרגשת כאשר אדי, החבר של בנסון, מבקשה לב־לות עימו. בנסון מקווה שתת־פתח אהבה אמיתית. אדי עושה רושם טוב על המושל גטלינג, ומוכר פוליסות־ביטוח לעוזרו של המושל טיילר. בנסון מת־גאה בתברו לנשק עד שמתברר כי הוא נשוי.

יום שני

29. 12

● **חבוצי המדע ה־בידיוני (6.15)** — הכוכב המיסתורי גאמיליון, הנע מחוץ למערכת השמש, מכריז מיל־חמה על כדור־הארץ. זה קרה בשנת 2199. אנשי הכוכב מפ־ציצים את כדור־הארץ בפצצות קטלניות ותושבי הארץ יורדים למחבואים במעמקי האדמה.

● **כצוותא עם נחום גוטמן (9.30)** — שידור חוזר של ערב שהוקדש לצייר נחום גוטמן בעודו בחיים. בהנחיית דן בן־אמוץ.

● **המובחרים (10.45)** — סידרה בריטית מעולה. היבט חדש ויוצא־דופן מעול־מם של אנשי השירות החשאי הבריטי. הפעם: למען מטרה נעלה.

יום שלישי

30. 12

● **כרטים ביקור: ואדי סאליב (9.30)** — סרטו התיעודי של הבמאי עמוס גיתאי, המתאר את ה־מהומות העדתיות שפרצו ב־וואדי־סאליב, חיפה, ב־1959. בסרט מופיעים שלושה מניפי נס המרד: דויד בן־הרוש, חיים ממן ויוסף שמטוב. מזכיר מו־עצת פועלי חיפה באותם ה־ימים, יוסף אלמוגי, מציג את גירסתו. גם קארל זינגר, מי שהיה ראש מחלקת הבילוש במישטרת חיפה, עושה כמותו.

● **מששיה יוצא אחד (11.00 — שידור בצבע)** — פרק שני בסידרה.

לקראת שידור: אחוזה באולאה

סאגת־המשך ל„שורשים", המתרחשת על אדמותיה של אחוזת־באולאה. היחסים שבין שני הגזעים מהווים את הקונ־

הרווד: אחוזה באולאה
סידרה חדשה בימי ראשון

פליקט העיקרי של החלום האמריקאי. ששת פרקי הסידרה יוקרנו החל מהשבוע הבא, בימי ראשון, אחרי „מבט שני". בתצלום: פלויד (דוריאן הארווד) רב־התהילה חוזר לאחוזת־באולאה.

מיבחר חוכניות רדיו

● **עולמו של האלוף (מיל') בני פלד ייחשף בתוכנית „בין שישי לשבת" (יום שישי, 26.12, רשת ב'; שעה 11.05) בראיון עם יצ־חק ליבני. מפקד חיל־האוויר לשעבר טוען שיש לבטל את המיפלגות בישראל, להרחיב את הגבולות עד לליטאני ולשארם אל־שייך, ולחלק את לבנון בין ישראל וסוריה. פלד יתייחס בראיון גם לפרשת רן פקר ולשינויים שיש לדעתו להנהיג בצה"ל.**

● **מוסיקה ליטורגית במיסגרת „הקונצרט הקאמרי השבועי" (יום ראשון, 28.12, רשת א'; שעה 8.35) בשי־דור־ישיר מתיאטרון ירושלים. בתוכנית: מיסה סולמניס לרוסיני, בהשתתפות זמרי קמראן. בהפסקה ישוחח מי־כאל אוהד על רוסיני וחמו־סיקה הליטורגית.**

אלן ומרצ'נט: המאהב
יום חמישי, בשעה 10.15

אל־סאדאת ישב במלון „המלך דויד" בירושלים וראה את נאומו בכנסת בטלוויזיה הירדנית ✶ אל־סאדאת: „איך קיבלה גולדה רישיון להוראה כשהיא מגלה בורות כה רבה בענייני המרחב?"

הנשיא אנוור אל־סאדאת מאמין כי ועידת־הפיסגה ברבאט (במארוקו) מהווה נקודת־מיפנה בפוליטיקה הערבית וכי בעיות רבות, שהועלו באותו כינוס, יותירו את מישקיעיהן לתקופה ארוכה. הנשיא סאדאת אף מאמין כי מה שאירע בוועידת רבת־עמון, לפני שלושה שבועות, איננו אלא תוצאה רחוקה והמשך ישיר לוועידת־רבאט.

הנשיא אל־סאדאת סבור כי חוטים רבים באריג הפרום של האומה הערבית החלו להיקרע בוועידת־רבאט. לפני מועד ההתכנסות בא המלך חוסיין לאלכסנדריה ונפגש עם הנשיא סאדאת. הם קיימו ישיבה ארוכה בקיץ 1974, ותוצאות השיחה נתפרסמו בגילוי־דעת שהדגיש את ההבנה ההדדית השוררת בין מצריים לירדן. בהודעה נאמר כי הגדה המערבית היא „פיקדון" של ירדן, כשם שרצועת־עזה היא „פיקדון" של מצריים.

ביום מן הימים, כפי שאומר המשורר, ישוב הפיקדון לידי בעליו.

„התבייש לך, חאפט'..."

היה זה שינוי במחשבתו של חוסיין, אחרי שסבר, המלך עבדאללה, הצהיר כי ירדן היא ציפור בעלת שתי כנפיים, האחת במערב נהר־הירדן והשניה במיזרח הנהר. הציפור תהיה קצוצת־כנפיים, נשבע עבדאללה, אם אחד מאבריה יישבר. לפיכך השתלט המלך עבדאללה על מערב־הירדן, האיזור שהמלך חוסיין הכריז עליו כעל „פיקדון".

הנשיא אל־סאדאת והמלך חוסיין הכריזו באותו מעמד, שחייב להיווצר קשר בין המדינה החדשה, הפלסטינית, לבין ירדן, ואין מנוס מהכרזה כזו לפני הליכה לז'נווה, לעימות משותף עם ישראל.

יאסר ערפאת אף הוא נתן את הסכמתו לכך לפני בואו של המלך חוסיין למצריים. אולם כאשר התפרסמה ההודעה נעשו הסורים והפלסטינים והחליטו ביניהם לצאת בהתקפה על הנשיא סאדאת ועל מצריים, נגד „ההסכמים החשאיים" של־עריש—ראס־מוחמד).

הנשיא אסד אמר לסאדאת: „כבוד הנשיא, אני בטוח שהמידע שלי נכון, ואני מצטער שאיני יכול להאמין לדבריך."

סלע שאין להזיזו

כך לא הצליח אל־סאדאת לשכנע את חאפט' אל־אסד. סאדאת הבין כי רגיל הנשיא הסורי לחשוב ולקבל החלטות. הוא מגיע לכל פגישה, כשעימו „תוכנית מוכנה", שאותה הוא מציג כסלע שאין כל תיקווה להזיזו ממקומו, לא חשובות כל ההוכחות המפריכות אותה. האם זה נובע מחוסר־האמון הטבוע בו? האם בגלל הלקח הסובייטי שלמד? האם אסד חושש כי כל ועידה, שישתתף בה, תיכשל? האם הסיבה היתה שהוא רצה כי היזמה העיקרית בהפרדת־הכוחות תצא מדמשק, ולא מקאהיר? האם היתה זאת התחלה של הדחייה הערבית את השלום והמאמצים שמשקיעה מצריים להשגת תיאום עם ארצות־הברית, ומאחוריה ישראל?

ההחלטה הבולטת בוועידת הפיסגה ברבאט קובעת, כי אש"ף הוא הנציג הלגיטימי היחידי של העם הפלסטיני. ב־1974 הוקמה ועדת־המישנה שהיתה, מורכבת מסאדאת, חוסיין, חסן, אסד וערפאת. אלה נתבקשו לגשר על פני פער אי־האמון ההולך ומתרחב ביוזמתו של הנשיא אסד, ובתמיכת הפלסטינים.

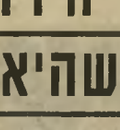
לפני פתיחתה של ועידת־רבאט שוטט הנרי קיסינג'ר בין הבירות הערביות, בנסותו לעודד הסכם להפרדת־כוחות בכל החזיתות, ובכלל החזית הירדנית. בתמורה הבטיח כי הכוחות הישראליים ייסוגו, ושיושג איזור מפורז גם בגדה המערבית.

קיסינג'ר: „נמאס לי!"

ה פלסטינים חששו שמא יפעל המלך חוסיין לבדו להשגת פיתרון, ולפיכך התקבלה ההחלטה כי אש"ף הוא הנציג הבלעדי והלגיטימי של העם הפלסטיני. קיסינג'ר נהג להסתובב בין הבירות, לשמוע, לדבר, להעביר השקפות ולקרב בין עמדות. יכולתו לפשר עלתה על הסבלנות שלו. כישרונו התבטא בתפיסת נקודות ההסכם מהר יותר מאשר את נקודות־המחלוקת. הוא הצליח לשכנע את כל הצדדים שהוא פועל לטובתם, וכך זכה באמונם של כל הצדדים.

באחת הפעמים אמר קיסינג'ר לנשיא אל־סאדאת: כבוד הנשיא, אני אדם בעל סבלנות ארוכה. יש לי כושר עצום לשאת בקשיים. נכון שהייתי מרצה באוניברסיטה ודיברתי כל הזמן כשהסטודנטים מקשיבים לי, אך בדילוגים הללו בין הבירות הערביות אני דומה לאותו תלמיד הרוצה ללמוד יותר ויותר. לפיכך אני מקשיב, מנסה להבין בשיא הסבלנות, הכנות ותחרות־הסכנה.

„אומר לך בגלוי־לב: מאסתי בתפקידי. אני יודע בדיוק מה אתם רוצים. אתם רוצים את האדמה? קחו אותה. יש לכם חילוקי־דיעות בנידון? קודם עליכם להגיע להסכמה, ואחר־כך קחו את האדמה, ורק בשלב מאוחר יותר תדונו בחילוקי־הדיעות. קחו כל שטח שהוא, בכל זמן שהוא, ובמהירות, ואת חילוקי־הדיעות תיישבו בניחותא."

الستار الذى ارتفع فى الرباط ونزل فى عمان!

□ عندما قال كيسينجر:

خذوا شيرًا وتخانقوا بعد ذلك

□ عندما قال السادات:

نعم نأخذ شيرًا ونرفع علمًا

הכותרת

של מאמרו המרתק של אניס מנצור בשבועון אוקטובר אומרת: „המסר שעלה ברבאט — ירד בעמאן. קיסינג'ר אמר: החזירו לעצמכם שעל אחד של אדמה, ואחר־כך התנצחו ביניכם. אל־סאדאת אמר: אני מסכים, ניקח פיסת־אדמה (בגדה) ונניף עליה דגל!"

מאת אניס מנצור

אניס מנצור, איש־סודו של הנשיא אנוור אל־סאדאת, כתב מאמר זה אחרי צאתו מפגישה עם הנשיא המצרי, ואין ספק שהוא מבוסס על פגישה זו.

המאמר מגלה הרכה מן המתרחש בעולם הערבי, ועד יחסיו של אל־סאדאת עם ראשי סוריה, ירדן ואש"ף.

מבחינה אקטואלית, מעניינת במיוחד גישתו השלילית של אל־סאדאת ל„אופציה הירדנית" של מיפלגת־העבודה, וזיקתו ברעיון השלישי של הפלסטינים בגדה המערבית וברצועת־עזה.

מעניינים גם דברי־השבח להנרי קיסינג'ר, שבאו על רקע האפשרות שהוא יוחזר על־ידי ממשלת רבין לדמות המשא־ומתן.

כאשר ענן שחור זה מרחף מעל לפיס־גת־רבאט, דאג המלך חוסיין להלום ב־אש״ף, אשר הוחלט, כי הוא יפתור לבדו את בעייתו, ללא האפוטרופסות של המלך חוסיין.

ברבאט, בפתיחת הכינוס, היה הנשיא אל־סאדאת ראשון הדוברים. הוא אמר: „אני רוצה לדבר איתכם בגילוי־לב. אני יודע כאדם גלוי־לב, ואין לי מה להסתיר, משום שאין לי ממה לחשוש. אתם יודעים כי כלי־התיקשורת האמריקאיים וה־ישראליים אינם מסוגלים לשמור סוד קטן כגדול. כל דבר מתפרסם, בין אם הוא קשור בהצלחה, בקושי או בכישלון. הנה אני עובד עתה עם הד״ר קיסינג׳ר על השלב השני בהפרדת־הכוחות, אך המצב השורר עתה בארצות־הברית אינו מתאים לדיון מעמיק. הממשלה האמריקאית עומדת לפני בעיות שיש להן ריח של שערוריה, והן עלולות לשתק את תהליך קבלת ההחלטות (הכוונה לשערוריית ווטרגייט ושערוריית מטוס הבואינג). ידידי, המנהיג הגרמני פראנץ־יוזף שטראוס, תיאר את המצב באומרו: ׳המדיניות האמריקאית הולכת עירומה׳.״

הנשיא אל־אסד ניסה לקבל את רשות־הדיבור, אולם סאדאת אמר לו: „אני יודע כי חאפז׳ אינו מאמין לי. התרגלתי לכך. הימים יוכיחו כי כל מילה שאמרתי כאן ובמקום אחר — נכונה. ברצוני למסור לוועדת־החמישה שהד״ר קיסינג׳ר גילה לי כי הוא פועל לביצוע הפרדת־כוחות בחזית הירדנית, ואם יושב הדבר, נעלה על דרך־המלך להשגת פיתרון כולל. הסכמתי עם קיסינג׳ר כי אחרי הפרדת־הכוחות השנייה לא תהיה הפרדת־כוחות שלישית, אלא נצא כולנו מייד לז׳נבה.״

לאחר מכן הפנה הנשיא אל־סאדאת את דבריו אל יאסר עראפאת: „ברצוני לומר לפלסטינים, שעדיין שוררים ביניהם חילוקי־דיעות: קבלו את האדמה המשוחררת! אין עתה סיבה להעלאת חילוקי־דיעות. קחו את האדמה, ולאחר מכן חלקו אותה ביניכם! עלינו לפעול למען דבר אחד פשוט: אם יונף הדגל הפלסטיני על שעל אחד של אדמת הגדה המערבית, יהיה הדבר שווה מיליארדים דולרים. אם נצליח להחזיר לעצמנו סנטימטר אחד, יהיה זה הישג בל יתואר!״

לאחר מכן אמר הנשיא אל־סאדאת: „קראתי דברים שאמרה גולדה מאיר, ולפיהם משתמע כי היא לא שמעה על ארץ ששמה פלסטין, או על עם פלסטיני. התעניינתי ברוחב השכלתה של גולדה מאיר ונודע לי כי היא החלה את חייה כמורה במילווקי שבארצות־הברית. נדהמתי מכך שגולדה קיבלה רשיון־הוראה, כשהיא מגלה בורות עמוקה כל־כך ביסודות ההיסטוריים והגיאוגרפיים של המרחב. או ש־היא יודעת ורוצה להטעות בכוונה תחילה. אנחנו נוכיח לה זאת כאשר תקום פלסטין הגיאוגרפית וההיסטורית בכל חלק של הארץ שנחזיר — ומייד!״

בהתרגשות גדולה אמר הנשיא אל־סאדאת: „מי שמתנגד לכך, כמוהו כבוגד בבעייה הפלסטינית.״

הכל הסכימו לדבריו של הנשיא סאדאת, מלבד הנשיא אסד. אפילו זוהייר מוחסין, שישב מאחריו, הניד בראשו לאות הסכמה, אך כאשר פנה אליו הנשיא אסד הזדעזע הסיגאר הנעוץ בפיו, והוא חזר בו מהסכמתו*.

דגל ירדני ביריחו

ה נשיא אל־סאדאת חש כי הוא זכה בסיבוב זה. לאחר מכן פנה אל המלך חוסיין ואמר לו: האח חוסיין מוריא לספר מה בדיוק קרה בינו לבין הד״ר קיסינג׳ר?״

המלך חוסיין השיב, להפתעת כולם: „לא התנהלה כל שיחה ביני לבין הד״ר קיסינג׳ר בעניין הפרדת־הכוחות בגדה המערבית.״

אין ספק כי המלך חוסיין חשש שהפרדת־הכוחות בגדה המערבית תגרום לכך שהפלסטינים יקבלו את אדמתם, והוא ייצא הסרכל. לפיכך שב חוסיין ואמר: אין תוכנית להפרדת־כוחות בחזית הירדנית. קיסינג׳ר דן עמי בתוכנית־אלון. זוהי אותה תוכנית הקובעת הפרדה בין שתי הגדות באמצעות התנחלויות ישראליות לאורך הירדן.״

הנשיא אל־סאדאת נדהם מדברי המלך חוסיין ושאל: „האם באמת שוחחת עם הד״ר קיסינג׳ר רק על תוכנית־אלון?״

חוסיין השיב בחיוב.

אל־סאדאת שאל: „כלומר, הד״ר קיסינג׳ר לא העלה כל תוכנית להפרדת־כוחות בגדה המערבית?״

השיב המלך חוסיין: „הדבר לא אירע מעולם.״

התעניין אל־סאדאת: „האם פירושו של דבר הוא שהוא לא הציע נסיגה, כמו הנסיגה בחזיתות מצריים וסוריה? אלא רק חיץ ישראלי?״

אמר חוסיין: „זה בדיוק מה שאירע.״

אמר אל־סאדאת: „אני הבנתי מקיסינג׳ר דבר שונה לגמרי. אם זה מה שהוא יכול היה להציע, אני דוחה זאת מיד!״

הערה של מנצור: מטרתו של המלך חוסיין היתה להביך את הפלסטינים ולהציגם כחסרי־אונים נוכח כל פיתרון שהוא. חוסיין מאמין כי רק לו חייב להיות מישקל בשיחות, מכיוון שהוא יודע כי ישראל לא תישא ותתן עם אש״ף, וגם ארצות־הברית לא תעשה זאת. לכן כל פעילותו המדינית של אש״ף תתבצע, כך הוא מקווה, באמצעות ירדן, ואש״ף ייאלץ להגיע לרבת־עמון כדי לבקש את

הערת „העולם הזה״: קיסינג׳ר אכן גישש לגבי האפשרות להניף דגל ירדני ביריחו, כהסדר־ביניים עם ירדן. יצחק רבין, אז ראש־הממשלה, סירב בהחלט, מחשש פן יחייב הדבר בחירות בישראל).

התנגדותו של חוסיין להפרדת הכוחות בחזית הירדנית לא גרמה למצריים להיכשל בתוכניתה להשיג הפרדת־כוחות שנייה. היתה זאת מהלומה למלך חוסיין, אך הוא העדיף ללכת עם זרם־הסירוב בעולם הערבי. חוסיין „העמיס עצמו״ על סוריה, והכריז על איחוד כולל בין שתי המדינות. הגבולות נפתחו והמחסומים הוסרו. כך הפך הנשיא אסד למנהיג ה־

* זוהייר מוחסין היה מנהיג הפלג ה־פרו־סורי באש״ף, עד שנרצח בצרפת.

מישלחת „העבודה״ עד גג מערכת „אוקטובר״ בקאהיר*

חוסיין מעוניין רק בכסף

ממולח ולגיבור האומה הערבית. הנשיא הסורי הכניס את כוחותיו ללבנון, כשהוא שואף להשתלט על הפלסטינים ולפתור את בעייתם על־ידי חיסול הבעייה — באמצעות חיסולם. המלך חוסיין הרגיש בעוד מועד כי אסד עומד לבלוע את לבנון, להקים את סוריה רבתי ולהתקשר בברית עם עיראק הבעת׳ית. כך תשתנה מפת המרחב לבלי הכר.

חוסיין: „אינני צאן!״

ל פתע באה יוזמתו של הנשיא אל־סאדאת — הביקור בירושלים. יוזמה זאת העמידה את כל המישטרים הערביים בצל. העולם כולו דיבר על צעד אמיץ זה, אשר קיצר את התהליך בשנים ארוכות. המלך חוסיין התלהב מאוד מצעדו של אל־סאדאת, ושאל פעמים רבות: „מדוע הנשיא אל־סאדאת לא מסר לי על כך? אילו ידעתי על התוכנית בעוד מועד, הייתי הולך עימו!״

בחדרו במלון המלך־דויד בירושלים ראה הנשיא אל־סאדאת כי נאומו בכנסת הועבר בשידור ישיר בטלוויזיה של רבת־עמון. הם הציגו נאום זה כהישג גדול.

באותם ימים, בפגישה חשאית עם מפקדי צבאו, נשאל המלך חוסיין: „הרי דגלת תמיד בשלום עם ישראל. מדוע לא עשית צעד דומה לזה שעשתה מצריים?״

השיב המלך חוסיין: „זהו הנשיא אל־סאדאת וזוהי מצריים. אין לי כוח כמו לסאדאת, ולירדן אין עוצמה כמו זו של מצריים. מאחורי אל־סאדאת עומד עמו, ולצידו ניצב צבאו, והוא יכול להתמודד בעזרתם, עם ישראל. אני איני יכול להרשות זאת לעצמי.״

כאשר נחתם הסכם קמפ־דייוויד, תמך בו חוסיין, ואחר כך התנגד לו, בעיקבות מישוש הדופק של האומה הערבית. הצי־קה לו העובדה שמצריים התחייבה בהסכם זה כי במיקרה שהמלך חוסיין יתנגד להשתתף במשא־ומתן, מצריים תעשה זאת במקומו. חוסיין היה רוצה להשתתף, אך קודם לכן הוא מאמין כי עליו לקבל את הפיצוי, את התשלום הכספי. אין זה סוד כי המלך חוסיין מקבל כספים רבים מסעודיה ומנסיכויות־המיפרץ. בעבר קיבל חוסיין מיליארד דולר בכל חמש שנים, עתה הוא מקבל סכום כזה בכל שנה!

במהלך ועידת קמפ־דייוויד ביקש המלך חוסיין להצטרף, אך הנשיא סאדאת היה משוכנע שאם יבוא מלך ירדן, הוא יקלקל הכל. מדוע? משום שאם המלך חוסיין יבוא, הוא לא יקבל החלטות מבלי לפנות אל האחרים. ידוע כי חוסיין אינו מחליט או מעלה רעיונות בשמו — הוא משמש הד לקול רם יותר. לפיכך עדיף לו לחוסיין שלא למלא תפקיד עתה, אלא להמתין וללכת בכיוון הרוח, המביאה לו כסף רב. חוסיין יהיה העשיר הגדול ביותר אם יחתום על הסכם של שלום עם ישראל. כבר עתה הוא הצליח להפיק כספים, שלא חלם עליהם מעודו, מן המצב של לא־שלום עם ישראל.

המלך חוסיין הכין לעצמו תפקיד חדש: להסית את הערבים נגד מצריים. מדי פעם אפשר לשמוע אותו מכריז כי „איננו צאן המובל על־ידי אל־סאדאת בכל שוק, לכל קצב!״

מהו המצב הנוכחי ברבת־עמון?

קולות דומים נשמעים בדמשק מצד סוריה ואש״ף. שתיהן מאשימות את המלך חוסיין בבגידה. המלך חוסיין בטוח בסיוע הכספי שהוא מקבל, ובתפקיד שעליו הוסכם בהסכמי קמפ־דייוויד. חוסיין בטוח כיום כי תפקיד חדש ייועד לו בחסות הממשלה האמריקאית החדשה. אם הנשיא קארטר נתן לו מאה טנקים, מאמין חוסיין כי בתקופת רגן הוא יידרש להשתתף בצורה כלשהי בפיתרון הבעיה. יש לו הוכחות לכך בהצהרותיו המוקדמות של רגן, ועתה הוא ממתין לתשלום שייוצע.

לאחרונה שמענו דיבורים ארוכים על „האופציה הירדנית״. האופוזיציה בישראל סבורה כי זהו הפתח היחידי לפיתרון הבעיה הפלסטינית, וגם הנשיא רגן סבור כך. בסימפוזיון שהתקיים במערכת אוקטובר בין מיפלגת־הרוב במיצריים והאופוזיציה הישראלית, הכריז אבא אבן כי ירדן היא המדינה הערבית היחידה שאינה יכולה לחיות ללא סיוע ממדינה אחרת, וכי אין לירדן ברירה אלא להגיע בסופו של דבר למצריים ולבקש את מנהיגותה.

שימעון פרס אמר: „האופציה הירדנית פירושה ירדנית־פלסטינית. הגדה המערבית כפופה לחוק הירדני, למטבע הירדני ולתוכנית־הלימודים הירדנית. 16 חברים בפרלמנט הירדני מתגוררים בגדה המערבית, ואין פיתרון ירדני ללא הפלסטינים. אין פיתרון פלסטיני בלי ירדן. שלבי ההבנה ההדדית עם ירדן יהיו כמו שלבי ההבנה שהושגה עם מצריים.

לדעת חברי מיפלגת־העבודה הישראלית, יהיו שלושה שלבים:

- הסכם על פתח או על דריסת־רגל.
- הסכם זמני.
- כל צד יחליט מה עדיף בעיניו, מבלי לכפות את הפיתרון על הצד השני.

יהיו אשר יהיו התוצאות שהושגו בוועידת רבת־עמון, מצריים נוקטת בעמדה ברורה לחלוטין בהתנגדה בכל צורה שהיא להשתלטותו של המלך חוסיין על הגדה המערבית, מבלי שלפלסטינים תהיה הזכות להגדרה עצמית. מי שיקבע את גורלם של תושבי הגדה הם תושבי הגדה עצמה, וה־דבר אמור גם לגבי עזה. אין זאת ה־ממלכה הערבית המאוחדת, חלומו הנסתר של המסך חוסיין.

למצריים יש מטרה אחת ויחידה: מה שמשרת את המטרה הלאומית, נתמך על־ידי מצריים. הגיע הזמן שנדע מיהו אוייב הערבים — ומי ידידם.

אם ייערך מישאל בגדה המערבית ובעזה, אחרי תקופת־המעבר שנקבעה בהסכם קמפ־דייוויד, והפלסטינים יסכימו להצטרף לירדן — תסכים מצריים לכך — ומייד!

המלך חוסיין צבר לעצמו כסף, והאומה הערבית הפסידה את ביטחונה ואת אחדותה. כיום עלו על פני השטח כל העוודות שהיא ניסתה להשיג בפיסגת־רבאט, ולאחר מכן בפסגות בגדאד, טריפולי ורבת־עמון. האם יש מה להסתיר בכל מדינה ערבית שהיא?

האומה הערבית התפשטה לגמרי, וכל עלי־התאנה, אשר נלקטו בשדות זרים ובגנים־רחוקים, אינם מסוגלים עוד לכסות את ערוותה.

* מוצטפה חליל מסביר את העיר, כשלידו חיים בר־לב, בוטרוס בוטרוס־ע׳אלי, אבא אבן ושימעון פרס.

אל־סאדאת בין פרס וגודדה

איך היא הפכה מורה?

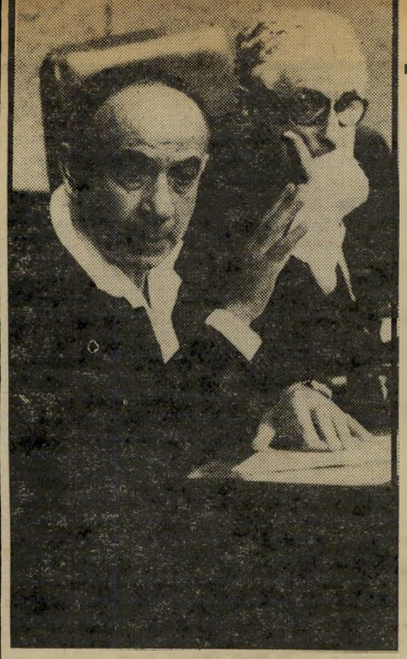
חקירה מיוחדת

העולם הזה

מגלה: „החברה לישראל" ובעליה

מקבלים מדי שנה הקלות במס במיליוני לירות בניגוד לחוק

הפרוטקציונרים

שר־אוצר חורביץ
מעניק הטבות בניגוד לחוק

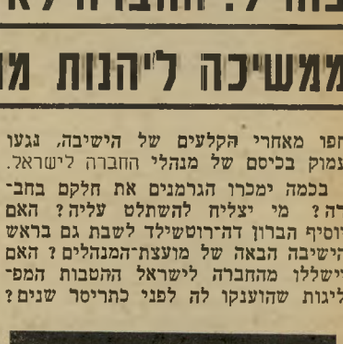
ב יום הששי שעבר התכנסה בפאריס מועצת־המנהלים של החברה לישראל. יו"ר המועצה, הברון הצרפתי־יהודי אדמונד דה־רוטשילד, לא כלל בסדר־היום את הנושא המסעיר את הרוחות בצמרת החברה: נסיונות עיקשים של קבוצות־הון בתוך החברה ומחוצה לה להשתלט עליה, באמצעות קניית המניות המצויות בידי קבוצת ריגר הגרמנית.

אין ספק כי המיליונרים ונציגיהם — הישראלים, היהודים והגרמנים — היו מעוניינים הרבה יותר בנושא זה מאשר בהאזנה לדו"ח היבש על פעילות החברה. השאלות החשובות באמת, אותן שרי־ארבעה ימים לפני הישיבה בפאריס נערך בקלן שבגרמניה סיבוב נוסף בתחרות על השליטה בחברה לישראל, בפני נציגי בעלי המניות הגרמנים הופיעו המתחרים השונים, ושטחו את הצעותיהם. החלטתם של הגרמנים שלא־להחליט — עדיין היתה צפוייה מראש. הגרמנים אינם ממהרים עתה. הם מצפים לכך שהמיקוח הקשה יעלה את מחיר מניותיהם. לפני כמה חודשים הוצעו להם תשעה מיליוני דולרים. לפני כחודשיים הוצעו 14.5 מיליונים. באסיפת בעלי המניות בקלן כבר נשמעו שתי הצעות גבוהות יותר. לפני עשר שנים קנו הגרמנים מניות־בכורה * בערך נקוב של 15 מיליון דולר. המניות נמכרו להם בשער של 120 נקודות, כלומר: הגרמנים שילמו 18 מיליון דולר. יתכן שאם יתאזרו בסבלנות, יצליחו למכור את מניותיהם בסכום דומה.

החוק מעניק ל„חברה לישראל" פטור ממס בתנאי ש־80% מהונה יגויס בחו"ל. החברה לא עומדת בתנאי - אך ממשיכה ליהנות מהפטור בניגוד לחוק

חפו מאחרי הקלעים של הישיבה, נגעו עמוק בכיסם של מנהלי החברה לישראל.

בכמה יכמרו הגרמנים את חלקם בחברה? מי יצליח להשתלט עליה? האם יוסיף הברון דה־רוטשילד לשבת גם בראש הישיבה הבאה של מועצת־המנהלים? האם יישללו מהחברה לישראל ההטבות המפליגות שהוענקו לה לפני כתריסר שנים?

קבלן רובינשטיין
מוכר לממשלה

ה שיטה כ„חברה לישראל" ניתנה לברון דה־רוטשילד כימעט במתנה, לפני עשר שנים. היה זה בשנת 1970, כאשר החברה עמדה בפני שוקת שבורה. זרם ההשקעות הצפוי מהמיליונרים היהודים בחוץ־לארץ לא הגיע. פינחס ספיר פנה אל הברון, בן הענף הצרפתי של מישפחת רוטשילד, וזה היה מוכן להשקיע סכום קטן יחסית — בידו רק 11.8% ממניות החברה — בתנאי שחשליטה במועצת־המנהלים תופקד בידיו. יו"ר החברה ומקימה, שר־האוצר דאז, פינחס ספיר, ניאות לקבל את התנאי.

10. (א) לא הגיע סכום הון המניות הנפרע של החברה, בתום שלוש שנים מהוצאת סדרת המניות הראשונה, לסכום של שלושים מיליון דולר, יבוטלו למפרע ההטבות על פי חוק זה.

(ב) שר האוצר רשאי לבטל את ההטבות לפי חוק זה, כולן או מקצתן, לעתיד או למפרע, אם —

(1) החברה הוציאה סדרה של איגרות חוב לפני שסכום הון המניות הנפרע שלה הגיע לשלושים מיליון דולר;

(2) החברה הקצתה פחות מ־80% מהון המניות שלה לתושבי חוץ תמורת מטבע חוץ; לענין זה, מטבע חוץ — לרבות

(א) מטבע ישראלי שנתקבל מהמרת מטבע־חוץ לפי שער החליפין הרשמי;

(ב) מטבע ישראלי שנתקבל מפדיון איגרות מדינת ישראל, שהופצו מחוץ לישראל ואושרו לענין זה על־ידי המפקח על מטבע חוץ.

סעיף 10 בחוק „החברה לישראל" 1969
„80% מהון המניות לתושבי חוץ"

לחשבון הברון

ה שיטה כ„חברה לישראל" ניתנה לברון דה־רוטשילד כימעט במתנה, לפני עשר שנים. היה זה בשנת 1970, כאשר החברה עמדה בפני שוקת שבורה. זרם ההשקעות הצפוי מהמיליונרים היהודים בחוץ־לארץ לא הגיע. פינחס ספיר פנה אל הברון, בן הענף הצרפתי של מישפחת רוטשילד, וזה היה מוכן להשקיע סכום קטן יחסית — בידו רק 11.8% ממניות החברה — בתנאי שחשליטה במועצת־המנהלים תופקד בידיו. יו"ר החברה ומקימה, שר־האוצר דאז, פינחס ספיר, ניאות לקבל את התנאי.

הברון הוא עתה אחד המתחרים על השליטה. את קבוצת־ההון שלו מייצג במועצת־המנהלים גם מרדכי („מוקה") לימון, נציגו של הברון בישראל. בני־בריתו העיקריים במאבק על השליטה הם נציג בנק דיסקונט, משה־בנו גיטר, חיים ברנשטיין המייצג את בנק הפועלים, ויעקב ברין, המייצג את מישפחת ברונפמן הקנדית — כולם חברי מועצת־המנהלים של החברה לישראל.

גם מתחריו של הברון מקבוצת דנות מיוצגים במועצת־המנהלים. מנכ"ל דנות, הבנקאי דויד גולן הוא חבר הדירקטוריון, וכמוהו הבנקאי ברוך יקותיאלי, נציג בנק לאומי, הניצב באופן בלתי־רישמי מאחרי דנות.

במועצת־המנהלים יושב גם הקבלן אהרון רובינשטיין, המבקש למכור לממשלת־ישראל את חלקו בחברה תמורת השליטה בחברה לישראל ב'. יונתן זוכוביצקי מייצג במועצת־המנהלים את השקעותיו של המיליונר בעל האזרחות היפאנית שאול אייזנברג, המנסה להשתלט על חברת־הדלק פז. סמואל רוטברג מייצג את מישפחתו

* מניות־בכורה נקראות כך משום שבעליהן הם הראשונים בקבלת הדיווידנדים. בדרך־כלל אין מניות־בכורה מקנות זכות הצבעה. עם הגרמנים נערך בעניין זה הסדר מיוחד.

המתחרים על השלל

מיליונר אייזנברג
ממתין

המתחרים על חלקם של הגרמנים בחברה לישראל, על־פי סדר הופעתם בתחרות:

חברת־ההשקעות פאנאמניאן, בעלת מיפעלים פטרוכימיים בישראל. זו קבוצת משקיעים דרום־אמריקאים, המיוצגות בארץ על־ידי יואל אוסטרוביץ, מנכ"ל המיפעלים הפטרוכימיים. חברה זו הציעה לגרמנים לפני כמה חודשים 9 מיליוני דולרים עבור מניותיהם. אוסטרוביץ אמר לכתב העולם הזה, כי קבוצתו מעוניינת במניות החברה לישראל בעיקר ביגלל חלקה בבתי־הזיקוק, המספקים למיפעלים הפטרוכימיים את חומרי־הגלם. עד לשנת 1976 היו בתי־הזיקוק שותפים ב־50% במיפעלים הפטרוכימיים, ואז קנו המשקיעים הדרום־אמריקאיים גם את חלקם של בתי־הזיקוק. לדברי אוסטרוביץ, החברה לישראל היא חברה רדומה היום. הוא אומר שקבוצתו מעוניינת בפיתוח התעשיה הפטרוכימית בישראל, ולאו־דווקא בהקלות־מס, המהוות, כנראה, את עיקר עניינם של המתחרים האחרים.

אחרי הדרום־אמריקאים נכנסה לתמונה חברת דנות, המורכבת משישה בעלי־הון ישראלים פרטיים, וחמישה משקיעים זרים. חברה זו פועלת כנראה מתוך שיתוף פעולה עם בנק לאומי, המהווה את הממון שלה. יו"ר מועצת המנהלים של דנות, מרק מושביץ, מכחיש את שותפותה של דנות עם בנק לאומי. הוא טוען כי חברתו מעוניינת בהשתלטות על החברה לישראל בעיקר משום שהיא מהווה „מנוף בלתי רגיל להשקעות", אך אינו מכחיש שיש לו עניין גם בהטבות־מס. דנות הציעה לגרמנים 14.5 מיליון דולר לפני חודשיים, אך כבר לפני שבוע הגישה הצעה גבוהה יותר, בעיקבות התערבותו של הברון דה־רוטשילד. על סיכוייו להיות יו"ר מועצת־המנהלים של החברה לישראל תחת הברון הוא אומר: „אני, אישית, חייתי 60 שנה לא רע גם בלי החברה לישראל, ואמשיך לחיות לא רע גם אם לא נצליח."

האיום על מעמדו בחברה לישראל הכעיס את הברון הצרפתי־יהודי, שיחד עם השותפים העיקריים הנוכחיים מנסה לבלום את ההסתערות הדרום־אמריקאית ואת הסתערות בנק לאומי ודנות. על ניהולה של החברה לישראל על־ידי הברון נמתחו ביקורות רבות מכל עבר, אך החלטתו נחושה, לשמור בידו את השליטה בחברה. ההצעה של הברון היא, שכל השותפים העיקריים, מילבד בנק לאומי, ירכשו חלק בחלק את מניותיהם של הגרמנים, וכך תישאר בידו השליטה בלי שיצטרך להשקיע בעצמו סכום גדול מדי.

המיליונר שאול אייזנברג, שבעבר שיתף פעולה עם הגרמנים, ממתין בינתיים. האפשרויות הפתוחות בפניו הן להצטרף למנצחים, או למכור במחיר גבוה את חלקו בחברה, אחרי שיסתיים המאבק על חלקם של הגרמנים. הקבלן אהרון רובינשטיין כבר הודיע שימכור את חלקו לממשלה, תמורת השליטה בחברה לישראל ב'. הממשלה, מצידה, הודיעה כי אחרי שתסתיים העיסקה עם הגרמנים תימכור גם היא את חלקה בחברה, „במיסגרת מדיניות הממשלה לצאת מהשקעות במשק," כפי שאומר דובר מישרד־האוצר.

האמריקאית, רובין צימרמן מייצג את מישפחתו הקנדית, וודולף רפאלי מייצג משקיעים דרום־אפריקאים. חמישה מבין 18 חברי מועצת־המנהלים מייצגים את קבוצת ריגר הגרמנית. אחד מהם הוא הפרקליט הישראלי יצחק מוריץ, שהתפרסם באחרונה כמייצגו של יצחק רבין במישפט הדיבה נגד השבועון הצרפתי ל'אקספרס. את הגרמנים מייצג ישראלי נוסף — היבואן הד"ר וולף ציגלה.

מילבד קבוצת דנות וקבוצת הברון, מתחרה על השליטה בחברה גם קבוצה שאינה מיוצגת בה — פאנאמניאן, קבוצת משקיעים דרום־אמריקאים שהיא בעלת מיפעלים פטרוכימיים בישראל ומיוצגת במו"מ על־ידי מנכ"ל המיפעלים הללו, יואל אוסטרוביץ.

הקרב על חלקם של הגרמנים הוא כה נוקשה משום שמניותיהם מקנות זכות למנות רבע מחברי מועצת־המנהלים של החברה — הקבוצה המגובשת הגדולה ביותר. מי שישתלט על מניותיהם, יוכל, תוך יצירת קואליציה עם בעלי־מניות אחרים, לנהל את החברה לישראל.

בהלת הגרמנים

ה שיטה ב„חברה לישראל" היא עסק כדאי במיוחד, לאור־דווקא בגלל רכושה הגדול, אף לא משום היקף עסקיה. הללו צנועים למדי אפילו לפי קני־מידה ישראליים. החברה לישראל היא גם עיסקי לעומת שלושת הבנקים הגדולים, חברות־הביטוח שלידם או קונצרנים ככלל או כוה. אך מה שמקנה לחברה לישראל את כוח המשיכה המיוחד שלה הן שתי עובדות:

החברה לישראל היא בעלת אחיזה איתנה בשתי עמדות־מפתח במשק הישראלי: בידיה 50% ממניות חברת הספנות הלאומית ציים, המפעילה 100 אוניות, וכן 26%

ספיר רצה 500 מיליון דולר חוץ

5 שנים, אך החברה הצליחה לאסוף 55 מיליון חוץ תוך 10 שנים

מן השליטה בבתי־הזיקוק בישראל, המזקקים את כל הנפט הגולמי המגיע לארץ.

מתוקף חוק מיוחד (ראה מיסגרת) משוחררים ריוחי החברה והדיווידנדים שהיא מחלקת לבעלי מניותיה ממיסים שונים, החוק הזה מגדיל מאוד את כדאיות ההשקעה בה, גם כאשר הרווחים נראים קטנים יחסית.

חוק זה, „חוק החברה לישראל", הוא הסיבה לבהילותם הפתאומית של המשקיעים הגרמנים להיפטר ממניותיהם בחברה. הגרמנים אמנם השמיעו סיבות שונות בקשר לעניין זה: שהם מבקשים למכור את חלקם בגלל פיחות הדולר לעומק המרק, שהביא להם הפסדים; שניהולו של הברון דה־רוטשילד אינו מוצא חן בעיניהם; שהם מרגישים מקופחים בגלל חלקם הקטן במועצת־המנהלים; שהחברה לישראל אינה מתפתחת ורווחיה קטנים.

כל הטענות הללו, כוחן היה יפה בכל השנים האחרונות. מדוע, אם כן, מבקשים הגרמנים למכור דווקא עכשיו?

בסעיף 5 ל„חוק החברה לישראל" נאמר במפורש: „תקופת ההטבות, לגבי כל סידרה מניות — שנות־מס המתחילות בשנת־המס שבה הוצאה הסידרה, או עשר שנות־מס המתחילות בשנת־המס הראשונה שבה היתה החברה הכנסה חייבת, הכל לפי המאוחר יותר."

כיוון שהגרמנים קנו סידרה אחת של מניות לפני עשר שנים, הרי לפי סעיף זה הם עומדים לאבד את ההטבות הניתנות להם על־ידי החוק הישראלי. כיוון שהגרמנים אינם מעוניינים בשליטה בחברה, אלא בהטבות הללו — שוב אין להם עניין במניותיהם.

(המשך בעמוד 58)

„החברה לישראל רצתה פטור ממס - ומיכאל צור עשה את העבודה השחורה"

החטא הקדמון

אסיר מיכאל צור
מנכ"ל

אסיר־ישעבר יהזין
חבר מועצת־המנהלים

ד"ר טיבור רוזנבאום
חבר מועצת־המנהלים

ה ניצחון הישראלי במילחמת ששת־הימים סיחרר ראשים רבים. לא רק אלופים ופוליטיקאים סברו שישראל הקטנה הפכה מעצמה אדירה. גם איש־כלכלה מפוכח, בדרך־כלל, כפינחס ספיר, שהיה אז שר־האוצר, החל לשגות בהזיות. באביב 1968 הוא כינס בארץ ועידה כלכלית בינלאומית, בהשתתפות מילי־יונרים יהודים מחמש יבשות.

הרעיון: לא יתכן שלמעצמה מדינית וצבאית אדירה כמו ישראל תהיה תשתית כלכלית רעועה, כשל מדינה מתפתחת. צריך להביא להתאמה בין העוצמה המדינית־צבאית ובין העוצמה הכלכלית.

השיטה: גיוס הון יהודי עצום בחו"ל.

האמצעי: הקמת חברה שתבטיח הטבות מפליגות למשקיעים היהודיים.

כבר בפתיחת הוועידה אמר ספיר, שעל החברה ההדשה יהיה לגייס סכום של 500 מיליון דולר תוך חמש שנים, סכום הגדול פי 80 מהתוצר הלאומי הגולמי (תל"ג) של ישראל ב־1968 (לשם השוואה: אילו היתה להוריבין העוזה מסוגזה, היה מדבר כיום על גיוס 1,200 מיליארדי דולרים!). אנשי־כספים שנטלו חלק בוועידה נבהלו קצת, והצליחו להרגיע את השר. עד תום הוועידה הסכים ספיר לכך שעל החברה יוטל לגייס „רק" 100 מיליון דולר.

כך נולדה החברה לישראל. עד מהרה התקבל חוק מיוחד בכנסת, הנקרא על שם החברה, כדי להדגיש את חשיבותה הרבה. במיסגרת חוק זה הובטחה למשקיעים בחברה כימעט כל הטבה וכל הנחה אפשרית ממיסי מדינת־ישראל:

* פטור ל־15 שנה ממס־הכנסה על דיווידנדים מהכנסות החברה.
* פטור מוחלט מכל מס על דיווידנדים מתוך ריווחי־הון של החברה.
* פטור מוחלט מכל מס על מכירת מניות של החברה.
* פטור מחלט ממס־עיזבון על מניות המצויות ברשותו של תושב חוץ — גם אם בעל המניות היה תושב חוץ רק בשעה שקנה את המניות, ובעת מותו היה אזרח ישראלי.
* פטור ממס־בולים על תזכיר החברה, על מיסמכיה השונים, ועל הנפקות של איגרות־חוב ושטרי־נאמנות.
* הנחה גדולה במס־החברות: 28% מס, תחת 38% לכל חברה אחרת.
* רשות לכל תושב־חוץ להמיר מטבע ישראלי במטבע חוץ, כדי להוציא את רווחיו אל מחוץ למדינה.

אפילו „הארץ" זעם

ה טבות אלה היו חסרות־תקדים אפילו בתקופת ספיר. למשקיעים בחברה ניתנו, למעשה, מתנות של מיליוני לירות בשנה על־ידי המדינה. גם עיתון שמרני כהארץ ראה הכרח להגיב במאמר־מערכת תקיף מה־9 באוקטובר 1968:

„הצעת חוק החברה לישראל בע"מ באה ליצור מצב מועדף למשקיעים במניותיה, שאין להסבירו בשיקולים עניניים. למשקיעים בה יינתנו הטבות הרחק מעבר לניתנות לאחרים, וכל אלה ללא נימוק סביר. לא היקף ההשקעות החזוי, לא יעדן, ולא מידת הבטיחות בפועל שהוענקה לרוכשי מניות החברה אינן מצדיקות את מה שהמחוקק הישראלי נתבע לתת; משלם המסים הישראלי נדרש כאן לשלם את מחירו של רעיון עקום שהגה יוזם החברה".

בכנסת התקבל החוק ללא קשיים. בראש המסנגרים עמדו אנשי מיפלגת־העבודה, שהבטיחו כי תהיה זו חברת השקעות של יהודים שתעסוק בעיקר בהקמת מיפעלים חדשים ובפיתוחם.

בועדת־הכספים הכלכלית שהפריה ספיר התנפצה, למעשה, עוד לפני שהתנפצה בועדת־הכספים המדינית במילחמת יום־הכיפורים. שנתיים אחרי הקמת החברה, הצליחה לגייס בחו"ל רק שבעה מיליוני דולרים — הרבה פחות מ־500 המיליונים שעליהם חלם ספיר.

בשלב זה החל סעיף מסויים בחוק שהתקבל בכנסת לאיים על החברה לישראל. על פי סעיף זה (ראה גלופה) היה על החברה לאסוף 30 מיליוני דולר בתום שלוש שנים מיום הקמתה, ולא, יבוטלו למפרע ההטבות על פי החוק. כלומר: יהיה על המשקיעים להחזיר לאוצר מיליוני לירות. אם לא די בכך — הרי על־פי סעיף זה היה שר־האוצר רשאי לבטל את ההטבות אם פחות מ־80% מהון המניות יימצאו בידי תושבי חוץ. כלומר: היה צורך לגייס במהירות סכומי כסף אדירים, ולגייסם בחוץ־לארץ.

מי שהיה אז מנכ"ל החברה, איש־חסותו של ספיר, מיכאל צור, החליט שלכסף אין ריח, כשם שאין לו דת. היה עליו להציל את השקעותיהם של שלושת הבנקים הגדולים בארץ, של הברון אדמונד דה־רוטשילד, של המישפחות ברונפמן ובלומפילד הקנדיות, רוטברג האמריקאית וורבורג האנגלית, ושל המיליונר הרשום עד היום כאזרח יפאני — שאול אייזנברג.

העיסקה הסיבובית

כ יוון שמציעי החוק כתבו בו „תושבי־חוץ" ולא „יהודים", החליט צור להסב במיקצת את הכוונות המקוריות של בעליו. הוא הגיע להסדר עם קבוצת משקיעים גרמנית — קבוצת הד"ר ריגר — שביקשה לנצל הטבות שניתנו אז בגרמניה לחברות גרמניות המשקיעות מחוץ לארצן. על קבוצת ריגר, שכללה 1,600 משקיעים בינוניים וקטנים, היה להשקיע 18 מיליון דולר בהון־מניות, ועוד 36 מיליון דולר באיגרות־חוב. לא היתה בעייה בגיוס הון־המניות, אך לפתע התעוררה בעייה בגיוס ההון לאיגרות־החוב. הבעייה איימה על העיסקה כולה. על־פי החוק הגרמני היה על קבוצת ריגר להשיג ערבות פוליטית להלוואותיה, לצרכי ההשקעה בחברה לישראל. הבחירות בגרמניה ב־1970 הולידו מהפך, והקנצלר החדש, הסוציאל־דמוקראט ווילי בראנדט, לא היה מוכן להתיר לבנק האיגודים־המיקצועיים לתת את הערבות המבוקשת.

שוב הועמדו בסכנה ההטבות שהעניקה המדינה למיליונרים חביבי־ספיר. אך הבנקאים הישראלים, המיליונרים היהודים, ובראש כולם פינחס ספיר, מיכאל צור והד"ר טיבור רוזנבאום מצאו מוצא. תוך כדי כך גרמסו חוקיהן של שלוש מדינות, אך החברה לישראל ניצלה. כרגיל, היה זה העולם הזה שגילה כיצד בוצע הדבר, והוא שהביא, בסופה של הפרשה למאסרו של צור, בעיקבות התמוטטות הבנק המפוקפק של רוזנבאום.

וזאת גילה העולם הזה: כיוון שהבנק הגרמני שוב לא היה מוכן להלוות לקבוצת ריגר, נמצא לצורך כך הבנק לאשראי של רוזנבאום בז'נבה. אך לבנק של רוזנבאום לא היו סכומי כסף כה גדולים, בסך עשרות מיליוני דולרים. לפיכך היה מי שהפקיד בבנק את הסכומים המתאימים לצורך ביצוע ההלוואה — החברה לישראל עצמה ושותפיה, שהפקידו אצל רוזנבאום 24 מיליוני דולרים.

אחרי שקיבלו הגרמנים את כספי החברה לישראל ושותפיה, שבו השקיעו אותם בחברה לישראל, וזו, מצידה, השקיעה שוב את הכספים במקומות שמהם נלקחו — בציים ובבתי־הזיקוק. על־ידי עיסקה זו מילאה החברה, לכאורה, את התנאים שהיו קבועים בחוק הישראלי. אך למעשה היתה כאן עבירה על החוק הישראלי, שכן הכספים לא היו כספי משקיעי־חוץ, אלא כספים של החברה לישראל.

את העיסקה עשה צור עם הגרמנים בידיעת מועצת־המנהלים של החברה לישראל ובאישורה. בין חברי מועצת־המנהלים ניתן היה למצוא אישי־כלכלה נודעים: אברהם אגמון, אז מנכ"ל מישרד־האוצר והיום מנכ"ל דלק; משה־בנו גיטר, מנכ"ל בנק דיסקונט; מרדכי לימון, נציגו של הברון דה־רוטשילד; ברוך יקותיאלי, שייצג את בנק לאומי; יעקב ברין, שייצג משקיעים קנדיים; סם רוטברג האמריקאי; אשר ידלין, שהיה אז מנכ"ל קופת־חולים וייצג את ההסתדרות, וכן מיכאל צור עצמו והד"ר טיבור רוזנבאום.

פרשה זו נחשפה רק אחרי מילחמת יום־הכיפורים, בשלהי 1974. בעיקבות גילויי כתב העולם הזה, יגאל לביב, נשלח מיכאל צור לכלא אחרי שהורשע בשורה של עבירות בגין נטילת שוחד, מעילה באמון ועבירות על חוקי מטבע־חוץ. גם הבנק של טיבור רוזנבאום, שדרכו נעשו עיסקותיה המפוקפקות של החברה, התמוטט כמיגדל קלפים. אך לחברה לישראל לא אונה כל רע. היא המשיכה ליהנות מכל ההטבות שהובטחו לה מכוח החוק — אותו חוק שמועצת־המנהלים של החברה עשתה כל שבכוחה כדי להפכו לבדיחה נלעגת.

הפרוטקציונרים

(המשך מעמוד 57)

אין זה מיקרה שנקודה זו לא הוזכרה עד־כה על־ידי המתחרים השונים על חלקם של הגרמנים בחברה לישראל, ולא באה לידי פירסום בעיתונות. כולם מבקשים להשכיח את החוק שעל־פיו פועלת החברה, ושעל־פיו ניתנות למשקיעים בה ההטבות השונות.

הרשימה החסוייה

החברה לישראל הוקמה כדי להקים ולפתח תעשיה בישראל, תוך שימוש בהון יהודי מחוץ־לארץ. את הנקודה הראשונה לא לקח איש ברצינות. כל השקעותיה של החברה היו במיפעלים קיימים, גדולים ומבוססים. מילבד חלקה בציים ובבתי־הזיקוק, השקיעה החברה לישראל בחברת כבלים וחוטים חשמליים, במלונות בטבריה, במלון פלזה בירושלים ובחברת הבנייה אלרם. אך הנקודה השנייה — הצורך בהון מחו"ל, היא רציונית יותר, שכן ניתן לה ביטוי בחוק עצמו. כדי שתזכה בהנחות ובהטבות השונות, היה על החברה להשיג 80% מהשקעותיה מחוץ לישראל, וזאת היתה סיבת העיסקה הסיבובית שנעשתה לפני עשר שנים (ראה מיסגרת). אז עוד ניסו לעקוף את החוק, ולהציג הון ישראלי כאילו היה הון זר. היום כבר אין טורחים אפילו לעשות זאת.

הרכב בעלי־המניות של החברה מגלה בבירור כי החברה לישראל אינה זכאית להטבות המפליגות שהיא מקבלת. שר־האוצר רשאי בכל רגע לבטל את ההטבות הללו, ולאלץ את בעלי החברה שיחזירו לו את כל ההטבות שקיבלה שלא כדין בשנים האחרונות!

מזכיר החברה, יקעב פלדמן, סירב להתיר את העיון ברשימת בעלי־המניות. לדבריו: „חברות אינן נוהגות לפרסם את בעלי־המניות שלהן." רשם החברות והשותפויות במישרד־המישפטים בירושלים הורה להתיר את העיון ברשימת בעלי־המניות, והחישוב המשוט מגלה כי תושבי־חוץ וחברות בחו"ל מחזיקות הרבה פחות מ־80% מהון המניות של החברה לישראל.

ההטבות — אוטומטיות

בחברה מושקעים כ־42 מיליון דולר במניות מסוג א', המקנות זכות הצבעה. מתוך סכום זה יש בידי משקיעים פרטיים וחברות ישראליות מניות בשווי 15 מיליון דולר. בעלי־המניות הגדולים הם מישרד־האוצר עצמו, שבידו מניות בשווי 3.95 מיליון דולר, חברת־הבת של צים, לים, שבידיה מניות בשווי 2 מיליון דולר, החברה־לנאמנות של בנק המזרחי, שבידיה מניות בכ־2 מיליון דולר, בנק הפועלים, שבידיו מניות בשווי יותר מ־2.5 מיליון דולר והחברה־לרישומים של בנק לאומי, המחזיקה במניות בשווי 1.5 מיליון דולר. משקיעים גדולים אחרים הם הבנק לפיתוח התעשיה, חברת־הדלק פז, מישפחת רובינשטיין, בנק כללי, חברת דלק, החברה־לרישומים של בנק דיסקונט, השקעות עלנק (בבעלות מישפחת מושביץ) וחברת לנדקו. בסך־הכול יש בידי משקיעים בחברות ישראליים מניות המהוות 38% מהון המניות מסוג א'.

גם אם מוסיפים לכך מניות בערך נקוב של 15 מיליון דולר, המצויות בידי הקבוצה הגרמנית של הד"ר ריגר, מתברר כי בידי משקיעים וחברות ישראליים יש מניות המהוות 27% לפחות מהון החברה לישראל.

חישובים אלה מתבססים על הרשימה של בעלי־המניות. יתכן מאוד שבפועל המצב חמור אף יותר, שכן יש אפשרות לישראלים רבים להשקיע בחברה לישראל גם באמצעות חברות הרשומות בחו"ל. כזאת היא, למשל, חברת ישרוס של הברון דה־רוטשילד, הרשומה בשווייץ, והון המניות שלה מגיע ליותר מ־6 מיליון דולר. לחברה הרשומה בפנמה והנשלטת על־ידי המיליונר שאול אייזנברג יש מניות של החברה לישראל בכ־2 מיליון דולר, ולחברת משקיעי ישראל, הרשומה באר־צות־הברית יש מניות בסכום דומה.

ביום הרביעי שעבר נמסר לציבור כי השרים ייגאל הורביץ וגידעון פת דנו בביטול ההטבות לחברה לישראל, אם יימכרו מניותיה לישראלים. שר־התעשיה אף הרחיק לכת ואמר לכתב הארץ, כי „שינוי בהרכב הבעלות על החברה יאפשר לממשלה לבדוק מחדש, האם ניתן לבצע, באמצעות חקיקה, רביזיה בהקלות המס שקיבלה... דרשתי להכניס שינוי בחוק כדי שהטבות־מס לא יינתנו אוטומטית לכל בעל מניות."

רווחים נקיים ממס

בר זנגמרי ששרי האוצר והתעשיה כלל את קראו את „חוק החברה לישראל", ואין להם מושג מהו הרכב הבעלות הנוכחי בה — אי שהם מעלי־

רוטשילד (עם פרס)
חיבוק הברון ליוד

מים עין במתכוון. אין שום צורך בחקיקת חוק חדש או בהכנסת שינויים בחוק הקיים כדי שמהחברה לישראל יינטלו ההטבות. גם אין צורך בשינוי הרכב הבעלות. החוק ומיבנה הבעלות הקיימים מאפשרים לשר־האוצר לבטל כבר היום את כל ההטבות הניתנות לבעלי החברה.

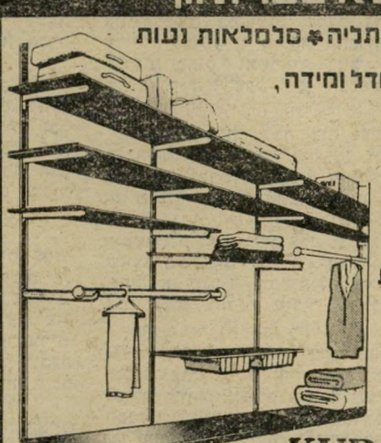
למעשה, מתעוררת השאלה מדוע לא עשה זאת שר־האוצר. מפי דובר האוצר אי־אפשר היה להשיג תשובה בעניין זה. גם מישרד הממונה על הכנסות המדינה לא נתן תשובה ברורה על אופי גביית המיסים מהחברה לישראל, והרושם הברור הוא כי החברה ובעלי המניות שלה ממשיכים לצבור רווחים נקיים ממס, למרות שהחברה אינה עומדת בתנאים שנקבעו לה על־פי החוק.

ספיר הקים את החברה כדי להפוך את ישראל למעצמה כלכלית. לצורך משיכת הון מחוץ־לארץ היה מוכן להבטיח למיליונרים היהודיים מתנות־מס במיליוני לירות לשנה. בתהליך זה לא רצה להפלות גם כמה משקיעים וחברות ישראליים, שגם להם ניתנו ההטבות מכוח המניות שבידיהם. אך ההון היהודי סירב להגיע, ומההטבות שהעניקה מדינת־ישראל נהנו בעיקר המשקיעים הגרמנים של קבוצת ריגר, כמה בנקים ישראלים גדולים, ומיספר רב של מיליונרים גדולים וקטנים. ההון הזר בחברה הולך ומתמעט בהדרגה, ויותר ויותר היא הופכת מיכרה זהב משוחרר־ממס של ההון הפינגסי ב־ישראל.

בשעה שמאות אלפי שכירים ולא מעט עצמאים וחברות קטנות כורעים תחת נטל המיסים והאינפלציה, מניח מישרד־האוצר למי שקורב לצלחת ליהנות מהטוב שבכל העולמות. וזאת למרות שעל־פי החוק עליו לא רק להפסיק מייד את מסע ההטבות, אלא גם לגבות את המיסים למפרע, עבור כל התקופה שבה נהנתה החברה לישראל מההטבות שלא כדין.

שלמה פרנקל ■

את שוב מלאה?
נפיחות? עצירות?
תה ביקוניס לעיכול טבעי: נמס היחידי בישראל - עלים וטבליות.
מיוצר מצמחים.
תה בקוניס Bekunis
חזרה לעיכול טבעי

חשוב!
לכל הזמנות לארוחות קיר או חדר ארוחות
הצעת חסכון של 45%
בקניה ישירה מהיצרן ללא פטר תיווך
מדפים * יחידות תליה * סלסלאות ונעות
* ניתן לשינוי גודל ומידה,
אפשר להוסיף, להקטין, להגדיל להוריד, להרים, ולהעביר ממקום למקום בקלות וללא ידע מקצועי.

קוב-כל
ת"א, דיזנגוף 241
טל. 227868.
KUB KOL

„העולם הזה" 950
תאריך: 29.12.1955

זה היה השבוע הזה שהיה

לפני 25 שנה

בגיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה כדיוק, פירסם מאמרו של העורך „מי האוייב, כעצם ?" שבו המשיך לבחון את האופציות המדיניות למילחמה או לשלום במזרח התיכון. בכתבת תחקיר נוספת, במיסגרת סידרת הכתבות על מדינות־העומות של ישראל, תיארה ירדן על כלכלתה וצבאה, תחת הכותרת „ירדן — סניף דחברה האימפריאליסטית בע"מ". השבוע לפני 25 שנה, נפתח מיבצע „צברית 56' ", תחרות יופי ואישי, שכה ניצחה אופירה ארז, כיום אופירה נבון, רעיית נשיא המדינה.

פיסורו של איסקר פרידמן, „הרדיפה אחרי הקאפו", תיאר ניצול־שואה הרודף אחרי הקאפו, שהיה חברו לספסל הלימודים. מדור הקילנוע סקר את אחד הסרטים החשובים ביותר של אותה תקופה, „זרע הפורענות", בכיכובם של גלן פורד וסידני פואצייה.

בשער הגליון: מועמדת לתחרות „צברית 56' "־אופירה ארז.

עצמות דויד רזיאל מפקד האצ"ל מובאות ארצה ✷

אנשי אלמוג' והפלמ"חניק ✷ הלוז והדירה

חולדות

שיבתו של ב"ח

מכונית צבאית בריטית התקדמה בזהירות בנוף העיראקי לעבר העיירה פאלוג'ה. ששה אנשים ישבו בה, שניים לבשו את מדי צבא הודי־מלכותו: מפקד הגדוד ושלישו: ארבעת האחרים היו אזרחים, ששוחחו ביניהם בשפה מוזרה.

מדי פעם הפנה המפקד הבריטי את ראשו, שאל לעצתו של אחד האזרחים, גבר חסון וממוצע קומה, בעל פנים רחבות וגומה אופיינית על הסנטר הגברי הבולט. היה ניכר כי „מיסטר בן־משה" רגיל לתת פקודות — הוא חשב במהירות, הודיע את החלטתו במילים קצובות, באנגלית טובה, אך מורגש היה בה ניב זר. הבריטי עשה כדבריו.

קשה היה לתאר קבוצה מוזרה יותר. כי האזרח היה מפקד אירגון צבאי בלתי־ליגאלי, ששוחרר לא מכבר ממחנה־מעצר בריטי. לידו ישב סגנו, צעיר רמת־גני, בעל עיניים ירוקות חודרות בשם יעקב מרידור. שני האזרחים האחרים היו „טיירריסטים" מנוסים, האחד בן עיראק והשני בן דמשק, שעל אף מראם הערבי היו ארצישראלים מובהקים. שמם היה סיקה ותרזי.

המכונית לא הרחיקה בנסיעתה. האיזור כולו הוצף במים על־ידי הגרמנים, אשר איש־אמונם, ראשיד־עלי, השתלט זה עתה על בגדאד. מיסטר בן־משה החליט שהמכונית תעצור במקום, וכי שניים מחבריו — מרידור וסיקה — ייצאו ברגל לפאלוג'ה כדי לאסוף ידיעות. השניים התרחקו והלכו כ־14 קילומטרים, אספו ידיעות על מערך האויב, עברו על פני בריגדה עיראקית שנתקעה בשטח המוצף, בדרכה ללחום באנגלים. פעמים רבות שמעו את הזימזום של מטוסי־הקרב הגרמניים, שהפציצו את שדה־התעופה חבניה, בו התרכז כל הכוח הבריטי.

בערב חזר הזוג לבסיס, שם חיכתה לו בשורת־איוב: המכונית הופצצה על־ידי מטוס היינקל גרמני. מפקד הגדוד הבריטי ומיסטר בן־משה נהרגו, השלישי איבד את שתי רגליו, תרזי יצא ללא סריטה, אך סבל מהלם קשה. הם היו שני הארצישראליים הראשונים ששמעו באותו יום שלישי, ה־20 במאי 1941, כי דויד רזיאל, מפקד האירגון הצבאי הלאומי בארץ־ישראל נהרג.

תזכיר בכתיה. „בן־משה" נקבר בבית־הקברות הצבאי הבריטי בחבניה. כעבור שנה, כאשר ביקרה אשתו שושנה במקום, נשאלה על־ידי המפקד המקומי מה היתה דרגתו הצבאית. שושנה אמרה „אלוף" * אך לא ידעו כיצד לתרגם את המילה ל־אנגלית. שאל האנגלי: „אולי קפטן ?" שושנה שחשבה כי קפטן הוא רב־חובל השיבה בחיוב. לכן רשמו האנגלים על הקבר „קפטן דויד רזיאל", ונולדה האגדה כאילו רזיאל נתמנה לסרן בצבא הבריטי.

היתה זאת רק אחת מאגדות רבות. אמת: בשעת מאסרו בסרפנד הגיש רזיאל תזכיר למפקד הצבא הבריטי, הציע לו הסכם לביצוע פעולות־חבלה בידי חיילי האירגון הצבאי הלאומי מאחרי קווי האויב הנאצי באירופה. כמו מפקדי הפלמ"ח, התנגד רזיאל לגיוס הגוער הארצישראלי ליחידות הבריטיות, אך הסכים לשיתוף פעולה עם האנגלים במיבצעים עצמאיים.

המפקד העליון הבריטי במרחב, גנראל ארצ'באלד ויוול, נזכר בתזכיר זה כשפרץ המרד הפרו־נאצי בעיראק. הוא הציע ל־רזיאל (בלי כל תמורה פוליטית או אחרת) כי האירגון ישלח מרגלים לבגדאד, לאסוף ידיעות על מערך האויב, לחבל במיתקני דלק שעמדו לרשות הטייסים הנאציים. רזיאל הסכים להצעה זו גם מתוך תיקווה כי תהיה זו הזדמנות לחסל את האג'אמין אל־חוסייני, המופתי הירושלמי, שהיה ב־בגדאד. הנהלת המיבצע הוטל על יעקוב מרידור.

לא היה שום צורך בהצטרפותו האישית של רזיאל לשליחים. עד היום אין איש יודע מדוע עשה זאת. ההשערה הסבירה ביותר: רזיאל נפגע קשות מהאשמות יריבו, אברהם („יאיר") שטרן, כאילו התפשר עם הבריטים מתוך פחדנות, ורצה להוכיח את אומץ־לבו האישי. אותה שעה לא היה רזיאל בכלל שייך רשמית לאירגון: זמן קצר לפני כן התפטר (בפעם השניה) והשאיר מאחוריו מצב־ביניים מעורפל.

ארון מתכת בממטים. מאז יום קבורתו בחבניה השתדלו ידידיו ובני משפחתו להחזיר את גופתו ארצה. לצורך זה נקברה הגופה בארון־מתכת מיוחד. אולם ממשלת עיראק, שרזיאל עזר לה לשוב לשילטון, חששה פן יתפרש הדבר כצעד פרו־ציוני, וסירבה.

השנה נעתרה הממשלה העיראקית סוף־סוף ללחץ הבריטים. תנאיהם היו: הדבר לא יפורסם ברבים בעולם ובישראל, והגופה תיקבר לפי שעה בקפריסין. רק כעבור תקופה נוספת היא תועבר לישראל. ביום שני שעבר נחת מטוס צבאי בריטי בשדה־התעופה של ניקוסיה. בנוכחות רעייתו של רזיאל הועבר הארון למכונית הקונסוליה הישראלית, שם הונח 24 שעות. למחרת נקבע הארון בבית־הקברות של מארגו, בקירבת העיר.

סוד יסקום. באותו יום נודע הדבר לרוב עיתונאי ישראל, אולם כולם נתבקשו לשמור על הדבר בסוד, כדי לא לגרום אי־נעימות לממשלה הבריטית ולעכב במעט את העברת הארון לישראל. מעריב, שרוב עורכיו הם בעלי עבר רוויזיוניסטי, הפר את הסוד ופירסם את הידיעה בכותרת הראשית, תוך תיאור מפורט. כך השיג הצהרון „סקופ" על כל שאר העיתונים, ובכללם העיתון חרות, שלא הזכיר את העניין אף במילה אחת.

איזור של וינסטון צ'רצ'יל והאמיר עבדאללה, מלכה הראשון של ירדן. צ'רצ'יל, שהיה שר־המושבות אחרי מילחמת העולם הראשונה, הוא אבי רעיון כינונה של מדינת ירדן, שנועדה לפתור את בעיות המישפחה ההאשמית. ציור זה פורסם במיסגרת כתבת־תחקיר מקיפה על ירדן.

וינסטון צ'רצ'יל מייסד את ירדן

חיפה

לפקודה תמיד אנחנו

היתה זו תהלוכת אחד במאי שיגרתית. לפני הבמה בחיפה עברו בסך קבוצות קבוצות של פועלים לבושי חולצות כחולות, נושאים בידיהם כרזות וסיסמות. מנגינת לפקודה תמיד אנחנו שהשמיעה תיזמורת הפועל הקולנית שימשה מעין מארש פועלי. מדי פעם הידהדו סיסמות של קומוניסטים, ששותקו מיד במכות נאמנות על־ידי אנשי פלוגות הפועל, עליהם פקד אישית מזכיר מועצת פועלי חיפה ח"כ יוסף אלמוגי.

הדגל המחוזק. לפתע נתקל מבטו המרוצה של מזכיר אגודת פועלי־המתכת בצעיר גבוה וחסון שנשא את דגל האגודה ברמה. הוא הזדעזע. יחזקאל הכוהן (28) לא היה איש מפא"י, ולכן היה פסול לתפקיד נעלה זה. הוא ניגש אליו, מלווה בכמה שומרי־ראש, ובקול מתכתי ונוקשה ציווה על יחזקאל הכוהן הנדהם להחזיר את הדגל, ותקעו אותו בידי מפא"יניק קטן וחלוש שכימעט כרע תח תנטל דגל האגודה.

יחזקאל הכוהן ותיק הפלמ"ח חרק שן מעלבון והסתלק מהמקום. הוא לא יכול היה להשלים ונעצר ליד במת המיצעד, טיפס על עץ סמוך ועצק בקולי קולות: „בוז למפא"י !" צעקותיו נשמעו ברמקול, והועברו לאורך כל מסלול המיצעד.

עשרה אנשי־אגרוף מפלוגות הפועל קרבו בהבעה מאיימת לעבר העץ וקראו ליחזקאל לרדת. פניהם העידו בהם שלא התכוונו ללטפו עם רדתו. מצבו של האיש על העץ הלך והחמיר. לאושרם של ביריוני הפועל שלף יחזקאל פגיון וקרא אליהם: „מי שיעז לגעת בי, ירגיש פגיון זה !" האיום עשה את שלו וגיבורי חושיסתאן נזכרו לפתע בקיומה של המישטרה. הם הזעיקו שני שוטרים, שפקדו עליו לרדת והובילוהו לתחנת המישטרה כשגיבורי הפועל מזנבים ומנתיחים עליו מכות מאחור.

בשבוע שעבר הובא יחזקאל הכוהן בפני שופט־השלום אריה כלימור בחיפה, וניזון לקנס של 18 ל"י, בעוון „נשיאת פגיון ללא רשות והתנהגות פרועה במקום ציבורי". היריה יחזקאל בקול למשמע פסק־הדין: „מה היה קורה אלמלא נשאתי פגיון ?"

* תוארו של רזיאל באצ"ל היה „סרן", והתואר „אלוף" הוענק לו אחרי מותו.

הווי

על דאקפוך אקפוך

בתל־אביב, נשלחה אל חוקר פרשת הנסקפה המזוייף קופסת קפה מחברה ידועה בארץ, כדוגמה של קפה אמיתי, ונסתבר שהיתה מזוייפת אף היא.

לא אתה, לא אתה !

ברמת הדסה, עשו הכנות לבואו של דוד בן־גוריון, נוכחו כי הכוונה לילד בן ארבע בשם דוד בן־גוריון מועטי, עולה מטוניס.

צדק צדק תרדוף

במינכן, גרמניה, אחר שביתת־המשפט קבע כי לקוחו של עורך־הדין מיינדל לא הועלב כאשר כונה על־ידי הנאשם „אידיוט בחסד עליון." נדון מיינדל לשלושה חודשי מאסר וקנס של 300 מארקים על בזיון בית־המשפט כששאל: „האם כבוד השופט חושב זאת לעלבון אם ארשה לעצמי לכנותו, על סמך החלטה זאת, אידיוט בחסד עליון?"

זמן הוא כסף

בלונדון, אנגליה, הגיש לורנס לואל, 35, משפט נגד ארוסתו לשעבר, רוז בולדווין, 28, תבע פיצויים בסך אלף לירות לכיסוי הוצאות החיזור וביזבוז הזמן „שאושר היה להקדיש לחיפוש אחר חומר נשי יותר מתאים."

אנשים

● כשנכנס שר־החקלאות **קדיש לוז** לתפקידאו, ביקש מן הממשלה להקצות לו דירה של לא יותר מאשר שני חדרים. „אינני זקוק ליותר מזה," טען, „ולא אדע מה לעשות בדירה גדולה יותר." אולם נמצא, כנראה, מי שחשש מפני יצירת תקדים של הסתפקות־במועט והשר קיבל על אפו ועל חמתו דירה בת חמישה חדרים. מיד קם לוז, חבר קבוצת דגניה ב', ונעל שלושה חדרים בדירה זו על מנעול ובריח.

● המשורר **נתן אלתרמן** כתב במדור בדבר, הטור השביעי: „העיקר לפעמים זאת הרגשנו מכבר, כן־אקטיביזם או לא־אקטיביזם. העיקר הוא שקצת בריחוק מן הספר ממשיכים פה כולנו את קווי־הכתיביום."

● שר־הפיתוח **מרדכי נמטוב**, חבר קיבוץ מישמר־העמק, אמר: „את הקשה נעשה היום. את הבלתי־אפשרי נעשה מחר. ולפעמים גם את הבלתי־אפשרי נעשה היום."

● בתו בת ה־11 של בנטוב, **אלי־שבע**: „אבי מפחד את הנגב, וכן־גוריון מבטח אותו."

● המשורר **חיים גורי**: „מדינת־ישראל נמצאת כיום במצבו של גיבור אחד הרומנים הצרפתיים שאמר: „יש פיתגם המדבר על הקש האחרון ששבר את גב הגמל. אך השאלה המעניינת אותי היא, מה היה מישקל המיטען שעל גב הגמל לפני הקש האחרון.' גם השאלה העיקרית של המדינה היא, מה מישקל המיטען רגע אחד לפני שהגב נשבר. זה הרגע המכריע."

יעקב שרת / איש ממאדים

טוטו הייג

עם ישראל עצר נשימתו עד לבחירת שר־החוץ המיועד בממשלת רונלד רגן — והנה סוף־סוף נשם לרווחה ויכול ללכת לישון בשקט. מקורות וחוגים וגורמים ומקורבים למיניהם מבשרים לנו, כי אלכסנדר הייג — זה האיש — הוא ידיד ישראל.

אדרבה! ואדרבה: מכיוון שמה שישראל זקוקה לו עתה יותר מתמיד הוא ידיד ישראל. אבל מצד אחר זה בדיוק הדבר המדאיג — המצב המדיני הטוב הוא כאשר זקוקים לידידותך — אתה יותר משאתה זקוק לידידות זולתך, ומבחינה זו לא שפר חלקנו, כמדומה, באלפיים השנים האחרונות, ואפילו הקמת המדינה לא חוללה מהפך גמור. הרגישות לאורחו וריבעו של השליט התורן — הוא טוב ליהודים או רע ליהודים! — כבר השתרשה בגנים שלנו עמוק עמוק, ואי־אפשר לומר שזוהי הוויה מרגינה.

מה אפשר לעשות! אנחנו עם קטן, וארצנו עניה, ומשימותינו אדירות ותסרוס־תקדים. האומנם אנו מסוגלים להפוך את היוצרות חללו עד כדי השתחררות מהנטל האסטרטגי של הזדקקות לחסדי זרים! התשובה שלילית. לעומת זאת, במצבנו הפיזתי הזה אנו בהחלט מסוגלים לפתח מנטליות של „אנחנו תמיד בסדר", ואם, בכל זאת, משהו אצלנו אינו כשורה, הרי זה תמיד בגלל גורמים שאינם תלויים בנו כלל — הפריע, המלך, הנשיא, שר־החוץ, האנשים הזרים הרעים הללו, ואם תרצו, „הנפט". אנחנו גרושים שלא באשמתנו.

חלקם של הגורמים הזרים במישוואת מצבנו הרופף כבודו במקומו מונח, ושאלה גדולה היא עד מה יש בידינו להשפיע עליהם, והאם השפעה מוגזמת מדי אינה כרוכה בהסתכנות של עשייה לרועץ. מה שברי יותר הוא שהטלת האחריות למדוינו השונים על גורמי חוץ כרוכה בסכנה ממשית וחמורה מאוד של פיתוח ביטחון עצמי משחית בצדקתנו האוטומטית, של העדר ביקורת עצמית ושל אי־ראיית טעויות ומישגים מחותיים ואקראיים, שחלקם במצב החתחתים שלנו אינו קטן ואולי אף גדול מחלקם של כל גורמי העולם־כולו־נגדנו.

נחזור נא איפוא אל אליכם, ידידנו־בנפש. לא צריך להיות מקור או גורם כמינהו, כדי לדעת שהאיש הזה הוא קודם כל ידיד בלב ונפש של ארצות־הברית, מעצמה שיש לה יד ורגל במזרח התיכון זה כמה שנים, ואשר אגרת נסיון מוסדי מצטבר בעיסוקיה המגוונים בו. הנסיון הזה כה עשיר, עד ששר־חוץ אמריקאי כגון אלכסנדר הייג מסוגל להגיד לישראלים: ידידי היקרים לי מכל, כידיד אמת אני אומר לכם, שהדבר הטוב בשבילכם הוא לא זה הנראה בעיניכם, אלא זה הנראה בעיני, וחגיע הזמן שתסמכו עלי, ידידכם בלב ונפש!

על כן הבו גודל לנגיוס האמריקאי, שהצמיח לנו פתאום ידיד שכזה בוושינגטון. תארו לעצמכם, שרגן היה ממנה לנו שר־חוץ שאינו ידיד, שהתנ"ך שלו הוא „מיסמך מוסד הובר".

ליל מנוחה.

הגרעין והשורש

הגרעינים הללו, אתה פשוט לא מסוגל להפסיק לפצח אותם. מרגע שהתחלת בראשון.

פה, במדור הזה, גופא, כתבתי יותר מפעם אחת, שאחד הדברים — בפירוש אחד, משום שיש עוד כמה גורמים מכריעים — הבולמים בעליל הקמת כורים גרעיניים להפקת אנרגיית חשמל בישראל, הוא הסירוב העקרוני והעקשני של ממשלות ישראל לחתום על אמנת אי־הפצת נשק גרעיני. כתבתי, אז מה!

אני אגיד לכם אז מה: אז לפחות, שכאשר מישהו כותב איזה מאמר בנושא הזה, שלא יתעלם מהנקודה הגרעינית הזאת. ככלות הכל, זו נקודה כל כך קטנה!

לפני ימים ספורים נתקלתי במאמר־מידות, שכותרתו „היכולה ישראל לבנות בעצמה כורי־כוח גרעיניים?" (מאת אברהם פלג, „מעריב", 12.12.80) וקראתיו ברוב עניין. אבל משהו שם חסר לי, משהו שזיהיתיו חיש מהר: אף מילה על חלקה של המדיניות הישראלית המוצהרת בדחייה הגורלית של הצטרפותה החיונית של ישראל ליצרניות האנרגיה בכוח הגרעין.

חדבר הזה הרגיז אותי, מפני שלא לי לשכנע את הציבור בצורך להתגבר על משבר הנפט בכוח הגרעין, ובוודאי שאין שחר לדיבורים על או־טו־טו משתנה מדיניות ממשלת רגן בעניין כה עקרוני כיחס השלילי האמריקאי המסורתי כלפי מדינות שאינן חותמות על האמנה הנ"ל, כשם שאין שחר לדיבורים על האפשרות שקנדה תנפק לנו כורים או חלקי־כורים על מנת שנעקוף בדרך זו את החרם האמריקאי. הקנדים לא יעשו בתחום זה דבר נגד ארצות־הברית, מה גם שהם ניכוו בעסקי גרעין בהודו, אם איני טועה מאוד.

עד כאן פוליטיקה. מעשית אין לי שמץ מושג אם ישראל יכולה להקים כור גרעיני שלם ומושלם להפקת אנרגיה בכוחות עצמה בלבד. אולי כן ואולי לא. אבל אפילו נניח שכן, ובשום רכיב חיוני לא נחיה תלויים באיש, זה יעלה כסף וחרבה כסף, והכסף הזה יצטרך לבוא מבחוץ, והגורמים שיתבקשו לתיתו עשויים לשאול: רגע אחד, ועל האמנה החיא חתמתם? לא? אז אולי תחכו פה רגע בפרוזדור, עד שנרים טלפון לחייג ושות', פשוט כדי להיות בטוחים שזה או־קי.

וכל זה בלי לדבר על הגורמים המכריעים הנוספים, כגון מיקום ומיגוון.

כור־כוח גרעיני, ככל שהוא חשוב וחיוני, איננו איפוא עניין פשוט כפי שעשוי להידמות במבט שטחי ראשון. האמת היא שהקמת מיתקן שכזה טעונה לא רק ידע מדעי, כושר טכנולוגי ושפע משאבים, אלא גם שינוי רבתי בקונספציה מדינית־ביטחונית ובהתייחסות ישראל למקומה באיזור, ושינוי זה כרוך במהפך־חשיבה חסר תקדים.

האם ממשלת פרס — האיש שמאחורי קונספציית דימונה — תחולל שינוי שורשי זה!

ד"ש מדימונה

ועשיתי על מישטרה, אשר הוכתה שבץ ושבק / אל מול חריג ישראלי של אהבה, נישוק וחבק:

קצין מישטרה, אשר חושיו כלל לא נרדמו, סר —
לתחנת דימונה לוודא היטב מצב מוסר;
פתאום חשד, כי איש חש שד, ואז מולו עמד —
ותקוף גרוי רשם אז דוח: „לא בא דד בדד!"

סילוואד וכו'

חקרו וגם מצאו. מפני שהיה מה לחקור והיה מה למצוא. ולעיגול התמונה נמצא גם ערבי זקן, שהעיד שהחיפוש שנערך בביתו היה בסדר גמור.

אני נכון להניח, כי החיפוש הבא שייערך בסילוואד, או בכל ישוב ערבי אחר בשטח כבוש על־ידי צה"ל, יהיה כולו על טהרת הבסדר גמור. חיילי המילואים של עם ישראל — אתם יודעים, חיילי המילואים האלה, עם ישראל הזה, כפי שאנו מכירים היטב מן המירפסת של השכנים ומן הכביש של הדורסים המצויים; לא חס וחלילה, צה"ל האמיתי, צה"ל בטהרתו הסדירה והקבועה — יתדפקו חרישית על דלתות הכפריים בשעת ערב נוחה, לפני שאפילו הילדים ילכו לישון, ובשפה ספרותית נמלצת יסבירו כי עליהם לחפש תחת המיטות אחרי איש פלסטיני רע, שרצח איש פלסטיני טוב בכפרם. הם ייכנסו פנימה בזהירות, יזיזו כל פריט בעדינות ויחזירוהו חיש למקומו, ואפילו לא יציצו בארנקים. כן, נניח שכל זה יתנהל על מי מנוחות שכאלה.

אז מה! כלום אז הכיבוש לא יהיה כיבוש! כלום אז הנכבש יאהב את הכובש ויצא מכליו לשתף־עימו פעולה! כלום אז יאבד את התכונה האנושית הבסיסית ביותר, החזקה אפילו יותר מן הדת — תחושת החשתייכות השבטית־לאומית (שימו לב, שהכובש תמיד לאומי; הנכבש — לאומני)! כלום אז יכבד את משתפי־הפעולה עם הגורם הכובש, יהיו סיבות שיתוף זה אשר יהיו!

וכלום אז הילדים הקטנים, שיעקבו בעיניים סקרניות גדולות אחרי חיילי צה"ל האדיבים, הפוסיעים מעדנות אנה ואנה על קצות בהונותיהם בביתם, ומחפשים משהו באצבעות מיומנות במגירות ובשולחנות ומתחת לכריס ולכסתות — אז הילדים לא ישאלו אחר־כך את אבא ואת אמא ואת סבא ואת סבתא: מה הם עושים, מה הם רוצים, מה הם חושבים, החיילים הנחמדים האלה שבאו לבקר אותנו פתאום דווקא הערב!

את התשובות שיינתנו לילדים הקטנים, ששיניהם טרם קהו, לא נשמע — כך בכל אופן נדמה לי — בטלוויזיה הישראלית. אבל אני מנחש שחן לא יהיו שונות הרבה מן התשובות ששמעו ילדי סילוואד נוכח החיפוש האלים שבוצע שם לא מכבר באישון לילה, למרות, כידוע, שאותו חיפוש בוצע לטובתם של בני הכפר, כלומר, למען שלומם והגנתם מפני רוצח או רוצחים שקטלו תושב מקומי באין פוצה פה ומצפצף — ואנו, כמובן, יודעים היטב מה טוב ומה לא טוב לעם הכבוש, אבל זה כבר עניין אחר. פה רציתי רק לרמז, כי אם בעוד עשרים שנה מישהו ירצח מישהו בסילאוד או מחוצה לה, הוא יבוא מקרב העדים הקטנים של חיפושים, אלימים או אדיבים, חיינו הן.

ישראל והבעיה היהודית

הבעיה הערבית, ואם תרצו הבעיה הפלסטינית — חיינו הן — אינה מפגינה באחרונה התפוגגות אלא להיפך. לי למשל, נראה שאנו רחוקים היום מפתרון בעיה זו יותר מתמיד, והדבר מציק לי, מה גם שלפי השגתי הן הנסיבות האובייקטיביות (הדמוגרפיה היהודית מול הדמוגרפיה הערבית בארץ, באיזור ובעולם; ירידת העליה ועליית תיריידה; המשאבים העומדים לרשות שני הצדדים), והן השגיאות שעושה ישראל רק מחריפות אותה.

מה טוב איפוא, שמהלכים בינינו אנשים, שבכישם פתרונות ברורים לבעיה. למשל, הד"ר ישראל אלדד, במאמר בנוי לתלפיות „מי ומה הם ערביי ישראל" („ידיעות אחרונות", 12.12.80), המוכיח כי יש להחיל לאלתר את ריבונות ישראל על השטחים, אומר: „היו הזדמנויות לקבוע עובדות פוליטיות ודמוגרפיות בכל מרחבי הארץ עד הירדן."; במקום אוטונומיה — „ישראלי־זציה הדרגתית של ערביי יו"ש, לחשוותם לערביי הגליל, תוך ייהוד יו"ש כייהוד הגליל. אם לא יאלצונו לייהד כייהוד לוד ורמלה ויפו..."; „יש לנקוט קו ברור ביותר (ביו"ש): לסגור את כל האוניברסיטאות, לעודד הגירה, לגרש מתפרעים תחל בצמרת וכלה בתלמידים..."

כפתור ופרח! סיפחנו, סגרנו, גירשנו — אבל איך עם ישראל מייחד את יו"ש כמו שהוא מייחד (אוי ואבוי!) את הגליל? מניין לנו מאות אלפי יהודים חדשים בשער, לייחד בם? אל דאגה. לבעל־הפתרונים שלנו תשובה פסוקה: „...עליה גדולה, שכל ציונות וכל ישראליות ואף ח ליחדות מחייבת..."

במדינה

מישטרה

מכות והצטיינות

שני שוטרים מצטיינים הואשמו על־ידי עצירים כי היכום

בבוקר האשים העציר יוסף עס־פור את איש המישטרה אברהם סעודאי כי היכה אותו, כדי לסחוט ממנו הודאה באשמה. התובע, אב־רהם לנדשטיין, הכחיש בשם ה־תביעה את הסיפור כולו. באותו ערב זכה השוטר סעודאי ב„פרס השוטר המצטיין" למחוז תל־אביב.

אליהו פאפיאשווילי, שנאשם ב־שוד חברת דובק, טען אף הוא כי הוכה בידי השוטר ארמנדו מנור, שהוציא ממנו הודאות באשמה ב־ניגוד לרצונו.

בית־המישפט לא קיבל את סיפורו של פאפיאשווילי, והרשיע אותו בשוד. השבוע זכה ארמנדו מנור ב„פרס השוטר המצטיין" על שם יונה קוממי. הפרס הוענק לו מטעם עיריית רמת־גן.

מישפט

אבקת כביסה וומעצר

ההרואין בקופסה לא היה אלא אבקת־כביסה

חוש ההומור המפותח של בוזגלו עלה לו השבוע בששה ימי־מאסר. בוזגלו הרגיש עצמו נרדף על־ידי המישטרה.

בוקר אחד חמד לו לצון. כאשר ראה את אנשי המישטרה המתכור־נים לערוך חיפוש נוסף בביתו, לא התעצל. הוא נטל קופסת גפרו־רים ריקה, ומילא אותה באבקת־כביסה של אמו. שקט ורציני ישב ליד השולחן, לידו היתה מונחת קופסת הגפרורים.

אנשי המישטרה בלעו את הפת־יון עד סופו. למרות מחאותיו של בוזגלו כי ה„הרואין" בקופסה אינו אלא אבקת־כביסה, לא האמינו ה־בלשים.

הם נטלו בזהירות את קופסת ה־גפרורים ושלחוה למעבדת המיש־טרה. אבל הם גם נטלו איתם את בוזגלו עצמו למעצר. בבית־המיש־פט חזר החשוד על טענתו, כי ה־חומר הלבן נמצא בכל בית בישראל, וסניגורו, מנחם רובינשטיין, אף ביקש לשחררו. בית־המישפט הא־ריך את מעצרו ב־6 ימים. רק אחרי שישה ימים, כאשר הגיעה התשובה ממעבדת המישטרה, השתכנעו ה־שוטרים כי נפלו קורבן למהתלה. הם התנחמו שגם המהתל לא צחק.

אצבע אלוהים

החשיש נשר מתחת לספסל הנאשמים

כאשר התובעת ליה לבאון נחה כמה דקות מטיעוניה בתיק הקו־דם, נפלו עיניה לפתע על גוש חום, בגודל של אצבע, שהיה מונח על ריצפת אולם המישפט מתחת לספסל הנאשמים.

כתובעת מנוסה, הרגילה בתבי־עות בענייני סמים, נעור חושה הבלשי של הפרקליטה. היא ניגי־שה לדוכן הנאשמים, שהיה ריק באותה עת, בגלל ההפסקה ב־מישפט, ונטלה בידה את הגוש המוזר. היא קירבה אותו לאפה והריחה. לא היה לה כל ספק, כי זוהי תחיכת חשיש ממין משובח.

מכיוון שהדבר התרחש באולמו של השופט חיים דבורין, ביקשה הפקרליטה, כי השופט יתן הוראה להחזיר את החשיש למקומו הקו־דם, ולחכות בסבלנות כדי לראות לאיזה מבין הנאשמים היה החשיש מיועד. אלא שהשופט לא הסכים לשחק את תפקיד הבלש, וביקש מהתובעת למסור את החשיש ל־אנשי המישטרה.

Grand Marnier

the famous French liqueur

הסוכן הבלעדי בישראל: **מ. אקרמן בע"מ** חיפה, רחוב הנמל 47, טלפון: 04/663 521 04/663 033

עוד צד חדש ומושך לישראכרט-
הצד המגנטי!

הצד המגנטי הופך את ישראכרט לכרטיס אשראי משולב יחיד במינו בישראל. הוא מאפשר לך להחליט לאיזו תכלית להשתמש בו: רצונך באשראי — בבקשה, הצג את הכרטיס שלך בחנויות, בתי עסק, בתי מלון ועוד.
אתה זקוק למזומנים? ברצונך לבצע פעולות בנקאיות אחרות? — הפוך את הכרטיס לצידו המגנטי ותוכל להשתמש בו, בשלב ראשון, בכל מכשירי הבנק־קט הפזורים בארץ.
כרטיסי הישראכרט והבנק־קט שלך ישארו בתוקף עד למועד חידוש כרטיס הישראכרט שבידך.
בשלב ראשון, יונפקו כרטיסי ישראכרט משולבים ללקוחות בנק הפועלים בע"מ, בנק אמריקאי ישראלי בע"מ, בנק קונטיננטל לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ.

ישראכרט.
אשראי וטוב לי.

על המסלול

מעילי פוך

אם יש לך שמיכת פוך, את בוודאי יידעת טעמה. אז לכל אלה שקשה להן לקום בבוקר בטענה שכל־כך טוב מתחת לשמיכת הפוך — יש לי בשורה משמחת. יצרני־האופנה תיכננו למענכן מעילים אופנתיים עשויים מפוך. גם הם תפורים בצורת מישבצות ממש כמו השמיכה, ניתן לרחוץ אותו ללא כל קושי, הוא מחמם בכיף, והוא מופיע בשלל צורות. מעיל ארוך, מעיל קצר עד המותן — בעל הופעה

כיסוי חם ונעים הם מעילי הפוך לחורף, לפי צורת שמיכות הפוך החביבות עלינו בעונת הקור. הם תפורים בתפרים מודגשים.

ספורטיבית, וסטים ללא שרוולים, ויש כאלה בעלי ציפיון אלגנטי, שבנוסף לפוך, הביטנה עשויה מחומר אחר, אלגנטי, מבריק או אפילו פרווה.

בקיצור התירוץ הזה, שקשה לי לקום בבוקר בגלל שמיכת הפוך — נמחק.

המראה לחורף

איך להראות החורף? התשובה שלי — דומה מאוד למראה החורפי שהיה מקובל לפני כמה שנים. מה לעשות, האופנה, מסתבר, חוזרת על עצמה. אפשר לומר שהחורף מאפשר לך להראות לבושה אמיתית, כפי שהחברה אומרים. צעיפים, כפפות, חגורות וכובע ברט הם רק חלק מפריטים שונים שניתן לשלב בלבוש החורפי.

אם תסתכלי היטב בבגדי החורף שלך בוודאי תמצאי מעיל שלושת רבעי, שמור היטב, ואם הוא לא התקמט במשך הזמן, והוא שומר על מראהו המקורי, ניתן לצאת אתו בלילות הקרים. הוא שוב באופנה.

כיצד להתלבש

אחד הדברים היפים באופנת־החורף הוא מה שנקרא הניגוד האלגנטי. מיקטורן מישבצות ספורטיבי מעל חולצה אלגנטית בצבע לבן, כשחפתי החולצה הלבנה נראים

נוח וספורטיבי הוא המעיל הקצר, אף הוא עשוי מפוך. הוא מופיע בשלל צורות: ארוך, קצר עד המותן, ומותניות ללא שרוולים.

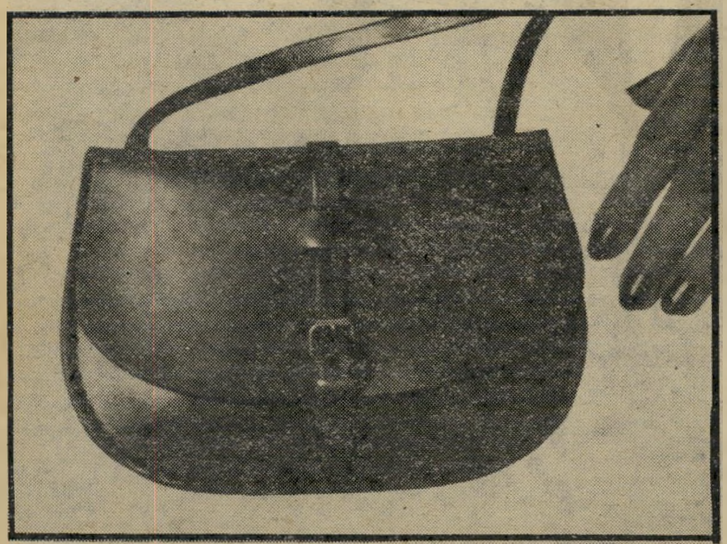
ברט וכפפות הם חלק מפריטים שונים שניתן לשלב באופנת החורף, מעיל שלושת רבעי, כשהחצאית מבצבצת מתחת למעיל. כמובן שמקומו של הצעיף חזר לצוואר, והחגורה הטובה מעור, מצטרפת למיכלול הפריטים.

באופנה לפני כמה שנים, אני מציעה לך להוציא אותו מן הארמה, לאוורר אותו מחוץ לשרוול המיקטורן. דוגמה נוספת: מיכנסיים בסיגנון ספורטיבי עם תפרים בחזית ליד החגורה, הנלבשים ביחד עם חולצת משי לבנה אלגנטית. חגורה צרה משובצת באבנים נוצצות תתרום למראה הניגוד האלגנטי.

שימי־לב לאורך המיכנס. כשאת נועלת נעל אלגנטית, בעלת עקב, המיכנס יחשוף את כל הנעל. אל תשכחי לגרוב גרב מעגיינת. הכוונה לצבע ולדוגמה. ארנק מעור נוקשה בצבע חום יסגור את מעגל מראה הניגוד האלגנטי.

מעל הקרסול מגיעות מכנסי החורף, כשאת נועלת נעל בעלת עקב.

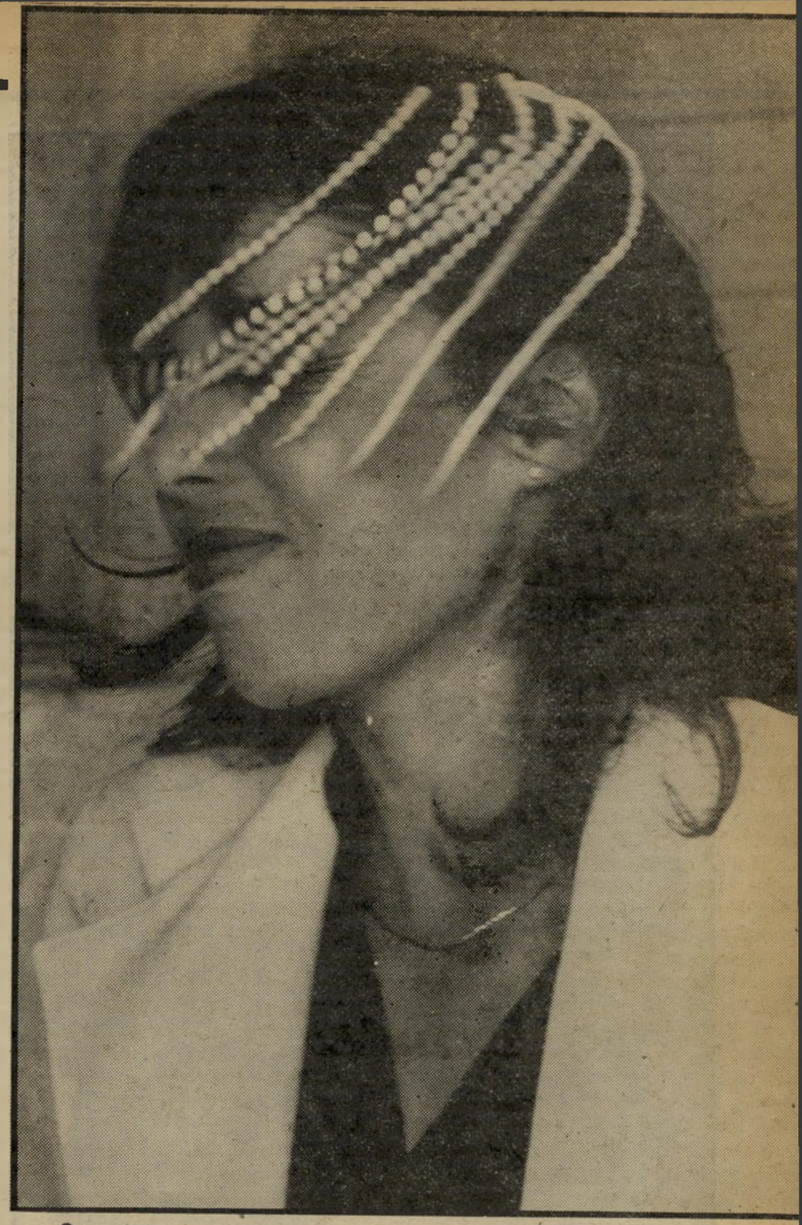

עור קשה בצבע חום. הוא מעוצב בצורת תיק הסטודנטיות, וניתן לשלבו בכל מראה אופנתי לחורף, אלגנטי או ספורטיבי: כמו מקטורן משבצות עם חולצה אלגנטית, מכנסיים בסיגנון ספורטיבי וחולצות משי.

ש'געון אופנתי חדש לאנשי הבוהימה:
מסרקיות בעלות חרוזים ציבעוניים

מסרקטרון

חרוזים ברוח על ראשה הנאה של הזמרת שולה חן. „בחרתי לי חרוזים בצבע לבן, כדי שיתאימו לדיקט הלבן שלי," מסבירה שולה. המסרקיות מופיעות עם חרוזים בשלל צבעים, תואמים לבגד.

חרוזי אל־על תקועים בראשה של תלמה וישינסקי, העובדת בחברת־התעופה. בתמונה: תלמה עם בעלה בנפרד, השחקן

חרוזי הזמרת בשערה הקצרצר של רותי הולצמן. רותי, שגרבה גרבי־רשת שחורים, מצאה לחרוזים שימוש מקורי נוסף — היא תקעה מסרקית אחת בגרביה, שניים בפתח השימלה וכמובן שניים בשערה. „אני היום פראו דוקטור," סיפרה רותי הולצמן. בעלה עובד כרופא, ונמצא בתורנויות מרבית הזמן, ורותי הולצמן הולכת למסיבות לבדה.

אם כל מה שחסר היום לנערה, כדי להיראות כמו הכוכבנית בו דרק, הן עשרים צמות דקיקות קלועות בשערה, הרי שבעייה זו נפתרה. היא יכולה לתקוע בשיער שלה שתיים־שלוש מסרקיות, שמהן משתלשלות מחרוזות צבעוניות — ואז תיראה כימעט כמו דרק.

כך, לפחות, חשבה המפיקה טמירה ירדני, כאשר עיצבה ותיכננה את המסרקיות, המשגעות עתה את נערות הבוהימה של תל־אביב. כמובן שרצוי לעניין זה שיער ארוך ומקורזל, גיזרה חטובה וראש פוטוגני. ואת אלה, כידוע, קל להשיג.

טמירה קוראת למסרקיות אלה: מסרקטרון, כי היא מוכרת אותן כדי לממן הצגות תיאטרון.

הבוהמה מדגמת

כפי שנראות בתמונה שלוש בנות הבוהמה. (מימין) הזמרת שולה חן, (באמצע) הזמרת ג'וזי כץ ולידה הזמרת נירה רבינוביץ. „אנחנו לא רגילות להופיע כדוגמניות, לכן שמחנו להראות את השיגעון החדש בפוזה של דוגמניות," סיפרה ג'וזי. שולה היא אדומת שיער, ג'וזי היא בצבע הדבש ונירה בלונדינית מתולתלת. שולה הופיעה עם החרוזים בחנוכה בשירי השירוויזיון, נירה הופיעה איתם בפסטיבל הזמר לילדים וג'וזי בזלטורות.

אדמונית היא רונית גמליאלי, אשתו הציירת של ספר הזחתיכות גילי גמליאלי הידוע.

שחרחורת היא הזמרת עירית בולקא, שחרוזים בכל צבע הולמים את שערה.

הזמרות והשחקניות מוכנות לנסות כימעט כל שיגעון אופנתי חדש. ואמנם, „כאשר ראיתי את המסרקיות האלה, החלטתי מייד שאוכל להופיע איתן בפסטיבל־הזמר־לילדים בחנוכה," סיפרה נירה רבינוביץ החייכנית וקנתה לעצמה שש מסרקיות.

„אם זה טוב לפסטיבל," אמרה הזמרת רותי הולצמן, „זה יכול להיות טוב גם לשירוויזיון." וגם היא רכשה מסרקיות.

הזמרת ג'וזי כץ גילתה, שהיא מוכנה לנעוץ אותן סתם ככה, והזמרת־שחקנית שולה חן הבטיחה להשתמש בהן בהופעותיה בטלוויזיה. השחקנית־עיתונאית שולה רווח החליטה שלא לפגר אחריהן. „כך נולדת אופנה חדשה," פסקה טמירה, „מסריח שאמנית אחת או שתיים תאמץ לעצמה שיגעון חדש, וכל היתר תלכנה אחריה בביטחה."

בינתיים מתמלא המישרד שלה בשקיות פלסטיק קטנות, עמוסות בחרוזים. הזמר דני ליטני נכנס יום אחד למישרד, התבונן בחרוזים ונבהל:

„אני מבין שאת פותחת סניף חדש באפריקה," הודיע לה והסתלק.

טמירה נשארה פעורת־פה והחליטה שהגיע הזמן להסביר לפחות לאמנים העובדים אצלה מה פשר החרוזים האלה: „אין לי שום קשר אפריקאי. יום אחד הייתי בנואייבה, ושם ראיתי חתיכות עם מסרקיות בשיער ועליהן נוצות. אז צץ בי הרעיון לעצב מסרקיות דומות, אך תחת נוצות החלטתי לתקוע בהן חרוזים. חיפשתי בכל העיר חרוזים קטנים, ומצאתי לבסוף חנות אחת שמוכרת אותם. אחרי שקניתי את החרוזים פניתי לכל המקומות העוסקים בתל־אביב בריפוי בעיסוק, וכך הגעתי לבתי־חולים לחולי־נפש ולבתי־הסוהר. את החרוזים הצבעוניים חורזים שם, ואני מחברת אותם למסרקיות."

מחיר כל מסרקית נע בין 18 ל־23 שקלים. אבל אין זה קשה לשכנע את בנות הבוהימה ללכת עם זה. הן פשוט נדלקו על הרעיון.

תחיה אדר

גם לגברים

החליטה טמירה ירדני, יוצרת המסרקיות, לתקוע את החרוזים.

רק שניים התנדבו: (מימין) השחקן אייל גפן ובאמצע זמר הרוק

החדש בכל פעם, אך כאשר יש להם מצב־רוח שובבי הם מוכנים לכל הרפתקה. אייל פיים עבודתו על סרט כחבר־כנסת אימפוטנט. אקשטיין הוא זמר המופיע תמיד בג'ינס זרוק, והקהל,

כדורגל

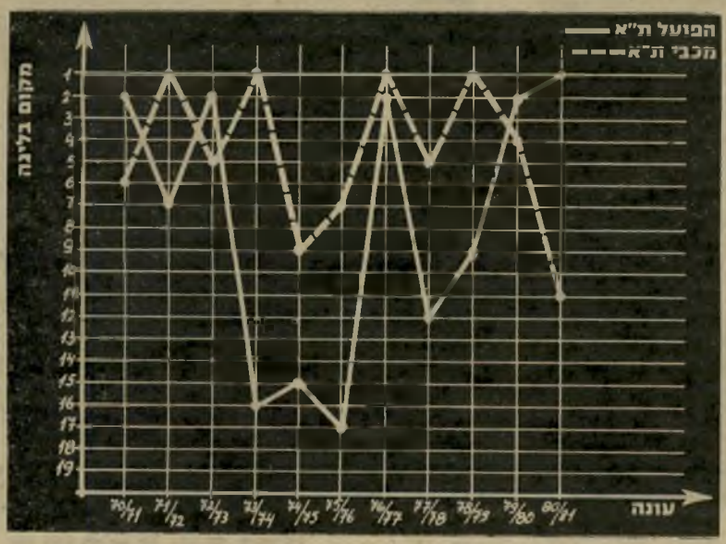
רת הכרטיסים, ובכך מגדילה את הרווחים ומעשירה את קופת־האגודה. האוהדים הנלהבים הם שמעלים או מורידים היום קבוצות בכדורגל.

מסורת יריבות

לפני 56 שנים היו בארץ רק שלוש קבוצות כדורגל. הפועל תל־אביב היתה המפוארת מכולן. אז התחרו מרדכי ויעקוב מאייר (כלבו שלום) ושלמה פולייקוב (אבא של פולי מהגשש) בעיקר נגד האנגלים, שהיו בארץ. הם שיחקו עם כל הנשמה למען אגודת הפועל. האווירה בקבוצה היתה מישפחתית, וכל תל־אביב ליוותה את קבוצת הכדורגל בהערצה רבה.

כשאגודת מכבי הקימה גם היא קבוצת כדורגל, החלה מסורת היריבות שבין שתי הקבוצות, הנמשכת עד היום.

עד שנת 1970 זכו לסירוגין שתי הירי־בות בעליונות. הם יצרו שני מחנות אוהדים קנאים, שהיו לחלק בלתי־נפרד מעצם התחרות הספורטיבית בכדורגל. הורים, שידעו שאגודת הפועל היא בעלת מית־קני ספורט טובים, שלחו את ילדיהם להתאמן דווקא באגודה זו. הצבע האדום של חולצת הספורט בהפועל קסם לילדים

11 שנים קשות עברו על קבוצת הפועל תל־אביב. המועקה נבעה בעיקר מתחושת הנחיתות שלהם בפני מכבי תל־אביב בירידות העירונית. מועקה זו העסיקה את ההנהלה, האוהדים והשחקנים. (הגרף מדגים הישגי הקבוצה).

הכוכב האמיתי

דויד שווייצר בא להציל את אגודת הפועל שבה נולד, אולם את בנו שלח לשחק במכבי. היום חשוב למאמן כמוהו רק ההישג הספורטיבי ולא סמל האגודה בה הוא מאמן.

המהפכנים אייבי אנשטיין (מימין) ודויד שווייצר (משמאל) צברו ניסיון בחוץ־לארץ והביאו גישה חדשה בטיפול בקבוצה.

ב הפועל תל־אביב כולם שיכורי ניצחון. איבי אפשטיין, מזכיר הפועל, ודב בן־מאיר, מחזיק תיק הפועל במו־עצת־פועלי־תל־אביב, שבו למישרדיהם שבעי־נחת. סוף־סוף, אחרי 11 שנים קשות, שבהם לא זכתה קבוצת הכדורגל הפועל תל־אביב להגיע להישגים מרשימים, היא דורגה במקום הראשון, בתום 12 המחזורים בליגה, ואף כבשה 24 שערים.

השימחה הכללית ריגשה בעיקר את אלה שזכרו בגאווה את עברה המפואר של האגודה, שנחשבה לאימפריה מבוססת מבחינה כלכלית יותר מכל אגודה אחרת. „כמו בביזנס, אדם נמשך למקום שבו הוא מרגיש בטוח," מסביר אייבי אפשטיין. „כל ספורטאי, אוהד, או בעל תפקיד באגודה, הגיע לכאן בגלל השורשים שלו בתנועה."

אם מאמינים בהפועל תל־אביב שלכל אוהד יש גם שורשים בתנועת העבודה, הרי שעוצמת האוהדים מהווה גם כוח פוליטי. כך, למשל, היה מצבו של ניסן ניסנוב, מנהל קבוצת הכדורגל של הפועל תל־אביב. למרות שהשחקנים והאוהדים העריצו אותו, היה קשה לו לכבוש את מקומו בהפועל, מכיוון שחשדו בו שהוא חרות'ניק.

כוכבי כדורגל, כמו יעקב חודורוב, פארו את שם האגודה ומשכו קהל־אוהדים נלהב, שהעריץ את קבוצת הפועל תל־אביב ונשאר נאמן לה.

השנים האחרונות סיכנו את המשך נאמנותם של האוהדים. בהפועל נוכחו לדעת, שהיכולת לשלהב אוהדים מעלה את מכירות הכרטיסים, ומכאן מגדילה את הרווחים ומעשירה את קופת־האגודה. האוהדים הנלהבים הם שמעלים או מורידים היום קבוצות בכדורגל.

עסקנים פוליטיים

ב הפועל התדוננו השחקנים שהנהלת הקבוצה מזניחה אותם מבחינה מיקצועית. הם נחשבו לשחקנים שהגיעו להיותם מרשימים בספורט, אולם האחראים עליהם היו שליחי מיפלגה שלא הבינו בספורט.

ב־1966 ביקשו שחקני הפועל לנסוע לאנגליה, כדי לחזות במישחק הקבוצה האנגלית וללמוד ממנה לשחק. אך העסקנים העדיפו נסיעה לאמריקה.

„כן, הנסיעות לחוץ־לארץ הן הרווח המהנה ביותר שהיה לנו," מסכם בצער שאר ישוב, „אבל העסקנים המיפלגתיים ראו בזה רק טרמפ של כיף."

בשנות ה־50 הגיע למיגרש הפועל שחקן צעיר בשם דויד שווייצר, ששיחק בתפקיד מגן בקבוצת הכדורגל. במילחמת־השיחרור הוא נפצע קשה, והיה ספק אם יוכל לחזור לשחק, אולם שווייצר הוכיח שהמשימה אפשרית. בקאריירה הארוכה שלו הוא שיחק בנבחרת ישראל והיה גם מאמן הנבחרת. הוא הירבה לנסוע לחוץ־לארץ כדי ללמוד כדורגל מיקצועי ברחבי־העולם.

כשבנו החל לשחק, והתגלה ככוכב על מיגרש הכדורגל, הוא דאג שישחק בקבוצת מכבי, שנחשבה אז לטובה בעיר. להבהיר ולהרגיז את אוהדי הפועל.

„פחדנו לצאת לרחוב, פן ניתקל באוהד מכבי," נזכר שאר ישוב, „לפני הדרבי התפללנו לגמור מישחק רק בתיקו. כך זה היה גם בשנים שהיתה לנו עליונות על קבוצת מכבי."

כשקבוצת הפועל הפסידה, לעגו לשחקניה, כשניצחו, חיכו להם אוהדי מכבי עם אגרופים קמוצים. מילחמת האוהדים דמתה למוגרום.

הצעירים, שנהרו למיגרשי הפועל וסחפו את כל חבריהם עימם.

שאר ישוב בן ברוך הגיע לקבוצת הכדורגל של הפועל תל־אביב בהשפעת חבריו, האחים בורסוק, שהיו בשנות ה־60 שחקנים נערצים בצפון תל־אביב. אביו, יוסף בן ברוך, שהיה מפעילי בית"ר ואף שימש כקריין בתחנת השידור המחתרתית, לא השלים בנקל עם העובדה שבנו ישחק במדי הפועל.

מ־1961 עד 1969 כיכבה בטבלה קבוצת הפועל תל־אביב, ובכך הגדילה את חוג אוהדיה. אולם אוהדי מכבי לא וויתרו אף פעם. הם היו קנאים יותר, וידעו

„הבן שלי משחק במכבי מכיוון שהוא מוכשר, ורציתי שהוא ישתלב בקבוצה טובה," מסביר בביטחון האב הגאה, „אני איש מיקצוע שמתעניין רק בהשגיות בספורט ולא בהשתייכות לאגודה."

ב־1970 אימן שווייצר את קבוצת מכבי תל־אביב, ובמישחק הדרבי הצעיד את

הפועל תל־אביב היא האגודה המבוססת ביותר מבחינה כלכלית - אבל חשובה לה יותר החולצה האדומה, שהפכה דגל לאוהדיה

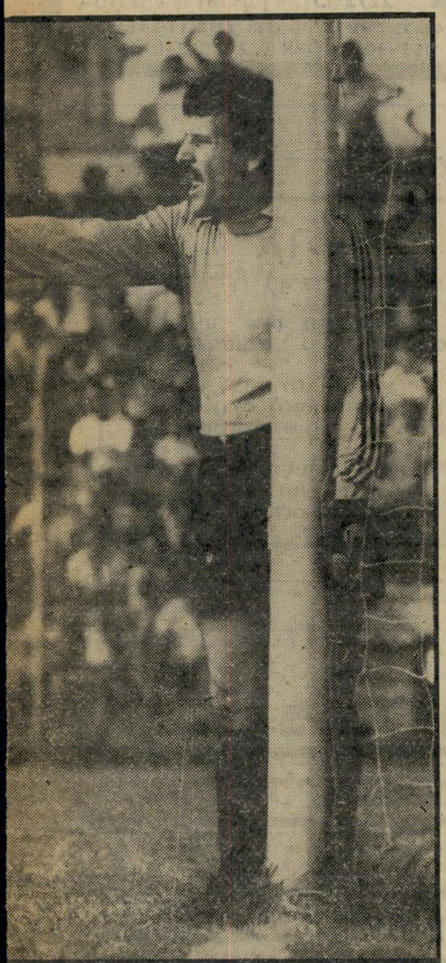
„המהפך הפוליטי במדינה זיעזע גם את עסקני הכדורגל," אומר שאר ישוב. „התחילו להבין שם למעלה שצריך לב־חור באדם המתאים, ולא להתפשר על סכום כסף נמוך."

מאז ומתמיד כיסה הרווח הכספי ממיש־חקי הכדורגל את כל הוצאות הקבוצה. יותר מזה — הרווח הכספי מכדורגל איפ־שר להפועל להפריש כסף גם לכל פעי־לויות הספורט האחרות, ואף־על־פי־כן רק בהפועל לא נוהגים לרכוש שחקנים מבחוץ.

(המשך בעמוד 68)

פעם יחד עם כל החברים מהש־כונה, הגיע שאר־ישוב בן־ברוך לשחק כדורגל בקבוצת הפועל תל־אביב, שנחשבה אז לטובה בעיר.

רגע השיא שבתאי לוי (**מימין**) ואמיר ליברמן (**משמאל**) בזינוק מנצחים בתום מישחק הדרבי. הם שהחזירו את ה„גאון האדום־חזק לרחוב הספורטיבי

תל־אביבי, ומטביעים חותמם על רבבות האוהדים הגאים," לדברי דב בן־מאיר. **למטה:** שווייצר, מנהל־הקבוצה ניסן ניסנוב (**מאחוריו**) וקפטן קבוצת הפועל תל־אביב נימרוד דרייפוס.

המכבים לניצחון מוחץ של 5:0 על קבו־צת נעוריו — הפועל.

לפני שנתיים החליטה הנהלת הכדורגל של הפועל תל־אביב לבקש משווייצר, ש־גדל באגודת הפועל, לבוא להציל את הקבוצה. אייבי אפשטיין, שנכנס באותה שנה לתפקיד יו"ר סקציית הכדורגל ב־הפועל, החליט שהוא האיש הדרוש להם. הוא בדק ומצא שלא היה כלל חוזה עם המאמן הקודם, יוסלה מרימוביץ, והחליט להביא אדם חדש. „אני לא יכול להת־ליט על דעת עצמי," מסביר אייבי אפ־שטיין, האדם החזק ורחב־המידות בקולו הרם. הצעתי לסקציית הכדורגל, המונה עוד חמישה מתנדבים פעילים, להביא את שווייצר."

מקורות מימון

שחקני העבר, השומרים קשר רגשי לקבוצתם ומלווים אותה כל השנים, פקחו עיניים. סוף־סוף הגיע לאגודה אדם עם תנופה חדשה.

מהפך אריה בז'רנו, השוער ה־וותיק, ידע שנים קשות בהפועל, השנתיים האחרונות מפצות אותו.

כדורגל

(סוף מעמוד 67)

היכולים להעלות את הישגי הקבוצה. קפטן הקבוצה, נימרוד דרייפוס, הגיע מקיבוץ גבעת־חיים. יוסי ג'אנה הועבר ממכבי נתניה להפועל תל־אביב, מכיוון שלא הצליח להשתלב בנתניה. קובי זיתוני ואריאל אריאל היו שחקני הליגה הארצית, שבאו מרצונם לשחק בהפועל תל־אביב, מכיוון שהיא קבוצה המשחקת בליגה הלאומית. כל שאר השחקנים נולדו בהפועל. ריפעת טורק, שבתאי לוי ואקויט הם כוכבים שהתגלו בהפועל ומפארים היום גם את נבחרת ישראל.

לשחקנים שנולדו באגודה לא צריך לשלם הרבה כסף, להם יש התחייבות שקורסת אותם לאגודה. רק אם האגודה הזאת זוכה להישגים מרשימים, הם יכולים להסתפק בגאווה של עצם ההשתייכות לקבוצה טובה. הפועל תל־אביב צריכה לדרוש מעצמה הישגים, מכיוון שהיא אגודה גדולה ומבוססת.

החוליצה האדומה

עיר הפועל תל־אביב, יוסף בז'רנו, הוא השחקן הוותיק ביותר מבין השחקנים. הוא עבר עם הקבוצה 12 שנים קשות וגם טובות. למרות שהוא ממישפחה בולגרית, וכל הבולגרים של יפו הם אוהדים שרופים של קבוצת מכבי יפו, בחר האב לקחת את בנו הצעיר לחזות במישחקה של הפועל תל־אביב.

הפועל שיחקה אז במיגרש החדש בלומפילד, שהיה הגדול והמרהיב ביותר בארץ, ונבנה מתרומות של אוהדים.

בז'רנו הצעיר היה בן עשר, והצבע האדום של חולצות השחקנים כבש את עיניו. „האשימו אותי ביפו שנדבקתי לצבע האדום," נזכר בז'רנו, היושב היום נינוח בביתו לצד אשתו ובתו בת השנתיים. „הצבע האדום יכול לקסום לכל ילד מבלי שיבין לאיזו אגודה הוא משתייך."

עד היום לא ביקר הכדורגלן במישרדי הפועל, השוכנים בבניין בית־ברנר מול בניין מועצת־פועלי־תל־אביב. הוא רואה פעמיים בשנה את דב בן־מאיר נואם בפני השחקנים, ונהנה גם מהעובדה שיש היום חברי־כנסת כמו יוסי שריד, שבאים למיגרש הפועל ומצהירים שהם אוהדים נלהבים של הקבוצה.

לקראת הדרבי האחרון, שהיה לקבוצתו מול מכבי תל־אביב, התרגש אפילו השחקן הוותיק. האווירה לפני המישחק הזכירה לו אירוע מהעבר, כשקבוצתו, הפועל תל־אביב, ייצגה את ישראל בגביע אסיה לאלופות באיראן. הם שיחקו באיצטדיון בטהרן לעיני 60 אלף צופים נלהבים, שמילאו בדחיסות את המקום. „זוקן עלינו בשר חי וצלבי־קרס. היתה אווירה מפחידה. במחצית הובלנו 1:0 ויהודי נרגש מיהר אלינו לחדר־ההלבשה והתחנן שנפסיד את המישחק, כך עשינו. למרות ההפסד חלפו חמש שעות עד שהצליחו לחלץ אותנו משם."

גם בארץ יש מישחקים שמזכירים לבז'רנו את אותו מעמד. „במישחק נגד בית"ר ירושלים פלשו אוהדים משולהבים למיגרש ונאלצנו לתת לקבוצה הירושלמית לנצח."

לפני הדרבי האחרון ידעו שחקני הפועל שהם השנה טובים יותר מקבוצת מכבי, אולם התלהבות האוהדים במישחק היא שקובעת את החוקיות המיוחדת למישחק הדרבי.

בז'רנו לא יצא מביתו לפני מישחק הדרבי, הוא חשש מאימת האוהדים. גם אוהדי הפועל חששו מהאוהדים הפאנאטים של מכבי. היריבות הקשה בין שני המחנות בעיר לא השתנתה. מקור הביטחון היחידי שהיה השנה לשחקני הפועל הוא מאמנם, דוד שווייצר. „השתדלתי לחשוב רק עליו," מסביר בז'רנו הוותיק, „הוא ידע להטריף אותנו, סמכנו עליו, בטחנו בניסיונו הרב, הוא קבע היכן נעמוד ולאן גרוץ."

דב בן־מאיר, ששאג מהיציע „קדימה הפועל", יכול היה למחרת לשוב מרוצה למישרדו בבניין מועצת־פועלי־תל־אביב. אייבי אפשטיין ידע שמכירת הכרטיסים כיסתה שליש מההוצאות שיש לקבוצת הפועל תל־אביב בעונה שלמה.

דוד שווייצר לא איכזב. הוא ילמד את עסקני הפועל לספל בקבוצת כדורגל בצורה מיקצועית. „הכדור עגול, אין לי סנטימנטים לאגודה," הוא אומר, „אני אלך רק לקבוצה הטובה."

שנה אחת קדימה 50 שנה אחורה

בדן אכדיה חוגגים את הסילבסטר בסגנון שנות העשרים העליזות
31 דצמבר שעה 8 בערב

ארוחת ערב חגיגית עם כוס שמפניה וריקודים
בתכנית:
תזמורת הדולפינים עם ריקי מנור, מייק בורשטיין
ותזמורתו
להקת "שבא"
והרבה הפתעות

מחיר לאדם: 375 שקל כולל כל המיסים. נא לבוא לבושים בסגנון שנות ה־20.
להזמנות לפנות בטלפון: 052-78555 ליפית או ל"מטרה־די"

איתן עמיחי
הדברת מזיקים

מומחים לחדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובנדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

הזדמנות שיגעון - לחולת נעליים: בחצי המחיר!!

מערכת של ג'ורדן — פריס
חדש בתוך האריזה
נימכר בגלל מספר שאינו תואם
מס' 38 צבע בורדו־אדום סט של
- ארנק עור משובח
- חגורת עור
- צמיד עור
- נעלי עקב מאד גבוה + שרוכים, חורפיות

כל הסט — 20.000 לירות
אודטה דנין. טל. 052-77841

ארמון

רח' אילת 47, ת"א, טל' 657112

- ציורי שמן מקוריים
- הדפסים על נייר, קרטון, פלסטיק ומשי
- בד לציור תוצרת חוץ
- מסגרות לתמונות מעץ ואלומיניום בסגנונות שונים: מודרני, בארוק ורוקוקו
- מסגרות מיוחדות (אנטיק) גילוף יד לאספנים, מוזאונים וציירים ידועים
- תמונות אלומיניום מחליפות צבע

dufex dufex dufex

שלום לישראל
שוויון לישראל
שלי

במה חופשית

סניף חיפה, רח' הרצל 59, טל. 662478
ביום ב' 29.12.80 בשעה 19.30
יתקיים במועדון הסניף רח' הרצל 59:

דו־שיח

בהשתתפות
מאיר פעיל, יו"ר הנהלת של"י
פרופ' שבח וייס, חבר לישכת מפלגת העבודה
על הנושא:
המערכת הפוליטית בישראל — בחינת מצב
הציבור מוזמן

ליאור רפי שרקי יחיאל

המחסן לנגר החובב

חגיגה לידיים טובות

ייעוץ, חיתוך וגימור

כ-60% חסכון בריהוט לסוגיו

רח' המנור 1 ת"א טל: 829589, 838894
בימי א, ב, ג, ה, 800-1600, ביום ד' 800-1800

נמר של עיר

תרבות הקיבוץ כמיפלצת מתורגמת לאנגלית ✶ הפרטיזן שהפך לפוליטרוק וגמר כגרפומן ✶ הפישפשים שנותרו אחרי צייד הפרפרים ✶ המאבק באקולוגיה של בן מפקד הפלמ"ח

תולעי תרבות

קיבוץ נדבות

אחרי שהתעשיה והכלכלה של התנועה הקיבוצית הצטרפו לתעשיה ולכלכלה של ישראל, החלו להשקיע את ממונם בבורסה ובניירות־ערך, ככל שאר הקפיטליסטים. הרי טוב יהיה אם התרבות הקיבוצית תלך גם היא בעקבות התעשיה המתממנת אותה ותצטרף אל התרבות הישראלית.

תירגום התרבות הישראלית ללועזית מתנהל היום בשני מישורים עיקריים. האחד באמצעות המחלקה לקשרי־תרבות של מישרד־החוץ, המפרסמת בכתב־העת אראל חומר בעל נטייה מימסדית, והשני באמצעות יצירות העומדות בזכות עצמן, שיש להן ביקוש בחוצלארץ על בסיס כלכלי. במיסגרת עצמאית זו מצויות יצי־

חנה ארנדט
חברת קיבוץ ניו־יורק

רות של **יהודה עמיחי, עמוס עוז, יצחק בן־נר,** ואחרים, המתורגמות ל־לשונות זרות.

אלא שאלה אינם מספקים את הצרכים המגלומאניים של כמה מעסקי־התרבות של התנועה הקיבוצית, אשר ייסדו לפני כמה שנים כתב־עת קיקיוני באנגלית, הנושא כותרת רבת־מוניטין שדמות. גיל־יונות 12 ו־13 של כתב־עת קיבוצי מאונג־לז זה, יש בכוחם להעיד על רפיסות הדעת של עורכיו, ועל עודף הממון שהתנועה הקיבוצית מרעיפה עליהם.

המהדורה האנגלית של שדמות (12) נפתחה במאמר אפולוגטי הממשיך את לבטי המצפון, ההרג וההתחסדות של בני־הקיבוצים, במתכונת שיח לוחמים, תוך קביעה שהעולם הזה הוא „שבועון זבל". מאמר הפתיחה הוא מאמרו של אחד **רוברט גוידי:** מרכוזה, ישראל ושנות השישים. המאמר מאזכר את ביקורו של **הרברט מרכוזה** בישראל של ראשית שנות ה־70. **בועז עברון,** חבר קיבוץ תל־אביב, שם הוא עובד בפאלחה של ידיעות אחרונות, מציג את עמדותיו על הכיבוש הישראלי והשלכותיו על המוסר הציבורי הישראלי. **ש. יזהר,** חבר קיבוץ רחובות, מפרסם רשימה בדבר האוזניות, משורר התנועה הקיבוצית הגודע, **שימשון שיין,** מפרסם שיר לזיכרו של **מקס ברינק,** משורר גודע מקיבוץ קנדה, ושיר ל־**יהודה עמיחי,** חבר קיבוץ ירושלים, ולעוד משוררים של התנועה הקיבוצית העולמית. רשימה על הוגת־הדעות חנה **ארנדט,** הידועה בקיבוץ היהודי בארצות־הברית כמי שדיעותיה אינן מקובלות, זוכה לאימוץ בשדמות באמצעות התירגום האנגלו־סכסי של הקיבוץ. **בתן רעקן,** חבר קיבוץ מרכז מפגת העבודה, מפרסם רשימה תחת הכותרת „מדברים על בחירות". את החוברת נועל „שיח לוחמים" זוטא, בין **מרטין הסקובי** מ־קיבוץ נווה־אור ו**מרקו הירושלמי** מ־קבוצת עין־גב.

חוברת 13 של שדמות באנגלית אינה נופלת ברדידותה מחוברת 12. **אבישי גרוסמן,** שהוא חבר קיבוץ ממש (עין שמר), תורם מסה אינטלקטואלית בשם מונולוג של מזכיר, שבה הוא מנסה לחשוף מעולמו של מזכיר קיבוץ. מורה הספרות **ישראל אלירז,** חבר קיבוץ ירושלים, מפרסם את מחזהו כנפיים — חנה סנש, שנכשל על קרשי הבמה (לעומת מחזה אחר בשם קול קרא והלכתי, שהועלה בהצלחה תיאטרונית רבה יותר ועסק בדמותה של חנה סנש). כמו כן מתפרסם שיר של המשוררת הנודעת של התנועה הקיבוצית, **א. מ. סוקוי,** בית־כנסת בקליפורניה. רשימה מרתקת היא הרשימה יהדות בקיבוץ: דו"ח מיוחד, שהיתה מעלה מן הסתם פריחה על עורם של מייסדי הקיבוץ, שנמלטו מאותו הווי דתי שרשימה זו עושה לשם השרשתו.

שדמות בגירסה האנגלית שלו נקרא כמו פרוספקט של כלום, שאינו מיועד לאיש, שכל מטרתו היא לספק מידע על דברים בלתי מעניינים לאנשים שדברים אלה אינם מעניינים אותם. שדמות אינו מגיע לרמת השיעמום המינימאלית, אותה קבעו ביטאוני הסוכנות היהודית למיניהם. חוברת זו מעוררת תחושה של הפיכת רעיון הקיבוץ לקיבוץ־נדבות אידיאולוגי של אנשים מרוקנים מתוכן. זה עוד כתב־עת שאיש אינו נזקק לו, מלבד האלמונים אשר ממלאים את עמודיו מטעם התנועה הקיבוצית, אשר אינה יודעת כנראה כיצד לפזר את ממונה.

שירה

אלטע זאכן

בחיי כל ספרות ותרבות מצויות פיגורות המסוגלות לצוף במשך שנות דור על בועות הקצף שהן עצמן הפיקו. כזו היא דמותו של **אבא קובנר,** שהיה פרטיזן גיבור והפך פוליטרוק של חטיבת גבעתי במילחמת השיחרור, ואף כתב רומן תיעודי על מאבקיה של חטיבה זו במילחמה — פנים אל פנים*.

בחודש שעבר פירסם קובנר מחברת שירים נוספת, הפעם תחת הכותרת אל**. כבר בשיר הפתיחה בולט לעין, כי כל קשר בין קובנר לשירה הוא מיקרי בהחלט. שיר כמו: „...**מביטים בחלון ואומרים: גשם! / מביטים בחלון ואומרים: גשם? / חושבים מיקדם ואומרים: ברוך הבא! / איש בא בגשם.**" מעיד על עוני בכישרון.

מדור הכנות היחידי במחברת שירים זו נחבא בשיר אל זקנים וזקנות בחוצות ירושלים. שם כותב קובנר על עצמו: **„לא נביא מנעוריו; קצה העת בידיו, ואלוהים ברכו; ותצלח דרכו; ועשה טעות אחר טעות."** שירתו של קובנר היא

אבא קובנר
להפריס פרוסה

שירה הבולטת בשיממונה ובשיעמום שהיא משרה על המעיין בה, שירה שמחברה לא בורך בכישרון המינימאלי לשירה בת־זמננו, כישרון הדייקנות. כאשר הוא כותב **„הייתי רוצה שיהיו לי חמישה כיכרות לחם חי / להפריס לחמשת אלפי איש רעבים..."** הרי שמוטב היה לו היה כותב: **„לבצע לחמשת אלפים איש רעבים..."** מכיוון ש„להפריס פרסה" זה ענין אחר.

כאשר מבחין קובנר באינסטינקטים שלו, כי הקורא אינו חש באמינות שבשיריו, הוא מפריס אליהם שורות שקשה להתמודד עם תוכנן, כמו: **„אך נואל הוא להעמיד פנים / שיש משהו כמו מצפון / בעולם שמחה בציקלון בי' את הפנים האלה..."** קובנר מגייס במחברת זו את עברו, בחוסר אמינות שאינו נופל מזה של ההווה שלו. בפואמה אותה הוא מכנה פואמה אלטע זאכן הוא מנסה לשחזר את מסעות עמיחי באופן תת־הכרתי, גם ומכוער, וחבל שעורכיו של קובנר לא לחשו זאת על אוזנו.

תרגום

לסקוב

אם מגיע למישהו פרס על המאבק בבערות המתנהל בצה"ל, הרי שיש להניקו לא לקרן לביטחון ישראל, אלא למשורר **ישראל הר,** העורך עבור קציניחינוך ראשי סידרה של ספרונים, אותם ניתן למצוא בדוכני השק"ם שבמחנות הצבא, בקווים ובעורף, וכוונתי לספריית תרמיל. במתכונת מאוד קומפקטית, של 100 עד 150 עמודי־סיפור, בריווח הולם ובפורמאט נוח, רכשו לעצמם ספרי תרמיל מוניטין שאיש לא האמין בו, כאשר החלה סידרה זו את צעדיה הראשונים, לפני יותר מ־130 סיפורים.

אחד הספרים האחרונים שראו אור בסידרה זו הוא בבחינת קלסיקה קטנה, וכוונתי לפבלין, מאת המחבר הרוסי בן המאה שעברה, **ניקולאי סימיונוביץ לסקוב"*.** פבלין הוא מיני־סיפור מוסר נוצרי, שתחושות של חטא וחמדה מקננים בו. **פבלין** הוא צמית לשעבר שפדה את עצמו, והוא מאיים בנוקשותו על הדיירים המפגרים בתשלום שכר־דירה, בבניין שהוא משמש סוכנו. פבלין הוא מין אב־טיפוס לדיוקן ספרותי, שסופרים רבים במאה הנוכחית מתמסרים לו — דיוקן האגואיסט הנוקשה וישר־הדרך. אלא שנוקשות זו של פבלין ניצבת בפני שבר, כשהוא נתקל ביתומה חסרת־כל ו־מתחיל לגדלה. ואז, בתיסבוכת רומאנטית נוסח המאה שעברה, יש מי שמאלץ אותה להינשא לפבלין, כדי שקשר הניאוים עם מטפלה הקשיש ישמש מסווה למיזמוטיה עם צעיר ממנו. סיום הסיפור אינו כמצופה. פבלין, המשיא את **ליובה,** רעייתו־לשעבר, לאהובה, מגלה כי היא ומאמצה סיימו את חייהם במינזרים. פבלין הנזיר לעת זיקנה **„בא להציב צלב על קברה..."**

ספר פשוט ומרתק. ספר של עברית מעט ישנה, שיש בה מקסם ההרקה של הרוסית הישנה. מקומה של הקלילות איננו נפקד, יחד עם הרומנטיקה, צער־העולם וכל שאר המרכיבים של מסה ספרותית רוסית של המאה שעברה.

תיאטרון

אלוני

סכנה רבה טמונה בניסיונם של סופרים, משוררים ומחזאים לשוב אל זירת הצלחתם. סכנה זו לא ניצבה לנגד עיניו

ניסים אלוני
„איפה הראש שלי"

של המחזאי **ניסים אלוני,** כאשר זיווג למחזהו הנהדר והמרגש הכלה וצייד ה־

---

* ניקולאי סימיונוביץ לסקוב — **פבלין**; עברית: יצחק שנהר (שנברג); ספריית תרמיל; 114 עמודים (כריכה רכה).

** אבא קובנר — **פנים אל פנים**; 2 כרכים; הוצאת ספרית פועלים, 1953.

*** אבא קובנר — **אל**; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 68 עמודים (כריכה רכה).

נמר של נייר

(המשך מעמוד 69)

פרפרים מעין מחזה־המשך הנושא את הכותרת הנפטר מתפרע. שני המחזות הו־עלו השנה ביחד על בימת בית־ליסין. ספרי סימון קריאה והוצאת הקיבוץ המאו־חד פירסמה החודש את שני מחזותיו אלה של אלוני במיסגרת ספריית שרגא פרידמן לתיאטרון *.

תמונת הפתיחה של הכלה וצייד הפר־פרים, מחזה שהפך לאבן ייסוד ב„קלסי־קה הצעירה" של התיאטרון, מבוסס על פיתוח רעיון שנילקח מציור של **יוסף ברנגר**. הזז נפתח בדבריו של **גץ**, ה־אומר: „אה... איה... פרפרים! פרפ־ריים... לא לפחד, פרפרים!... אני לא תופס... יום רביעי!.. מזג־אויר מצו־יין!... רואים את הרקיע ה־שלישי, ה־רביעי... שרלוטה! שרלוטה, פרפרית פרועה!... נא למסור דרישת שלום לפר־פר הלבן..." מחזה שמאות אלפים ראו אותו על קרשי הבמה, ולמעלה ממיליון צופים ראו אותו בגירסתו הטלוויזיונית המעולה.

מחזה זה, בו מתנהל אותו חיזור קו־מדי למדי בין צייד הפרפרים לבין הכלה, מוליך את הקורא אל מחזה־המשך, ש־ניפתח ב„מי־מי", היא **גילה אלמגור**. זו פותחת את חזרתו של אלוני אל עצ־מו: „תתן שלי, נפטר יקר שלי!... היום מלאו עשר שנים למותך — ואתה עדיין משתולל... זה לא יכול להימשך... זה עושה אותי היסטרית... אני לא בעד אי־כרות, אבל אני עושה לך היום אזכרה, אולי זה — כמו שאומרים — ירגיע אותך... ואותי... רגע — מוסיקה! איפה הראש שלי!..."

קריאה בטכסט של הנפטר מתפרע מב־הירה עד מהרה כי אלוני המחזאי, כמאמר גיבורת מחזהו **מי־מי**, חייב לשאול את עצמו „איפה הראש שלי..." ולא רק איפה הראש שלו. להיכן נעלם והתפזר אותו כישרון נהדר ומופלא של התיאטרון הישׂ־ראלי, כישרונו של ניסים אלוני, במחזו־תיו הראשונים. כישרון שהלך והתמסמס ודומה כמו נעלם, כמו הפך לתת־כישרון של תת־מחזאי של תל־להקה בתיאטרון חיפה.

את השאלות בדבר התמסמסות כישרו־נו של אלוני; כפי שזה נראה בהנפטר מתפרע, יש לצרף אל השאלות שנשאלו לא פעם: היכן נעלם כישרונו הספרותי של אלוני, שכתב גם סיפורים נהדרים בראשית שנות ה־50 — סיפורי השכונה שלו.

אין ספק שסיפרון זה, בו מפרסם אלו־ני מחזה המייצג את כישרונו (הכלה וׂ־צייד הפרפרים), בצד המשכו המייצג את ההיפך מזה (הנפטר מתפרע) מדגים אחת מהשאלות הנכבדות של התרבות הישר־אלית. שאלה זו אופיינית למרבית היוצ־רים בני דורו, שכישרונם הבטיח כה רבות, ואחרי גיל מסויים כמו נספג ב־תוך עצמו ונמוג.

ספרות ילדים

אלון

מותו של **נחום גוטמן** בא להזכיר את החלל, שסופר פורה ומעולה זה של ספרות־ילדים הותיר אחריו בשנים האח־רונות. דור שלם של חקאים ברמות שו־נות, חקאים ברמתו של **אוריאל אופק** ודומיו, שנכנסו ברגליהם הגסות אל חנו־יות האות העדינות של ספרות־הילדים, בלא מקוריות, בלי תחושה ובלי כישרון, לא הצליח לסתום את החלל הזה. אחד הדברים המאפיינים ספרות־ילדים מעולה, הוא שילוב שבין מקוריות להפשטה של בעיות חברתיות.

ספר שראה אור באחרונה חורג במידה רבה מהאפרוריות המאפיינת ז'אנר זה

* נסים אלוני — הכלה וצייד הפרפ־רים + הנפטר מתפרע; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 106 עמ' (כריכה רכה).

של ספרים בשנים האחרונות. הספר הוא סיפורו של **יפתח אלון** (עם עיטור מי־לולי של **אורי אורלב**) המבול השחור, שראה אור בהוצאת מסדה *.

סיפורו של יפתח אלון הוא סיפור ה־חושף את עולם האימים האקולוגי ה־

עולם איומים אקולוגי
שד קטן של עשן

מאיים על החברה המערבית, במונחים של ילדים. זה סיפור הנפתח ב„היה היו שני ידידים, אחד גר בחזון אחד גר בכפ־נים. לא עבר יותר מדי זמן, והנה הוׂ־פיע שד קטן של עשן..." גיבור הסיפור ואביו יוצאים לטיול ברחוב עם ציפורים והם אומרים: „מצצפים עלינו, זיהום עלינו! מה תעשה לקנרי בכלוב?..." אבל עד מהרה הולך המבול השחור של עשן האקולוגיה ומכסה את האנשים ה־מטיילים ברחוב. או, כמאמר אלון „שלו־שה יצירי המבול המסריח שׂרו על ראׂ־שיהם כנחשי בריח. וענן אחד עצום ורחב פשוט גנב את ראשו של האב. לא תטיי־לו! צעק הזיהום, לא תראו נוף, לא תראו כלום!..." ואז, יום אחד, הזיהום השחור חדר לביתם של האב והבן, ו־„הכלוב מיותם, הילד גלמד."

אלא שכמו בכל סיפור־ילדים, יש נקו־דת משבר, אותה מנסח אלון במילים: „כשעבר הזיהום כל גבול, התעשת האב ומרד במבול. תאמינו או לא, האב ה־ביישן עלה וניצח את העשן..." האב סתם את אותה ארובה, הדומה בציוריו של יפתח אלון לארובה המאיימת על צפון תל־אביב, והסיפור מסתיים בתיאור: „צחק הילד, צחק האב, והנה חזר גם

* המבול השחור — עלילה וציור: יפתח אלון; עיטור מילולי: אורי אורלב; הוצאת מסדה, (כריכה קשה).

בחטף

תנובה אכספורט לרומניה * עצרת מוס"ף בירושלים * מלאימים את רטוש

●● קשה לומר ש**דויד סנדו** הוא בבחינת „אין נביא בעירו". סנדו שעלה מרו־מניה בשנות המדינה הראשונות, מנסה מזה שנות־דור לתפוס אחיזה כלשהי בשירה העברית ונכשל. הסיבה לכישלונו של הסנדו היא חוסר כישרון יצירתי. אלא שבמקביל לכישלונו בשירה, הצליח סנדו בשטחים אחרים, שבהם נדרש כישרון אחר. כחבר מושב עדנים הפך סנדו לאחד ממנהלי תנובה אכספורט ובשנים האחרונות שב אל הזירה הספ־רותית (בעיקר בדו־יחון עתון 77) כששי־ריו מלווים במודעות של תנובה אכספורט. באחרונה זכו שוחרי השירה ברומניה לי־הנות משירת סנדו — שכן שירתו תורגמה לרומנית. בביטאון הייצוגי של ממשלת רו־מניה נכתב על סנדו ש„הוא שליט במטאפו־רות המתקרב לאסכולה האכספרסיוניס־טית, אך עם זאת הוא שומר על שור־שיות המקרבת אותו לליריקה של ארץ הולדתו..." ●● בידור־קבוצתי של ה־זמן האחרון: התכנסות של סופרים ותי־קים מ„דור הפלמ"ח" בביתו של סופר נודע, בן דורם, בירושלים, אחת לחודש, לשם צפייה בתוכנית הבידור הספרותי מוס"ף, אותה מגיש הד"ר **גרשון שקד** ●● ביום הרביעי, ב־31 בדצמ־בר, עומדת אוניברסיטת חיפה לפתוח ב־פסטיבל **יונתן רטוש**. — במילים אח־רות: העמדתו של רטוש כראש וראשון למשוררים העבריים כיום. המשורר **נתן זך** והמבקר **דן מירון**, ועוד אנשי ספ־רות, עומדים לשאת דברם במיסגרת סימ־פוזיון פתוח שיוקדש לשירתו של המשו־רר הוותיק. לדעת כמה חוגי־ספרות, יש באקט זה משום „הלאמה" של רוטש, אשר במשך שנים רבות מאוד חי בשולי השי־רה העברית, תוך שהוא משפיע על מרבית המשוררים אך מגונה בפיהם ●● הוצאת ספרית פועלים עומדת לפרסם בקרוב הדפסות חוזרות של ספרים ישנים. בין הספרים לחם ויין מאת **איגנציו סילונה**; שיחה בסיציליה מאת **איליו ויטוריני** וענבי זעם מאת **ג'ון סטיינבק** ●●

יונתן רטוש
הלאמה

ידידים המכונף, נגזז העשן, הכל תם ונש־לם. מביל הזיהום לא ישוב לעולם."

שורשים

ימתיכון

ספר מחקר־היסטורי מאלף ומרתק הוא סיפורו של הד"ר **אליעזר בשן**, מרצה בכיר במחלקה לתולדות ישראל באוניבר־סיטת בר־אילן: שביה ופדות — ב־חברה היהודית בארצות הים־התיכון (1391—1830) *. הספר מציג את התרבות הימתיכונית ואת חלקם ומעמדם של הי־הודים בתרבות זו באור חדש, בלתי מקו־בל עד כה.

המסקנה המתבקשת היא, כי אם יש או־מה ימתיכונית שבניה התפזרו על פני כל חופיו של ים זה, הרי זו האומה היהו־דית. הספר מתאר בעקיפין את תהליך פיזור היהודים באגן הים־התיכון, ואת מערכות שמירת הקשרים ביניהם (כולל מערכות הקשר שבין יהודי אירופה לבין יהודי המזרח, כגשר מעל הים התיכון). זה ספר הדן במאבק שבין הנוצרים למוסלמים, כולל גירוש ספרד והתגבשות המימסד היהודי במרוקו המוס־למית. פרק מרתק, שמעט מאוד ידוע עליו, הוא סיפורם של הישובים היהו־דיים באיי הים התיכון — כרתים, רודוס ומאלטה — ישובים שמרכז עניינם היה בשביה ובפדיון.

בין עמודי הספר נחשפת יהדות מופ־לאה של עזרה הדדית, של פדיון שבויים, עזרה לאלמנות וליתומים, חברה המגינה עד תום על החלשים שבה, חברה יוצאת־דופן השומרת גם על צבועה הימתיכוני והיהודי.

שביה ופדות מתאר עולם מדהים ומופ־לא של יהדות מפוארת, עולם של כללי רעות כמו: „כבר נהגו כל ישראל לפ־דות את השבויים יותר מכדי דמיהן הנמ־כרים בשוק, שהרי זקן או קטן אין שווה בשוק יותר מעשרים דינרים, ופדיון או־תו כמאה או יותר." העולם המוצג ב־שביה ופדות הוא עום של טרם גבולות בין יהודי המזרח (הספרדים) לבין יהודי המערב (אשכנזים) ויש בו כדי לעורר מחשבה בקרב המאמינים בנחיתותם התר־בותית של הראשונים. אין זה ספר ל־קריאה לפני השינה.

* אליעזר בשן — שביה ופדות — בחברה היהודית בארצות הים־התיכון (1391—1830); הוצאת אוניברסיטת בר־אילן, 335 עמודים (כריכה קשה).

ציטוטון

בשבייה

בסיפרו של הד"ר **אליעזר בשן** שביה ופדות (ראה: שורשים) מתפרסמים כמה ניספחים על עולם הסיוטים של חטיפות ושבי, בשלהי ימי־הביניים ובראשית ההשכלה. אחד מאותם ניספחים הוא כתב־יד של בית־הספרים הלאומי בירושלים, שכותרתו היא „שמונה נפשות וביניהם חכם נשבו":

> שמעו עמים כולם עודנו משתוממים, והומים לשעבר נוהים, ורואים להבא הנה באה במחנינו זאת אוניה קטנה, והיא סחרה ואתננה, תאניה ואניה, וראינו בתוכה בשביה, שמונת נפשות מעדת סוערת עניה, אנשים ונשים וטף, אשר השמועה לבנו חטף, וזרועותיו קטף, ושדה לבנו דמעותינו נטף, ובפרט, שיער ראשינו נמרט, בשמענו בתוכה חכם חריף ועניו וחסיד מבני עליה, והוא שלח אלינו תכף מיכתב כתובה פנים ואחור קינים והגה ונהי נהיה ויהי כקרוא איש יהודי ממנו שלוש וארבע דלתות געו כל העם בבכיה... כי הושם עליהם נוגש מאנשי קריה, צורר ושונא ומכה אותם פצע וחבורה ומכה טריה, וקורא ומורה לאנשי האוניה הגיע העת והיום לבזוז כסף וזהב ואין קצה בגויה, נתון יתנו היהודי(ים) בגוייהם כל הון ביתם, באהבתם, מאומתם כל דם שפיר ושלים מיטב כספם וזהבם לנו יהיה וירשנום וה' שם חיה הבעטי אלקים עצתם הנכריה, כי עד שש מאות אריות רצו ליתן הקהל לפדיון נפשם הענייה... השמש לא יצא מהא וה' המטיר על היהודים גשם נדבות, ובלב רב־החובל אש להבות הוא יצא מלפני השרים בפחי־נפש מר וזעף מחרפות אשר חרפוהו היהודים ובפ(ר)צורר הנוגש הנ"ל ואפי(לו) חצי צוואתו לא היה בידו ושלח על אפו ועל חמתו חופשים, טף ונשים והם נכנסו בחצר היהודים בעוגב ומינים, בבכי יבואו ובתחנונים; ויבילום טף ונשים נערים וזקנים בשירים ובפזמונים יחד כולם יתנו תודה לאדוני אדונים, הם ישאו קולם ירונו בגאון ח'..."

מאת בן עמר

האוירה מתחילה להתחמם עם גלידת שטראוס בתנור

בלונדון, ברנמרק ובניו-יורק קטנים וגדולים מלקקים גלידה בהנאה גם כשהטמפרטורה יורדת מתחת ל-0, והשלג מכסה את הרחובות. חוויה חורפית אמיתית (וגם הבריאות יוצאת נשכרת...).
גלידה הופכת ערב חורפי למשהו מקרב לבבות. אין מגישים אותה כמו בקיץ.
בחורף הגלידה נעשית מערן חמים ויוצא דופן, מסוג המעדנים שאפשר למצוא רק במסעדות מובחרות.
למשל, אלסקה בתנור.

אלסקה בתנור

מרכיבים:
1 חבילה גלידת וניל-פירות
1 עוגת ספוג או בישקוטים
4 חלבונים
4 כפות סוכר
2 כפות מיץ לימון
קרם טארטר על קצה הסכין.
לקישוט: פירות משומרים: אננס, אגסים, אפרסקים ודובדבנים.

הכנה:
קחי מגש מנירוסטה או צלחת שטוחה מפיירקס, פרסי על הכלי מפית נייר תחרה. הניחי עוגת ספוג או שורת בישקוטים זה ליד זה במרכז המפית. לפני הגשת ה"אלסקה", חממי את התנור. הקציפי 4 חלבונים וכשקיבלת קציפה קשה, הוסיפי בהדרגה 4 כפות סוכר, המשיכי להקציף עד שתקבלי קציפה קשה ולבנה כשלג. הוסיפי אליה מיץ לימון, קרם טארטר וערבלי 2 סיבובים נוספים. הוציאי את הגלידה מהעטיפה והניחי על עוגת הספוג או הבישקוטים. מרחי בזריזות עם הקציפה בעובי של 1 ס"מ מעל לגלידה. מלאי מזרק קרם עם הקציפה שנותרה וקשטי את ה"אלסקה" בפרחי-קציפה. הכניסי לתנור חם ואפי במשך 5-7 דקות. הוציאי והגישי מיד.

מעונינת בעוד מתכונים לחורף? כתבי למחלבות שטראוס, ת.ד. 5 נהריה.

גלידה שטראוס מפנקת אותך גם בחורף

העולם הזה
72 עמודים
י"ז טבת תשמ"א, 24.12.1980 מיספר 2260 שנה 45 המחיר: 10 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

סיפורה האישי של האשה המשגעת את כל המדינה

מאדאם שיבוטרו

מרים פוקס